

ВАЛЪНТАЙН УИЛЯМС

МОРСКИ ЕКСТАЗ

Превод от английски: Радка Крапчева, 1939

chitanka.info

ПЪРВА БРАЧНА НОЩ

По време на вечерята двамата бяха сдържани заради суетенето на прислужника Батист около тях. Водеха неангажиращ разговор за новата кола, с която бяха пристигнали тук от Париж, за тенис игрището, за къщата в Кан, за прекрасната вила, оставена на тяхно разположение от Марша Гриър. Свещите полюшваха пламъчетата си в сребърните свещници, разгаряни от топлия нощен въздух. Зад яворите отвъд пътя грамадна бяла луна ги гледаше с благосклонната си усмивка, звездите дискретно озаряваха интимната вечеря.

Когато прислужникът поднесе кафето и ликьорите и се оттегли в притихналата къща, Сали се пресегна през масата и докосна нежно ръката на Рекс Гарет. Той остави цигарата си и отвърна на милувката ѝ. Сплете пръсти с нейните и задържа безмълвно малката ѝ ръка. В настъпилата пауза се чуваха само приглушените звуци на майската нощ.

Вече беше доста късно. Доволни, че най-после са сами, те умишлено удължаваха насладата на вечерята. След шума и горещината на Париж и треската на сватбения ден сега с наслада се отпускаха в спокойствието на хладната и просторна градина. Камбанарията на църквичката отвъд Сена отдавна беше ударила единайсет. В този дълъг момент на наслада и спокойствие двамата не помръдваха, впили очи един в друг, без да забелязват изстиващото кафе или пърхането на нощните пеперуди около пламъчетата на свещите. Откъм речния бряг долиташе нестройният хор на жабите. От време на време тишината бе накъсвана от далечен кучешки лай, свирка на среднощен влак или от мотора на закъснял автомобил, забързан към Париж.

Сали въздъхна:

— Тази вечер ми се струва, че не те познавам...

Рекс я обгърна с ласкав поглед и отвърна:

— Аз пък имам чувството, че съм те познавал през целия си живот, въпреки че се запознахме едва преди два месеца.

— Нима? — възкликна тя с вълнение.

— Не е имало миг в самотния ми и сякаш никому ненужен живот, през който да не съм те очаквал.

Тя стисна ръката му.

— Благодаря! Чувствах нужда точно от такива думи. В нощта на първата ни среща там, в Естерел^[1]...

Той възкликна щастливо:

— О, каква нощ! Приказна нощ! Съдбата ме доведе при теб, ти плачеше в автомобила си...

— Не, не плачех.

— Но бузите ти бяха мокри...

— От дъжда!

— Изглеждаше така безпомощна и изоставена, че изпитах желание да те взема и да те люлея в прегръдките си, да ти кажа най-нежните и утешителни думи. Едва ли знаеш... Още тогава, щом се разделихме, усещах, че теб съм чакал, че занапред ще бъдем винаги заедно...

Тя се усмихна и се наведе над масата.

— Аз също, но щом съобщих на Марша, че си ми предложил да стана твоя съпруга, тя ме предупреди, че женитбата е голямо изпитание.

Младият мъж започна да се смее.

— Да, бе, изпитание! А твоята приятелка — госпожа Пенбърн, тя колко пъти се е хвърляла в подобно изпитание? Три? Нали?

— Ама защо се смееш! — смъмри го Сали. — Марша най-сериозно ми обясни, че хората, които встъпват в брак, винаги трябва да бъдат готови да се запознаят с една съвършено нова личност. И, трябва да призная, засега това е съвсем вярно... Рекс, мили мой, знаеш ли, че много ме е страх? Страх ме е дали винаги ще ме обичаш така, както днес, дали аз винаги ще те обичам... — Вълнението, което я обземаше, оживи цвета на лицето ѝ. Под бледите лунни лъчи с късите си златноруси и блестящи коси, с откровените си сини очи и с прекрасната си свежа кожа тя приличаше на цвете, откъснато от някоя градина по време на лятното ѝ великолепие. Всичко у нея беше изящно и нежно: леките копринени коси, кожата, крехката хубост на ръцете, малките крака и тънките глезени. Ако чертите на лицето ѝ не бяха така одухотворени, тя би приличала на някоя от онези восъчни кукли, загърнати в скъпи платове, които украсяват бляскаво осветените

витрини на магазините. Извивката на ноздрите ѝ показваше необикновена пламенност, а линията на брадичката — силна воля. В широко отворените ѝ очи с дълги ресници светеше буден ум. Освен всичко това Сали притежаваше младо, гъвкаво и прекрасно изваяно тяло. Както слънцето разпръсква светлина, така и тя излъчваше здраве, щастие и страст.

В този миг тя беше обзета от копнеж, могъщия копнеж на влюбена жена, докато съпругът ѝ стоеше спокойно срещу нея. Младият мъж беше отпуснал глава назад и гледайки я с влюбени очи, каза:

— Обикнах те още от онази нощ, в която пътищата ни се срещнаха, и никога няма да престана да те обичам. И все пак, ако някога това ми се случи, ще ти го кажа веднага, и сигурен съм, че и ти на мое място би била така откровена. Ние винаги трябва да бъдем искрени един към друг, Сали. Изобщо липсата на искреност е причина за пропадането на повечето бракове. Това, което най-напред и най-много обикнах у теб, беше не друго, а искреността на очите ти.

Страните на Сали пламнаха.

— Не мисли, че ми вдъхваш каквито и да е безпокойства — каза тя. — Напротив, приятелю мой, чувствам, че при теб ще бъда най-щастливата жена. Разбира се, Марша говореше с най-добри намерения. Тя толкова много се грижи за мен!

— Знам. В нейно лице имаш чудесна приятелка.

— Тя, която ненавижда Париж, прие да бъде осъдена на петнайсетдневно пребиваване в града само за да ни остави пълни господари на вилата си. Беше убедена, че „Вилата с брястовете“ ще бъде много по-приятно убежище за медения ни месец, отколкото който и да било централен хотел. Марша взе всички мерки, за да ни осигури пълно щастие. Знаеш ли...

Сали погледна колебливо и плахо съпруга си:

— Знаеш ли, че даже и тук получих от нея един последен съвет?

— Как? Тук?

— Преди вечеря Батист ми предаде телеграма, която ми е изпратила.

— Надявам се, че не те вика да се върнеш при нея.

Младата жена се засмя нервно.

— Може би и това ще стане, но дотогава... Не би ли искал да изпиеш чаша кафе?

Тя освободи ръката си и продължи:

— Марша поръча няколко пъти непременно да опиташ нейния коняк — коняка на Наполеон. Той е гордостта на „Вилата с брястовете“.

Сали подаде на мъжа си димящата чаша и след това взе шишето, затворено със зелен восък, на който беше отпечатана буквата „Н“.

Рекс пое уханната гореща напитка, но очите му не се откъсваха от очите на Сали. Той каза шеговито:

— Ти каза, че те е страх и аз чакам да ми кажеш причината за това. Сигурно се питаш добре ли си постъпила, когато си се омъжила за човек, за когото не знаеш нищо?

— Не е вярно! — провикна се тя възмутено. — Как можеш да твърдиш подобно нещо? Знам за теб всичко, което искам да знам. Известно ми е какво си правил по време на войната. Благодарение на Рупърт Форсдаик научих, че си бил обикновен войник от началото до края. Знам също, че си много добър художник, защото музеят „Люксембург“ не купува лоши картини.

— Но не знаеш нищо за семейството ми.

Тя поклати глава.

— Ах, да! Родители, братя, сестри... Щастлива съм, че нямаш никого в света... Аз единствена ще изпълвам цялото ти сърце!

— Все пак в живота ми има една подробност, която ти забравяш и която приятелките ти няма да пропуснат да ти припомнят при първия удобен случай. Служил съм в Чуждестранния легион.

— Не намирам това за срамно.

— Не е, но повечето хора се възмуцават от това. Напразно обяснявах, че постъпих доброволно в Легиона, без някой да ме принуждава. Бях беден и желаех да отида на Изток, за да рисувам.

— Картините ти от пустинята са най-добрата ти защита! — провикна се Сали с жар.

След кратко мълчание тя продължи мило:

— Разбери ме! Знам всичко, което искам да знам за човека, за когото се омъжих. Изпълнил си дълга си през войната, талантлив си...

Рекс вдигна очи към небето.

— Боже мой, какво високо мнение има за мен жена ми!

Тя стана сериозна:

— А най-важното е, че ме обичаш... и всичко останало няма значение! Възможно е преди мен да си обичал дузина други, но няма да давам ухо на приказките за старите ти победи.

Младият мъж поклати глава, смеейки се. Той беше мургав и чернокос, толкова тъмен, колкото Сали беше руса и светла. Слабото му лице и смело изрязаните черти имаха гордо изражение. Едрите вълни на косите му бяха пригладени назад.

— Сали, мила, трябва да призная, че не мога да се похваля с никакви победи. Никога преди теб в живота ми не е имало друга жена, която да ми е оказала такова силно влияние.

Тя го погледна закачливо:

— Сигурно всички съпрузи казват така на жените си.

— О, не искам да ме мислиш за по-добър от другите — отвърна той сериозно, — но те уверявам най-искрено, че досега животът ми е протекъл повече между мъже. Един от тях ми беше и единственият най-добър приятел.

— Признак на самотен живот.

— Не се чувствах самотен благодарение на изкуството, което ме поглъщаше. Трябваше да те намеря, за да разбера каква огромна празнина е имало в душата ми.

— Много мило и умело казано от страна на мъж, който не се е движил в женско общество и следователно не подозира колко много жените обичат комплиментите, особени тези, които са казани на място и звучат естествено. Хайде, скъпи, бъди спокоен — добави тя, милвайки ръката му, — обичам те такъв, какъвто си.

Рекс замислено изтърси пепелта от цигарата си.

— Сигурен съм, че имаш доверие в мен, Сали. Не говорех за теб, а за приятелите ти.

Той отпи последната глътка от чашата си и я остави на масата. Жена му се разсмя.

— Като изключа Марша, мога смело да кажа, че всичките ми приятели са в Америка. Тук нямам никакви истински приятели.

— Е, добре, тогава да говорим само за познатите ти. Колко ли ще бъдат ядосани на тайната ти сватба! За хора от рода на госпожа Пенбърн и на госпожа... Всъщност как се наричаше онази зловецка жена? Ах, да — госпожа Линболд... За хора като тях венчавките на

приятели — с хубави тоалети, шаферки и хор — са едни от дребните удоволствия, които светът им дължи.

Звучният и сребрист смях на Сали отекна в нощта.

— Имаш право, Рекс, ще полудеят!

— О, със сигурност! Вече ги чувам: „Сали, разбира се, е чудесно момиче, но този Рекс! Човек, драга моя, за когото тя не знае абсолютно нищо! И знаете ли, чух, че бил служил в Чуждестранния легион! Той е просто обикновен златотърсач, тръгнал на лов за пари...“.

— Защо се занимаваш с тези глупости? Какво те е грижа за хорските приказки?

Той отпи няколко глътки от коняка и продължи:

— Във всеки случай ти ме познаваш съвсем малко. Госпожа Пенбърн и другите може би имат право да говорят така. Има нещо в живота ми, за което държа да знаеш.

Тя сграбчи ръката му. В очите ѝ се появи ужас.

— Нали не е нещо, което заплашва щастието ни?

Лицето ѝ беше преbledняло. Рекс стана от стола си, приближи се до нея и я обгърна с ръка през кръста.

— Трепериш? — прошепна той. — Скъпа, никога, никога не съм се надявал, че ще бъда така обичан!

— Обичам те безумно, Рекс! — отговори му тя със задъхан глас. — Защо ме плашиш? Нали това, което имаш да ми казваш, не е нещо, от което би се срамувал?

Лицето му внезапно помръкна и той отвърна:

— Ти ще прецениш това.

— Тогава не ми го казвай още. Тази вечер първо аз трябва да ти направя признание.

Бръчка на безпокойство се появи върху челото на Рекс, докато Сали плъзна ръка в блещукащия корсаж на роклята си. Тя извади малко измачкан къс синя хартия и обясни:

— Телеграмата на Марша.

[1] Планински масив, разположен на средиземноморския бряг, в Югоизточна Франция — Б.р. ↑

ИЗПОВЕДТА

Тя му подаде телеграмата. Обръщайки я между пръстите си, той я запита:

— Нима толкова държиш да я прочета?

— Да, умолявам те! — отвърна Сали развълнувано.

Рекс разгъна синята хартия и прочете:

По-добре е той да открие истината сам.

С любов: Марша

Младият мъж не промени изражението на лицето си.

— Слушай, Сали — каза той благо, — не искам да знам нищо, което не държиш да ми кажеш.

— Да слезем в градината — предложи тя.

Той наметна на раменете ѝ шал от сребърна дантела и я прегърна плътно и нежно през кръста, с желание да ѝ вдъхне увереност в пълната си подкрепа. Прегърнати, без да говорят, двамата слязоха по стълбите. Притиснати един към друг, поеха по криволичеща между лехите алея, която извеждаше към езерцето в средата на градината.

— Рекс — каза внезапно Сали, — колко мислиш, че съм богата?

— Боже мой! — отвърна той със смях. — Нямам ни най-малка представа. Никога не съм мислил за това!

— Няма значение, кажи някакво приблизително число.

Той се колебаеше.

— Сали, скъпа, надявам се, че няма да ми кажеш, че си милионерка? Милионерите са страшно прости хора и винаги имат лошо храносмилане!

— Не се шегувай, а ми отговори! — помоли го тя.

— Мила, този въпрос не трябва да стои между нас. Каквото и да притежаваш, то ще бъде изключително за личните ти дребни разходи.

За всичко останало аз поемам грижата, тъй като печеля достатъчно и за двама ни.

— Въпреки това имам основателни причини, за да искам да отговориш на въпроса ми. Когато се запознахме в Кан, сигурно си помислил, че съм богата?

Той повдигна рамене.

— Е, да. Не разбирам особено от женски стил, но виждах, че носиш скъпи рокли. Освен това живееше в „Карлтън“... и имаше автомобил...

— С една дума — какви доходи смяташ, че имам?

Рекс повдигна отново рамене.

— Две-три хиляди лири приблизително, щом искаш непременно да отговоря.

Сали бавно наведе глава.

— Рекс, виновна съм пред теб. Излъгах те. Оставих те да мислиш, че съм богата, а всъщност Марша плащаше роклите ми и автомобилът беше нейн. Не притежавам нито цент извън заплатата, която получавах от нея. Сега, разбира се, тя престана да ми плаща.

Двамата бяха стигнали до езерцето. Луната се оглеждаше в спокойната водна повърхност.

— Да ти плаща? — повтори той. — Нима си получавала заплата от Марша? Нали ми я представи като твоя компаньонка?

— Излъгах — отвърна тя и гърлото ѝ се сви в сподадено ридание. — Не тя, а аз бях нейна компаньонка.

След това Сали започна да обяснява с откъслечни фрази:

— В Ню Йорк работех при шивачка на Петдесет и пето авеню. Марша шиеше тоалетите си при нея. Хареса ме и веднъж ми предложи да ме заведе в Европа. Обеща да ми плаща, да ми осигурява хубави рокли и да гледа на мен като на приятелка, а не като на подчинена. Така изминаха две години. Сега мисля, че не беше много правилно да приема предложението ѝ, но тя беше така мила с мен, а аз бях така уморена да се боря, за да печеля хляба си.

Сали замълча за миг.

— Тази борба е толкова жестока! Хилядите амбициозни, пълни с енергия момичета, които всеки ден прииждат с надежди към Ню Йорк, са подложени на огромен стрес в опита си да оцелеят там и да се

устроят! Често не успяват да печелят достатъчно пари и скоро изгубват смелостта си.

— Знам — прошепна Рекс.

— След смъртта на баща ми останах без близки, без средства и почти без приятели. Не помня майка си. Тъй като бях сама и трябваше да си търся работа, напуснах Ричмънд, където винаги са живели всички от семейство Кандлън, прадедите ми. Това е бил известен и заможен южняшки род. Марша ми предложи истинския живот — пътешествия, тоалети и интересни контакти, живот, какъвто щях да водя, ако баща ми беше имал повече късмет в бизнеса си.

Тя щеше да продължи, но Рекс я прекъсна:

— Защо ми разказваш всичко това сега, Сали? Защо веднага не последва съвета на Марша, в момента, в който получи телеграмата?

Тя не обърна внимание на забележката му и продължи:

— Марша мечтаеше да ми намери богат съпруг. Постоянно ми говореше за това. Може би дори си представяше, че мога да се сдобия с благородническа титла. Не минаваше ден, без да ми представи някой кандидат, но аз чаках дотогава, докато не срещнах мъжа, който да породи у мен желание да му стана съпруга.

Той се усмихна, леко засегнат.

— И без съмнение приятелката ти е била много разочарована от избора ти?

Сали го погледна умолително.

— О, Рекс, не бъди безмилостен! Никога не съм имала намерение да те мамя. В началото не ми минаваше през ум, че като гледаш начина, по който живеем, ще допуснеш, че съм богата. Просто не мислех, че те вкарвам в заблуда. Само благодарение на намека на Марша започнах да схващам, че всичко това е прах в очите ти.

Тя чупеше нервно пръсти.

— Марша се ядосваше много, задето се влюбих в теб и когато, въпреки всичко, ѝ заявих, че ще се оженим, тя ми забрани да ти разкрия истината. Очевидно искаше...

Очите на Сали се спряха неспокойно върху лицето на Рекс.

— Какво? — запита той малко грубо.

— Да те изпита, да види дали няма да започнеш да я разпитваш за финансовото ми състояние... Затова те остави да вярваш, че тя е моя

компаньонка, а мен накара да ѝ обещава, че няма да ти разкривам действителното положение.

Рекс се беше отдръпнал от Сали и черните му дрехи се сливаха с тъмните силуети на храстите. Лицето му беше строго, почти свирепо. Той най-после заговори:

— Мога да извиня Марша, защото е правела всичко за твое добро, но теб, теб какво те накара да мълчиш досега?

Лицето на Сали пламна.

— Само ако знаеше как Марша се противеше на женитбата ни в началото! Примири се едва след като ти ѝ говори за осигуровката, която си направил в моя полза. Тогава исках да ти призная всичко, но тя не ми позволи. Все пак Марша вече чувстваше, че е отишла твърде далеч, и започна да се безпокои. Внуши ми, че ако разбереш лъжата ни, ще скъсаш с мен и ще избягаш.

Навела глава, младоженката гледаше сребърната си обувка, чийто връх блещукаше на лунната светлина. Рекс сложи двете си ръце на раменете ѝ и я принуди да вдигне глава.

— А ти вярваше ли, че мога да постъпя така?

Тя сведе очи и промълви:

— Страхувах се.

— Страхуваше се да не размисля, нали?

— Имаш пълно право да ми говориш по този начин, но така страшно ме измъчваш!

Думите се задавиха в гърлото ѝ. Сали освободи раменете си и се отдръпна. Шум от автомобил се чу далеч в мрака.

— Не, не разбираш — отвърна той. — Не искам да те наскърбя, скъпа, но не мога да понасям лъжите, те ме вбесяват...

Рекс взе ръката ѝ и започна да милва потреперващите ѝ пръсти.

— Освен това все още не разбирам защо държеше да ми разкриеш всичко точно тази вечер? Така или иначе вече сме женени и можеше да избереш всеки друг момент за това признание.

Тя прошепна, приковала очи към земята:

— Преди не се решавах, защото се чувствах изцяло във властта на Марша, но я предупредих, че когато се оженим, няма повече да мълча. Затова тя ми изпрати телеграмата...

Вдигайки искрящите си очи, младата жена добави:

— Тази вечер искам да бъда изцяло твоя! Трябва да ме опознаеш напълно, за да ме обичаш такава, каквата съм.

— Опознах те още при първата ни среща и затова те обикнах. Мислиш ли, че шепа пари са в състояние да променят чувствата ми към теб?

Той я привлече към сърцето си. Тя сложи ръце на реверите на дрехата му и опря глава на гърдите му.

— Значи — продължи той — си се съмнявала в мен?

— Не, Рекс, не! Никога не съм те подозирала в дребнави сметки, но не знаех доколко ме обичаш. Не приличаш на повечето мъже. Ти си така горд и самотен, че човек трудно може да те разбере.

Рекс отдръпна ръцете си и зарея поглед в далечината.

— Мисълта, че мога да те изгубя, беше непоносима за мен. Чувствах, че ако ме изоставиш, не ми остава нищо друго, освен да умра. Вземи ме отново в прегръдките си, любими! Кажи, че ми прощаваш. Не разваляй първата ни брачна нощ.

Зад реката и двойния мост отекна звънът на селския часовник. Двамата затаиха дъх и чуха как в нощната тишина прозвучаха дванайсет удара. Някъде далеч се чу шумът на автомобил, изкачваш се по височината, когато и последният звук заглъхна.

Рекс съзерцаваше жена си. Тя сякаш беше някакво приказно лунно видение в ослепително бялата си рокля, чийто блясък се смекчаваше от меките отражения на перлите, с които беше обшита. Така гъвкава и сияйна, тя приличаше на русалка, излязла от кристалните води на басейна, за да се стопли на бледите лунни лъчи.

Сали гледаше шадравана, дългите ѝ ресници блестяха, устните ѝ потрепваха. Гърдите ѝ се повдигаха бурно.

— Тази нощ е наша — каза тя. — Приеми любовта ми, Рекс, тя е единственото нещо, което мога да ти предложа.

— Сали! — възкликна той.

Рекс я привлече отново към себе си и с наслада вдъхна аромата на нежния ѝ парфюм. Жаркият ѝ дъх облъхна лицето му. Той чувстваше как нейното крехко тяло трепти в прегръдките му, докато я целуваше. Облак засенчи луната и влюбената двойка изчезна в мрака на градината, докато откъм реката продължаваха да долитат кряканията на жабите. Някъде отдалеч нощният ветрец донасяше ту по-слабо, ту по-силно бръмченето на автомобил.

Нежността на Рекс възвърна спокойствието на Сали.

— Цяла вечер — каза тя, сплела ръце около врата му — сърцето ми бе свито, сякаш ни заплашва някакво голямо нещастие, но в мига, в който ме притиснеш до себе си, преставам да се страхувам. Бъди добър с мен, Рекс! Толкова много те обичам.

Тя се притискаше към него, вкопчваше се в дрехата му, сякаш предчувстваше безбройните тревожни дни, които ѝ предстояха.

Най-после Сали се отдели от мъжа си.

— Оставям те и ти давам пет минути, за да си изпушиш цигарата. Няма да се бавиш повече, нали? Чувствам се нещастна всеки миг, в който не си до мен.

Тя му изпрати целувка с върха на пръстите си.

— Само пет минути, не забравяй!

След това красивата булка се отправи тичешком към вилата. Луната изплува между белите кълба на облаците и обля със светлина цялата околност.

Сега вече равномерното бръмчене на някакъв автомобил, който се приближаваше все повече и повече, заглушаваше жабешкия хор.

ОТКРИТИЕТО

Сали отвори пътната чанта, която Рекс ѝ беше подарил. Извади от нея подвързана с кожа тетрадка и я остави на тоалетната си маса. След това се съблече. Носеше кимоно от златисторозово ламе върху дългата си бледозелена нощница. Сали приведе в ред косите си пред огледалото, а после седна и взе тетрадката.

Тази тетрадка, с инициалите ѝ на кориците, ѝ бе подарена от Марша и ѝ служеше за дневник. Когато преди година и половина заминаха за Европа, Марша изяви желание Сали всеки ден редовно да си записва по нещо, но тъй като предполагаше, че постоянството на младото момиче не ще продължи дълго, беше решила изпитанието да не трае повече от две години.

Дневникът на Сали беше странна смесица от събития, спомени и интимни изповеди. Тя не пропускаше нито ден, без да напише няколко реда вечер, преди да си легне.

Младата жена взе малък ключ и отвори дневника, до който не проникваше ничий чужд поглед, даже и този на Марша. Потърси датата на женитбата си — 27 май. След това я обзе внезапно желание да се върне назад към миналото и започна да обръща страниците, докато стигна до 17 март. Написаното през този ден я накара да се усмихне:

Имах приключение. Бях в Сен Рафаел на чай у М. Останах на вечеря. На връщане, точно когато се изкачвах по стръмното, автомобилът угасна. Беше ужасно тъмно и валеше като из ведро. Уплаших се. Най-после на помощ дойде очарователен англичанин, който минаваше със ситроена си. Каза ми, че живее наблизко. Бях мокра до кости, защото дълго се опитвах да открия повредата на колата. Той ми предложи да ме заведе у дома си, за да се

изсуша. Отстъпих на настойчивите му молби. Марша сигурно ще припадне, когато научи за случилото се.

Забелязах, че мъжът имаше чудесни очи. Той запали огън в приемната и ми приготви топъл грог, когато отидохме във вилата му. Навярно бе човек на изкуството, защото стените на стаята бяха покрити с картини, повечето от които бяха пейзажи от Африка или от Ривиерата. Изглежда, че разбираше от автомобили, защото бързо поправи колата ми. Повредата беше в амбреажа. Прибрах се у дома в шест часа сутринта.

Сали продължи да чете:

18 март

Срещнах се в хотела с моя познат. Бях му казала името си и той намерил адреса ми в списъка на гостите в Кан. Този симпатичен англичанин се нарича Рекс Гарет. Предположението ми, че е художник, се потвърди. Говори превъзходно френски и е следвал две години в Училището за изящни изкуства. За щастие, не помоли да ме рисува. Тогава веднага щях да си обясня защо е толкова внимателен към мен.

23 март

Бях на обяд у моя познат заедно с Марша във вилата му, която е с прекрасно изложение към морето, но се намира високо горе в планината и е доста усамотена. Той се справя сам. Няма прислужница. Ходи за покупки с колата си и си готви. Беше направил извънредно вкусен омлет. По безкрайната стълба в градината му се слиза чак до морето. Показа ми мястото, където всяка сутрин се къпе — зиме и лете. Изглежда безупречно и сигурно е добър плувец.

27 март

Младият англичанин беше на чай в хотела ни. Намирам, че е един от най-симпатичните ми познати.

Изглежда, че няма никакви приятели в Кан. Каза ми, че тълпите в казиното го дразнят.

30 март

След вечеря ни посети барон Де Фоа. Бях заедно с Рекс на терасата. Баронът остана очарован, когато ги представих един на друг. Каза, че е голям поклонник на Рекс, който има две картини, откупени от музея „Люксембург“, и се готви да излага самостоятелно през май в Париж. Баронът изяви желание да даде голяма вечеря в негова чест, на която да покани хора от кръга си. Рекс обаче отхвърли предложението и се изказа неособено ласкаво за личностите от тези среди. Изобщо този англичанин много ми допада. Ако някога реша да се омъжа, сигурно бих избрала мъж, който да прилича на него.

Сали разлисти още няколко страници и продължи да чете:

4 април

Марша ме уморява. Постоянно ми натяква, че съм си съставила прекалено хубаво мнение за Рекс Гарет. За нея той е златотърсач. Предположението ѝ е глупаво и недопустимо, защото се вижда, че той не държи на материалните неща. Тя ме попита дали не съм на път да поверя сляпо живота си на несериозен артист, а аз ѝ отговорих, че бих го поверила без колебание на човек като Гарет.

6 април

Страшно съм ядосана на Марша. Рекс я мисли за моя компаньонка, а тя отказва да му разкрием истинската ситуация. След като живеем в такъв луксозен хотел, той вероятно си мисли, че съм някоя богата наследница. Марша е възхитена от заблудата, в която е попаднал Рекс, и твърди, че така най-добре ще разберем дали ламти за пари.

7 април

Какъв странен човек! Почти никога не говори за себе си, но тази вечер по случайност ми каза, че е служил в Чуждестранния легион. Марша вече не се съмнява, че е користен авантюрист. Той има уравновесеното и приятно държание на добре възпитан англичанин, но според нея то прикрива необузданата му и страстна природа, която всеки миг може да вземе връх.

9 април

Той е страшно горд и така самотен! Тази вечер бях решила да му кажа, че аз съм компаньонка на Марша, а не обратното, но не намерих удобен случай. Бих искала да знам дали Рекс държи на мен.

11 април

Уверена съм, че държи на мен. Тази вечер почти ме целуна.

12 април

Обзалагам се, че Рекс ще ме целуне до края на седмицата. Марша се прави на непримирима.

13 април

На път съм да изгубя баса. Защо мъжете, които най-много ни харесват, понякога са така нерешителни!

14 април

Искам да се омъжа за Рекс, но заради това имах сериозна разправия с Марша. Малко ме е грижа какъв е! Авантюрист или не, аз го обичам!

19 април

Тази вечер бяхме отишли в ресторантче край Операта и Рекс ми разказа за плановете си, и ми разкри колко печели. Толкова е скромнен! Обеща утре да дойде да вечеряме заедно в хотела, чам го! Обичам го...

20 април

Изгубих! Рекс не ме целуна.

21 април

Марша призна, че Рекс никога нея е разпитвал за доходите ми. Въпреки това се противопостави на желанието ми да му кажа истината и заяви, че ако ме обича истински, ще ми предложи да се оженим.

22 април

Рекс не се интересува дали съм богата или не.

23 април

Марша беше много мила днес. Обещах ѝ, че ако Рекс няма сериозни чувства към мен, ще се постарая да не го виждам толкова често. Всъщност смятам, че до два̀сет и четири часа той ще ми направи предложение.

24 април

Той ме обича още от онази вечер, когато ми помогна в Естерел. Ще се венчаем идния месец в Париж, когато се открива изложбата му.

Сали се поколеба за момент и прокара пръсти по страницата. След това прелисти дните на краткия си годеж и отново се съсредоточи върху 27 май. Взе писалката си и написа един-единствен ред:

Рекс и аз се оженихме.

Тя направи това с вид на генерал, който подписва съобщение за бляскава победа. След това, подчинявайки се на някакъв детински порив, целуна страницата и затвори тетрадката.

Това връщане към миналото толкова я беше погълнало, че не забеляза как минава времето. Когато стана да остави дневника, очите ѝ се спряха на часовника и тя се изненада, като видя, че стрелките му показваха един без два̀сет.

Сали застана наред стаята и се ослуша. Къщата тънеше в мълчание. Спалнята със светлосините тапети добиваше в полумрака някаква особена, потискаща тайнственост с мебелите си от сиво дърво и светлосиня коприна, със сиво-синкавите завеси, които закриваха прозорците и вратите.

Младоженката натисна ключа на осветлението и хладна електрическа светлина заля стаята. Отвори вратата вдясно от леглото и извика:

— Рекс!

Не последва никакъв отговор. Тя прекоси забързано банята и влезе в тоалетната, но и там нямаше никой.

На стола лежеше костюмът на съпруга ѝ, който той трябваше да облече на другия ден, а на масата бяха оставени пижамата и халатът му. Сали се завърна в спалнята, седна отново пред тоалетката, но в очите ѝ имаше смущение и белите ѝ зъби нервно хапеха долната ѝ устна. Съвсем несъзнателно започна да сресва косата си, докато съзерцаваше образа си в огледалото.

Изведнъж кръвта нахлу в главата ѝ. Остави гребена и стана, но веднага седна отново бавно и замислено и остана така, без да помръдне, погълната от мислите си.

Най-после младата жена стана решително, загърна се по-плътено с кимоното си и се запъти към вратата, която водеше към стълбите.

Долу, във вестибюла, светеше. Навсякъде цареше пълно мълчание. Въпреки че Сали слизаше бързо, обхваната вече от нервна трескавост, краката ѝ — в малки зелени пантофи — стъпваха безшумно по килима на стълбите. Тя премина с едри крачки през вестибюла и отвори вратата на столовата.

Средният полилей все още беше запален. Жълтата му светлина усилваше блясъка на мебелировката. Стъклените врати към терасата, на която вечеряха, бяха затворени. Невидимият хор на жабите продължаваше тъжния си концерт.

Озадачена и изплашена, тя излезе на терасата, спря и се опита да проникне с поглед сред тъмните сенки на градината.

— Рекс! — извика тя. — Рекс, къде си?

Единствено жабите ѝ отговориха и дрезгавото им квакане прозвуча в ушите ѝ като подигравателен смях.

Сали се прибра в къщата и започна да влиза от стая в стая. Така обиколи големия и малкия салон и спокойната библиотека, и всеки път, когато напускаше с разочарование поредното помещение, си спомняше с каква радост, хванати за ръка, двамата с Рекс бяха обикаляли целия следобед прекрасната вила и се възхищаваха на вкуса, с който Марша я беше подредила.

Не след дълго младата жена се върна отново на терасата. Безумен страх беше покрил лицето ѝ със смъртна бледност и караше кръвта да бие лудо в слепоочията ѝ. Еднакво изненадана и нещастна,

тя се чувстваше разлюляна между гнева и страха — две емоции, които владееха едновременно душата ѝ.

— Рекс — извика тя с треперещ глас. — Рекс, защо не ми отговаряш?

Продължавайки да вика така, се спусна към градината, чиито алеи се виждаха отчетливо под звездното небе. В края на парка, в зиданата стена, имаше малка желязна врата, извеждаща на шосето, което малко след вилата се превръщаше в неравен селски път, губещ се в полята. В противоположна посока то пресичаше селото, Сена и пътя за Париж.

Вратичката беше широко отворена. Сали спря като закована на мястото си, като видя това. Разширените ѝ от ужас очи гледаха към пътя. Брястовете, които се издигаха над стената, закриваха небето.

Внезапно смелостта я напусна. От очите ѝ бликнаха сълзи.

— Това е невъзможно! — прошепна задъхано. — Той не е в състояние да ме изостави така! Не е способен на подобно подло бягство!

Тя се приближи към пътя и остана неподвижна, сякаш предадена от целия свят. Пътят се виждаше чак до моста, но нито по него, нито в околностите се забелязваше да се движи нещо. Не се виждаше и никаква светлина, освен червения фенер, поставен на перилата на моста.

Рекс си беше отишъл!

Сали гледаше втренчено пустия път и не можеше да намери никакво обяснение. Явната и неочаквана измяна така я шокира, че тя сякаш не можеше да разсъждава. Струваше ѝ се, че сърцето ѝ е престанало да бие, че тялото ѝ се вцепенява. Опитваше се да измисли някакво обяснение, но не ѝ се удаваше и напразно се стараше да се успокои. Истината ѝ се струваше като лавина, която я увеличаваше с неудържима сила и постепенно я задушаваше до смърт.

„Значи наистина е бил само обикновен златотърсач!“, помисли си Сали в разочарованието си. Все пак Рекс я е обичал, щом не се опита да злоупотреби с доверието ѝ и щом и до последната минута се показваше така нежен, но любовта му не е отивала по-далеч... А тя му вярваше сляпо и имаше глупостта да мисли, че той цени самата нея, а не лъжливото ѝ положение, родено по прищявката на Марша.

Разтърси я бурен гняв. Кръвта нахлу в главата ѝ. Ръцете ѝ се свиха в юмруци. Изоставена още през първата брачна нощ, унижена публично... Какво щеше да прави сега? Какво щеше да каже? Как ще се оправдава пред Марша, която постоянно я съветваше да не разкрива истината? Как щеше да погледне прислужниците, които се бяха изредили един по един да я поздравят и да ѝ предадат скромните си, но затрогващи подаръци? Тя си представяше как щеше да я погледне на сутринта камериерката Мария и с каква недоверчива учтивост щеше да изслуша невероятните ѝ обяснения.

По бузата ѝ се изтърколи сълза. Сали я изтри с гневно движение, задушаваща се от възмущение и срам. В този момент видя на земята до краката си къс хартия. Вдигна го. Беше лист, сгънат на две. Отстрани, до малката врата в зида имаше електрически ключ. Сали го завъртя и лампата над вратата светна. На листа с мастило и с едри печатни букви бяха написани единствено тези думи: Ел Кеф.

Младата жена смачка хартията на топка и я хвърли. След това затвори вратата и се запъти към къщата.

ПРАТЕНИКЪТ В ЧЕРНО

Рекс Гарет извади замислено от джоба си кутия кибрит и запали цигара, след като Сали се отдалечи. Върху устните му блуждаеше замечтана усмивка. Чертите му бяха съвършено правилни, почти гръцки. Той остана при езерото и се загледа в звездното небе.

Ясните звездни нощи винаги го караха да си спомня за Африка. Петте години, които беше прекарал там, бяха оставили у него неизличими следи. През хубавите летни вечери Изтокът му ставаше близък и пленяваше сърцето му. И сега аромати и полузабравени звуци сякаш действаха на обонянието му и звучаха в ушите му — миризми на африкански ястия, чесън, шафран, масла, лагерен огън, монотонен шум на барабани в далечината и глух стон на берберска свирка.

Потънал в щастливи мечти, той премина от миналия към новия си живот, който започваше днес, но все по-настойчиво и по-настойчиво до слуха му достигаше бръмченето на някакъв автомобил. Шумът идваше откъм края на градината. Рекс вече беше направил малка разходка със Сали и бе видял, че пътят, който минаваше край реката, е в твърде лошо състояние от вилата нататък.

Младият мъж погледна към дъното на градината и видя бялата светлина на фар, който напредваше бавно, сякаш пипнешком, очертавайки светла лента по тъмната зеленина на храстите. Първо му мина през ума само въпросът какво прави някакъв автомобил по този път в този късен час. Много скоро обаче любопитството му се превърна в изненада. Ярката светлина на фара престана да се движи и внезапно угасна. Моторът продължи да пухти, но към неговия шум се присъедини и дрезгавият шум от звънеца на пътната врата.

Вилата, построена към края на деветнайсети век, имаше все още звънец до пътната врата, който някога е бил свързан примитивно с тел в отделението на прислугата. Днес този електрически звънец звънеше едновременно и вън, и вътре и телта беше махната. Рекс знаеше, че бутончето на новия звънец почти не се забелязва между бръшляна, който обвива зида. Чу глухия звън на старата ръждясала камбана,

който му показва, че късният посетител идва за пръв път във „Вилата с брястовете“.

Сали беше казала на Батист, че може да си легне веднага след като им поднесе десерта, затова Рекс тръгна към вратата и отвори. Двама мъже говореха тихо в сянката на дърветата. Единият носеше на главата си шофьорска фуражка, а другият беше облечен от главата до петите в черно. Виждаше се пращен автомобил на пътя отстрани до тях. Щом Рекс се появи, човекът в черно се спусна към него. Широка траурна лента заобикаляше бомбето му. В едната си ръка стискаше чифт черни, съвсем нови ръкавици. Той беше нисък, с извънредно бледо лице и черни увиснали мустаци като на китайски мандарин. Дълга черна панделка висеше от пенснето му.

Бледото му зеленикаво лице изглеждаше зловещо под лунната светлина. Още от пръв поглед се виждаше, че бе обзет от силно вълнение, което издаваха нервните потрепвания на ръцете, главата и цялото му тяло. Той се обърна към Рекс и запита без заобикалки:

— Нали това е „Вилата с брястовете“?

— Да — отвърна Рекс съвсем спокойно.

Човекът в черно хвана с трепереща ръка ревера на дрехата на събеседника си.

— Чуйте — каза той, — в тази вила имало някакъв англичанин, някой си Рекс Гарет, когото непременно трябва да видя по много важна и неотложна работа. Чакайте! Знам, че се е оженил днес, но причината за посещението ми е от такова естество, че ще ме накара да проникна в спалнята му и през първата брачна нощ. Трябва веднага да говоря с този англичанин по въпрос на живот и смърт.

След като изрече всичко това на един дъх, мъжът се спря, примигвайки, с широко отворена уста, за да си поеме дъх.

— Можете веднага да ми съобщите това, което имате да казвате, защото аз съм човекът, когото търсите, господине.

Рекс говореше френски без никакъв акцент и затова събеседникът му го погледна учудено:

— Гарет художникът? Този, чиято изложба се откри вчера в Париж?

— Самият той.

— Слава богу!

След това човекът в черно се обърна към мъжа с шофьорската фуражка:

— Обърнете колата, ще се върнем по същия път. Не бива да рискуваме отново да спускаме гума.

Шофьорът седна зад кормилото. Моторът забръмча. Фаровете изпуснаха сноп бяла светлина.

— Хайде — каза човекът в черно, обръщайки се към Рекс, — не трябва да губим нито минута, а незабавно да тръгнем за Париж.

Той хвана Рекс за лакътя и се опита да го поведе към колата. Рекс се отдръпна енергично.

— Преди това бих желал да ми кажете кой сте и какво искате? — запита хладно той. — Предупреждавам ви, че тази нощ няма да отида никъде заради когото и да било.

Човекът в черно се удари с пръст по челото.

— Къде ми беше умът? — провикна се той. — Боже мой, виновен ли съм, след като прекарах подобна нощ! Знаете ли, че от седем часа тичам след вас? Изложбата ви беше затворена и човека ви го нямаше там. Благодарение на мой приятел журналист успях да разбера, че сте се венчали сутринта в американската църква и че ще прекарате тук медения си месец. Минаваше вече обяд, когато тръгнах насам. Изминахме сто километра, за да ви намерим, и ще трябва да изминем още толкова, за да ви върнем в Париж. Марсел караше бързо, но такава скорост не остава без последствия по пътищата, които войната ни остави. След Мантон спухахме гума, закъсняхме много и едва успяхме да открием в мрака тази вила.

Той въздъхна и избърса оросеното си от пот чело.

— Дявол да ви вземе, няма ли най-накрая да ми кажете кой сте? — прекъсна го Рекс грубо. — Защо ме търсите в този час?

В това време шофьорът беше обърнал умело колата и бе спрял пред тях. Светлината на фаровете се насочи към червения фенер, който отбелязваше средата на моста. Автомобилът се тресеше под напора на мотора, цял покрит с прах.

— Хиляди извинения! — каза човекът в черно. — Аз съм Шардон, парижки адвокат, и съм изпратен да ви потърся от името на довереника ми Педро Гомес.

Живите му черни очи потърсиха тези на шофьора, за да намерят в тях потвърждение на казаното, но Рекс не виждаше нищо.

— Мислите ли — взмути се той, — че това е подходящ час за посещение при младоженец? Довереникът ви се е подиграл с вас, господине. Не го познавам и никога не съм чувал името му. Дори да е собственият ми брат, тази нощ няма да помръдна оттук. Лека нощ!

При тези думи той се обърна и понечи да тръгне към градината.

— Чакайте! — провикна се отчаяно Шардон.

Блед и объркан, адвокатът започна да рови трескаво из джобовете си. Най-после намери портфейла си и извади от него къс хартия, сгънат на две.

— Довереникът ми каза, че за да ви накарам да дойдете, е достатъчно да ви предам това.

Рекс пое небрежно листа, разгъна го и се приближи към колата, за да може да прочете съдържанието му на светлината на фаровете. Едва спря поглед на хартията и лицето му се вкамени. Раздразнението му изчезна и в очите му се появи учудване и смущение. Вдигна глава и впи поглед в адвоката. Листът се изплъзна от ръцете му и падна на земята.

— Къде е човекът, който ви даде това? — запита Рекс.

— Нямам други нареждания, освен да ви заведе там, където ви чака — отвърна сдържано Шардон.

— Нима не разбирате, че ми е невъзможно да ви последвам сега? Не може ли утре?

— Утре?

Гласът на адвоката прозвуча зловещо.

— Утре ще бъде късно. Трябва да ме последвате веднага, ако държите да видите довереника ми жив. Вече ви казах, че се касае за въпрос на живот и смърт.

— На живот и смърт? — отговори Рекс. — Болен ли е, или е станало някакво нещастие?

— Не мога да ви кажа нищо повече.

В това време часовникът на заспалото селце се обади отново и звънът му отекна над реката.

Адвокатът погледна часовника си.

— Дванайсет и половина! — промълви той с ужас. — Даже и при безпроблемно пътуване е изключено да стигнем в Париж преди два сутринта. Не знам дали сте съгласен да ме придружите или не, господине, но аз трябва да тръгна незабавно.

Шардон скочи в автомобила. Мрачен и нерешителен, Рекс не помръдваше от мястото си. Най-после обърна глава. Високо над дърветата, облян от лунна светлина, се издигаше островърхият покрив на вилата. Не се чуваше никакъв друг шум, освен лекото бръмчене на мотора и квакането на жабите.

— Ще ви придружа! — каза внезапно Рекс. — Само че преди това ще отида да обясня всичко на жена си, тя ще разбере. Дайте ми само две минути!

— Нямам и една! — отвърна неумолимият пратеник. — Съжалявам, че трябва да отблъсна справедливата ви молба, господине, но дългът преди всичко. Обещавам ви, че ако тръгнете с нас, ще бъдете отново тук още утре преди обяд, но ми е невъзможно да чакам повече. И без това пропилях твърде много скъпоценно време.

Той потупа шофьора по рамото.

— Хайде, Марсел!

Той натисна педала на газта и моторът усили шума си.

— Но чакайте, не мога да се измъкна така — възмути се Рекс. — Трябва поне да ме оставите да обясня...

Автомобилът вече потегляше. Объркан и тревожен, той скочи на стъпалото.

— Идвам с вас, но преди това трябва да изтичам до вкъщи...

— Потегляй! — заповяда властно Шардон.

Тогава Рекс влезе в колата и тръгнаха, друсайки се и подскачайки по неравния път. Неволният пътник се отпусна на седалката до човека в черно и не каза нито дума повече, но когато стигнаха до моста, той гледа дълго през прашния прозорец светлата вила, в която го чакаше красивата му булка.

Щом премина моста, автомобилът зави остро надясно, профуча като светкавица през селото и пое по главния път.

Шардон, съзнаващ, че е изпълнил най-трудната част от мисията си, промърмори нещо, спусна бомбето над очите си и скоро захърка. До него седеше Рекс и гледаше втренчено пред себе си. Той не забелязваше нищо от нощния пейзаж, който преминаваше покрай прозорците. В съзнанието му изникваше все по-ясно мрачното и загоряло от слънцето лице на легионера Луис Ларага, стария му приятел.

„Ел Кеф!“

Това беше паролата, която двамата си бяха определили и никой друг, освен Луис, не можеше да я напише. Естествено, Педро беше само измислено име. Колко жалко, че трябва на всяка цена да се отзове на повикването на приятеля си точно сега! Той може би е в опасност. Сали, така добра и чувствителна, вероятно щеше да разбере за какво става дума и да му прости.

Значи щеше да се срещне с Луис!

В паметта му изникна споменът за една януарска сутрин, от която бяха изминали вече две години.

ЕЛ КЕФ

Има срещи, толкова изпъстрени със събития, че още преди човек да е открил значението им, и най-малката подробност се запечатва в ума му. Точно такъв беше случаят и с първата среща на Рекс Гарет и Луис Ларага. Рекс се виждаше облечен в простата бежова униформа на Легиона, спомняйки си за тази първа среща. Той чувстваше острия полъх на планинския вятър по лицето си, вдъхваше стипчивите изпарения в кошарата на мулетата и парливата миризма на намазаните с вар колиби.

Тази януарска утрин в крепостта Ел Кеф бяха разпределяли тютюн.

Първ немецът Клаус, който беше на пост, нададе вика, който от три дни трийсет души очакваха нетърпеливо заради дългата липса на тютюн. Клаус имаше необикновено силен глас и разказваше гордо, че когато някога в Потсдам издавал заповеди, целият двор на казармите кънтял. И неговият вик „Ел Халуф“ се понесе и прозвуча в ушите на всички като зов на тромпет, който сякаш искаше да стигне чак до възвишенията на Атлас, очертаващи се на хоризонта.

Рекс си спомняше как при този вик всички се спуснаха презглава от тясното пространство, оставено между бараките от ламарина и скромните колиби от суха кал, които легионерите обитаваха. Безстрашните мъже обгорели от слънцето, говорещи най-различни езици, се скупчиха и показваха един на друг сивия облак прах, който идваше към тях по каменистото възвишение към крепостта. Малко след това от облака се подадоха святкащите копита на две дребни, но тежко натоварени магарета. Зад тях тичаше човек с черна дълга дреха и монашеска качулка и с дрезгави викове ги шибаше от време на време с тоягата си по гърбовете. Магаретата и господарят им преминаха шумно през портата на ниската стена, поздравени от резкия лай на лостовите кучета, странни, подобни на чакали животни, обсипвани с подигравки от войниците, събрани под бледото зимно слънце. Стопанинът, незабавно заобиколен от легионерите, спря доста грубо

двете животни, свали качулката си и показа бледото си набръчкано лице със сплеснат хотентотски нос и сива рошава брада.

Този човек беше местният търговец, чиито месечни посещения в Ел Кеф бяха като празник за легионерите. Никой никога не си беше направил труда да го попита как се казва, затова всички го наричаха с обидното Ел Халуф — „дива свиня“. Стотици викове „Ел Халуф“ го посрещаха във всяка крепост от Кенифра до Миделт.

Веднъж в месеца той напускаше гъмжащите улички на еврейския квартал в Мекнес. Той разносяше стоката си от крепост на крепост по продължение на Мулуя, скрит под черното наметало с качулка, което беше задължително за всички израилтяни в Мароко. Човек можеше да добие представа за естеството на тази стока, докато слушаше разнообразните искания, с които легионерите обсипваха стареца. Той разтоварваше торбите си на терасата: тютюн, цигари, кибрит, сапун, игли, конци, листове за писма. Всички тези неща бяха от първа необходимост и без тях животът ставаше непоносим за тези хора, обрekli се на самота. Повечето от тях искаха най-вече тютюн, чиято липса им се отразяваше най-болезнено.

Наистина цигарите бяха почти единственото им утешение във високото безплодно плато, простиращо се подобно на сфинкс сред самотата на Гиза и покритата със суха трева и голи скали долина. През деня огнено слънце изгаряше легионерите и в същото време безмилостен вятър от снежните върхове ги шибаше, прониквайки под тънкия плат на униформите, и пареше лицата и ръцете им. Нощем, когато напускаха с мъка вонящата топлина на колибите, за да сменят някой караул, те трепереха при съприкосновението с ледения въздух, сякаш се допираха до мъртвец. А високо над самотните мъже страшното африканско небе, обсипано със звезди, имаше твърдия блясък на стъкло. Минаваха седмици, през които вятърът непрекъснато бушуваше и прахът се носеше от единия до другия край на долината на облаци, подобни на развети при галоп бурнуси^[1]. Над крепостта често се разразяваха пясъчни бури, които заслепяваха, задушяваха, изкъртваха вратите, огъваха ламаринените покриви и пречупваха стълбовете на безжичния телеграф. А друг път от подножието на обвитите в мъгли възвишения се понасяха заплашително гигантски завеси ту от дъжд, ту от град, подобни на знамена, развети при атака.

Тютюнът успокояваше нервите, разстроени след денонощните бдения на парапета, откъдето се виждаха да блещукат по близките хълмове огньовете на бунтовниците. Разклатените нерви караха хората да съзират спотайващи се сенки на края на укреплението и винаги да очакват да изскочи изневиделица някой гол туземец, който стиска между зъбите си нож.

Тютюнът успокояваше и свадите, породени при сблъсъците на съвършено чуждите един на друг характери, които свързваше само еднообразието на съвместния живот. Но преди всичко тютюнът, поради липсата на алкохол, който се доставяше по-трудно, пропъждаше злокобните призраци, които Легионът влачеше със себе си надлъж и нашир по цяла Северна Африка. Призраци, които тайнствените мъже, събрани от всички краища на света, смелчаци, но и негодници, не смееха да погледнат. Те им напомняха за „това, което би могло да бъде“, и мълчаливо им говореха за разпръснати богатства, пропуснат късмет, любов и опетнена чест.

С каква яснота се възобновяваше всичко това в паметта на Рекс!

Взимайки тютюна, който струваше пет франка, той се измъкваше от оживения двор и отиваше в Огнището на войника, където, за да влезе, човек трябваше непременно да се наведе, за да не си удари главата в рамката на вратата. Таванът на това мръсно помещение беше нисък и скосен. Върху потъмнялата жълта боя на грапавите, измазани с кал стени Клаус, който беше художник любител, бе изрисувал всевъзможни картини, повечето от които представляваха сцени от пустинята. Върху маса с разкривени крака бяха захвърлени табла, чифт мазни карти и няколко разкъсани списания. На стол, в отпусната поза, която издаваше отчаяние, седеше едър мъж с извънредно тъмна кожа, квадратна челюст, ниско чело и черни остри мустаци. Това беше Луис Ларага. Този намусен испанец, дошъл в крепостта само преди няколко седмици, прекарваше цялото си време в игра на карти. След като го поздрави с кимване на главата, Рекс седна на масата и започна да тъпче лулата си. Двамата почти не се познаваха.

— Ако имаш намерение да искаш нещо от Ел Халуф, по-добре е да побързаш. Не вярвам вече да му е останал много тютюн — каза Рекс.

Другият смръщи вежди и отвърна на чист френски език:

— Нямам нито грош. Снощи Клаус извади голям късмет в играта и ми взе и последните пари.

Той погледна жадно обвития в жълта хартия тютюн.

Рекс му протегна пакета.

— Заповядай!

Той драсна клечка кибрит. В това време Ларага пъкна несъзнателно ръката си в джоба на куртката, но я отдръпна почти веднага.

— Не ми се пуши! — заяви той изведнъж.

Въпреки това очите му не се откъсваха от тютюна. От двора долиташе радостна глъчка. Всеки палеше лула или цигара. Синкавите струйки дим се преплитаха в кристалния въздух. Дух на задоволство облада цялата крепост, сякаш някаква добра фея беше разпръснала за миг демоните на тъгата и скуката.

Тогава Рекс взе ножа си, раздели тютюна на две и подаде половината на Ларага. И сам не знаеше какво го накара да постъпи така, но с това спечели сърцето на мрачния мъж. По-късно Рекс често си припомняше разговора, който двамата водиха онази сутрин.

Ларага вдигна към него учудени очи.

— Даваш ми това?

— Ами да. Хайде, приятелю, изваждай лулата.

Луис бръкна отново в джоба.

— Няма да мога да ти платя — отвърна намусено той. — Вече ти казах, че изгубих всичките си пари.

Въпреки това вече тъпчеше с нервни пръсти тютюна в старата си пръстена лула.

— Какво ще правиш към края на месеца, когато ти свърши тютюнът?

— Ех, ще понасям търпеливо злото... все пак няма да ми се случва за първи път. В Месопотамия сме прекарвали по три седмици, без да имаме даже шепа слама за пушене.

— Както виждам, ти си философ — забеляза сухо Ларага, палейки лулата си.

— Във философията е тайната на щастието.

— Ще трябва да ме посветиш в тази наука.

Старата лула вече се бе разпалила.

— Откакто съм тук, ето вече три седмици, постоянно те наблюдавам. Изтече година, откакто служа в Легиона, и досега не бях срещал човек, който да гледа на ситуацията като теб. Без съмнение, попадал съм и на такива, които никога не се оплакват, и те не са много, разбира се, но ти си първият, когото виждам да посреща всичко с усмивка. Тежкият живот сякаш е удоволствие за теб.

— Е, да, точно затова постъпих в Легиона... Животът, който се води тук, ме привличаше... а и исках отново да поживея на Изток...

Ларага се изплю на пода.

— Ненапразно казват, че вие, англичаните, сте малко смахнати хора! Значи ти наистина си дошъл в Легиона не принуден от някакви обстоятелства, а по собствено желание?

— Да, постъпих за собствено удоволствие. Обичам живота в дивите страни. Прекарах три години в Месопотамия и Палестина и оттогава се пристрастих към Изтока. Не исках и да чуя, когато ме освободиха от служба и ми съобщиха, че мога да се върна в Англия. По това време имах известни спестявания, а също и значителна парична награда. Тогава, само за да имам повод да остана, вложих средствата, с които разполагах, в предприятие. То се занимаваше с изследване на земните пластове в каменистата пустиня Синай. Предполагаше се, че там има минерални залежи. Цялата работа обаче излезе чиста измама и изгубих и последните си пари.

Ларага се засмя свирепо.

— Казват, че подофицерът Дебин е записал най-много войници за Чуждестранния легион.

— Така ли? В моя случай не е изиграл никаква роля. Предложиха ми служба в кантора в Лондон, но аз отхвърлих без колебание предложението. Нищо не ме теглеше към Англия.

Той млъкна внезапно, почти притеснен.

— Но защо ти разказвам всичко това?

— Хайде, продължавай! — отвърна Луис. — Нищо не е приятно за човек, който е пропилял живота си, да слуша за безумствата на някой друг.

— Да не би да се правиш на интересен?

Ларага се усмихна.

— Всички загубени хора са интересни... Но нали щеше да ми разкажеш как си постъпил в Легиона...

— Веднъж в ръцете ми попадна френска книга от някаква изследователка. Забравих името ѝ, но си спомням заглавието на книгата: „Под топлата сянка на исляма“.

Ларага кимна с глава.

— Класическа книга, написана от Изабела Еберхард, прочута познавачка на Изтока, която е загинала преди двайсет години по време на голямото наводнение в Аин Сефра.

— Тази книга ме въодушевява само със заглавието си — „Под топлата сянка на исляма“... Приятелю, целият Изток се съдържа в тези думи. Той ми говореше от всяка страница. Светлина и сенки — бялата ослепителна светлина на слънцето и тъмните черни сенки на тесните пътища за Дамаск, които толкова обичах... Сега разбираш ли какво ме накара да дойда в Северна Африка?

— И отговори ли на очакванията ти?

— Обичам червеникавите ѝ планини, високите ѝ ослепително бели минарета, градовете ѝ, подобни на мравуняци, и безкрая на златножълтите пясъци на пустинята. В Легиона съм вече от четири години, които прекарах ту в бой, ту в строеж на пътища, и сигурно съм изминал не по-малко от десет хиляди километра — Алжир, Южен Оран, Уаргла, Тафилалет, Су. Догодина ще изтече петгодишният ми срок! Понякога ме обзема желание да се запиша за нови пет години! Да, признавам, животът в Легиона има и своите хубави страни!

Рекс млъкна и запали отново лулата си. Ларага, почти излегнал се на пода, вдишваше дълбоко острия тютюнев дим и след това го изпускаше през ноздрите си.

— Наистина никак не си придирчив — заяви той. — Мен тази страна ме отвращава... и въпреки това не искам да си отида...

Гласът му прозвуча провлачено. Черните му горещи очи се замъглиха. След кратко мълчание той запита:

— Защо не се опиташ да станеш офицер?

Рекс поклати глава.

— Вече отказах длъжност в английската войска. От народа съм и за мен дребните скромни хора са солта на живота. Бедният е пощастлив от богатия, Ларага.

— Хм — промърмори другият, — щастието зависи от стремежите на човека. Какво искаш ти от живота?

— Изкуство. Искам да рисувам. Следвах в Училището за изящни изкуства в Париж, когато войната започна.

Ларага показа с палец стената зад себе си.

— Тогава щеше да направиш по-добре ти да се заемеш с тази работа, отколкото да оставиш Клаус да проявява дарованията си.

Рекс избухна в смях.

— Господ не иска да лиши Клаус от тъй скромно удоволствие! Все пак той има и други удоволствия, които съвсем не са така невинни. Луд ли си да играеш с него? Всички мислят, че вършиш голяма глупост.

— О, виждам това много добре, но така времето минава по-бързо.

След това, сякаш за да смени темата на разговора, той каза:

— Значи не държиш да покажеш способностите си?

— Шегуваш се — отвърна Рекс добродушно, — но чувствам, че някой ден ще стана доста добър художник. И тогава ще се върна към цивилизацията... към Париж!

— Париж! — повтори Ларага, подражавайки тона му. — Казваш това с такъв възторг, сякаш си парижанин или пък произнасяш името на любовницата си!

Той продължи, вече по-сериозно:

— Слушай, говориш френски като чист французин! Сигурно във вените ти тече и френска кръв?

— Нито капка — отвърна Рекс.

— Хайде де!

— Във вените ми тече кръв, много по-ценна от френската.

Ларага повдигна рамене:

— Виждам, че чрез устата ти говори сър Ростбиф^[2].

— Не сър Ростбиф, а гордият баск^[3]!

Рекс никога не забрави каква промяна предизвика тази дума у Луис Ларага. В миг мрачното му лице се проясни, недоверчивостта на погледа му се превърна в нежност.

— Баск — прошепна той и стовари юмрук върху масата — Бяха ми казали, че си англичанин, иначе нямаше да съм толкова сляп. Всички баски са братя и чуват общия зов на кръвта.

— Нима и ти си баск? — запита Рекс. — Всъщност името ти трябваше да ми го подсказе.

Ларага кимна утвърдително.

— Стори ми се, че между нас съществува някаква невидима връзка още когато ми заговори за първи път. Сляп ли съм бил? Сега като те гледам, виждам съвършено ясно осанката ти, гордото ти държание, цвета на косите ти, всичко, всичко у теб сочи, че си баск... И въпреки това твърдиш, че си англичанин. Каж ми, мога ли да те попитам...

Той млъкна и се взря в лицето на Рекс.

— Наистина ли името ти е Гарет?

Всеки легионер би разбрал съмнението на Ларага. В Легиона всеки можеше да скрие името и социалното си положение. Никой не знаеше истинската самоличност на тези, които служеха, страдаха и умираха под разкъсаното от куршуми знаме на тази многонационална армия.

— Фамилията на майка ми — отвърна Рекс тихо — беше Гарат и от нея англичаните направиха Гарет, когато станах техен поданик. От малък бях изпратен да получа образованието си в колеж в Англия.

— Гарат? Ако съдя по това име, ти трябва да си родом от Лабурд.

— От околностите на Юстариц. А ти?

Ларага сякаш се поколеба за миг и отговори, гледайки Рекс смело в очите.

— Аз съм от Португалете.

— Португалете е в Испания, нали?

— В Бискайя. Всъщност испански или френски баск...

— Да, те са от едно семейство. Но... — Този път Рекс се питаше дали трябва да продължи, но внезапно реши да попита направо:

— Защо си в Легиона?

— Баскът има вяра в баска, знам, че няма да ме издадеш. Предполагам се досещаш, че не се казвам Ларага, но истинското ми име не е важно. Бях офицер в испанската войска и се числях към генералния щаб на Сан Себастиан.

Рекс подскочи:

— Офицер от генералния щаб!

— Случиха ми се известни неприятности и избягах, за да избегна позора. Осъдиха ме задочно...

— Но се излагаш на страшна опасност! Тук често се случва да действате съвместно с испанската войска. Помисли какво би станало,

ако те разпознаят!

— Знамето ме закриля... пък и много се промених през последните три години.

— Въпреки това си луд, щом си постъпил отново на служба. Защо?

Ларага постави ръка на рамото на Рекс.

— За мен нямаше друг изход. Военщината е в кръвта ми. Махнаха ми пагоните, взеха ми кръстовете, но не можах да ме лишат от вродената ми склонност към войнишкия живот. Сражавах се в Мароко и два пъти бях раняван на бойното поле. Да се сражаваш, приятелю мой — това е един от най-достойните начини за съществуването на мъжа! И днес щях да бъда така щастлив, както някога, ако можех да се бия. Мъчителното е да чакаш, да чакаш безкрай, докато тези мръсници там...

Луис въздъхна и изтърси пепелта от лулата си.

— Да не говорим повече за това. От днес нататък сме приятели, нали?

Той протегна ръка. Рекс отвърна, стискайки я горещо:

— Повече от приятели — братя баски!

[1] Бурнус — мъжка дълга, бяла, горна дреха, подобна на халат, която се носи от арабите — Б.р. ↑

[2] Използвано в смисъл на „англичанин“; идва от традиционната говежда полусурова пържола (алангле), известна като „ростбиф“ — Б.р. ↑

[3] Баските са етническа група, населяваща главно централните части на Северна Испания и най-югозападните области на Франция. Голям брой хора от баски произход живеят в други части на Испания и Франция, както и в Латинска Америка, най-вече в Аржентина — Б.р. ↑

РИСУНКА НА СТЕНАТА

Баскът е привързан необикновено към племето си. Въпреки че беше изгубил всяка връзка с родното си място, Рекс стигна до заключението, че спящата у него баска кръв го беше привлякла към този самотен мъж, който поради присъщата на племето му гордост и сдържаност, също като него нямаше никакъв близък приятел между легионерите. Приятелството, което те току-що бяха завързали, не се нуждаеше от повече излияния, за да укрепне. Такива са приятелствата между мъже, тяхната дълбочина не зависи от взаимните изповеди. Един-единствен път след тази януарска сутрин Луис Ларага повдигна отново ъгъл от завесата, спусната върху миналия му живот. Рекс не беше забравил обстоятелствата, които бяха станали причина за това. Денят, в който приятелят му го защити от пиянския бяс на Клаус, остана паметен за него.

Извънредно едър и жилав, с кокалеста, покрита със златист мъх глава, с лукави очи, хлътнали в надменно и дръзко лице — такъв беше Клаус, бивш старшина от германската войска, който през 1914 година беше устоявал на смъртоносния огън на англичаните край Ипер^[1]. Рекс, единственият англичанин в цялата крепост, беше любимият му прицел за подигравки. Той постоянно го предизвикваше с обидни намеци за английските войници, но Рекс не благоволяваше да му обръща внимание. Надсмиваше се на надутостта на Клаус, възхвалявайки подвизите му, и не отговаряше на злите му закачки.

Отрядът на Ел Кеф щеше да бъде сменен след седмица. Този ден Ел Халуф отново беше посетил крепостта. Понякога старият евреин скриваше в дъното на торбите си стока, не така невинна, като тютюна и сапуна. Тогава из колибите от ръка на ръка преминаваха шишета със зеленикав абсент.

По това време Клаус довършваше украсата на Огнището на войника, чиято последна част беше портрет. Той работеше върху него от няколко дни и го пазеше в тайна. Винаги когато беше на служба, го покриваше грижливо с платно и се хвалеше на легионерите, че скоро

ще им покаже най-хубавата жена в света. Най-после настъпи часът, в който немецът щеше да представи шедьовъра си. В този ден Клаус беше пил.

Рекс не каза нищо, когато видя портрета. Той изобразяваше испанска танцьорка с къса, обшита с пайети пола, с драпирано дантелено було, с вдигнати ръце и обичайна поза. Както и всички останали рисунки на легионера художник, портретът беше изпълнен в най-чист панаирджийски стил. Немците и руснаците, които бяха мнозинство в крепостта, енергично започнаха да изказват възхищението си. Клаус ги караше да се страхуват от него и те се стремяха да си запазят добрите отношения. Щом забеляза мълчанието на Рекс, немецът се изпъчи пред масата, където англичанинът четеше.

— Ей, ти, нищо ли няма да кажеш? — запита той грубо.

— Не съм критик — отговори спокойно Рекс, продължавайки да чете.

Клаус се наведе и повдигна с ръка брадата на жертвата си.

— Да не би да казваш, че си виждал подобна красота у някоя англичанка?

Очите на Рекс пламнаха и той прецеди през зъби:

— Свали си лапите!

Подофицерът го изгледа презрително от главата до петите.

— Е, няма ли да кажеш нещо?

— Да, разбира се, че имаш право да рисуваш каквото и както си искаш, щом схващанията ти за красотата са такива... — каза Рекс с едва доловим сарказъм.

Клаус позеленя.

— Хм! Професионална завист, а? Може би смяташ, че ще я нарисуваш по-добре?

Рекс не можа да не се засмее.

— Във всеки случай се надявам, че няма да е по-зле.

— Нека великият английски художник да даде доказателства за блестящите си дарования!

Клаус показа насмешливо стената с пръст.

— Там има още празно място...

Рекс поклати глава.

— Нямам модел.

Немецът се обърна и взе голяма фотография от столчето, на което бяха поставени боите му.

— Този върши ли ти работа?

Рекс отблъсна поканата с жест и отговори шеговито:

— Не оспорвам превъзходството ти.

Клаус избухна:

— Критикуваш изкуството ми, а когато те каня да направиш нещо по-добро, гледаш да се измъкнеш. Не, не, драги ми англичанино, ще стане така, както аз искам, или ще ти блъскам главата в стената, докато започнеш да виждаш такива картини, за каквито даже не си сънувал!

Събрани около двамата, останалите легионери следяха разпратата с интерес. Рекс нямаше никакво желание да дразни пияния подофицер.

— Добре! — отвърна той със смях и взе снимката, която Клаус му подаваше.

Портретът представляваше млада жена с дантелено було. В единия ъгъл с едри букви беше написано: „Иносенсия“. Рекс ококори очи. Лицето имаше съвършен овал, очите бяха черни и страстни. Под дантелата се подаваха тъмни и лъскави къдрици.

Повърхността на стената беше изгладена заради рисунките на Клаус. Рекс не посегна към боите му, а извади от джоба си парче въглен и се залови за работа. Мъжете се събраха около него. Смеховете продължиха. Забележките започнаха да стават цинични.

Рекс скицира най-напред лицето в естествен размер и след това малко по малко започна да изтъква особеностите на модела.

— Приятелю — обърна се един руснак към Клаус, бутайки го с лакътя си, — малкият англичанин направи женичката ти като жива!

При тези думи Клаус, грамадният Клаус, чиято глава се издигаше над всички други, смръщи свирепо вежди.

В това време, погълнат от работата си, рисуващът не забеляза, че вратата се отвори и в същия миг прокътня гневен вик. Луис Ларага се спусна към групата. Лицето му беше бяло като тебешир. Очите му горяха. Той дръпна Рекс за ръкава. С поглед, изпълнен с подозрения, испанецът посочи със заплашителен жест стената.

— Това лице... — започна той глухо. — Защо рисуваш това лице?

Всички започнаха да се възмуцават в един глас:

— Млъкни или се махай оттук! Остави го да рисува!

Рекс беше изненадан и объркан.

— Не познавам оригинала — отвърна той. — Тази жена е приятелка на Клаус.

Художникът се наведе и взе снимката от столчето.

— Ето модела.

Луис грабна фотографията и щом я погледна, изгуби всякаква власт над себе си. Обърна се към Клаус и изрева:

— Мръсна свиня! Откъде си откраднал този портрет?

Устните на Клаус се свиха в свирепо, животинско изражение.

Съвсем ненадейно широките му страшни ръце се протегнаха към Луис и се сключиха около гърлото на Ларага. Той започна да се брани безпомощно, изненадан от неочакваното нападение. Клаус го повдигна за врата и го привлече към себе си, така че брадите им почти се допираха.

— Ти си крадец! — прогърмя гласът на Луис на френски. — Досега не се е случвало да крадем портретите на любовниците си нито в Испания, нито другаде!

Клаус се изплю в лицето на Ларага, отблъсквайки го внезапно. Баскът залитна, направи няколко крачки назад и се просна на пода, а снимката падна до него.

Обидата беше ужасна и възмути Рекс до дъното на душата му. Той се спусна да отмъсти за приятеля си. Някой се опита да го спре, но Рекс се освободи, хвърли се към Клаус и стовари юмрука си върху челюстта му. Ударът му не бе добре премерен и едва докосна брадата му. Немецът изрева като бесен, грабна пушка, оставена на масата, отстъпи и се прицели в нападателя си. Рекс си спомни за по-малко от секунда, че всички пушки в Ел Кеф са заредени, докато кървясалото око на противника му блестеше на другия край на дулото, което го заплашваше. Но в мига, в който беше даден изстрелът, един мъж се хвърли напред, Клаус изгуби равновесие, описа пълна дъга във въздуха и се просна в противоположния ъгъл на стаята.

Вдигна се страшна олелия. През тънкия барутен дим Рекс съзря очите на Ларага, които го гледаха разтревожено и въпросително.

— Как си?

— Нищо ми няма. Кучият син не ме улучи само благодарение на теб... Но питам се какво направи ти, та...

— О, стар номер на борец.

Дотичаха легионерите, които в момента бяха на пост. Докато те отвеждаха тримата мъже, Ларага, по чието лице беше изписана буйна ярост, успя да прошепне на приятеля си:

— Иносенсия ми беше годеница! Клаус трябва на всяка цена да ми обясни какво значи всичко това, преди да го убия!

Съдбата обаче беше решила друго. В Легиона бе традиция всеки сам да се справя с неприятностите. Комендантът на крепостта, стар войник с голям опит, въобще не се учуди, че не намери никакви свидетели на свадата. Ларага отказа да говори, Рекс последва примера му, Клаус също не прояви повече словоохотливост. И на тримата бяха наложени по седем дни карцер.

В деня, в който двамата приятели се озоваха на свобода, узнаха, че отрядът им е разделен на няколко части, всяка от които има различно назначение. Клаус беше заминал с първата. По-късно научиха, че е преместен в друга войскава част. Това беше последното, което чува за него в крепостта. Рекс не узна какво стана с фотографията, а и Ларага не заговори повече за случилото се, но нито единият, нито другият забравиха този ден. А Ел Кеф — нерадостната крепост, в която всеки от тях беше намерил първия си приятел в Легиона, остана в тяхната памет като символ на другарството им.

И в тази майска нощ, когато автомобилът отнасяше Рекс с вихрена бързина към Париж, хиляди спомени го връщаха към Ларага. Той винаги се виждаше заедно с Луис, когато си спомняше за последните години, прекарани в Легиона. Дватама ту се криеха от жегата под скалите на някое горещо възвишение на Тадла, ту предизвикваха куршумите, които свистяха около тях и рикошираха в гранита, или пък картечниците, които трещяха от клисурите, докато до ушите им долиташе зловецният вой на местните жени, насърчаващи мъжете си в боя. Друг път, заедно с ротата си, се установяваха сред храстите, гледаха полузаспали мълчаливите чакали, които се събираха около огньовете, и слушаха как недалеч в мрака мулетата тъпчат на място и подръпват веригите си. А понякога пиеха на бавни глътки ментов чай в малко мавърско кафене в градината на Медерзах. Тогава Ларага учеше Рекс на родния му език — ескуара^[2], който художникът беше забравил напълно. Сбогуваха се във Фес, на зелените хълмове, които се издигаха над белите мъгли на града. Рекс се връщаше във

Франция. На Ларага му предстоеше още тригодишна служба в Легиона и не допускаше, че някога ще му се удаде случай да се срещне отново с приятеля си.

— Ако и аз на свой ред отида във Франция — заяви той мрачно, — ще го сторя, без никой да подозира, и то само за да се върна в Испания.

— В Испания? Нима смяташ да направиш подобна лудост? — попита Рекс, но не получи отговор. — Тогава поне ми обещавай, че ако ти се случат някакви неприятности, ще ме потърсиш.

— Добре — отговори Ларага, — но само ако изпадна в много отчаяно положение. А пък и откъде да знам дали тогава ще нося името, с което ме познаваш сега?

— Да не би да имаш намерение да дезертираш? — промълви изумено Рекс.

Ларага отново замълча и Рекс продължи:

— Да бъде така, както казваш, но нека да си изберем парола, която ще бъде достатъчно да ми изпратиш, за да се притека на помощ. Това е единственото, което искам от теб.

Преди да се разделят, те определиха за своя кодова дума „Ел Кеф“.

Оттогава Луис не се бе обаждал никакъв. Рекс му писа, но не получи отговор. Малко по малко промяната на средата и успехът оказаха върху него неизбежното влияние — образът на легионера Гарет започна да избледнява даже в собствената му памет, приятелството му с Ларага нямаше никаква връзка с живота му в момента. Той не забрави другаря, който му беше спасил живота, но мислеше за него все по-рядко и по-рядко. А сега, когато беше дошло писмото с тяхната парола, Рекс видя, че споменът за Ел Кеф беше запазил в него първоначалната си свежест.

Все пак той изпитваше някакво дълбоко смущение. Рекс постоянно си мислеше, че даденото обещание беше твърде тежко за изпълнение точно в този момент, докато автомобилът се плъзгаше безшумно между сенките на пътя и увеличаваше скоростта си. Страшно съжаляваше, че зовът на Ларага идваше точно преди първата му брачна нощ, колкото и да се опитваше да не мисли за това. Образът на любимата жена го следваше в лудия нощен бяг, разкъсвайки завесата на старите спомени.

[1] Ипер, често наричан и Ипър, е град в Северозападна Белгия, окръг Ипер. По време на Първата световна война в близост до града се водят тежки и продължителни боеве, по време на които за пръв път в световната история е използвано химическо оръжие — газ, получил името си от това на града — иприт — Б.р. ↑

[2] Баски (на баски Euskara) е езикът, говорен от баските, обитаващи Пиренеите в централната част на Северна Испания и съседния район на Югозападна Франция — Б.р. ↑

КРАЯТ НА ПЪТУВАНЕТО

Колата спря плавно. Рекс отначало помисли, че автомобилът забавя отново хода си, защото минават през някое градче или че пред тях има колона от коли със зеленчуци, които градинарите бързаха да откарат в Париж преди зазоряване, но адвокатът се размърда за първи път, откакто бяха потеглили, и каза нещо на шофьора. Рекс се огледа наоколо. Бяха спрели пред голяма, широко отворена желязна порта, намираща се между две къщурки. Младият мъж разбра, че влизаха в града.

— Към Дирекцията на полицията!

Шофьорът кимна в знак на разбиране и автомобилът мина през портата. Небето беше ясно, осеяно със звезди. Въздухът беше пропит от свежестта на водата, която мъже с каучукови ботуши и с дълги маркучи в ръце изливаха върху асфалта. Автомобилът се изкачи върху дълъг и прав булевард, стигна до площад „Етоал“, където под величието на Триумфалната арка трептеше пламъкът, запален в чест на Незнайния воин, и се плъзна бързо между гирляндите от светлини на „Шанз Елизе“.

После, след като прекоси „Плас дьо ла конкорд“, той продължи успоредно на Сена, докато на небето не се открииха мрачните и внушителни очертания на Съдебната палата и на Дирекцията на полицията.

Колата спря на тиха уличка близо до реката. Адвокатът изскочи навън. Нервността му се възвърна. Той трепереше толкова, че почти заекваше, когато прошепна на спътника си:

— Ще гледам да уредя работата колкото мога по-бързо, но все пак не е изключено да се позабавя.

Взимайки тротоара на два скока, той изчезна в дълъг сводест вход, където един полицаи стоеше на пост. Рекс не се помръдна от мястото си. Когато се върна, Шардон го завари неподвижен, замислен и загубил представа за място и време.

— Проклети чиновници! — мърмореше задъхано адвокатът.

Той скочи в колата, погледна часовника си и нареди нещо на шофьора. Беше три и половина — мъртвият час на Париж, когато кафенетата и ресторантите са затворени, само Монмартър е силно осветен, по опустелите улици няма никой, освен нощни скитници или закъснели гуляйджии и движението на трамваите и автобусите отдавна е спряло. Когато автомобилът пресече реката и пое по булевард „Сен Мишел“, Рекс с учудване установи, че на тази просторна улица кипи живот. По нея пъплеха такситата и частни коли. По тротоарите се блъскаха тълпи от пешеходци. Виждаха се хора от какви ли не съсловия: работници, носачи, продавачи на кестени, впрегнати в малките си димящи колички, вестникарчета, скитници, дръзки хлапаци и млади свежи момичета, хванати под ръка, подскачащи, тананикащи и подхвърлящи си закачки. Въздухът беше тежък и задушен. Към бръмченето се присъединяваше и шумът на разговорите, смеховете и ругатните. Навсякъде между тези пъстри тълпи се забелязваха полицаи.

Бившият възпитаник на Училището за изящни изкуства тук се почувства като у дома си. Той се обърна към адвоката и запита:

— На какво се дължи това необикновено оживление?

Но спътникът му не му отговори, защото спореше оживено с шофьора. Невъзможно беше да се придвижат по-нататък. Автомобилите се бяха наредили един след друг в дълги колони. Рекс забеляза, че колата им вече е изминала булеварда и пред тях се открива „Плас Данфер-Рошро“.

Шардон слезе.

— Елате! — обърна се той към Рекс. — Внимавайте да не се изгубим един друг!

Той погледна часовника си и се спусна към най-гъстата част на тълпата. От дъното на улицата се носеха гневни възгласи. Потокът на движението отнесе двамата мъже до площада. На срещуположния му край те видяха силуетите на конни полицаи, които се мъчеха да удържат възбуденото множество.

На площада цареше невъобразима бъркотия и страшна врява. Всички кафенета работеха и около масите нямаше вече нито едно свободно място. Някои викаха келнерите, други — приятелите си. По мрамора на масите звънтеше порцелан и стъкло. Към този хаос се

прибавяха виковете на изплашените жени и тракането на конските копита.

Адвокатът пресече площада, докато Рекс го следваше по петите. Най-после, не без усилие, Шардон стигна до малко кафене с цветни стъкла, което също беше препълнено. На касата стоеше дебел мъж с пъстра риза и кърпа на врата. Щом забеляза адвоката, той побърза да го посрещне.

— Я вижте, господин Шардон, значи сте тук? — поздрави го барманът поверително, взирайки се с любопитство в Рекс. — Чувате ли тълпата навън! Бунтува се. Винаги е така, когато гилотината трябва да погали някой анархист, особено ако той е светил маслото на полицаи!

Той вдигна ъгловатата си глава и се послуша.

— Жужат като рояк разгневени пчели!

След това мъжът се обърна към Шардон и попита тихо:

— Ще се видите ли с този испанец, с Гомес, преди да се запознае с Вдовицата^[1]?

Адвокатът потръпна.

— Да — отговори той, намествайки очилата си, — ще отида в затвора, но още е малко рано.

— Има още час до изгрев-слънце. Седнете, господин Шардон. Починете си.

— Свободен ли е салонът ви, Проспер?

— На ваше разположение е — каза любезно домакинът, запъти се към вратата в дъното на кафенето и я отвори пред двамата посетители.

— Ето! Ще изпие ли по чашка? Всъщност, като ви гледам, непременно трябва да се подкрепите. Нали ми казахте, че за първи път попадате на дело от този род? Във всеки случай, ако не искате...

Той се засмя тихо и погледна през рамото на Шардон непознатия с фрака.

— Сигурен съм, че приятелят ви ще приеме. Той е по-бял от нагръдника на ризата си.

Дебелият мъж отиде да вземе от тезгяха шише и две чаши.

— Елате! — обърна се адвокатът към Рекс, който през цялото време стоеше настрана.

Проспер влезе в салона, остави подноса с шишето и чашите на масата, кимна насърчително с глава на Шардон и се оттегли.

— Къде е този Гомес? — запита Рекс без заобикалки, щом вратата се затвори. — Разбрах вече, че ще го видим.

Шардон започна да налива коняк в едната чаша, без да отговори. Готвеше се да напълни и втората, но Рекс го спря. Адвокатът изпи на един дъх своето питие, въздъхна дълбоко и след като намести пенснето си, извади от джоба си плик, запечатан с восък.

— Преди да ми зададете какъвто и да е въпрос, господин Гарет — започна той, разглеждайки надписа на плика, — прочетете това писмо, което вчера довереникът ми ме натовари да ви предам. След това ще ми кажете дали сте готов да направите това, което очакват от вас.

— Нима беше необходимо да ме доведете до Париж, за да прочета едно писмо?

— Четете!

Рекс взе плика. Адресът беше написан на френски: „За моя приятел Рекс Гарет“. Счупи печатите с нервни пръсти и извади няколкото гъсто изписани листа. Започна да чете.

В това време адвокатът, който беше обърнал още една чашка коняк, крачеше напред-назад в стаята и от време на време хвърляше неспокойни погледи към художника. От бара долиташе тих говор, но в самия салон не се чуваше никакъв шум, освен скърцането на обувките на Шардон и шумът на хартията в ръцете на Рекс.

Той прочете бързо писмото, сгъна листовете, сложи ги отново в плика, прибра го в джоба си и най-после стана от стола.

— Е, какво? — запита Шардон, потупвайки черните ръкавици в бедрото си.

Рекс го погледна. Изражението му все още не издаваше безпокойство, но зениците му бяха тревожно разширени. Той запита:

— Наближава ли часът?

Угасналият поглед на Шардон се оживи.

— Бедният ви приятел беше уверен, че ще удържите на думата си — прошепна той и като напълни чашата на Рекс, нареди: — Хайде, пийте! Сега ще ме почакайте малко, защото ще отида да ви потърся шапка и палто.

Първите лъчи на зората пробиваха мрака, когато двамата мъже напуснаха бара. Тълпата навън все още се вълнуваше и вдигаше врява, но полицейският контрол беше значително засилен.

Беше издигната преграда между площада и булевард „Араго“. Един полицаи, след като провери на светлината на фенерчето си картата, която му показва Шардон, го пусна да мине заедно с Рекс. Светлината на лампите се отразяваше в стоманените каски на униформените от ротата, която беше разположена в свободен строй под сенките на дърветата. Приближаваше и цял кавалерийски взвод. Полицаи на велосипеди се движеха безшумно нагоре и надолу. Адвокатът и спътникът му преминаха втори, а след това и трети пропускателен пункт, оглеждани от цивилните полицаи, които се познаваха не по-трудно от униформените. Пред тях, между две високи стени, се простираше булевард „Араго“. На известно разстояние се виждаха строени в квадрат войници: пехотинци и кавалеристи, които бяха слезли от конете си и разговаряха тихо. Между тях нагоре-надолу се движеха офицери с цигари в уста. От този квадрат долитаха удари на чук.

Двамата мъже продължиха пътя си. По едно време Шардон бутна Рекс с лакът и му показва висока стена вдясно от тях:

— Затворът.

Пресипналият му глас прозвуча някак странно сред внезапно настъпилата тишина. Хората се смълчаха и шепотът от откъслечните разговори не беше по-силен от шумоленето на утринния вятър в листата на дърветата. Стъпките на минавачите бяха станали по-глухи. Шумът на тълпата едва долиташе до слуха. Сред тези сподавени звуци отекваха ясно и настойчиво единствено ударите на чуковете.

Гилотината се появи внезапно. Триъгълното ѝ острие от синкаво-матова стомана сякаш прикова погледа на Рекс и той не можа да откъсне очи от него. Наоколо се суетяха сенки, които очевидно се занимаваха с последните приготовления. До тротоара се намираще отворен фургон, в който беше впрегнат едър бял кон.

Висок мъж изваждаше от него някаква продълговата кошница.

В ухото на Рекс шепнеше глас, който сякаш идваше някъде от много далеч. Той се обърна и видя пребледнялото лице на Шардон.

— Стойте тук, на тротоара! Ще го видите, когато слиза от колата. Докато изричаше това, адвокатът надяна черните си ръкавици.

— Трябва да вървя, защото ме чакат в затвора. Вероятно няма да се срещнем отново.

Разстроеното му лице показваше колко дълбоко бе вълнението му. Очите му започнаха да примигват твърде често.

— Не, не мисля, че ще имам сили да се върна.

Той стисна бързо ръката на Рекс и се отдалечи.

Утрото настъпваше и на изток небето бързо започваше да розовее.

Първите лъчи на слънцето се плъзгаха между листата на кестените. Прозорците на горния етаж на затвора пламнаха в отблясъците на изгрева. Птичките се разцвърчаха и запърхаха по дърветата. Розова светлина окъпа булеварда. Чуха се заповеди. Редиците на пехотата се изравниха и застанаха мирно. Стихналата гълчава на хората започна да се засилва, но около образувания от войниците квадрат продължаваше да цари гробовно мълчание. То бе нарушавано само от тропота на конски копита. Приближи се кола, в която мъж със силно загоряла кожа и черни коси, облечен в затворнически дрехи и с белезници на ръцете, трепереше от студ и нервно напрежение, притиснат между двама охранители.

Съдии, журналисти, войници и полицаи гледаха със затаен дъх как осъденият стъпва бавно на земята. Те видяха, че черните му пламтящи очи огледаха бързо заобикалящите го неспокойни лица и чуха във внезапно настъпилата злокобна тишина ясният му глас да казва на френски:

— Благодаря, приятелю мой!

Никой от тях не узна към кого бяха отправени тези думи. На тротоара седеше широкоплещест инспектор от Обществена безопасност с внушителна осанка и сучеше русите си мустаци. Той забеляза, че човекът до него — млад мъж с тъжни очи, обърна гръб на гилотината в момента, в който стоманеното острие падна.

[1] Жаргонно название на гилотината — Б.р. ↑

НЕОЧАКВАНО ПОСЕЩЕНИЕ

Спалнята на госпожа Гриър в един от големите хотели в Париж беше обикновена и скучна като всички подобни помещения. Госпожа Гриър често се оплакваше на Сали:

— Всички хотелски стаи си приличат — казваше тя и върху пълното ѝ лице се изписваше комично отчаяние. — Все едно е къде ще спиш: в Брюксел или Мадрид, в Ню Йорк или Хонолулу.

Марша Гриър беше направила голяма жертва, заменяйки изтънчената обстановка във „Вилата с брястовете“ с повърхностния блясък на хотелския апартамент. Тя ненавиждаше тези легла, украсени с носещи факли амурчета, но трябваше да се примири. Марша беше жена на принципите и смяташе, че може да си позволи да развали спокойствието си за петнайсет дни, тъй като Сали напълно го заслужаваше.

А и това малко внимание беше последното ѝ задължение към Сали Кандлърн. С усмивка, както приемаше всичко, Марша се примири със загубата на Сали, и то не защото не я обичаше достатъчно, а защото ѝ се сърдеше за малкото разочарование.

Вземайки младото момиче от госпожа Клемантин, тя без съмнение мислеше преди всичко за себе си, защото беше стигнала вече до възрастта, в която жената започва да усеща, че остарява, още повече, ако е самотна. Разбира се, тя предвиждаше, че някой ден дружката ѝ ще се омъжи и ще я напусне, но бе уверена, че тази женитба ще бъде нейно дело, а не на самата Сали.

Госпожа Гриър беше добър човек, но у нея имаше известна отпуснатост. Способна да пожертва всичките си удобства заради някой приятел, без да се двоуми, тя избягваше да налага волята си. Не настояваше дори когато мислеше, че е права, защото това я уморяваше. Модерните привички и безмилостният режим, който ѝ налагаха, правеха живота на вдовицата на средна възраст достатъчно сложен. Грижите за лицето заемаха голяма част от времето ѝ. Трябваше да бди неуморно над двойната си брада — този смъртен неприятел на зрелите

жени, — така че не се чувстваше в състояние да се бори против решението на упоритото младо момиче.

Изобщо в цялата си любовна история Сали беше показала такава сила на характера, че Марша отначало беше изненадана, а накрая малко се поразсърди. Тази, която в продължение на година и половина не се беше отделяла от нея, внезапно постъпи твърде егоистично. Никога не ѝ беше минавало през ума, че това прекрасно създание, толкова предано и в неизменно добро настроение, може да има собствена воля. Затова остана поразена, когато Рекс се вмъкна внезапно в живота на Сали и тя се изправи пред нея, пълна с надежди — пламенна и решителна. Добрата жена деликатно се опита да промени плановете ѝ, но свали знамената още преди битката да започне. Въпреки това госпожа Гриър смяташе, че има една последна отговорност спрямо Сали. Марша се чувстваше морално задължена да провери дали Рекс може да ѝ гарантира известно щастие. Успокои се, когато научи от свой приятел в Кан, барон Де Фоа, че Гарет е известен в парижките среди като художник с бъдеще и след като узна от самия Гарет, че няма нито родители, нито наследство, но печели доста благодарение на изкуството си. Вътрешно се радваше, че той не беше демонстрирал с нищо някаква корист, не беше заразпитвал за финансовото състояние на Сали. В същото време изпитваше угризения, защото не позволи на Сали да му разкрие истинското си социално положение. Но като виждаше колко е влюбена, нямаше смелост да признае грешката си пред нея. Смяташе, че е по-безопасно да продължават да мълчат по въпроса. Страхуваше се изненадващата истина да не развали всичко и така съвсем да загуби спокойствието на съвестта си. Освен това главната отговорност падаше върху Сали и тя ѝ го беше казала напълно откровено.

— Колкото сте хубава, драга, бихте могли да се омъжите за когото пожелаете. Съгласна съм, напълно сте свободна да се спрете на художник. Вашият Гарет е очарователен, даровит и печели достатъчно, за да ви осигури добър живот. Въпреки това, вместо къщата ви да бъде в Лонг Айланд, на „Парк Лейн“ или палацото ви да е на Канале Гранде, ще трябва да се задоволите със скромна къщурка и със съвсем ограничен живот в едно от най-малко посещаваните кътчета на Ривиерата. Искам да бъдете щастлива, скъпа Сали, желая ви го от

сърце, но ако някой ден съжалявате за решението, което сте взели, не упреквайте мен.

Марша беше готова да не пести усилия и средства, за да направи, за свое успокоение, женитбата на Сали достатъчно хубава. Напълно беше поела грижата за уреждането на церемонията и сега си почиваше в широкото хотелско легло с чувството, че е изчерпала силите си до последната им капка. Това беше сериозно изпитание за четиресетгодишната американка, защото тя имаше грижата за всички най-дребни въпроси. Освен всичко друго, на сватбата тя бе и свидетелка заедно с Рупърт Форсдайт, смахнат художник, приятел на Рекс.

Марша не спа добре, въпреки че си легна уморена. Всичко случило се през деня мина отново през главата ѝ в съня ѝ. Чувстваше смътно, че е достатъчно само да отвори очи, за да пропъди всички видения от предишния ден, но умишлено поддържаше полусънното си състояние. Тя се виждаше отново на сватбата на Сали, но странно, младоженецът не беше Рекс, а Ейдриън. Горкият Ейдриън, който от петнайсет години почиваше в семейната им гробница в Балтимор. След това всичко се объркваше. Американската църква в Париж изчезваше и Марша се пренасяше години назад в будоара на майка си в деня на собствената си сватба. С бял воал и рокля с шлейф, но по пантофи, тя се чувстваше страшно неловко. Внезапно свещеникът я потупа по ръката с молитвеника си и извика: „Марша, събудете се!“.

Тя отвори очи. Слънцето заливаше стаята с топлите си лъчи. От отворените прозорци долиташе радостният шум на Париж, с който започваше нов ден. Някой беше хванал ръката ѝ, раздрусваше я и викаше името ѝ. Марша най-накрая се разбуди. Сали стоеше до леглото ѝ.

Добрата жена се усмихна сънено и попита:

— Вие ли сте, красавице моя?

Странно, но Сали не носеше венчалната си халка. Костюмът ѝ — първият, който ѝ попадна подръка, когато реши да бяга, представляваше обикновено червеникавокафяво спортно сако и панталон в същия нюанс. Отгоре носеше светлобежово палто, а на главата си имаше малка шапчица. По лицето и по шапката ѝ бе полепнал прах.

Внезапно у Марша се родиха тревожни подозрения. Тя се отърси от съня и погледна поразена младата жена.

— Сали! — извика тя, след като видя часовника си, поставен на нощната масичка. — Часът е едва седем и половина! Какво търсите тук?

Сега Сали обърна глава. Седна на края на леглото и издърпа разсеяно няколко перца от възглавницата.

— Марша, той ме напусна! — прошепна тя.

Госпожа Гриър хвърли настрана пухената си завивка, която беше издърпала до очите си, докато Сали се опитваше да я събуди. Във вида на Марша имаше нещо необикновено, почти ужасяващо. Мрежа пазеше изкусно наредените вълни на късата ѝ коса, а червена каучукова превръзка минаваше под брадата ѝ — основната и най-необходима мярка против двойната брадичка. Тази превръзка, мрежата и дългата до глезените кафеникава нощница, усукана около тялото, ѝ придаваха фантастичния и зловещ вид на балсамиран фараон, готов за погребение. В тази Марша, която махаше във въздуха с ръце, за да заеме седнало положение, постоянната публика на премиерите на Нюйоркската опера с мъка би познала елегантната и привлекателна госпожа Ейдриън Гриър.

— Той ви напусна? — запита тя смаяно. — Какво искате да кажете?

— Грешката е моя — отвърна тъжно Сали, без да вдигне очи. — Трябваше да му призная по-рано...

— Драга Сали — прекъсна я Марша. — Нима Рекс Гарет, съпругът ви, ви е напуснал още през първата брачна нощ?

Сали кимна утвърдително с глава.

Тогава с решително движение, разхвърляйки около себе си завивки и възглавници, госпожа Гриър скочи на земята, обу пантофите, загърна раменете си с пухената завивка, отпусна се — пълна и тежка — до младата стройна жена и обгърна с едната си ръка кръста ѝ.

— Кажете ми най-накрая какво точно се случи! — попита тя.

Сали наведе чело и отговори бавно:

— Казах му истината. Това беше мой дълг. И той си отиде.

Марша започна да примигва. Широка ѝ уста се сви за миг и след това тя заяви:

— Сигурна бях, че ще стане така! Не можете да кажете, че не съм ви предупредила! Не ви ли изпратих вчера телеграма, въпреки че бях капнала от умора, за да ви помоля, още веднъж, да мълчите? Но не послушахте съвета ми. Бедна ми Сали, много сте упорита.

— Не ми се карайте, Марша! — простена Сали. — Толкова съм нещастна!

Раздразнението на Марша се разпръсна като дим. Тя се наведе към младата жена.

— Хайде, разкажете ми всичко. Кога му разкрихте истината?

— Снощи, след вечерята.

— И как посрещна обясненията ви?

— Изглеждаше малко обиден от това, че не съм била напълно откровена с него, но заяви, че паричният въпрос за него не е от значение. Целуна ме и мислех, че всичко е преминало благополучно. След това отидох да си легна, а той остана още малко в градината, за да допуши цигарата си. Чаках го докъм един часа. Не дойде и тогава отидох да видя да не е в тоалетната. След това го търсих в стаите на долния етаж, в градината, навсякъде...

Устните на Сали трепереха.

— Избягал е...

— Нима! — възкликна Марша, почти задушавайки се. — Това надминава всяко въображение. Мислех, че познавам мъжете донякъде, но вашият Рекс ме обърква. Значи не ви даде да разберете с нищо намеренията му?

Сали поклати глава.

— И не ви е оставил писмо, нито поне някаква бележка?

Младата жена отново кимна отрицателно.

— Беше облечен с фрак, нали? Нима не се е преоблякъл? Нима не е взел други дрехи, а е заминал с официалното си облекло?

— Така изглежда, защото шапката и палтото му са още в хола, а всичките му дрехи, доколкото можах да се уверя, са в гардеробната.

— Но как е заминал? С автомобила?

— Не, защото аз дойдох с него.

Госпожа Гриър постави пълните си пухкави ръце върху коленете. Смаяното ѝ лице с каучуковата превръзка под брадата беше неизразимо комично.

— Невероятно! — изломоти тя. — Младото поколение е невъзможно! Що за постъпка, боже мой! Да се измъкне така, да ви остави, защото е научил, че ще трябва да ви храни!

Сали повдигна отчаяно рамене.

— Упреквам само себе си, не знам по какви други причини би могъл да ме напусне.

— По какви причини! Много е ясно и просто, драга. Съпругът ви не е нищо повече от обикновен златотърсач с авантюристични наклонности.

Сали вдигна към нея насълзените си очи.

— Не, Марша. Снощи той не се преструваше. Когато ми каза, че паричният въпрос не е от значение за него, бях уверена, че е искрен. Останах до зори на дивана в спалнята и напразно се мъчех да открия причините за бягството му. Може би е разчитал на женитба с богата жена, за да се спаси от разорение или може би...

Гласът на младата жена прозвуча глухо.

— Може би е помислил, че аз съм златотърсачка.

Не е никак учтиво, говорейки за достолепна дама, да кажем, че тя грухти, но е невъзможно да се употреби друга дума, за да се определи звукът, който се изтръгна от устата на госпожа Гриър. Тя запита:

— Прислужниците знаят ли нещо?

Бузите на Сали внезапно пламнаха.

— Не — отговори тя. — Те спяха и не ги събудих. Щом се съмна, грабнах нещата си и тръгнах за Париж.

Поколеба се за миг и после продължи:

— Скъпа Марша, знам колко глупаво и неблагодарно постъпих спрямо вас. Въпреки това ще ви поискам последна услуга.

И чупейки пръсти, промълви:

— Ще се постараете да обясните станалото, нали, Марша? Това е молбата ми. Не бива хората да измислят разни клюки.

Тя гледаше умолително пълното и смутено лице на госпожа Гриър. Тъмни кръгове заобикаляха очите на Сали.

— Марша, моля ви, направете възможното, попречете на хората да приказват!

Трогателна в отчаянието си, тя очакваше с трепет отговора на приятелката си. Малките очички на Марша пламнаха.

— Обещавам ви, че никой няма да се осмели да говори, моя малка! — обеща тя решително. — Но аз ще говоря и ще кажа на този млад човек всичко, което мисля за него. Сега да се постареем да разберем къде е той.

Тя вече протягаше ръката си към телефона, поставен на нощната масичка. Сали се изправи развълнувана.

— Какво ще правите?

— Ще повикам Рупърт Форсдаик — отвърна Марша — и ще го натоваря да намери Рекс.

Но Сали дръпна слушалката от ръката на приятелката си и я сложи отново на вилката.

— Не! — извика тя. — Не, не и не!

Пухената завивка се плъзна до леглото на Марша. Тя седеше малко наведена назад, със смешно ококорени очи.

— Защо, Сали? — попита учудено тя.

— Не искам да се връща! — заяви Сали с глух и напрегнат глас.

Марша направи тъжна гримаса и заяви:

— Омъжена сте за него. Златотърсач или не, той е ваш съпруг. Трябва да го видим, за да разберем какво смята да прави.

— Казах ви, че не искам да се изпречва пред погледа ми!

— Да, а преди минута го защитавахте!

Марша впи острия си поглед в Сали.

— Хайде, признайте, че все още сте влюбена!

Сали мълчеше. Поруменяла, гордо изправена посред стаята, тя се преструваше, че гледа ноктите си. Госпожа Гриър поклати глава със съчувствие. Смъртното спокойствие на Сали ѝ правеше по-силно впечатление и от най-шумните оплаквания. Тя съчувстваше искрено на бедното дете и затова не съзнаваше, че нещастieto на Сали заплашваше и собственото ѝ спокойствие.

— Елате, седнете до мен, мила — прикани я тя. — Трябва да си поприказваме.

Марша посочи ръба на леглото и подкани Сали да седне. Младата жена се подчини, макар явно да не я свърташе на едно място. Госпожа Гриър започна:

— Не се страхувайте, че ще говоря повече против Рекс. Знаете мнението ми за него. Може би не аз, а вие сте правата. Може би, както мислите, той не държи на парите и е избягал само защото се е

почувствал излъган. Сега обаче най-важното е да вземете душ, да закусите и да си починете. Изглеждате съсипана, малка моя. Когато се събудите, Рекс вече ще бъде до леглото ви и няма да знае как да ви се извини.

Но Сали разтърси упорито златната си коса.

— Не искам да го виждам!

— Въпреки това, Сали...

— Безполезно е да настоявате, Марша, решението ми е взето.

— Е, добре, мила, какво ще правите тогава?

— Отново ще започна да работя, Марша.

— Ах — въздъхна госпожа Гриър, — само ако можехте да не бъдете толкова упорита! Оставете ме да намеря Рекс и да изслушам обясненията му.

Сали стана рязко и каза с треперещ глас:

— За да си въобрази — след всичко, което стана, — че съм ви пуснала по следите му? Мислите ли, че нямам и капка гордост? Чуйте ме, аз предизвиках Рекс Гарет да се омъжи за мен. Хвърлих се глупаво на врата му, защото го обичах, без да се замисля дали той ще ми отвърне с взаимност. Виждах много добре, че имам известна власт върху него, че му се харесвам и повярвах наивно, че и той ме обича. Но чувствате ли какво ме спираше да му призная по-рано истината? Не бях съвсем сигурна в него и рискът ме плашеше.

Последните й думи почти бяха задушени от плач.

— И имах право, Марша. Той не устоя на изпитанието. Като си помисля, че преди да избяга, за да ме успокои, ме уверяваше в любовта си! Какво унижение за мен! Какъв срам!

Тя замлъкна внезапно, взе ръкавиците си и започна да ги слага нервно на ръцете си. Очите на Марша засвяткаха.

— Сали, миличка, ако ми беше дошло наум...

Думите й бяха прекъснати от звъна на телефона. Двете жени размениха озадачено погледи.

— Ако е Рекс — каза Сали развълнувано, — не му казвайте, че съм тук.

Телефонът започна да звъни още по-настойтелно. Марша вдигна слушалката. Чу се дрезгав и нетърпелив глас:

— Госпожа Ейдриън Гриър?

— Да, аз съм.

— Тук е Рупърт Форсдайт — приятелят на Рекс, свидетелят му. Предполагам, че Рекс благополучно е заминал след сватбата?

— Да, но...

— Тогава за какво са му нужни моите парцали?

— Парцалите ви? Моля? Искате да кажете от куфара ви, от...

— Не, от панталона ми.

— От панталона ви, господин Форсдайт?

— Да, от единствения ми приличен панталон, фланелата ми и от карирания ми жакет. Тъкмо се прибирах вкъщи от парти и исках да облека тези дрехи, за да отида да играя голф...

— Но откъде знаете, че точно Рекс е взел панталоните ви?

— Защото ми е оставил фрака си в замяна. Дошъл е в ателието ми много рано, уверен, че ще намери ключа, както винаги, под изтривалката пред вратата.

— Би трябвало да ви е оставил и бележка заедно с фрака.

— Не е оставил нищо. Много се учудих, защото мислех, че младоженците се наслаждават на щастието си във вилата ви, госпожо Гриър. Какво може да търси Рекс в Париж точно днес?

— И аз не знам, господин Форсдайт.

— Тогава как си обяснявате станалото?

— Нямам обяснение.

— Въпреки това, госпожо Гриър...

— Елате да обядвате с мен в дванайсет и половина. Ще се постареем заедно да си изясним ситуацията.

Марша затвори телефона и се обърна. Сали беше изчезнала. Добрата жена се наметна с пухената завивка и въздъхна дълбоко. Даже и в името на любовта, дама от нийоркското общество като нея не бе в състояние да тича — по нощница, с мрежа на косата и с каучукова превръзка под брадата — по коридорите на голям хотел, за да търси сърдитата булка. Марша се плъзна отново под завивките в леглото и тъкмо тогава телефонът иззвъня втори път.

Знаейки от личен опит, че с времето всичко се нарежда, госпожа Гриър вдигна слушалката, за да отговори на повикването, а след това легна отново. В същия момент Сали вече беше излязла от хотела и отиваше към колата си, обяна от веселото утринно слънце на Париж. Млад мъж, облечен в тъмен костюм, с руси мустаци и атлетично тяло, изскочи от близката телефонна кабина, спусна се към младата жена и

застана на пътя ѝ. Повдигайки шапката си, той запита на почти съвършен английски:

— С госпожа Гарет ли имам честта да говоря?

Сали се огледа наоколо. Портиерът, който я познаваше добре, беше наблизко и нямаше от какво да се страхува.

— Да, господине — отвърна тя малко плахо.

— Бихте ли ми казали къде мога да намеря съпруга ви? — запита учтиво непознатият.

— Преди това ми кажете кой сте — отвърна Сали. — За какво ви трябва господин Гарет?

Мъжът показва полицейската си карта.

— Инспектор Барбие — представи се той, покланяйки се. — На служба съм в Обществената безопасност, госпожо, и трябва да задам няколко въпроса на мъжа ви.

— Съжалявам, че не мога да ви помогна, господине. Съпругът ми ме напусна.

Инспекторът впи в нея острите си пронизващи очи.

— Но вие сте се оженили едва вчера!

— Господин Гарет ме напусна — повтори Сали. — Не знам къде се намира и не мога да ви кажа нищо повече.

Той не се опита да я задържи. Сали направи няколко крачки и влезе в колата си.

СРЕЩА С ПОСЛЕДСТВИЯ

Сали може би щеше да се успокои, ако си беше направила труда да разпита инспектора, но искаше да бъде сама, да избяга някъде далеч, както раненото животно се крие в гората, за да умре спокойно. Намесата на полицията в тъжната история на краткотрайния ѝ брак ѝ се виждаше неуместна. Страхуваше се, че това ще ѝ донесе още нещастия и унижения.

Тя отговори вяло на внезапните въпроси на инспектора и показва пълно безразличие към Рекс, поне привидно. В поведението ѝ нямаше нито злоба, нито малодушие. То беше продиктувано от подсъзнателната ѝ нагласа да не остави да изтръгнат от устата ѝ и дума, която може да затрудни или да изложи на опасност човека, който, въпреки всичко, беше неин съпруг. Нямаше намерение да разследва причините, заради които той я бе изоставил. Единственото, което имаше значение за нея, беше, че го обичаше, а той бе отхвърлил любовта ѝ. И сега Сали беше обладана само от една мисъл: да скрие срама си по-далеч от хората.

Тя имаше в банката около хиляда долара, спестени от парите, които щедрата Марша ѝ даваше за тоалети. Елегантната млада жена разполагаше с много рокли, защото двамата с Рекс възнамеряваха да отидат в малката вила в Естерел веднага след медения месец, където щяха да прекарат лятото. Всичко, което не ѝ беше необходимо за „Вилата с брястовете“, беше опаковано и оставено в хотела. Тази сутрин, преди да се качи при Марша, Сали поръча на портиера в хотела да свали всичките ѝ куфари и да ги натовари в колата ѝ. Той беше изпълнил нареждането, докато тя разговаряше горе с приятелката си. Сега беше напълно готова за своето бягство от обществото.

Сали смяташе да започне отново работа, както беше казала и на Марша. Намеренията ѝ вече бяха съвсем твърди. В Ню Йорк, в магазина на госпожа Клемантин, тя се беше сприятелила с рускинята Олга Суварина, изхвърлена от бурята на революцията на бреговете на Новия свят. В бъркотията и ужасите на бягството си Олга се бе

разделила със съпруга си и го смяташе за мъртъв. Един ден обаче научи, че той се е озовал в Париж и е създал малка модна къща, за да изкарва прехраната си. След това тя побърза да отиде при него. Сали се надяваше да намери Олга и да я помоли за работа в семейната им фирма.

Не смяташе да информира Марша, макар да си даваше си сметка, че ще постъпи много грозно спрямо нея, изчезвайки безследно. Но госпожа Гриър беше твърде силна връзка с този тъжен период от живота на Сали. Тя искаше, поне за известно време, нищо да не ѝ напомня за преживяната скръб. Смяташе, че трябва да се откъсне както от мисълта за Рекс, така и от Марша. Ако случайно Рекс се опита да я намери — допустима мисъл, която страшно я възмущаваше, — той щеше да се обърне към Марша. Именно затова Марша не трябваше да знае нищичко за местонахождението ѝ.

Добрата ѝ приятелка нямаше да се сети за Олга Суварина, защото тя държеше Сали да не поддържа каквито и да е връзки, които да ѝ напомнят за миналия ѝ живот на провинциално момиче. Едва ли Марша допускаше, че дружката ѝ не я е послушала. Всъщност Сали потърси Олга скоро след като пристигнаха в Париж. Рускинята я прие с възторг и я помоли да я посещава винаги, когато минава през града. Разбира се, Сали не спомена нито дума пред Марша. Освен това ателието на Суварина не беше сред модните къщи, които американката посещаваше. То се намираше в тихо предградие на прекрасната улица „Де ла Помп“.

Сали имаше пълно доверие в Олга и сега всичките ѝ надежди бяха в нея. Рускинята беше не само добра, но и познаваше уменията и сръчността на бившата служителка на госпожа Клемантин.

Освен това модният сезон в Париж беше в разгара си и всички шивачки наемаха допълнителни работнички.

Сали се отправи към друг малък хотел в околностите на парка „Марсово поле“, недалеч от Айфеловата кула. Бяха ѝ го препоръчали като чист, добре поддържан и немного скъп. Там нае стая и остави багажа си. След като приведе набързо облеклото си в ред, тя взе автобуса, който отиваше към улица „Де ла Помп“, защото беше оставила в един гараж наблизо автомобила, който Марша ѝ беше подарила за сватбата. Смешно е да ходиш да търсиш работа с последен модел „Талбът“^[1]! Олга, която беше въплъщение на деликатността, я

притисна до сърцето си и не ѝ зададе никакви въпроси. Когато удари десет часът, Сали вече беше назначена за продавачка у Суварина, със заплата хиляда франка на месец, а към това се прибавяха и десет процента от всяка покупка.

След няколко дни Сали започна да чувства облекчението, което всяко постоянно занимание носи на търсеците забрава. Тя много бързо си припомни работата, свикна с магазина и средата, без ни най-малко да ѝ се свива сърцето от спомена за безгрижния и бляскав живот, който беше водила известно време. Всичко близко и познато ѝ влияеше особено успокоително: артистичното безредие на залата, в която работеха; изящната рокля, метната на някой стол; прекрасният шлейф, оставен небрежно на масата, но така, че да привлича окото; розите, камелиите и маковете, разхвърляни в малката стъклена витрина; въздухът, пропит с разнообразни парфюми; звучното и непрекъснато бърбрене на френските гласове; бавната, надменна походка на манекените; простишкият говор на колежките ѝ от ателието...

Сега Сали разбираше какво ѝ е липсвало в дните на безделие и какво я беше подтиквало — пламенна и пълна с живот — да се изтръгне от паразитното съществуване, което убиваше личността ѝ. Това безсмислено съществуване отчасти беше причината така презглава да се влюби и да жертва сърцето си. С течение на дните, благодарение на новата си работа, тя започна да се примирява с нещастията си.

Желанието ѝ да живее безшумно се осъществяваше. До нея не достигаха никакви новини нито от Марша, нито от съпруга ѝ. Имаше смелостта да мисли за Рекс и се стараше да приучи сърцето си да изтърпява удара, който винаги му нанасяше споменът за онази майска нощ.

Сали излизаше постепенно от вцепенението си и у нея вече дори се събуждаше известно любопитство. Какво беше накарало Рекс да избяга, а полицията да тръгне по следите му? Защото тя не се съмняваше, че имаше някаква връзка между бягството му и мисията на инспектор Барбие. Често размишляваше върху случилото се. Убеждаваше сама себе си, че прави това само от желание да открие някаква развръзка на създалото се объркано положение.

Но когато веднъж срещна Рупърт Форсдаик, Сали разбра за миг, че смелостта и примирението ѝ са само привидни.

Един съботен следобед тя пресичаше моста „Александър“, за да отиде у Олга, в Паси. Щеше да прекара там вечерта. Внезапно Сали чу, че някой извика името ѝ и се спря. Слабото продълговато лице на Рупърт се подаде от прозореца на автомобил. Младата жена поиска да се изплъзне, но той не ѝ даде възможност. Изпречи се на пътя ѝ, хвана ръцете ѝ и ги разтърси енергично.

— Ах! Боже мой — задъхваше се Рупърт от радост, — не можах да повярвам на очите си, когато ви видях да крачите по тротоара! Само ако знаете колко се мъчихме да ви открием двамата с госпожа Гриър! В миша дупка ли се крихте тези две седмици?

Сали се виждаше много често с Форсдайт по време на щастливия си период преди сватбата, който прекара в Париж. Той ѝ беше много симпатичен. Беше добре възпитан мъж и продължаваше да бъде въпреки изпитанията, на които животът го подлагаше. Той беше художник, на около петдесет години, косите му бяха сиви, облеклото — окаяно, нямаше талант, нито пари, но никога не губеше надежда. Той крачеше винаги оптимистично усмихнат, с чело, вдигнато към звездите, преследван от глутница кредитори, изнудван от целия леконравен женски свят на Латинския квартал, вечно замесен в тайнствени любовни истории, които повечето пъти завършваха бурно. Никога не го бяха виждали потиснат или в лошо настроение, макар никога да не довеждаше нищо до край и вечно да започваше нещо ново.

За ателие му служеше неугледна барака зад склад за дърва на улица „Мен“. Живееше там между изпочупени мебели, неизмити чинии, купища картини, останали недовършени или непродадени. Гладкото му лице обаче показваше, че се бръсне всекидневно и ризата му, в повечето случаи доста износена, винаги беше чиста. Точно тези две неща го издигаха в очите на Сали, но тя го обичаше главно защото беше най-близкият приятел на Рекс в Париж и един от тези, които вярваха най-силно в таланта на мъжа ѝ.

Когато я заговори, тя спря да съжالياва, че не успя да се измъкне. Пискливият му глас, който умишлено провлачваше звуковете, правеше по-ярък спомена ѝ за Рекс.

— Не съм напускала Париж нито за миг — каза тя и му хвърли блестяща усмивка, защото държеше да му покаже, че Рекс няма никакво значение за нея.

— Вижте, Сали — започна Рупърт, — трябва да говоря с вас.

Той я беше хванал дружески под ръка и вече се готвеше да я поведе напред, когато зад тях отекна пронизващ глас: „Рупърт!“. Художникът се удари с по челото.

— По дяволите! Съвсем забравих за Емелин.

Той се обърна и Сали проследи посоката на погледа му. От прозореца на автомобила, спрял недалеч от тях до тротоара, се подаваше глава на жена с възмутена физиономия. Лицето ѝ беше бяло като вар, с кървавочервени устни и обрамчено с черни коси.

Рупърт не скри разочарованието си.

— Не мога да ви оставя сега, след като ви намерих по една щастлива случайност! — каза той с отчаяние и допълни, показвайки автомобила: — Тъкмо водех тази госпожица на ресторант и тъй като е доста буйна...

Кроткият човек се почеса по врата и запита смутено:

— Бихте ли могли да ми заемете двайсет франка? Наистина трябва да поговорим, но преди това трябва да уредя въпроса с Емелин. Тя много ме обича, но това не ѝ пречи да обича още повече парите. За нещастие, имам у себе си само двайсетачка, а тя няма да ми стигне. Но смятам, че четиресет... О, хиляди пъти ви благодаря!

Рупърт взе с очарователна непринуденост парите, които Сали му подаде.

— Страшно сте мила. Не забравяйте да ми напомните за този дълг. Няма да се отдалечите отук, нали? Ще се върна при вас след минутка.

— Чакам ви — каза Сали, изненадана от собственото си обещание.

Тя се постара да гледа настрана, докато Рупърт отиваше към колата, но чувстваше как я пронизват две ревниви очи. Внезапно, като картечен пукот, Сали чу избухването на поток от гневни думи и започна бавно да крачи напред.

Рупърт, както беше обещал, се върна след малко при нея.

— Ах, има жени, от които е много трудно да се отскубнеш! — въздъхна той, веейки си със старата си шапка. — Не бихте ли искали да седнем някъде на сянка? Имам да ви разказвам хиляди неща.

Под дърветата, близо до Сена, имаше пейки. Двамата седнаха.

— Приятелката ви, госпожа Гриър, ще бъде много щастлива да научи, че най-после съм ви намерил — започна той.

— Слушайте, Рупърт — прекъсна го Сали. — Не искам да се връщам при Марша и засега предпочитам да не знае къде съм. Писах ѝ, за да ѝ благодаря и за да ѝ съобщя, че имам работа.

— Знам, но тя се тревожи за вас толкова много, че започна да пълнее, защото, изглежда, яде повече, за да забрави тревогите си. Затова се почувства принудена да замине за Виши, където ще се постарее да намали теглото си.

Сали се усмихна.

— Бедната Марша! Страшни неприятности ѝ създават килограмите и затова често се подлага на строги диети.

— Рекс също ще бъде много доволен! — отбеляза предпазливо Рупърт.

Той я гледаше право в лицето. Младата жена сякаш се вледени.

— Трябва да ви предам молбата му към вас, Сали.

— Вие... Виждали сте се? — попита тя, старейки се да придаде безразличие на гласа си.

Рупърт поклати глава.

— Той ми писа. На следващия ден след изчезването ви получих от него няколко реда, написани с молив — сигурно в някой влак — и изпратени от Бордо. Молеше ме да ви кажа, че ще ви обясни всичко, но ще трябва да отсъства в продължение на няколко месеца и ви моли до завръщането му да имате пълно доверие в него.

Сали гледаше нежните си крачка в изящни обувки от змийска кожа. Мълчанието ѝ не издаваше нищо. Държанието ѝ продължаваше да бъде ледено.

— Отчаян е, че няма никакви новини от вас — продължи Рупърт, оживявайки се. — Пише ми всеки ден, за да узнае дали не съм ви видял.

— Къде е той? — запита тя небрежно.

— Не знам.

Сали възкликна:

— Не знаете? Тогава как отговаряте на писмата му?

Рупърт се поколеба, после заяви:

— Всъщност не виждам защо да не ви кажа. Помествам в „Дейли Мейл“ обява без подпис. Първата и условна дума е „Мен“ —

улицата, на която живея.

— Но той откъде ви пише?

— Писмата му носят пощенския печат ту на Сан Себастиан^[2], ту на Сен Жан де Люз^[3].

Последва мълчание.

— Сали, драга — започна оживено Рупърт, — знам много добре какво сте си въобразили вие и госпожа Гриър за бедното момче, но се лъжете. Кълна се, Рекс изобщо не е златотърсач! Сметките му не отиват по-далеч от моите. Познавам го много добре! Той не ми е казал нищо и не знам как да тълкувам внезапното му заминаване. Нямам и идея за причините за него, но ви уверявам, че само много сериозни обстоятелства могат да са го накарали да ви напусне през първата ви брачна нощ.

Тя поклати глава, опряла брадичка на ръката си.

— Да не би да е имал парични затруднения?

— Това изобщо не е така! Имаше пари дори в излишък. В навечерието на сватбата ви Рекс почти насила ми даде сто лири, защото един кредитор беше дошъл да ме преследва чак у дома.

— Тогава? Някоя друга жена?

— Драга моя — възмути се Рупърт, — очевидно нямате представа колко ви обожава Рекс! Някоя друга жена преди вас не е успяла да го заинтригува, повярвайте ми, никоя друга, освен вас. Той не е от тези мъже, които обичат да тичат подир фустите. Друга жена?! Моля ви, прогонете тази мисъл от главата си!

Тя отпусна уморено ръце върху кръстосаните на коленете си ръце.

— Но тогава... какво?

— Престанете да ме питате — отвърна откровено Рупърт. — И аз съм в неведение като вас.

— Знаете ли, че полицията го търсеше?

Рупърт зина от учудване и Сали му разказа за срещата си с инспектора.

— Ах! Започвам да се досещам! — извика той. — Значи затова ми е задигнал панталоните? Нали ви казах, че той е дошъл в ателието ми в мое отсъствие, сутринта след сватбата ви, и е сменил фрака си с моите дрипи. Да, да, очевидно е, че страшно е бързал да напусне Париж.

Рупърт млъкна и се замисли, хапейки устни.

— Е, и после? — попита Сали.

— Да, така трябва да е, Сан Себастиан, Сен Жан де Люз... В мрака започват да проблясват светлинки.

— Какви?

Той се наклони към Сали и я погледна в очите.

— Рекс споменавал ли ви е, че е роден в страната на баските?

— Не — отвърна младата жена, безкрайно учудена. — Страната на баските? Дори не знам къде се намира.

— В Пиренеите, от двете страни на испанско-френската граница. Там се намират Биариц, Сен Жан де Люз, Сан Себастиан...

— Винаги съм мислела, че Рекс е англичанин по рождение.

— Само по възпитание и култура. Роден във Франция, от баски произход, осиновен още съвсем малък, той е бил отведен почти веднага в Англия. Рекс никога не говори за детството и ранната си младост, но веднъж ми разказа тази подробност. Сега разбирате ли защо владее френски толкова добре? Знам, че за човек, който не желае много да се набива в очите на хората, тази област е най-съвършеното убежище. Страна на планинци, на контрабандисти и на още какви ли не! Всички те са хора, които си помагат упорито и остават верни един на друг и при най-големите изпитания.

Рупърт замлъкна и пред очите му изникна следната картина: Рекс — брадясал, облечен като бедняк, се крие в малка планинска колиба, сгушена в някаква опасна клисура. Верни другари бдят над него. Над тъмните им очи са сведени широкополи шапки и наполовина закриват мургавите им лица. Дълги наметала се спускат от раменете и закриват камите и револверите, които носят на поясите си.

Сали продължаваше да мълчи. Тя също мислеше за Рекс и си спомняше как същата вечер, когато я напусна, той се опитваше да ѝ разкаже за младините си. Внезапно очите ѝ се наляха със сълзи. Тя стана и протегна ръка на събеседника си.

— Довиждане, Рупърт!

Той скочи от пейката.

— Тръгвате ли си?

И тъй като Сали кимна утвърдително, той продължи:

— Няма ли поне да ми кажете къде бих могъл да ви намеря отново?

Сали поклати глава и прехапа устни, за да сподави риданията си.
— Но, скъпа — възмути се Рупърт, — трябва да ви виждам от време на време, защото постоянно получавам новини.

— Може да ви пиша — отвърна тя с пресипнал глас.

— Не мислете, че съм любопитен, интересувам се заради Рекс...
Какво смятате да правите занапред?

В насълзените ѝ очи имаше безкрайно отчаяние.

— Не знам — простена тя. — О, за бога, вървете си, Рупърт! Не виждате ли, че имам нужда да се наплача?

Неизразимо изумление се изписа по лицето на художника.

— Съжалявам, отчаян съм — прошепна той, мачкайки между пръстите си периферията на старата си шапка.

Той искаше да добави още нещо, но замълча, отстъпи няколко крачки назад, завъртя се на токовете си и се отдалечи с бързи крачки.

Сали не беше искрена с него, но не можеше да лъже и себе си — знаеше много добре какво щеше да прави. Знаеше го още от момента, в който Рупърт ѝ заговори за писмата, които получаваше от Сан Себастиан и Сен Жан де Люз, дори и от по-рано, през жестоките дни, в които се молеше случайно да научи местонахождението на Рекс, без да се унижава. Автомобилът ѝ, зареден с шейсет литра бензин, потегли към Пиренеите два дни по-късно. В него тя бе сложила куфар и кутия за шапки.

[1] Популярна английска марка автомобили, просъществувала от началото до 60-те години на ХХ в. През 1913 г. именно „Талбът“ става първият автомобил, изминал 100 мили (160 км) за по-малко от час — Б.р. ↑

[2] Сан Себастиан е курортен град в Испания, разположен на 20 км западно от границата с Франция. Той е административен център на баската историческа област Гипускоа — Б.р. ↑

[3] Сен Жан де Люз е известен курортен град, разположен на брега на Атлантическия океан, в Бискайския залив, в Югозападна Франция. Намира се на юг от друг прочут курорт — Биариц — Б.р. ↑

ЧАЯТ НА ДОНЯ ИНОСЕНСИЯ

Сеньорита Пилар де Зубиета-Лопез гледаше как отбрана група заемаше масите за чай. Тя седеше заедно с майка си в хола на хотела. Сезонът на Сан Себастиан беше едва в началото си и хотелите му започваха едва сега да се пълнят. Повечето от вилите на испанската аристокрация обаче бяха отдавна отворени, защото се очакваше в близките дни да пристигне кралското семейство с придворните си.

През този топъл летен ден в казиното беше организирана сутрешна благотворителна забава в помощ на ранените в Мароко и всички видни личности я бяха почели с присъствието си. Холът на хотел „Космополит“ беше претъпкан с хора в светли дрехи, които пиеха чай или коктейли. Зад тях, в рамката на широката врата, извеждаща на терасата, Бискайският залив, подобен на сърп от синя стомана, блестеше на слънцето между горите и „Пасео де ла Конча“, но никой не обръщаше внимание на красотата му. Всички гледаха само към въртящата се врата в края на хола, която пропускаше всеки миг нови и нови вълни от елегантни мъже и жени.

Сеньорита Пилар не беше отишла на благотворителната забава. Както подобаваше на ученичка от пансиона на най-големия манастир в Богота, тя бе присъствала на утринната черковна служба. Затова сега гледаше със завист бляскавото общество.

— Погледни, мамо! — каза тя на френски, защото нямаше желание да демонстрира съскация си испански на южноамериканка пред този отбран свят от испански аристократи. — Погледни! Ето я доня Иносенсия!

Майка ѝ, пълна грамадна жена, вдигна очи от плетивото си. Млада дама преминаваше през въртящата се врата. Тя бе красива, стройна и облечена по последна мода.

— Да, мила — отвърна майката без особен интерес.

— Толкова е прекрасна! Облечена е със съвършен вкус. Виж, виж, придружава я англичанин. Определено щях да се влюбя в нея, ако бях мъж!

— Пlosка и безцветна красавица! — отсече презрително майката.

Тя говореше самоуверено, тъй като самата тя бе не само прекалено охранена, но грозна и вулгарна, с жълта суха кожа и наболи черни косми над горната устна.

— Не съм виждала по-омайващи очи от нейните — продължи девойката. — Възхищавам се на начина, по който се усмихва на англичанина.

Сеньорита Пилар въздъхна.

— Колко прекрасно е да имаш чара да омайваш всички! Първи беше онзи прелестен френски дипломат, след това полският граф, после Каспар Севиля, а сега... — продължаваше да се възхищава дъщерята. — А сега господин Гарет, единственият красив мъж в хотела!

Майката процеди през зъби заплашително:

— Неприлично е младо момиче да завижда на подобна жена. Главите на мъжете се завъртяват лесно. Всичко в Европа след войната е обърнато с главата надолу. Леките жени се държат като дами, а младите момичета — като леки жени. Мила моя, град на удоволствията, какъвто е Сан Себастиан, не е място за момиче от най-благочестивия манастир в Богота. Трябваше да отидем в Лурд, както аз исках, и щяхме да отидем, ако не беше спечелила баща си на своя страна.

Дъщерята се нацупи, но внезапно се провикна превъзбудено, без да обръща никакво внимание на благочестивите мисли, които майка ѝ продължаваше да изказва:

— Мамо, мамо! Той разкопчава ръкавицата ѝ. Чудя се с какво ли се маже тя, че ръцете ѝ са толкова бели? И виж как...

Майката се повдигна от стола бавно и тежко като слон.

— Хайде, мила — заповяда тя с достойнство, — време е да си вървим.

Изглежда сеньорита Пилар нямаше особено желание да тръгват. Следвайки майка си, тя мина бавно край масата, на която седяха доня Иносенсия и англичанинът.

— Колко глупаво прекарахме времето си днес! — казваше красавицата. — Всички благотворителни забави си приличат.

Участниците са винаги дръзки любители, опиянени от изкуството и отегчени професионалисти. Какво ще кажете за танцърката?

— Очите ѝ са твърде малки и не са изразителни — отвърна мъжът, — а латинската хубост произлиза преди всичко от очите.

Той гледаше очите на Иносенсия, големи и влажни, променящи изражението си според различните настроения, с които женската ѝ душа беше така богатата.

— От очи като вашите — добави той.

Тя се усмихна и хвърли поглед към образа си, отразен в огледалната врата срещу нея.

— Очите ми са най-хубавото нещо, което притежавам — заяви тя уверено. — Сарацините са белязали повечето испански носове, а брадичката ми...

Пръстът ѝ се плъзна по продължение на волевия ѝ профил и се спря на леката, едва забележима трапчинка в средата на брадичката ѝ.

— ... е магарешка!

Мъжът се засмя от сърце.

— Значи сте доста упорита и избухлива, нали? Ще ми бъде особено приятно да ви видя разгневена, доня Иносенсия.

Тя отвърна очи от образа си в огледалото и ги втренчи в него. Черният им пламък подчертаваше още повече млечната бледност на лицето ѝ, несравнимата бледност на испанските красавици, по-мека от лунната светлина и съчетаваща блясъка на перлите с белия цвят на еделвайса. Гладейки правата си лъскава, синкавочерна коса, която се подаваше изпод шапката ѝ. Иносенсия запита:

— Защо?

— Защото щом сте тъй красива, когато сте спокойна, най-малкото вълнение трябва да ви прави възхитителна.

Те разговаряха на френски, но изведнъж тя плесна глезено с ръце и каза на невъзможен английски:

— О, да вярвам ли на ушите си? Това комплимент ли е, господин Гарет? А аз мислех, че сте по-различен от другите!

Казвайки това, хубавицата поклати глава с упрек.

— Боже мой, наистина ли ви е толкова неприятно! — усмихна се той.

— О, не, ни най-малко, напротив. Коя дата сме днес? Четвърти юли, нали? Значи ето вече пет седмици, откакто и аз, и вие сме в този

хотел. Три от тях ме гледахте... вижте! Точно така. — И тя ококори очи. — Но поисках ли да отправя някой скромен поглед към вас, очите ви веднага се забиваха в земята.

Кокетката сведе клепачи за миг, после, вглеждайки се настойчиво и закачливо в англичанина, продължи:

— И какъв беше отговорът ви, когато младият Каспар Севиля ви е предложил да ни запознае? Отказ! Приятелю мой, както виждате, аз съм прекрасно осведомена.

— Пощадете ме! — помоли Рекс.

— Не, безмилостна съм! — заяви весело Иносенсия. — Защиствам слабия пол и ще ви накарам да изпиете до дъно горчивата чаша. Сега трябва да си разчистим сметките. Вие ме измъчвахте цели три седмици, мен — бедната жена — с мълчаливата молба на очите си. Какво можех да направя, освен да ви заговоря първа, за да се уверя дали сте ням, срамежлив или...

Тя замлъкна за миг и след това завърши с предизвикателна дяволитост:

— Или чисто и просто — безразличен!

— Протестирам! Аз ви заговорих пръв — извика събеседникът ѝ.

— Господи! Как можете да изопачавате истината така! Бяхте там, на терасата, аз — също. Помолих ви да ми дадете „Льо Матен“, който вече бях прегледала и който вие току-що бяхте прочели. И о, чудо! Ледът се пропука! Хората в страната ви трябва да имат много студени сърца, сеньор англичанино, щом за да се размразите, е необходимо да се приличате три седмици на баското слънце и...

Тя се усмихна многозначително и каза:

— И на палещата топлина на някои други лъчи.

Той не отговори и продължи да гледа замислено пълното ѝ с живот лице.

— Не съм загубила напълно надежда — каза умилкващо се Иносенсия. — Напредвате, господине, защото току-що ми направихте комплимент.

— Това не беше комплимент — възрази младият мъж. — Комплиментът не е нищо друго, освен любезна лъжа, а човек не лъже, когато възхвалява красотата ви, доня Иносенсия.

Пръстите на доня Иносенсия докоснаха неговите за миг.

— Знаете ли, че думите, които току-що изрекохте, прозвучаха в ушите ми като чуден хвалебствен стих?

— Не пиша стихове.

— Знам, и също сигурно никога не тичате след лудетините, които изгарят от желание да се запознаят с вас?

Той се изчерви.

— Има ли смисъл да се шегувате? Няма да е новина за вас, ако ви кажа, че имах голямо желание да се запознаем, но ми беше неприятно да любезнича с Каспар Севиля. Покровителственото му отношение ме дразни — каза сериозно Рекс.

— О! — възкликна Иносенсия с презрение. — Той е надут от глупава гордост и суетност, каквито са и всички съотечественици. Въобразява си, че щом прошепне любовна дума на ухото на някоя жена, тя в миг ще падне в прегръдките му. Вие не сте от този тип мъже. Докато тези бедни глупаци ме убиват с пламенните си светкавични любовни обяснения, а вие...

Тя се поколеба за миг.

— Ето, говорим си от две седмици вече, а вие още не ми бяхте казали нито една ласкава дума.

Той се изчерви отново:

— Нещо, което би накарало повечето от хората да ми се присмеят.

Иносенсия го погледна сериозно.

— Кой знае? Може би в поведението ви има доста повече преднамереност, отколкото предполагам.

— Не ви разбирам.

— Кой ви е казал — запита тя с неочаквана и малко суха тържественост, — че най-добрият начин да ме заинтригува човек е да ме принуди да направя първата крачка?

Този внезапен въпрос го изненада. Той осъзна твърде късно, че разговорът им незабелязано беше престанал да бъде шеговит.

— Никога не ми е минавала подобна мисъл през главата — отвърна той искрено.

— Познавате ли много жени, господин Гарет?

Изчезналите за миг игриви пламъчета отново се появиха в очите на Иносенсия.

— Винаги съм предпочитал качеството пред количеството — отговори той.

Тя се засмя с тих и приятен смях, който излезе от гърлото ѝ като гукане на гургулица.

— Думите ви ме ласкаят. Мислех, че мъж като вас, без работа и задължения, пътуващ по света, трябва да има множество приятелства, че сте много взискателен и не всяка жена ви се харесва.

Иносенсия погледна часовника си.

— Боже! — провикна се тя уплашено и грабна ръкавиците и чантата си. — Осем часът е, а съм канена на вечеря в десет!

— За каква вечеря говорите? За тази, която дава американският посланик по случай Деня на независимостта?

— Не, говоря за вечеря насаме с един господин — каза тя предизвикателно.

Рекс се престори, че не забеляза дръзката ѝ провокация и ѝ отвърна спокойно:

— Значи днес няма да ви видя повече.

— Възможно е. Вечерята ще е в казиното.

Той ѝ протегна ръка.

— Тогава довиждане! Благодаря за приятната компания.

— Довиждане, господин Гарет... но оттук нататък няма да продължавам да ви наричам така.

— Тогава защо не ме наричате Рекс?

Тя повтори името му няколко пъти, сякаш за да види как звучи, и накрая заяви:

— Много твърдо! Нямате ли друго име, което знаят само близките ви?

— Всички ме наричат Рекс.

— Може, но една от отличителните ми черти е, че не обичам да постъпвам така, както всички хора. Някога познавах човек, който имаше хубави гъсти коси като вашите. Наричахме го Ричи. Искане ми се да наричам и вас Ричи. Може ли?

— Името Ричи звучи прекрасно, когато вие го произнасяте.

Нежният тих и приятен смях отново погали слуха му.

— Гледате да наваксате изгубеното време, ако не се лъжа!

Нямам нищо против, защото иначе няма да ви простя пропилените три седмици!

— Обвиняемият разчита на снизхождението на съда.

— В такъв случай бъдете в десет без петнайсет на терасата, за да изпием по един коктейл преди вечеря и тогава може би съдът ще ви оправдае. Довиждане, Ричи.

Тя поднесе ръката си към устните на Рекс — според испанския обичай — и когато той се наведе, очите ѝ се плъзнаха с нежност по матовото му чело и тъмните му коси. След това се разделиха и тя се запъти към асансьора. В момента, в който натисна бутона за повикване, Иносенсия се обърна и хвърли последен поглед към елегантната и същевременно атлетична фигура на Рекс, който излизаше на терасата. Тя беше така погълната от мислите си, че момчето от асансьора трябваше да я попита два пъти на кой етаж иска да се качи, докато най-после получи отговор.

ДОН ЛЕАНДРО

В Сан Себастиан се вечеряше между десет и дванайсет вечерта, защото повечето от хората обядваха чак към пет, в общоприетото време за чай, танцуваха, когато обикновено се вечеря, и играеха и пиеха в казиното до зазоряване. Въпреки това рано сутрин по просторните улици вече отекваше бръмченето на луксозни коли, отнасящи младежите към игрищата за тенис и голф.

В хола на хотела нямаше никой, когато Гарет влезе в девет и половина, след като беше вечерял сам. На терасата един прислужник се стараяше да сложи в ред масите и столовете. Рекс поръча два еднакви коктейла — от този, който Иносенсия предпочиташе.

Вече се беше смрачило. По брега на залива блестяха множество светлини. Фарът разпръскваше бялата си светлина в далечината от високия склон, който се издигаше над града. Увеселителните заведения на Сан Себастиан можеха да се забележат отдалеч по гирляндите от светлини, сякаш надвиснали край високия бряг. Отвън долитаха шепот и тихи смехове, шум от сандали по пясъка и вечният плясък на разбиващите се вълни. От време на време в синята нощ прозвучаваше романтичен звън на китара.

Рекс се отправи към перилата на терасата, облегна се и се загледа в морето. Лампа от крайморския булевард хвърляше бледи лъчи върху лицето му. Чертите му бяха напрегнати, очите му — уморени и тъжни. Изглежда сега, останал насаме със себе си, той започваше да губи жизнеността си. Всяка подробност от Стойката му, докато стоеше така неподвижен в обгръщащия го мрак, показваше умора.

По мраморните плочки зад гърба му отекнаха леки стъпки, след малко Рекс усети мириса на приятен парфюм и мигновеното докосване на свежа, гладка кожа до бузата си. До него стоеше Иносенсия.

— За бога — възкликна тя, приближавайки лицето си до неговото, — да не би да сте видели привидение? Приятелю мой, какво ви е, кажете ми!

Въпросът ѝ в миг прогони тъжното и замечтано изражение от лицето на Рекс. Той се овладя и младата жена видя отново пред себе си гладкото чело, до чиито мисли не можеше да проникне, и очите, в които долавяше сянка на сарказъм, който я озадачаваше и смущаваше.

— Започвах да си мисля — каза Рекс без никаква следа от вълнение, — че сте забравили за уговорената среща. Може би затова съм ви се сторил странен.

Очите на Иносенсия блеснаха между тежките ресници.

— О, не можете да ме измамите — каза тя глухо. — Не аз съм причина за мрачното ви настроение, но ви разбирам. И аз съм изживявала моменти, когато съм се чувствала потисната и огорчена, когато съм виждала целия си живот — минало, настояще и бъдеще — толкова черен...

Ръката ѝ посочи безкрайната водна площ:

— Черен като морето.

Променяйки внезапно тона си, тя добави:

— Тъгата ви отпреди малко сега преминава и у мен, но ще съумея да се отърся от нея. Тази вечер искам да се веселя!

Младата жена се обърна към масата, на която бяха поставени леденостудените коктейли, взе една от чашите, изпи питието на малки глътки и се отдръпна.

— Какво мислите за роклята ми? — запита тя.

Носеше манилски шал, украсен с ярки цветя. Отметна го с бързо движение и откри ослепителната голота на красивите си рамене и рокля, обсипана със сини и зелени пайети. Тъмната рамка на опънатите ѝ лъскави коси подчертаваше още повече бледата белота на лицето ѝ. Наниз от едри искрящи перли обгръщаше врата ѝ. Застанала особено предизвикателно, обляна от прозрачната лунна светлина, у тази жена имаше изключителна екзотика, имаше почти азиатско излъчване.

— Разкошна е! — отбеляза Рекс.

— Само толкова ли? — отвърна Иносенсия намръщено.

Той повдигна рамене.

— Отчаян съм, но трябва да призная, че съм напълно безчувствен към модата. Красота като вашата не се нуждае от никакви парчета плат, които да я подчертаят.

— Парчетата плат? О, бедната ми рокля! А аз си въобразявах, че съм поразителна!

Тя му хвърли поглед с крайчеца на очите си.

— Винаги ли казвате това, което мислите?

— Опитвам се!

Кокетката се приближи бавно към него, играейки си с перлите.

— Любопитна съм — продължи тя замислено. — Друг на ваше място би се възхитил от роклята ми, даже и само за да ми направи удоволствие. Но имате право. По-простото облекло ми стои по-добре. Тази вечер се облякох така, защото човекът, с когото ще вечерям, обича да ме вижда в пълния ми блясък.

Коварни искри светнаха в зениците ѝ.

— Възхищавам ви се. Наистина ли не държите да узнаете кой е той?

— Не — отвърна Рекс.

Иносенсия не изглеждаше обидена от безразличието му и каза, смеейки се:

— Ах, този път се издадохте! Ако наистина не се интересувахте от мен, бихте се поинтересувал.

Тя постави ръката си върху ръкава на Рекс, около китката ѝ блестеше широка, обсипана с брилянти гривна.

— Кажете ми, Ричи, били ли сте някога влюбен?

Ароматният ѝ парфюм го замайваше. Долу, откъм дърветата, долиташе тих, страстен звук на китара. Почти през зъби, с тръпнещ, малко дрезгав глас, но топло и искрено, Иносенсия изтананика, следвайки мелодията на подръпваните от неизвестна ръка струни:

Asomate a la ventana. Ay, ay, ay.

Paloma del alma mia.^[1]

Тя внезапно прекъсна песента си.

— Е, няма ли да ми отговорите?

— Защо ми задавате този въпрос? — запита Рекс.

— Защото... знам ли. Едно ми е ясно — че всъщност не сте такъв, какъвто изглеждате. Винаги когато сме заедно, ми се струва, че криете истинския си образ зад някаква маска като онзи американски

танцьор в казиното. Въпреки това съм сигурна, че сте чувствителен човек.

Тя се наведе към младия мъж и се взря във внезапно окаменялото му лице.

— Мислите ли, че бихте могли да се влюбите в мен?

Рекс сякаш излезе от някакъв унес.

— Не по начина, по който вие разбирате любовта. Ако се влюбя във вас, бих искал да бъдете изцяло моя и между нас не трябва да има никакви тайни.

Тя се отдръпна. Сянка на подозрение помрачи погледа ѝ.

— Тайни? — повтори Иносенсия с доловима враждебна надменност. — Защо казвате това?

— Е, ако не се лъжа, тази вечер криете нещо от мен — отвърна той с непринудена усмивка, която я успокои. — Вечерята ви насаме с този мъж, по когото явно лудеете...

Тя хвана главата му с двете си ръце като на някое малко дете.

— О, шегувах се, Ричи, сгреших. Наистина ли мислите, че за мен съществува друг мъж, освен вас?

— Имах предшественици: Матис, Каспар Севиля...

Тя сложи пръстите си на устните му.

— Те не означаваха нищо за мен. Мога ли да попреча на някого да ме обича?

Погледът ѝ, пълен с укор, търсеше очите на Рекс. Изправена, с полуотворени устни, Иносенсия дишаше бързо. Младият мъж чувстваше как се притиска към него, тръпнеща и очакваща. И сякаш насила той вдигна ръцете ѝ и ги сложи на раменете си. Тя сведе ресници и предлагайки устните си, изви назад бяла шия.

— Добър вечер! — поздрави някой иззад тях на испански с металически глас.

Те се отдръпнаха бързо един от друг, обърнаха се и се озоваха срещу дребен старец с дълго черно наметало. Той ги изгледа подигравателно от главата до петите със зачервените си очи, хлътна в лимоненожълтото му бледо и гладко лице. Носът му беше остър и извит като клон, а тънките му устни бяха изкривени в старческо потръпване.

Той свали с широко движение черната си широкопола шапка и поздрави.

— Мислех, че ще ви намеря в хола, Иносенсия — укори я той нежно с дрезгав глас.

Очите му се втренчиха отново в двамата. Беше по-нисък от средния ръст, но от него се излъчваше такова достойнство, че дребната му фигура сякаш изпълваше цялата тиха и тъмна тераса.

Иносенсия наметна шала върху раменете си и обясни:

— Вътре беше толкова топло, че господин Гарет ми предложи да изпием по коктейл на терасата, докато ви чакам. Но ми позволете да ви представя един на друг: господин Гарет... дон Леандро де Ортиц.

Очите ѝ, в които пламна отново закачлив пламък, се откъснаха за миг от мъжа с жълтото лице и профила на граблива птица и погледнаха Рекс, изразявайки мълчаливо съжаленията ѝ. Испанецът се поклони тържествено, а англичанинът кимна сдържано с глава, докато общата им приятелка ги представяше един на друг. Проницателният поглед на стареца смущаваше Рекс. В хладните му безцветни очи се съзираше подозрение и раздразнение, явно причинени от присъствието на младия мъж. С вид, с какъвто владетел би показал някому, че не желае да разговаря повече с него, дон Леандро отвърна глава от него, обърна се към Иносенсия и обяви:

— Колата ни очаква. Тръгваме ли?

Тя протегна ръка на Рекс:

— До утре!

Рекс остана с впечатлението, че тези думи бяха казани особено многозначително. Дон Леандро се сбогува изискано, сложи на главата си черната широкопола шапка и изчезна във вътрешността на хотела, следвайки Иносенсия.

Рекс прекара вечерта в игралните салони. Бележката, която намери, пъхната под вратата на стаята си, когато се прибираще да спи към два часа сутринта, изясни скрития смисъл на думите, казани му от Иносенсия на раздяла. Той прочете няколко смело написани реда:

Съдът реши обвиняемият да покани ищцата на обяд утре в Сен Жан де Люз, където горепосочената ще го заведе с колата си. Среща в десет часа.

Писмото беше подписано с подчертано властно, предизвикателно „И“.

[1] „Погледни през прозореца. Гълъб на душата ми“ — рефрен от популярната испанска песен Ай, ай, ай, изпълнявана от поколения прочути тенори — Б.р. ↑

„КЪЩАТА НА ГЪЛЪБИТЕ“

До разговора им в неделя на терасата в хотела Рекс Гарет и доня Иносенсия бяха разговаряли само за кратко, така че тя имаше право да го упреква за прекалената му сдържаност. Рекс се впускаше благоразумно и методично в изпълнението на трудната задача, с която се беше нагърбил. Още от пристигането си в Сан Себастиан, двайсет и четири часа след екзекуцията на Педро Гомес, той не беше пропускал сгоден случай да се срещне с нея. Това не беше, както тя предполагаше, от желание да ѝ бъде представен, а за да опознае живота, който водеше тя, средата ѝ и самата нея.

Търпеливото му наблюдение обаче не беше дало никакви резултати. Нямаше нищо особено в съществуването на Иносенсия, може би освен това, че живееше сама в хотела и нямаше прислужница. Но хубавата испанка беше като всяка млада елегантна жена — през лятото се къпеше на плажа, караше модерна жълта кола — марка торпедо, със силно подчертана аеродинамична линия, танцуваше и флиртуваше при всяка възможност. Изглежда нямаше нито роднини, нито близки приятели. Хората, които посещаваше, бяха многобройни и влиятелни.

Дон Леандро, за когото Рекс си спомняше по-късно, беше първият по-необикновен човек от познатите на Иносенсия. Явно тя беше близка с всички в околността и те гледаха на нея със симпатия. Автомобилът беше добре известен и на Рекс не му отне много време да забележи, че красавицата навсякъде бе посрещана радушно — и в Биариц, и в Сен Жан де Люз.

Първите три седмици той неуморно събираше сведения за тази жена, която му беше писано да преследва безпощадно и неуморно. За съжаление, усърдието му даде незначителни резултати. Макар всички да познаваха Иносенсия, никой не можеше да каже нещо съществено за произхода и миналото ѝ. Не знаеха кой е баща ѝ. Майка ѝ, доня Кристина Сатен, беше умряла преди две години. Дотогава майката и дъщерята прекарвали заедно по-голямата част от годината в Биариц,

който напускали само за някое кратко пътуване до Париж или Мадрид. Рекс беше научил от едно от крупията в казиното, че възрастната дама била запален играч. Сам той беше забелязал, че Иносенсия, напротив, никога не играеше, въпреки че начинът ѝ на живот загатваше за значително богатство, без съмнение наследено от доня Кристина. След смъртта на майка си младата жена живееше в един или друг курортен хотел, прекарваше зимата и още няколко месеца в Сан Себастиан, като пътуваше от време на време. Веднъж тя спомена на Рекс, че през изминалата зима посетила Мароко и тази новина му направи силно впечатление.

Информацията му свършваше дотук. Ако искаше да узнае още, трябваше да спечели доверието на самата Иносенсия. Наблюдаваше я всекидневно в хола на „Космополит“ — пламенна, привлекателна, неудържимо жизнена, винаги облечена с вкус и приемаща като дължими и напълно естествени ухажванията на Матис, Каспар Севиля и много други. Рекс отгатна, че трябва ако не да спечели сърцето ѝ, то поне да заинтригува вниманието ѝ, за да узнае каквото иска. Усещаше, че споменът за Сали беше причината да изгуби доста време, защото нейният образ го спираше да се впусне в любовна авантюра, която в най-скоро време щеше да стане неизбежна.

Младият мъж не се съмняваше, че е успял да привлече вниманието на Иносенсия. Виждаше, че неговото усамотение ѝ беше направило впечатление. След първия им разговор тя се опита да го привлече в кръга си, но Рекс упорито продължаваше да страни от светските среди. Иносенсия имаше двама официални ухажори и младият мъж нямаше намерение да им съперничи. И без това Матис и Каза Виля вече бяха на нож.

Но по това време Матис беше повикан в Париж и беше принуден да прекъсне опитите си за сближаване. А Рекс продължи да се държи на разстояние. Присъединяваше се с удоволствие към компанията на Иносенсия, излизаше с тях на излет или пък на танци в Сен Жан де Люз. Никога обаче не даваше и най-малък повод да бъде заподозрян в някакви по-сериозни намерения. Не се стараше да се сближи с обекта на проучването си до деня, в който Каспар Севиля се върна в Мадрид. Тогаво самата Иносенсия без заобикалки помоли Рекс да я заведе на благотворителното парти в казиното. Разбира се, той прие. Ако той представляваше привлекателен обект за нея, тя го интересуваше не по-

малко. Рекс не беше безчувствен към очарованието ѝ, защото тя притежаваше не само красота, но и особен, необясним магнетизъм, излъчван съвършено несъзнателно.

Гарет чувстваше силата ѝ и се стараеше да ѝ устои — може би от инстинкт за самосъхранение, а може би и защото съзнаваше, че се поддава на опасната ѝ красота. Долавяше, че зад прищевките и променливото настроение на Иносенсия се крие неподозиран самоконтрол, който ги разделя като желязна завеса. Това го объркваше.

„Тя е смущаваща!“ — казваше си той, докато я чакаше в хола на сутринта след разговора им на терасата.

Всеки път, когато се стараеше да улови у нея истинската жена — даже и съвсем бегло, желязната завеса се спускаше пред него. Само веднъж му се стори, че я вижда в истинския ѝ образ — точно миналия ден, когато дон Леандро прекъсна разговора им в толкова неудобен момент.

Как разнообразно и неочаквано се проявяваше характерът ѝ. Изучавайки я, Рекс я беше виждал и скромна, и кокетна, сериозна и лекомислена, предизвикателна и сдържана. Но тази Иносенсия, която се появи пред него, когато удари десет часът, беше съвсем нова и непозната.

По-хубава от всякога, тя носеше съвсем изчистен светлокафяв костюм, върху който беше облякла широко спортно палто от фина кожа. Лицето ѝ имаше необикновено сериозно изражение, което се подсилваше от малка, почти мъжка шапка. В държанието ѝ имаше същото рязко излъчване.

Той се учуди. Тя беше испанка, а испанците обикновено нямаха усет за времето. Иносенсия винаги пристигаше последна на всички срещи и излети, закъсняваше поне с половин час. Рекс смяташе, че за разходката им до Сен Жан де Люз тя ще слезе от стаята си доста покъсно. Надяваше се да я види с леки летни дрехи и с обещаваща усмивка на уста, която да го възнагради за дългото чакане.

Но ето че тя дойде в точната минута в строго шофьорско облекло, неспокойна и сериозна.

— Ще ме извините, нали — започна тя, — ако ви напусна за половин час преди обяд? Трябва да направя посещение в Сен Жан де Люз. На отиване ще ви оставя в „Ла Пергола“ и след това ще дойда при вас.

И без да му даде възможност да отговори, тя продължи:

— Взехте ли си паспорта? Ще имате нужда от него на френската граница. Ако всичко е наред, можем да тръгваме.

Пред вратата чакаше колата ѝ. Денят обещаваеше да бъде ясен. Топъл вятър люшкаташе морската повърхност, а по широките улици се издигаха вихрушки от прах. Иносенсия шофираше мълчаливо, сменяше скоростите със сигурна и пъргава ръка, промъквайки умело автомобила между шумните трамваи и колите, теглени от мързеливи волове. Едва бяха излезли от града, когато тя рязко увеличи скоростта.

— До Сен Жан де Люз има около четиресет километра. Трябва да ги вземем за не повече от четиресет минути, ако, разбира се, няма голямо движение по пътя...

— И ако не ни задържат на границата — прибави Рекс. — Чиновниците ме забавиха повече от половин час, когато минавах последния път.

— Имам приятели и от двете страни — отвърна Иносенсия с известна гордост.

На първото голямо кръстовище младата жена забави ход и натисна нетърпеливо клаксона. Когато тръгна отново и набра предишната скорост, тя каза:

— Днес съм ужасна. Няма никакви изгледи да ви е приятно с мен, Ричи.

Той започна да се смее.

— Изморена ли сте?

Тя кимна с глава и не се постара да скрие лошото си настроение.

— Да. Тези баски ме вбесяват. Невъзможно глупави са. В сервиза ми бяха обещали да ми предадат колата в осем часа, а в девет тя още не беше готова.

— Искате да кажете, че сте на крак от осем?

— Още в седем закусих в стаята си. Знам какво да правя, когато искам да бъда енергична.

— Във всеки случай колата върви добре.

— Само са заредили акумулатора.

Иносенсия млъкна и не поднови повече разговора. Тя ненапразно разчиташе на приятелите си от двете страни на границата. На испанската митница комендантът на поста — дебел и мазен офицер — ѝ целуна почтително ръка и след като погледна само формално

паспорта на Рекс, им даде знак да продължат пътя си. Френският му колега беше не по-малко услужлив.

— Хубаво време за разходка, доня Иносенсия! — провикна се той, докато хората му ѝ се усмихваха сърдечно. — Смятате ли да се върнете преди полунощ, или искате специално разрешение?

Иносенсия не се нуждаеше от такова, защото смяташе да се върне същата вечер. Тя благодари и се опита да потегли, но вместо да ѝ отговори с обичайното весело бръмчене, моторът само тихо засъска. Автомобилът отказа да помръдне.

Иносенсия се обърна към Рекс и повдигна безпомощно рамене.

— Ах, тези баски монтьори! — възмути се тя. — Как не ми мина през ума, че могат и нарочно да ми повредят колата!

Ядосаната шофьорка скочи пъргаво на земята. Рекс я последва и предложи:

— Да прегледам ли акумулатора?

Канеше се да изпълни намерението си, когато Иносенсия го дръпна за ръката така рязко, че той се спря и се обърна смутен.

— Няма смисъл! — каза тя. — Имам манивела, ще опитам с нея.

— Оставете на мен, ще се справя по-лесно — предложи отново Рекс.

Но Иносенсия вече въртеше манивелата. Моторът запали и забръмча. В същия миг манивелата отхвъркна настрани и испанката отскочи назад, хващайки десния си палец.

— Проклет инструмент! Досега никога не ми се беше случвало подобно нещо!

Тя стискаше пръста си, а очите ѝ бяха разширени като на уплашено дете.

— Надявам се, че няма нищо счупено, нищо опасно? — запита я Гарет разтревожено, а около тях се скупчиха митническият офицер и хората му.

— Нищо повече от обикновено навяхване.

Донесоха вода и превързаха пръста с навлажнената носна кърпа на Рекс. Офицерът предложи да извикат лекар, но Иносенсия се противопостави.

— Най-добре е аз да шофирам — предложи Гарет.

Напористата шофьорка обаче вече беше седнала зад кормилото и заяви упорито:

— Не, мога да се справя и сама.

Но още след първите метри Иносенсия се увери, че удареният пръст няма да ѝ позволи да кара спокойно. Със смръщено чело и гневно свити вежди тя се обърна към Рекс:

— Принудена съм да ви отстъпя мястото си.

Гарет седна зад кормилото и колата отново се понесе по пътя. Спътницата му седеше замислена и мълчалива. Един или два пъти Рекс почувства, че тя го наблюдава скришом. Иносенсия сякаш размишляваше върху нещо и най-после попита:

— Кажете ми честно, ще ви бъде ли скучно да ме чакате, докато направя посещението, за което ви казах?

В гласа ѝ личеше известно смущение.

— Не, разбира се — отговори Рекс. — Къде живеят приятелите ви, в хотел или във вила?

Рекс следеше внимателно пътя, но нямаше нужда да гледа по-продължително събеседничката си, за да долови краткото ѝ колебание.

— Работата е там — каза тя, — че мястото, на което отивам, не е точно в Сен Жан де Люз, а на високия морски бряг на Сокоа, зад укреплението по пътя за Андай. Една бивша прислужница на семейството ни държи малка странноприемница в една къща на брега. Съмнявам се бедната ми стара Катерина да спечели нещо от това! Почти винаги, когато идвам в Сен Жан де Люз, с удоволствие минавам да я видя. „Узотегия“, така се нарича странноприемницата. На баски значи „Къщата на гълъбите“. Това е доста първобитна постройка. Пътят, който води дотам, е доста разбит, но все пак, когато времето е сухо, не е толкова зле.

— Ще ми покажете в каква посока да поема.

— Да, когато му дойде времето.

Нямаше нищо учудващо в думите на Иносенсия, но въпреки това Рекс остана с впечатлението, че тя не казва истината. Точността на тръгването им, вгълбеният ѝ вид, странното ѝ нетърпение при най-малкото забавяне на границата — всичко сякаш говореше по-скоро за важна, отдавна уговорена среща, отколкото за приятелско посещение. Отначало Иносенсия възнамеряваше да отиде на срещата сама, но злополуката с пръста ѝ я принуди да покани и Рекс.

Колата се носеше сред ярката утринна светлина през зелени долини, където богати чифлици се гушеха между покритите с прах

хълмове. Те изкачваха гористо и сенчесто възвишение, където се чувстваше полъхът на океана, когато младата жена докосна ръката на Рекс.

— Тук трябва да завиете — каза тя.

Те поеха по някакъв тесен и стръмен път, който се изкачваше по едно възвишение, и най-после се озоваха върху обширно и пусто плато, изложено на най-буйните ветрове и в пълен и зловещ контраст с околната жизнерадостна гледка. Надясно от тях, сред дива степ, сякаш издялано от скалите, над морето се издигаше старото укрепление Вобан, наляво, в далечината, чезнеше в синя мъгла нос от испанския бряг, а пред тях се простираха и се сливаха с небето тъмните вълни на Атлантика.

Наоколо цареше пълна тишина, но понякога, заглушавайки бръмченето на мотора, се чуваше свиренето на вятъра. Океанският мирис се усещаше откъм подножието на червеникавите и остри морски скали. Никакви къщи, никакви дървета, никакъв шум, освен свистенето на вятъра и пликането на вълните.

Криволичейки, тясното шосе се отправяше към най-високата част на брега. Рекс управляваше спокойно автомобила по неравния път. Вече почти бяха изкачили височината, когато той съзря на около двеста метра пред себе си дълъг покрив, покрит с червени керемиди. Висока каменна стена закриваше постройката, издигната на самия край на стръмния и висок бряг.

Пътят отвеждаше до широка двукрила дървена порта в каменната стена и не продължаваше по-нататък.

— Ето че пристигнахме — отбеляза Иносенсия.

Рекс спря колата. Моторът угасна и настъпи пълна тишина, в която имаше нещо зловещо, както в спокойствието на пусти гробища.

— Чакайте ме тук — обърна се към него испанката, скачайки на земята. — Ще отида да видя дали има някой в къщата.

Тя пристъпи към входа. Рекс забеляза, че в едното крило на портата имаше по-малка врата. На нея висеше въже, което Иносенсия дръпна рязко. Вратата се отвори и показа част от покрит с пясък и огрян от слънцето двор. Всичко това обаче не трая повече от миг, защото вратата шумно се затвори и Рекс остана сам.

Той слезе от колата, запали цигара и заоглежда усамотената постройка.

„Що за глупаво хрумване — помисли си той — да отвориш странноприемница в къща, кацнала на такъв пуст и висок бряг! Нищо чудно, че не могат да спечелят нищо!“

Внезапно се чу някакъв металически звук и двете крила на голямата порта се отвориха. Баск с не особено приветливо лице насочи към Гарет подозрителен поглед. Той носеше обикновени селски дрехи: синя барета на главата и снежнобяла риза без яка, а босите му крака бяха обути с цървули, изплетени от лико.

— Вкарайте колата в двора! — провикна се той.

Рекс седна зад кормилото и подкара автомобила. Щом влезе в двора, съзря стара грохнала баска къща да се гуши в дъното на засенчена от високи лозници градина. Скосеният покрив образуваше стряха над фасадата, която по местния обичай беше нашарена с дебели дървени греди. Изглежда, че навремето е била боядисана в червено, но сега беше запазила много малко от първоначалния си цвят. Мазилката, пострадала от влагата, се беше понадигнала тук-там. На втория етаж имаше разкривен балкон, под който беше зазидан квадратен бял камък. Върху него бе изрязана доста грубо птица с клонче в клюна. Рекс си спомни за обяснението, дадено му от Иносенсия, и реши, че птицата трябва да е гълъб, който се свързваше с името на странноприемницата. Той прочете в единия край на камъка „1710 година“.

Новодошлият забеляза пред себе си втора двукрила порта в зида, зелена на цвят. Тя беше широко отворена.

— Карайте направо! — нареди му баскът.

Той се подчини и се озова във вътрешен двор, който също беше затворен с висока, покрита с мухъл стена. В отсрещния ъгъл бяха струпани стар ръждясал кабриолет, счупено легло и много други изхвърлени от употреба вещи.

Домакинът мълчеше и пристъпяше безшумно. Той направи знак на Рекс да спре по средата на двора. Моторът замлъкна и злокобната тишина, която настана, сякаш започна да задушават госта. Той скочи от колата и с изненада забеляза още един мъж, който очевидно беше испанец. Той също носеше на краката си плетени от лико цървули и се движеше съвършено безшумно.

Мъжът изглежда Гарет продължително и враждебно. В това време баскът се обърна към англичанина:

— Следвайте ме!

Двамата се върнаха отново във външния двор и широката зелена порта веднага се затвори зад тях. Домакинът го поведе към мрачния вход на къщата, пред която под сянката на лозниците бяха разпръснати безразборно маси и столове.

— Мога да почакам и тук — заяви Рекс. — Под лозниците е приятно.

— Госпожата каза да чакате вътре — каза баскът, твърдо решен да изпълни даденото му нареждане.

Отвори тежката, обкована с гвоздеи врата на къщата и се отдръпна, за да даде път на Рекс. Той влезе и се озова сам сред обширна стая. Ниският таван се поддържаше от грамадни греди. До опушеното внушително огнище имаше дълга дъбова пейка, потъмняла от годините, каквито бяха и всички останали мебели, полиците по стените, големият сватбен сандък и старият часовник в ъгъла. Нито един от тези предмети не беше чужд на Рекс, защото той самият беше прекарал детството си в подобна обстановка. За първи път от трийсет години прекрочваше прага на баски дом и си спомняше образа си на хлапе в къси панталонки в старото семейно жилище в долината на Нив.

Според стария обичай в страната беше очевидно, че и тук кухнята служи за всекидневна. В огнището не гореше огън, а върху масата, покрита с нечиста покривка, бяха сложени прибори за двама души. На полицата до огнището имаше две шишета с вино, някакъв вестник беше захвърлен върху един стол. Две врати — една отляво и друга отдясно — извеждаха вън от кухнята. Те бяха откренати и Рекс забеляза, че зад всяка от тях имаше по една тясна и мръсна стаичка с по едно легло, застлано с груба постеля. Там сигурно спяха двамата мъже, които Гарет беше видял вън. Сигурно за тях беше сервирана масата.

В най-отдалечения ъгъл на кухнята се извиваше хубава дървена стълба, водеща към горния етаж. Рекс направи няколко крачки и се ослуша. Навсякъде цареше гробно мълчание и покой. Явно бизнесът не вървеше добре.

Гостът се запита къде се бави толкова Иносенсия. Бе минал повече от половин час, откакто тя влезе вътре. Той беше ужасно изкушен да разгледа къщата, да провери що за странноприемница е това и как е възможно единствените ѝ клиенти или служители да са,

както изглежда, баски селянин и подозрителен испанец. Но имаше ли време да изпълни намерението си, преди да се върне Иносенсия? Той реши да излезе в градината. Оказа се обаче, че от вътрешната страна на вратата няма дръжка. Рекс блъсна вратата, но тя не се и помръдна. Беше затворник.

ТАЙНАТА НА ЗАДНИЯ ДВОР

Нямаше никакво съмнение. Бяха го затворили нарочно. Първото чувство, което изпита, беше по-скоро облекчение, отколкото изненада. Най-последно, след отчайващото безделие през изминалите седмици, сега му предстоеше да се бори.

Положението беше очевидно. Отначало Иносенсия възнамеряваше да направи сама това посещение, но тъй като непредвидено обстоятелство я принуди да го вземе със себе си, тя го отстраняваше, докато трае разговорът, на който не желаше той да присъства.

Но защо го бяха затворили в къщата? Той можеше да броди в нея от зимника до тавана. Стълбата беше пред него и го приканваше да се изкачи нагоре. Значи за да го затворят тук, тайната, от която го отстраняваха, скритият план, с който Иносенсия се занимаваше, не беше в къщата, а някъде вън от нея. Само така можеше да се обясни обстоятелството, че не го оставиха да чака в градината.

Рекс забеляза малка врата в дъното на кухнята до дъбовите полици, по които бяха наредени чинии. Не се учуди, че тя беше заключена. Погледна през ключалката, но не видя нищо повече от къс хубаво синьо небе. Значи вратата извеждаше навън и кухнята, както във всички традиционни баски къщи, заемаше целия приземен етаж. По всяка вероятност задната част на къщата не беше далеч от брега и малката вратичка може би извеждаше към тераса или нещо подобно. Безполезно беше да се опитва да излезе през нея, защото старата брава изглеждаше доста здрава.

Освен това засега Рекс нямаше никакво желание да бяга. Преди всичко искаше да разбере къде се намира. Трите прозореца осветяваха кухнята доста оскъдно. Два от тях, снабдени с дебели решетки, гледаха към сенчестата градина в главния двор, а третият, извънредно тесен, беше много високо в стената надясно от фасадата. Той отвори единия от прозорците с гъсти и здрави решетки. В градината нямаше никой,

но съвсем наблизно се чуваха глухи удари и стържене, сякаш нещо се разтоварваше.

Внезапно Рекс си спомни за задния двор. Стената с малкия прозорец вдясно беше от страната на двора, в който беше вкарал автомобила. Той долепи ухо до нея.

Да, нямаше съмнение. По земята се влачеха някакви товари. Гарет се чудеше с каква тайна задача се занимава Иносенсия. Нямаше ли да бъде по-просто да остави и колата, и него в Сен Жан де Люз и да дойде дотук с такси?

Испанката обаче явно държеше да пристигне в „Узотегия“ с автомобила си, следователно между него и тайната имаше някаква връзка. Може би затова го бяха помолили да вкара торпедото в задния двор, въпреки че в градината имаше достатъчно място. Затова и зелената порта се беше затворила така бързо след него.

Рекс продължаваше да стои с ухо, прилепено до стената. Стори му се, че чува шепот. Загадката се усложняваше. Как да си я обясни? Да се качи на горния етаж и да потърси някакъв прозорец, който да гледа към задния двор? Но с подобна постъпка би рискувал твърде много, а за да има успех, най-важното беше да не си навлича никакво подозрение. Освен това... Едва му бе хрумнала тази мисъл, когато той взе столче, сложи го върху раклата, поставена до стената, и стъпи отгоре ѝ. Главата му стигна до малкото прозорче, което отвън беше защитено с гъста телена мрежа. Не се реши да го отвори, но избърса стъклата му с кърпа, която взе от масата. Пред погледа му се разкри предната част на двора. Виждаше се зелената порта и съвсем близо до нея, точно там, където сам я беше оставил — стоеше колата на Иносенсия. Баскът и испанецът, застанали от двете ѝ страни, се бяха навели към вътрешността на автомобила. Възглавниците от седалките му бяха извадени и се търкаляха по земята.

Рекс остана разочарован. Голямо откритие беше направил! Очевидно по поръка на Иносенсия двамата мъже бяха прегледали автомобила за други повреди и сега слагаха всичко в ред. Ядосвайки се сам на себе си, той се готвеше да скочи на земята, когато Иносенсия се показа пред погледа му. В този миг испанецът, който стоеше с гръб към прозорчето, се изправи и се отдръпна от колата с дълго плоско сандъче в ръце. В същото време от другата страна баскът се показа с друго, също такова сандъче. Качен върху столчето и протегнал врат напред,

Рекс видя как двамата отново се наведоха над колата, откъдето извадиха още четири подобни сандъчета.

Контрабанда!

Тръпки полазиха по гърба на Рекс. В миг той си спомни преминаването им през границата. Сега разбра защо Иносенсия се беше намесила така енергично — явно, за да попречи на френските митничари да разкрият двойното дъно под седалките със скритите сандъчета, които пренасяше. Наистина тази жена имаше стоманени нерви! Тя се владееше отлично и с нищо не беше показала, че преживява някакво изпитание.

Тя даде някакъв знак на двамата мъже. Те отнесоха товара си към дъното на двора, където погледът на Рекс не можеше да ги последва, и изчезнаха. Сандъчетата бяха от светло дърво и добре заковани. Приличаха много на тези, в които се опаковат картини и, изглежда, не бяха особено тежки, защото мъжете ги повдигнаха без видимо усилие.

Но ето че се появи и дон Леандро.

Той се приближаваше със ситни отмерени крачки. Темето на малката му оголена глава беше лъскаво и загоряло от слънцето. Въпреки че не беше студено, раменете му бяха наметнати с дреха, която оставяше открит жълтеникавия му сбръчкан врат. С походката и вида си той приличаше на стара костенурка, подаде глава от черупката, за да се огледа.

До Рекс не достигаше нито дума от разговора, който той и Иносенсия водеха. Старецът, изглежда, укоряваше за нещо младата жена, която му отговаряше кратко и безгрижно. Дон Леандро ръкомахаше оживено — нещо обикновено за испанския нрав, и ту показваше двора, ту къщата зад гърба си, ту замахваше с ръка пред Иносенсия, като в движението му имаше закана и предупреждение. В държанието му обаче се забелязваше почтителност. Всеки път, когато Иносенсия отваряше уста, за да му отвърне, той млъкваше и я изслушваше търпеливо.

Рекс имаше странното чувство, че разговорът им се отнася за него. Никаква сериозна причина не го караше да мисли така, но въпреки това предположението му го завладя дотолкова, че той се отдръпна от прозореца. Иносенсия беше изчезнала, а дон Леандро се отправяше със ситни крачки към дъното на задния двор, когато гостът

намери куража да погледне отново. Двукрилата порта беше отворена и по пясъка в градината се чуха стъпки.

Рекс скочи уплашено на земята, сложи столчето там, откъдето го беше взел, грабна вестник, оставен наблизко, и едва имаше време да седне и да се престори, че чете, когато вратата се отвори. На прага застана възрастна жена. Тя беше облечена в износени черни дрехи. Черна мрежа покриваше сивите ѝ коси. Зад нея се виждаше Иносенсия.

— Е, Ричи — каза му тя, — сигурно сте помислили, че никога повече няма да ме видите. Двете с Катерина се разбъбрихме за миналото, докато тя ми разтриваше ръката с един от нейните баски балсами. Но всъщност вие не познавате старата гостилничарка, нали?

Домакинята се смути, раздвижи беззъбата си уста, започна да глади с ръце намачканата си памучна престилка и най-последно изрече няколко думи, придружени със старческа усмивка.

— Тя ви казва „добър ден“ на своя език — обясни Иносенсия.

След това се обърна към приятелката си:

— Какво те прихваща, Катерина? Говори на френски! Господинът знае френски не по-зле от теб и мен.

Катерина насочи към Рекс очите си, малки и живи като на гущер, и запита:

— Той наистина ли не е баск?

— Колко си разсеяна тази сутрин! — възкликна Иносенсия. — Нали ти казах, че е англичанин?

— Лицето му е такова, че никак не бих се учудила, ако кажете, че е баск. Всеки, който го погледне, би помислил, че е от нашия край. И Жан ми каза същото преди малко.

Старицата посочи с очи начумерения си съотечественик, който беше влязъл след нея в кухнята.

— Я виж ти — прошепна Иносенсия, която на свой ред се взря в лицето на Рекс, — не бях обърнала внимание на това. Наистина имате нещо баско във физиономията си, Ричи. Да не би случайно да имате някой баск между прадедите си?

Гарет започна да се смее.

— Не, доколкото знам, но бихте могли да намерите много случаи, обратни на моя. Нима не се срещат баски, които да приличат

на англичани? Не знаете ли, че войската на Уелингтън е прекарала цяла зима в този край?

— Разбира се — изкудкудяка весело старата жена. — Зимните нощи бяха дълги и тези дяволи с червени униформи знаеха как да прекарват времето си добре!

Тя се усмихна и откри голите си венци.

— Сигурна съм, че ако започнеш да ни разказваш спомените си, Катерина, днес няма да обядваме! — заяви весело Иносенсия. — Елате, Ричи, защото умирам от глад. Довиждане, Катерина.

Тя хвана Рекс под ръка и го поведе към градината. Голямата порта беше отворена. Рекс я видя още от прага на кухнята и се запита къде ли е изчезнал дон Леандро. Сигурно старецът беше още в задния двор. Но когато Гарет надникна там, го завари така пуст, както го беше оставил. Жълтият автомобил стоеше на мястото си, възглавниците на седалките и подът му сякаш не бяха докосвани. Счупеният кабриолет, ръждясалото легло и всички други изхвърлени от употреба предмети си стояха както преди, но от сандъците и дон Леандро нямаше и следа.

Рекс огледа бързо всичко наоколо, докато Иносенсия му подаваше манивелата, за да запали мотора. Задният двор нямаше друг изход, освен двукрилата порта към градината, или поне не се виждаше такъв. В стената на къщата също нямаше друг отвор, освен тясното прозорче, което беше послужило на Рекс за наблюдателница. Стената на самия двор беше твърде висока и гладка, за да може някой да се прехвърли през нея. Въпреки това дон Леандро беше изчезнал, а с него — и сандъците. Сякаш бяха потънали в земята!

Иносенсия вече беше седнала на мястото си. Рекс се наведе, за да остави манивелата на пода на колата, преди да хване кормилото. Испанката отдръпна краката си и той забеляза обувките ѝ. Те бяха изцапани с пясък и морска вода, а върху едната дори беше полепнало някакво водорасло.

ЖЕНСКИ СМЯХ

Сен Жан де Люз е истинско кътче от рая. В него няма нищо голямо и набиващо се на очи, всичко е изящно и красиво. Малкият плаж е защитен от двете страни със скалите на Арта, в които вълните се разбиват с тих плясък. Около централното казино са построени няколко малки хотела, живописни улички се извиват в различни посоки, а в сянката на миниатюрно възвишение се гуши стара черквица.

Докато Сали, огряна от топлите слънчеви лъчи, се разхождаше по плажа, всичко ѝ се виждаше разположено като на длан и ѝ се струваше невъзможно да не срещне Рекс в най-скоро време, ако той наистина е там.

Бяха изминали десетина дни, откакто случаят я беше срещнал с Рупърт Форсдайт, и около седмица, откакто работеше близо до казиното в магазин за дамско облекло, известен под името „Валиа“.

Веднага след разговора си с приятеля на Рекс изоставената булка отиде при Олга Суварина и я помоли да ѝ даде отпуск. В модната къща вече можеха да минат и без нея, тъй като всички по-големи събития в Париж бяха отминали, поръчките намаляваха през лятото.

Сали сподели с Олга намерението си да отиде в Сен Жан де Люз. Не планираше да се отбива в Сан Себастиан, защото за да мине през Испания, трябваше да си извади паспорт, а това щеше доста да я забави. Олга беше добре известна в модните среди и Сали се надяваше да намери чрез нея някаква работа — ако не в Сен Жан де Люз, то поне в някое от съседните градчета. Така, в случай че попадне на Рекс, щеше да има оправдание за присъствието си там. Вълнуваше се твърде много, за да си даде сметка, че подобно съвпадение би се видяло на всеки твърде странно.

С почти непокътнатите си хиляда долара Сали нямаше никакви финансови притеснения. Въпреки това тя остави Олга да си мисли, че целта ѝ е в Сен Жан де Люз хем да си почине, хем да не остава без

работа и заплата. Не беше отваряла дума пред нея за женитбата си и не беше уместно да ѝ разкрива истинските си намерения.

Понякога Сали се питаше дали приятелката ѝ не е прочела краткото и единствено съобщение за венчавката ѝ в „Ню Йорк Хералд“ и тогава страните ѝ пламваха. Във всеки случай добрата и състрадателна Олга не я притесни с въпроси, а ѝ помогна и този път. Може би тя знаеше повече от това, което показваше, че ѝ е известно, или пък, без да има каквито и да било догадки, тъй като беше извънредно чувствителна и умна, просто се досещаше за част от истината. Суварина не даде никакви предварителни обещания, но още същата вечер звънна на Сали, че ѝ е намерила работа в курорта. Нейната позната — Валиа, или госпожа Химелшрай, щеше да отвори следващия четвъртък магазина си за сезона и щеше да приеме на работа младата американка, която ѝ беше горещо препоръчана.

Сали пристигна от Париж в сряда вечерта и още на другия ден се яви на работа. В малкия, боядисан в портокалово магазин можеше да се намерят бански костюми, кокетни дреболии, бельо, ефирни испански шалове и дантели.

Госпожа Валиа беше доста забележителна личност. Тя бе около четиресетгодишна, късите ѝ червени коси бяха разпилени свободно, а черните ѝ очи блещукаха благосклонно на матовото ѝ лице. Сали скоро разбра, че е наета, за да замества собственичката следобед, докато тя играеше в казиното.

Магазинът се затваряше всеки ден от дванайсет до два. Тогава Сали отиваше да обядва в малкия хотел на булеварда в задната част на града, където си беше наела стая. След това правеше малка разходка по пясъка на плажа, който обикновено по това време беше пуст, защото многобройните курортисти отиваха да обядват. Заедно с това шумно и весело множество крайбрежието напускаха и фотографите, и продавачите на плодове. Само от остъклената тераса на построения наблизо ресторант долиташе шум от разговорите на хората, които се хранеха, тракането на приборите им и бързите стъпки на келнерите. Само това нарушаваше тишината на морския бряг.

Сали вече започваше да се упреква за дръзкото си решение. Предната вечер беше написала в дневника си: „Трябва да си наложа повече сдържаност и да престана да се поддавам на необмислени действия“. Нима решенията за женитбата ѝ, за бягството ѝ от „Вилата

с брястовете“ и за настоящото ѝ приключение не бяха вземани винаги внезапно, без никакво размишление, родени за миг в разгорещения ѝ ум? Отначало, тръгвайки да търси съпруга си, тя смяташе, че се впуска в забавна авантюра. Успя да задържи тази настройка през времето на пътуването си, докато в главата ѝ непрестанно звучеше името на този, който вечно занимаваше мисълта ѝ.

Чудно наистина, но беше достатъчно да преспи в Сен Жан де Люз, за да стихне радостта ѝ, а през последвалите четири дни да започне да полудява от самота. Един френски офицер постоянно ѝ предлагаше да я заведе да танцуват в ресторанта край плажа, а друг, чужденец, южноамериканец с черни лъскави коси и подозрително държание, дойде на два пъти в магазина да любезничи с нея, след като я проследи от плажа в деня след пристигането ѝ.

Ивон, нейна колежка в магазина — красиво едро момиче от Байон с розови страни и подчертан вкус към изтънченото и хубавото, упрекна Сали за безразличието ѝ към дръзкия чужденец. Тя го познаваше, както познаваше всички в Сен Жан де Люз, и твърдеше, че е аржентински милионер, от когото може да очаква перлена огърлица, разкошна кола или дори вила в Отьой — три неща, които за нея представляваха цели, достойни за борба, труд и жертви.

Но Сали избягваше всяко случайно познанство, затваряше се в себе си и започваше да се плаши от собствените си мисли. Стоеше край брега и като гледаше морето, ѝ се струваше, че състоянието на духа ѝ и това на вълните, които се разбиваха в острите скали на Арта, вдигайки облаци от воден прах, много си приличаха. Тя постоянно се сблъскваше с въпрос, който не ѝ даваше мира. Беше дошла тук, за да търси Рекс, но какво щеше да му каже, ако го намери? Какво щеше да направи, ако внезапно се озовеше лице в лице с него?

Сали погледна часовника си. Беше време да се връща в магазина. Точно в два без пет тя пое по обратния път от плажа. Терасата на крайбрежния ресторант представляваше шарена гледка. Грамадните стъклени врати бяха издърпани и пред малките, украсени с цветя масички разговаряха хора в летни дрехи.

На една от крайните маси седеше млада двойка. Жената беше с лице към Сали и тя забеляза, че е невероятно красива. Мъжкият гръб може да бъде доста красноречив. Точно този издаваше едновременно почтителност и благосклонност с начина, по който притежателят му се

навеждаше към дамата си. Сърцето на Сали се сви. Тя си спомни деня, в който за последен път беше обядвала на малка масичка в подобен крайморски ресторант. Уви, колко далече бяха щастливите дни, прекарани в Кан.

Гърбът на този мъж ѝ заприлича много на този на Рекс. Човекът имаше и същите тъмни лъскави коси. Ах, колко щастливи изглеждаха тези двама курортисти! До ушите на Сали достигна кадифеният влюбен смях на жената. Непознатият се обърна, за да извика келнера и неочаквано изоставената съпруга видя лицето му...

Бедната жена дойде на себе си едва когато чу гласа на Ивон, която се бе появила отнякъде.

— Дявол да го вземе! — възкликна тя. — Какво ти е, та си се ококорила така? Какво откри в Сен Жан де Люз — уелския принц или Жорж Карпантие^[1]?

И тя се заоглежда учудено на всички страни.

Сали направи отчаяно усилие, за да се съвземе, и отвърна със смях, като се стараеше да звучи естествено:

— О, много си романтична! Само гледах жената, която обядва на терасата. Възхищавах се на хубостта ѝ и се питах коя ли може да е. Виждаш ли коя имам предвид? Със светлокафявия костюм, на крайната маса.

— Хубава? Много си сдържана — засмя се Ивон. — Тя е прекрасна, очарователна, изящна и дяволски пленяваща! Това е доня Иносенсия Сантен, приятелка на госпожата, една от най-добрите ни клиентки, която често пъти харчи по няколко хилядарки на ден. Живее в Сан Себастиан, но често идва в Сен Жан де Люз, щом започне сезонът. Тази година я виждам за първи път. Със сигурност няма да мине оттук, без да ни посети поне за малко.

— А мъжът, който е с нея? — запита съвсем тихо Сали, стараейки се да прикрие силния трепет в гласа си.

— Не го познавам — отвърна Ивон. — Около доня Иносенсия постоянно се увъртат по няколко мъже. Ах, тя е жена, която умее да се забавлява и добре прави! Човек е млад само веднъж, нали? О, да имах поне четвърт от красотата ѝ.

Ивон въздъхна дълбоко и погледна часовника си.

— Минава два, трябва да побързаме!

Сали мълчеше. Значи все пак зад всичко, което ѝ се случи, стои жена! Тя се отдалечи с безкрайно огорчение в сърцето. В ушите ѝ продължаваше да звучи смехът на испанката.

Бе предположила, че може да става дума за изневеря. Допускаше, че Рекс е бил принуден да избяга временно заради някоя и неочаквано изоставената съпруга видя лицето му...

Бедната жена дойде на себе си едва когато чу гласа на Ивон, която се бе появила отнякъде.

— Дявол да го вземе! — възкликна тя. — Какво ти е, та си се ококорила така? Какво откри в Сен Жан де Люз — уелския принц или Жорж Карпантие^[2]?

И тя се заоглежда учудено на всички страни.

Сали направи отчаяно усилие, за да се съвземе, и отвърна със смях, като се стараеше да звучи естествено:

— О, много си романтична! Само гледах жената, която обядва на терасата. Възхищавах се на хубостта ѝ и се питах коя ли може да е. Виждаш ли коя имам предвид? Със светлокафявия костюм, на крайната маса.

— Хубава? Много си сдържана — засмя се Ивон. — Тя е прекрасна, очарователна, изящна и дяволски пленяваща! Това е доня Иносенсия Сантен, приятелка на госпожата, една от най-добрите ни клиентки, която често пъти харчи по няколко хилядарки на ден. Живее в Сан Себастиан, но често идва в Сен Жан де Люз, щом започне сезонът. Тази година я виждам за първи път. Със сигурност няма да мине отгук, без да ни посети поне за малко.

— А мъжът, който е с нея? — запита съвсем тихо Сали, старайки се да прикрие силния трепет в гласа си.

— Не го познавам — отвърна Ивон. — Около доня Иносенсия постоянно се увъртат по няколко мъже. Ах, тя е жена, която умее да се забавлява и добре прави! Човек е млад само веднъж, нали? О, да имах поне четвърт от красотата ѝ.

Ивон въздъхна дълбоко и погледна часовника си.

— Минава два, трябва да побързаме!

Сали мълчеше. Значи все пак зад всичко, което ѝ се случи, стои жена! Тя се отдалечи с безкрайно огорчение в сърцето. В ушите ѝ продължаваше да звучи смехът на испанката.

Бе предположила, че може да става дума за изневеря. Допускаше, че Рекс е бил принуден да избяга временно заради някоя стара връзка, която не е имал сили да загърби. Мислеше, че той може би се опитваше да уреди всичко и да се върне при нея. Никога не ѝ бе минавало през ума, че ще го види погълнат в разговор с толкова красива съперница. Защо обаче се беше набъркала и полицията? Пред Сали се появи образът на инспектор Барбие, подръпващ мустаците си, гледайки я изпитателно.

Внезапно почувства как я обзема желание да отмъсти на тази жена, чийто смях беше сякаш зов на влюбена котка. Положението щеше да се затрудни доста, ако при посещението си у Валиа Иносенсия бъде придружена от Рекс. Сали започна да прави най-различни предположения за връзката му с испанката и реши да я опознае по-добре. Съдбата обаче сякаш беше изпреварила решението ѝ и тъкачите вече бяха на работа в тайнствената работилница, в която се оплита съдбата на мъжете и жените.

[1] Знаменит френски боксьор от началото на XX в. — Б.р. ↑

[2] Знаменит френски боксьор от началото на XX в. — Б.р. ↑

ЗДРАЧ В „УЗОТЕГИЯ“

Сали отсъстваше от магазина през по-голямата част от следобед. Отиде в банката, за да уреди сметки, които ѝ бе оставила собственичката, а след това и на гарата, за да получи нови стоки. Когато се върна, ѝ се стори, че магазинът сякаш е ограбен. На витрината нямаше почти нищо. Едно от момичетата старателно сгъваше бански костюми, шалове и отделяше настрани някои блузи.

Ивон шиеше в стаичката зад магазина.

— Госпожата излезе ли? — запита Сали.

— Да — отвърна Ивон. — Отиде в казиното. Чудесен ден имахме днес.

— Нима?

— Не се излъгах, като те предупредих за посещението на доня Иносенсия.

Сали, която оправяше косата си пред огледалото, отпусна ръце.

— Купи си зелен костюм за града, жълт за плажа, три шала и цял куп от най-фините кърпички — съобщи Ивон, облизвайки устни с крайчеца на езика си. — Ах, тази жена умее да пръска пари и не се отказва от нищо!

Сали се питаше дали може да зададе въпроса, който пареше езика ѝ, нареждайки почти машинално вещите, разхвърляни из магазина.

— Трябва да поправя целия костюм — оплаква се Ивон. — Иска го за утре следобед и ще дойде сама да си го вземе, но едва ли ще успее да го свърша дотогава, защото имаме още две спешни поръчки. Ах, видях бельото ѝ, докато пробваше дрехите. Прекрасно е! А кожата ѝ — кадифе! Невероятна жена!

Ивон продължи да шие, разтърсвайки червените си коси.

Сали мина зад нея и започна да нарежда банските костюми на полиците.

— А приятелят ѝ придружаваше ли я? — запита най-накрая тя.

Ивон вдигна глава.

— Приятелят ѝ. Сигурно говориш за мъжа, който обядваше с нея на терасата? Е, да, имаше някакъв човек в автомобила, който я чакаше пред магазина, и предполагам, че е бил същият. Много хубав младеж. Тя каза на госпожата, че ще се върне заедно с него в Сан Себастиан и той ще шофира, тъй като тя си била наранила ръката. Изглежда, този ѝ е най-новият, защото не го бях виждала досега.

От магазина долетя пискливият глас на момичето, което прибираше нещата, купени от доня Иносенсия:

— Знам кой е този мъж. Той е англичанин. Чух, когато доня Иносенсия говореше на госпожата за него. „Не мога да се бавя повече — каза тя, — защото моят див англичанин ще изгуби търпение.“ Въпреки това той не изглежда толкова див. Лицето му е приятно и по-скоро тъжно. И да знаете само как ѝ се усмихна, когато тя се качи при него в колата! Успяла е да го дресира както всички други! Очевидно е, че ѝ е любовник!

— Мадлен — извика Ивон, — я ела да събереш тези парцали и конци от пода. Госпожата много ще се разсърди, ако намери магазина разхвърлян.

Момичето обаче не обърна внимание на заповедта на Ивон. А тя заключи с възмущение, примесено с възхита:

— Мадлен е хитра като лисица! Нищо не може да ѝ убегне!

Но Сали вече не я слушаше. Значи Рекс беше в Сан Себастиан с тази жена, с тази жена, която го наричаше „моя див англичанин“! Лицето ѝ пламна от гняв. Помисли си, че ако беше в магазина по време на посещението на доня Иносенсия, щеше да я изпрати до колата, за да изпита, макар и нищожното удовлетворение, да види лицето на Рекс в този момент. Сали се закле, че на другия ден нищо няма да я помръдне от магазина целия следобед. Изпита огромно желание да се срещне лице в лице със съперницата си и сама да оцени опасния ѝ чар.

За нещастие, на другия ден доня Иносенсия не се появи. Обади се в края на работния ден, за да ги уведоми, че няма да може да дойде, но ще вечеря в „Узотегия“, странноприемницата на старата Катерина, където моли да ѝ изпратят преправения костюм. Госпожа Валиа се съгласи веднага и натовари Ивон, която още не беше свършила с поправката, да го занесе в „Узотегия“ колкото може по-скоро.

Сали, чието внимание се беше изострило, видя, че веднага щом чу името на доня Иносенсия, лицето на Ивон се удължи. Въпреки това

момичето не възрази. Днес госпожата не беше в настроение, тъй като в казиното не ѝ беше провървяло. Ивон се задоволи да промърмори едно: „Добре, госпожо!“, и търговката се върна в казиното.

Но вратата едва се бе затворила след нея, когато Ивон избухна в плач. Хленчейки, тя заяви, че не е робиня, за да си бode по цял ден пръстите за неблагодарната господарка, неспособна да разбере, че младостта отлита бързо и че тя като всеки друг има право да се позабавлява! Точно тази вечер хубавият Бертран щял да я води с колата си в Биариц да танцуват в Баския бар. Защо точно сега трябваше да я изпраща сега в „Узотегия“? Разнасянето на поръчки не влизаше в задълженията ѝ. Досега беше правила много поправки на дрехи, избрани от доня Иносенсия, и нямаше нужда да се прави втора проба. Тогава защо Сали, която имаше своя кола и беше свободна целия следобед, да не занесе костюма? Ивон не искаше да осведомява госпожата за тази промяна, тъй като тя нямаше да узнае, а и в крайна сметка е все едно коя от двете ще свърши работата.

Сали с готовност заяви, че ще занесе костюма. И защо не? Госпожата беше казала, че понякога доня Иносенсия вечеряла в странноприемницата на бившата си прислужница. Нямаше вероятност Рекс да я придружава и там. Следователно Сали щеше да има възможност да поговори с испанката и да опознае спокойно жената, която ѝ беше отнела съпруга. Пол Куция, който имаше задълженията да отваря магазина и да го почиства всяка вечер, упъти Сали как да намери къщата. Той я посъветва да остави колата си пред укреплението Сокоа и да измине останалия път пеша, тъй като с автомобила било малко рисковано. От там до „Узотегия“ щяла да стигне за десетина минути.

Костюмът беше готов едва в седем часа и когато Сали отиде да вземе колата си, откри, че една от гумите ѝ трябва да се наpomпа. Тъй като монтьорът в близкия сервиз беше отишъл да вечеря и щеше да се върне най-рано след час, тя реши също да отиде да вечеря, преди да тръгне за „Узотегия“. Смяташе, че при това положение ще стигне към девет часа.

Слънцето залязваше, когато Сали потегли с колата си. Въздухът беше кристалночист и околните възвишения бяха облени от огнената светлина на залеза. Мисълта за приключението, което предприемаше,

изопваше нервите ѝ. Напускайки стария живописен кей на града, тя пое по стръмния и сенчест път, който водеше към укреплението Сокоа.

Когато стигна дотам, остави автомобила си встрани от пътя, близо до последната къщичка край старото укрепление, взе кутията с костюма и започна да изкачва пътечката към високия морски бряг.

Беше спокойна вечер. Някъде наблизко от залива долиташе бръмченето на моторна лодка. Не след дълго къщата, която Сали търсеше, се показва пред очите ѝ като тъмно очертание върху пламналото небе.

Тъй като на вратата нямаше нито чукче, нито звънец, тя взе малък камък от земята и потропа с него. Измина доста време, докато най-после една стара жена подаде неприветливото си лице през малката врата, изрязана в едното крило на голямата порта. Тя направи знак на Сали да влезе и я поведе по покритите с пясък пътеки на градината до полуразрушената беседка, като попита за какво е дошла. След като избърса с престилката си един от столовете, наредени около стара селска маса, тя промърмори, че госпожата ще дойде скоро и се оттегли, куцайки.

Сали седна и зачака. Под навеса от зеленина цареше полумрак. От време на време прехвърчаха прилепи. От кухнята долиташе особена екзотична миризма, а от големия комин право нагоре се издигаше синкав дим. Нощта сякаш пристъпваше тихо с бавни, отмерени крачки.

Колко спокойна беше старата къща! Спокойна и черна! Сали реши, че столовата трябва да е в задната част, защото прозорците и фасадата бяха тъмни. Те всички бяха затворени, освен един на горния етаж.

Здрачът падаше бързо. Между зеленината прозираше сивосинкавото бистро небе. Сали едва различи цифрите върху циферблата на часовника си, часът беше десет без петнайсет. От вътрешността на къщата внезапно се разнесе песен. Гласът беше несигурен и остър и ту се изкачваше, ту спадаше внезапно. Изведнъж тъжният напев секна и се чуха тихи провлачени стъпки и скърцане на дъски. Сали вдигна глава и през завесата от зеленина, която се спускаше от покрива на беседката, съзря бял силует, който се появи на балкона.

Без съмнение това беше човешко същество. Фигурата беше висока и загърната в бяло от горе до долу. Качулка, подобна на

монашеска, покриваше главата и от лицето не се виждаше нищо, освен черно петно. Сали почувства, че се сковала от страх. Стори ѝ се, че сърцето ѝ престава да бие, докато, без да има сили да откъсне очи от фигурата, отмести стола си към вътрешността на беседката. Бялата фигура почти се сливаше с бледия цвят на фасадата и очертанията ѝ бяха така смътни и неосезаеми, че имаше вид на зловец призрак, загърнат в саван, а зад нея тайнствената и мрачна къща беше като запустял гроб.

Изведнъж призрачното създание изчезна така внезапно и необяснимо, сякаш бе погълнато от нощта. Сали разбра това само по скърцането на сухите греди на балкона и по шума на тихо затварящия се прозорец. Тя скочи от стола си и грабна кутията с костюма, решена да не чака повече сама в мрака, но още не беше излязла от беседката, когато от другия край на градината се чу шум от леки стъпки. Спря се, вцепенена от ужас.

Шумът сякаш долиташе иззад портата. Високите лозници не достигаха до нея. До портата водеше широка открита алея, по която можеше да мине кола, и там беше по-светло, отколкото в другите части на двора. Сали видя, че крилата на портата потрепват. Някой се опитваше да я отвори. Тя застина в очакване. Шумът спря, а след това отгоре, над портата, се показа ръка. Някакъв мъж се покатери по дъските, обковани с желязо, остана за миг горе и после скочи в градината.

Това беше Рекс. Последните лъчи на умирация ден осветиха достатъчно ясно лицето му. Той се опитваше да проникне с поглед в заобикалящите го сенки, заслушвайки се. На главата му нямаше шапка и очите му издаваха безпокойство, но въпреки това той изглеждаше така решителен и готов за борба, че присъствието му беше достатъчно, за да се възвърне смелостта на Сали.

Тя се готвеше да пристъпи напред и да се покаже, когато отвън, пред портата на градината, спря автомобил. Веднага, без никакво колебание, Рекс се обърна, прехвърли с един скок зелената порта и изчезна в същия миг, в който малката вратичка се отвори и в градината проникна шум от гласове и бръмчене на мотор.

Автомобилен клаксон отекна няколко пъти в мрака и някакъв мъж извика много силно: „Катерина!“. Старицата излезе от къщата с бавни несигурни крачки и с лампа в ръка.

— Това е госпожата — каза тя на Сали, която беше излязла от беседката и бързаше към изхода.

Две сенки се зададоха насреща им. Едната от тях беше доня Иносенсия, а другата — мъж, загърнат в черно наметало.

Светъл лъч, дошъл от отворената врата на кухнята, освети лицето на испанката. Чертите ѝ бяха напрегнати, а устните ѝ — свити. Катерина ѝ посочи Сали, но доня Иносенсия я отмина.

— Дон Леандро — каза тя през рамото си, влизайки в къщата, — дайте нещо на младото момиче и го изпратете. Нека остави костюма. Много съм уморена тази вечер и не мога да го пробвам.

Мъжът се спря, отмести широкополата шапка, която закриваше челото му, и Сали видя лице, съсипано от годините. Две мътни и навлажнени очи се вираха в нея със снизходителна благосклонност.

Възрастният човек извади кесията си, пъкна в ръката на Сали една банкнота, взе кутията и с тих старчески смях протегна ръка, за да погали бузата ѝ. Тя отстъпи назад и изпусна банкнотата на земята. Мъжът се изсмя от все сърце и се прибра в къщата със ситни крачки.

Катерина вдигна парите.

— Запазете ги! — каза Сали.

Старицата я изпроводи с лампата до вратичката, като смотолеви някакви благодарности.

Луната беше изгряла и посребряваше лентата на пътя, по който Сали беше дошла и който минаваше покрай стената на къщата. Когато стигна до ъгъла на зида, тя се озова внезапно лице в лице с човек, спрял по средата на пътя.

— Добър вечер, госпожо — поздрави я той извънредно учтиво, сваляйки каскета си.

Този мъж беше инспектор Барбие.

НЕПРЕДВИДЕНА НАМЕСА

Сали беше изненадана, но Барбие, напротив, не изглеждаше никак учуден. Кръглото му и свирепо лице не издаваше никакво вълнение. Без съмнение той веднага разбра, че младата жена го позна, защото не се постара да ѝ припомни кой е. Сали не спря, а продължи по пътя си. Барбие тръгна редом с нея.

— Твърде неблагоприятно е от ваша страна, госпожо — започна той на безупречен английски, — да се разхождате съвсем сама нощем край морския бряг.

— Не се нуждая от ничие покровителство — отвърна тя студено.

Сали си помисли, че Рекс се крие някъде зад стената. Явно той знаеше, че е преследван от инспектора, и търсеше убежище в „Узотегия“. Тя ускори крачките си с надежда да отведе полицаия подалеч от къщата.

— Когато нощта падне — продължи Барбие, — тук може да стане опасно. Има цигани и още какви ли не хора... Бихте могли зле да си изпатите, госпожо!

— Смятах да се прибера по-рано — заяви Сали. — Бях дошла да донеса един костюм, но ме забавиха.

— Знам.

— Следили ли сте ме?

Той кимна.

— Защо?

— Нали продължавам да търся господин Гарет — отговори Барбие, повдигайки рамене.

— Не знам къде е мъжът ми — заяви бързо Сали.

Настъпи кратко мълчание.

— Ще бъда напълно откровен с вас — поде отново инспекторът. — Както се казва, ще играя с открити карти. Ще видите, че можем да се разберем.

— Казах ви вече — напомни му Сали студено, — че съпругът ми ме напусна и не ме интересува.

— Дори и ако ви съобщя причината, поради която ви е напуснал? Барбие видя полуотворените ѝ устни и разширените ѝ ноздри и продължи:

— Наистина ли не схващате, че мога много да ви помогна?

— Не мислете, че ще подпомогна полицията в преследването на човека, за когото съм се омъжила — каза тя с глух глас.

— Госпожо — обърна се към нея твърде сериозно полицаят, — знайте, че в настоящия случай не действам като чиновник от полицията. В отпуск съм и изпълнявам частна мисия по свой личен избор. Старая се да изясня тайната, заобикаляща убийството на брат ми, Феликс Барбие, чиновник като мен в Обществената безопасност. Поисках да ме освободят от служба за три месеца, защото няма да се успокоя, докато не открия истината, и единственият човек, който може да ми помогне, е господин Гарет.

— Какво би могъл да знае съпругът ми за убийството на брат ви?

— Изслушайте ме. На 28 май, на другия ден след сватбата ви, в Париж рано сутринта е бил гилотиниран някой си Педро Гомес, обвинен в убийството на брат ми. Господин Гарет присъстваше на екзекуцията.

— Присъстваше на екзекуцията? — повтори Сали смаяна.

— Госпожо, той беше до мен, на няколко стъпки от гилотината.

— Но какво правеше там?

— Подчиняваше се на предсмъртното желание на осъдения.

— Наистина ли е познавал този човек?

— Без съмнение. Наблюдавах го. Привлече вниманието ми с това, че беше придружен от адвоката на Гомес и беше необикновено блед. Ние, полицаите, имаме известен опит и можем да четем по лицата, а веднага щом се появи осъденият, разбрах по очите на съпруга ви, че го познава. Гомес слезе от колата, с която го докараха, и го чух да казва с ясен глас: „Благодаря, приятелю мой!“. Тогава Гарет се спусна напред, но внезапно се спря, обърна се и остана така, за да не гледа изпълнението на присъдата.

Сали беше спряла на един завой на пътеката, която вече се спускаше между храстите. Приближаваха се към укреплението, което се очертаваше — мрачно и тромаво — на бляскавия фон на водата.

— Но кажете най-накрая кой е този Гомес? — запита младата жена сподавено.

Устните на инспектора се свиха в горчива гънка и той отговори:

— Това е въпрос, на който не съм намерил отговор. Брат ми беше на служба в паспортното отделение и имаше за задача да проверява книжата на работниците чужденци. В деня на смъртта си трябваше да отиде в един от най-бедните квартали, в една от онези, подобни на казарми сгради, където хората са наблъскани като сардини в консерва. На такива места агентите ни отиват винаги по двама, но брат ми беше непростимо самонадеян. Той и колегата му Паскб решили да си разпределят етажите, за да спестят време. Съдба! Не знам какво точно се е случило, след като двамата са се разделили, но по едно време Паскб, който тогава бил на стълбите, чул шум от борба на най-горния етаж. Изтичал веднага и изкъртил вратата на стаята, в която била свадата. Някакъв мъж се спуснал насреща му и се опитал да избяга. Дрехите му били изцапани с кръв, а в ръката си държал кама. Паско се хвърлил отгоре му и го натикал в стаята. На пода лежал окървавеният труп на брат ми.

Инспекторът замлъкна, облиза устните си, избърса чело и продължи:

— Убиецът бил много силен. След ужасна борба, в която взе надмощие, успял да избяга по покривите. Намерили го едва три месеца по-късно. Този път, странно наистина, не оказал никаква съпротива, когато го арестували, но имаме основание да се съмняваме, че той се е подвизавал под името Педро Гомес. В тази насока от него не успяха да изтръгнат никакви признания. Той упорито отказваше да разкрие истината, защото смятам, че това, което всички знаем, далеч не са действителните факти. От Дирекцията на полицията не можаха да дадат никакви сведения за него, а от Мадрид ни съобщиха, че Педро Гомес е много опасен анархист, който доскоро е живял в Танжер. Нещастникът не само отказваше да разкрие истинската си самоличност, но и не желал да даде никакви обяснения за престъплението си. Не знаем да е имал основателна причина да убие брат ми и постъпката му можеше да се обясни само със свирепост. Въпреки това този човек не беше нито зъл, нито свиреп. Имах възможност да го наблюдавам в затвора и видях, че, напротив, е много благ и спокоен. Когато му казах, че Феликс ми е брат, той ми изказа най-искреното си съжаление, но остана непроницаем по въпроса защо

го е сторил. След екзекуцията му разбрах, че е оставил писмо до съпруга ви.

Сали имаше чувството, че са свалили огромен товар от сърцето ѝ. Най-после след толкова седмици светъл лъч проникваше в мрака. Тя каза с леко треперещ глас:

— Значи съпругът ми ме напусна посред нощ, за да присъства на екзекуцията?

— Да, точно така. Господин Шардон бил отишъл да го вземе с кола.

— Шардон?

— Адвокатът на осъдения. Всичко, което току-що ви разказах, научих от него, тъй като от съпруга ви не можах да изтръгна нито дума.

— Наистина ли сте говорили с мъжа ми?

— Да, веднага след екзекуцията. Той стоеше като закован на мястото си, обърнат с гръб към гилотината и с ужасено лице. Показах му полицейската си значка и поисках да проведем кратък разговор. Той ме погледна, както би ме погледнал някой пиян, обърна се и изчезна в тълпата.

— И го оставихте да избяга?

— С какво право бих го задържал? Това съвсем не би било в реда на нещата, защото на екзекуцията представлявах семейството на жертвата. Тогава реших, че по-добре ще бъде да потърся Шардон.

— Той познавал ли е мъжа ми допреди този ден?

— Не. Шардон е видял мъжа ви за първи път, изпълнявайки поръчката, възложена му от Гомес. Може би не знаете, госпожо, че във Франция осъденият на смърт не подозира жестоката си съдба до последния момент. Дори и самият адвокат се известява за смъртната присъда едва в навечерието на изпълнението ѝ. Гомес не се е надявал на друг изход от делото, тъй като законите са много строги, когато се касае за убийство на униформено лице.

Двамата продължаваха да вървят. Пред тях в мрака се показаха аварийните светлини на колата на Сали. Инспекторът се спря и облягайки се на дърво край пътя, продължи:

— Последния следобед преди екзекуцията, за която нито осъденият, нито адвокатът му подозирали, че е толкова близка, Гомес предал на Шардон плик, адресиран до съпруга ви. „Господин Шардон

— казал Гомес, — вие ще узнаете по-рано от мен деня на изпълнението на смъртната ми присъда. Моля ви веднага щом ви стане известно решението на съда, да потърсите човека, до когото е адресирано това писмо, и да се постараете да го доведете заедно с вас на екзекуцията. Не знам дали е в Париж, но четох в един вестник, че излагал тук картините си. Вие бихте могли да се осведомите по-добре по този въпрос. Ако той е в Париж, вярвам, че ще дойде, а ако се колебае, дайте му тази бележка.“ Тогава Гомес подал на Шардон къс хартия, на който били написани само две думи.

— Само две думи? — повтори Сали живо.

— Да, две, не повече, но този глупав адвокат ги е забравил.

— Изглежда, моята памет не струва повече от неговата — каза смирено младата жена, — защото аз също ги забравих.

— Моля? — провикна се Барбие. — Виждали сте бележката?

Сали наведе глава.

— Намерих я захвърлена на земята пред вратата на вилата след изчезването на мъжа ми.

— Не я ли запазихте поне?

— Уви, не! Хвърлих я, без да ѝ отдам особено значение, и не бих могла да си спомня думите, написани на нея, даже животът ми да зависеше от тях. Във всеки случай мога да кажа с увереност, че те нямаха някакъв определен смисъл.

Инспекторът въздъхна примирено и заключи:

— Очевидно е, че нямам късмет, но чакайте да довърша разказа си. Гомес казал на Шардон: „Човекът, за когото ви говоря, някога беше мой приятел. Скъсайте писмото ми, без да го четете, ако той ме е забравил вече и откаже да ви последва. Ако, напротив, приеме, както се надявам, нека да не знае къде го водите, защото като научи, може би не ще посмее да дойде точно заради приятелството ни. Той няма как да разбере, освен от вас, защото името Гомес не му говори нищо и той няма да узнае кога е екзекуцията ми, дори и да следи хода на това дело по вестниците“. След това Гомес поръчал на адвоката си да предаде писмото едва в последния момент и да подреди нещата, така че господин Гарет да бъде в първите редове на хората, допуснати около гилотината. „Защото — обяснил той — така ще бъде достатъчно да забележа приятеля си в тълпата, за да разбера, че е готов да изпълни последните ми желания.“ Сега — довърши инспекторът, обръщайки се

към Сали — вече знаете какво е накарало съпруга ви да ви напусне през първата ви брачна нощ.

— Едно не мога да разбера — проговори най-накрая потресената жена. — Защо не ме е предупредил за заминаването си? Бях във вилата и той трябваше само да прекоси градината, за да...

— Обвиненията ви в този случай са несправедливи.

И инспекторът разказа как, след като видял Гомес сутринта в деня на сватбата им, Шардон се опитал да намери Рекс, но като не го открил нито в галерията, където излагал платната си, нито в хотела му, решил да му пише. Обаче към девет и половина вечерта получил съобщение, че Гомес ще бъде екзекутиран призори. Сали слушаше тръпнеща разказа за трескавото търсене на Рекс, който най-послед бил намерен посред нощ във „Вилата с брястовете“.

— Поставете се на мястото на бедния Шардон, госпожо. Той не е можел, след като най-послед е открил господин Гарет и е взел съгласието му, да рискува да получи отказ под ваше наставление. Не е можел да чака повече, защото е трябвало да види за последен път довереника си, а за това е било необходимо да бъде в затвора преди изгрев-слънце. Положението е било много сложно! Първият признак на вълнение, който Шардон забелязал у Гомес, се е проявил едва когато — малко преди да го отведат на гилотината — му казал, че приятелят му се намира на площада, зад редицата на полицаите. Очите му се насълзили и той прошепнал: „Уверен бях, че той ще удържи на думата си!“.

Барбие завърши разказа си и замълча. Сали ненадейно попита:

— Откъде разбрахте, че съм тук?

— Умеем да се осведомяваме за много неща — отвърна инспекторът с тайнствена усмивка.

Взирайки се настойчиво със сивите си очи в лицето ѝ, той попита:

— Мога ли да ви задам един въпрос, госпожо?

Тя го погледна замислено.

— Току-що ми дадохте успокоителни отговори на много въпроси, които ме смущаваха, господине, и аз съм ви искрено благодарна, но въпреки това, питам се дали бих могла да отговоря на вашите въпроси...

— О, госпожо — възкликна Барбие, — съпругът ви няма защо да се страхува от мен.

— Тогава какво го е накарало да изчезне?

— Може би съм го уплашил, когато така ненадейно и настойчиво исках да разговарям с него миг след екзекуцията на приятеля му. Знаете ли, че той е отишъл в хотела ви малко по-късно същата сутрин?

— Не — отговори тя изненадана. — Кога точно?

— Предполагам, че към осем часа, тъкмо когато разговарях с вас, иначе щях да го видя. Един от прислужниците в хотела го срещнал на двора. Господин Гарет се готвел да влезе, но внезапно се обърнал и си тръгнал. Предполагам, че ме е забелязал.

— Какво го е карало да ви избягва?

— Въобразил си е, а и предполагам, че още си мисли, че имам за цел да му попреча да изпълни задачата, възложена му от Гомес, но в това отношение съпругът ви е на грешен път, както и вие, госпожо.

Предизвикателството беше явно и Сали се обърка за момент. Най-после прошепна:

— Не знам каква задача е възложена на мъжа ми.

— Сигурна ли сте?

Той се наведе:

— Искате ли да ви кажа какво ме озадачава, госпожо?

Сали стоеше пред него с наведен поглед.

— Озадачава ме внезапното ви решение да дойдете в Сен Жан де Люз.

— Изглежда, че сте в течение на всичките ми действия — отвърна тя. — А мога ли да знам вие откога сте тук?

— Откакто и вие, госпожо — беше отговорът.

Тя вдигна очи и Барбие видя смущението в тях.

— Тогава — продължи Сали — защо сте напуснали Париж веднага след мен?

— Реших, че чистият въздух на Пиренеите ще ми подейства добре — отвърна сухо инспекторът.

Значи полицаят я беше проследил до къщата на морския бряг. Дали беше успял да забележи Рекс? Изглежда, че инспекторът не подозираше къде се намира той. Но какво правеше Рекс в „Узотегия“? Какво значеше предпазливото му появяване в градината? Да не би да е имал тайна среща с испанката? Но Сали не искаше да се поддаде на

тези глождещи съмнения. Рекс беше неин съпруг, тя все още се чувстваше свързана с него и приемаше, че има задължения, които трябва да следва. Не смяташе, че е свободна да даде без негово разрешение информация, която би могла да издаде ревниво пазена от него тайна. Рекс я беше помолил да му има доверие един месец. Месецът беше минал и тя продължаваше да има доверие в него.

Инспекторът изглеждаше ядосан. Каква полза щеше да има Сали, ако го настрои враждебно срещу себе си? Освен това, не му ли определяше тя известна роля в плана, който започваше да се очертава в главата ѝ. Младата жена го погледна с по-голямо доверие.

Барбие явно беше чувствителен млад човек. Топлината на ясният и приятелски женски поглед стопи яда му.

— Вижте, госпожо — проговори той, — има ли смисъл да слагате препятствия по пътя ми? Във ваш и мой интерес е тази тайна да се разбули. Бъдете уверена, че е по-добре да ме имате за приятел, отколкото за враг.

— Знам — кимна Сали — и затова ще ви направя предложение. Дайте ми тридневен срок, след който ще ви кажа всичко, което знам и ще науча... или нищо.

— Но, госпожо...

— Чакайте, към предложението си ще прибавя и условие. Трябва да престанете да ме следите. Ще считам споразумението ни за нарушено, ако забележа, че продължавате да ме дебнете.

— Всичко, което казахте досега, ме кара да предполагам, че смятате да се съветвате със съпруга си, така ли е?

— Не ми задавайте повече никакви въпроси.

Барбие я погледна, опитвайки се да прочете мислите ѝ.

След кратко мълчание той заяви:

— Така да бъде! Само още една последна дума, госпожо. Аз съм нормандец, а нормандците са упорити. Не забравяйте, че никога не отстъпвам.

Тя кимна и инспекторът се отдалечи. Той едва беше изминал няколко крачки и храстите се размърдаха. Някаква неясна и тъмна сянка се надигна от земята и започна да се изкачва, ниско приведена, криейки се зад всеки храст, нагоре към „Узотегия“.

Никой не отива по-далеч от този, който не знае къде отива, както е казал кардинал Ред. Тази мисъл напълно описваше действията на

Рекс, когато в деня след разходката с Иносенсия, той тръгна без достатъчно ясни намерения и в края на краищата се озова в задния двор на къщата на морския бряг.

ЦЕЛУВКАТА

Дон Леандро, непредвидена и загадъчна личност, се беше появил неочаквано, и Рекс съзнаваше, че ще трябва с упорство и твърдост да начертае нов план на действията си.

У дон Леандро имаше нещо наистина зловещо. Той беше възрастен, но у него не се забелязваше старческа слабост, беше любезен, но във всичките му движения имаше някаква скрита заплаха. Чертите му излъчваха каменната суровост на идолите. Голата му глава, острият извит нос, студените очи напомняха смътно за някакво гадно и чудовищно влечуго, изхвърлено от дълбините на океана.

Рекс чувстваше, че този човек беше хладен, безмилостен и опасен като най-страшните зверове. Струваше му се, че в присъствието на дон Леандро Иносенсия имаше съвсем различен вид, също както един цвят променя нюанса си, когато приближиш до него тъкан в друг цвят. Човек би казал дори, че старецът излъчваше някаква светлина, която осветява най-тъмните кътчета от съществуването на младата жена. Рекс ги беше виждал заедно само веднъж или два пъти, и то за много кратко, но и двата пъти забеляза, макар и едва уловима, промяна в излъчването на Иносенсия. Тогава тя за миг сякаш се лишаваше от всичко кокетно и женско, с което очароваше мъжете. И това отърсване ставаше така внезапно, сякаш сваляше ръкавиците си. Тогава Рекс откриваше една нова Иносенсия — рязка, енергична и убедителна, точно такава, каквато се беше показала по време на пътуването им до Сен Жан де Люз.

Какво я свързваше с дон Леандро? Той проявяваше към нея известни права на притежател, което беше признак за голяма близост, но същевременно изразяваше и голяма почителност, която беше трудно обяснима. Дон Леандро можеше да ѝ бъде настойник, но също така и неин любовник. Колкото и да изглеждаше невероятно, това не беше изключено. За Рекс беше важно да узнае дали дон Леандро ръководи предприятието, чиято тайна се криеше зад двукрилата зелена порта.

Иносенсия не спомена нито дума за срещата си с дон Леандро в „Узотегия“. Там ли живееше старецът? Рекс реши той да бъде първата цел на разследването му. Трябваше да се постарее да хвърли повече светлина върху него.

Всички тези мисли се породиха у Рекс веднага след като с Иносенсия се прибраха от Сен Жан де Люз предишния ден. Беше към осем часа вечерта. Веднага щом напуснаха „Узотегия“, за да отидат да обядват, спътницата му стана толкова весела и безгрижна, колкото преди беше съсредоточена и сдържана. Рекс реши, че разтоварването на тайнствените сандъчета беше облекчило и нея от някакъв личен товар. След обяда тя направи някои покупки и след това пожела да пият чай в ресторанта край плажа. Там имаше дансинг под открито небе. Дватама танцуваха сред тълпа от девойки със светли рокли и млади мъже със загорели лица, докато звуците на саксофона се примесваха с крясъка на морските птици, плясъка на вълните и смеховете на танцуващите двойки.

След това Иносенсия предложи на Рекс да я заведе на вечеря в Сан Себастиан. Каза му, че няма нужда да се обличат официално. Щяха да отидат в малка кръчма близо до пристанището, където готвели чудесно. Действително тя го заведе в скромно заведение, край чиито стени бяха наредени опушени бъчви. По масите бяха насядали рибари и баски носачи, сдържани и сериозни. Те ядяха пържена риба и я поливаха с тежко червено вино.

Иносенсия се зае да избере менюто им за вечерята и отиде в кухнята при собственика, за да види какво ще им предложат. Наряза хляба, направи салатата и наля от тъмночервеното вино в чашите. По време на вечерята младата жена прояви нестихваща веселост, хвалежки яденето, закачайки собственика и бъбрейки с насядалите по съседните маси мъже, за тяхна най-голяма радост.

С напредването на вечерта малко по малко кръчмата се опразни и когато им поднесоха кафето в дебели порцеланови чаши, Иносенсия и Рекс бяха останали сами. Тя се наведе и с нервните си тънки пръсти извади табакерата на Рекс от джоба му.

— Вече два пъти ви помолих да ми дадете цигара, но не ми обърнахте внимание — нацупи се тя. — Принудихте ме сама да си взема.

— О, много съжалявам — извини се Гарет, — не ви чух, бях разсеян.

Той действително беше разсеян. И сега, както и през целия следобед, той мислеше как би могъл, без да събуди подозренията ѝ, да изтръгне от нея сведения за дон Леандро.

— Това не е много ласкателно за мен — отвърна Иносенсия намръщено. — В Сен Жан де Люз едва си отваряхте устата, за да кажете няколко думи. Да не би да искате да ми отмъстите за това, че сутринта бях толкова раздразнителна?

Той отхвърли възмутено предположението ѝ и драсна клечка кибрит, за да ѝ запали цигарата.

— Гледайте ме до насита тази вечер, защото утре заминавам — продължи тя, издухвайки дима в лицето му.

Рекс наостри уши. Какво значеше това внезапно заминаване?

— Отивате ли си? — прошепна той.

Тя му се усмихна прелъстително през цигарения дим.

— О, Ричи, човек би помислил, че заминаването ми ви натъжава.

Рекс запита с пламенен глас:

— Наистина ли смятате да напуснете Сан Себастиан?

Тя погали ръката му и се засмя с тихия си гърлен смях, който напомняше ту мъркане на котка, ту гукане на влюбена гълъбица.

— Не, не, исках да ви поизмъча. Просто трябва да отида в Биариц за седмица. В Биариц по това време — изтръпвам! Но какво да се прави, трябва да видя пълномощника си, който урежда работите по наследството на майка ми. Каква досада, Ричи! Знаеш ли, ще ми липсваш...

— Ръката ви е в такова състояние, че няма да можете да карате сама автомобила си. Не искате ли да ви помогна? Нямам никакви планове. Биариц или Сан Себастиан — за мен няма никакво значение къде ще бъда, стига да съм с вас.

— Знаете ли, като ви гледам, ми се струва, че наистина мислите това, което казвате. Но не, невъзможно е да дойдете с мен. В Биариц няма да принадлежа на себе си, а на старите приятели на семейството ми. Цялото ми време ще бъде посветено на смъртно скучни посещения и се страхувам от някои стари матрони, които страшно биха се възмутили, ако се появя придружена от млад мъж.

— Ще ви заведе до Биариц и после ще се върна с влака.

Тя поклати глава:

— Вече приех услугите на дон Леандро.

Рекс потръпна.

— О, разбира се, между дон Леандро и мен... — започна той с престорено раздразнение.

— И таз добра! Да не би да ме ревнувате от дон Леандро?

Гарет повдигна рамене.

— Да ревнувам? Не, но виждам, че дон Леандро често е там, където биха могли да минат и без него.

Иносенсия започна да се смее.

— Не можете да си представите каква проповед ми държа той миналата нощ. Дон Леандро има много консервативни схващания, Ричи...

— Искате да кажете, че той... не ме одобрява?

— Той не одобрява всеки млад мъж, който се интересува от мен — отговори уклончиво тя.

— Какви права има той над вас?

— Дон Леандро ме познава от най-ранното ми детство и смята, че е негов дълг да бди над мен.

— А Матис и другите също ли си навлякоха неодобрението му?

Младата жена се засмя.

— Щяха да си го навлекат, ако подозираше за тях.

В това време Рекс си спомни, че в неделя дон Леандро ги беше изненадал с Иносенсия на терасата. Едва пристигнал, старецът беше побързал да я потърси, а ден след това двамата се срещнаха в „Узотегия“. Това не показваше ли, че са имаш уговорена среща?

Иносенсия продължи:

— Очаквам утре да ме обсипе с упреци, защото тази вечер трябваше да вечерям с него вместо с вас.

— В хотела, предполагам?

Тя кимна утвърдително.

— Имаше намерение не само да вечеря в хотела, но и да прекара там нощта, защото утре трябва да заминем много рано.

— Значи дон Леандро не живее в Сан Себастиан?

— Не, засега пребивава на борда на яхтата си в Сен Жан де Люз.

На борда на яхтата си! В този момент Рекс си припомни обувките на Иносенсия такива, каквито ги беше видял сутринта,

изцапани с пясък и морска вода. Никоя яхта не можеше да хвърли безопасно котва край скалистия бряг, на който се намираше „Узотегия“, следователно яхтата на дон Леандро трябва да беше една от тези, които Рекс беше видял в пристанището на Сен Жан де Люз. Състоянието на обувките на испанката показваше, че и тя е слизала на брега край старата къща. От всичко това Рекс заключи, че Иносенсия е трябвало да се види с дон Леандро, не е имала време да отиде до яхтата, пресрещнала го е на морския бряг и оттам го е отвела в „Узотегия“. Без съмнение, някаква пътека или стълба отвеждаше от къщата, построена на самия край на скалите, към морето. Необяснимото изчезване на дон Леандро караше Рекс дори да допуска, че в задния двор има таен изход. В тази страна, където от незапомнени времена имаше контрабанда, беше възможно да съществуват всякакви тайни входове и изходи.

Рекс на драго сърце би продължил да задава въпроси, но знаеше, че трябва да бъде предпазлив. Освен това Иносенсия каза:

— Той много ще ми се сърди, задето не го предупредих, че ще се прибера късно, но тази вечер не бях разположена да вечерям насаме с него. Кажете ми, наистина ли ще ви липсвам, Ричи?

— Много добре знаете отговора на този въпрос, Иносенсия!

— О, какъв студен отговор! Не разбирате ли как изгарям от желание да ви чуя да го казвате? Кажете ми, че ще бъдете нещастен, че ще броите минутите до завръщането ми, че животът ви без мен ще бъде пуст и сив като мрачен, мъглив ден!

Тя опря брадичка на дланта си и дръзкият ѝ поглед се впи в очите на Рекс. Най-после тя попита:

— Защо оставих дон Леандро да чака напразно тази вечер?

И веднага след това побърза да отговори тихо:

— Защото исках да чуя най-после да ми кажете: „Обичам ви!“

Младата жена млъкна и полуусмихната, полусериозна, чакаше Рекс да заговори. Но той мълчеше. Въпреки че беше в ситуацията, която отдавна желаше, чувството, че играе комедия, го изпълваше със срам и връзваше езика му. Въпреки това трябваше да каже нещо, защото знаеше, че има мълчания, които жените не прощават. Рекс трябваше да си припомни целия ужас на екзекуцията на приятеля си, за да намери сили да превъзмогне вътрешната си съпротива.

— Защо искате да се забавлявате с мен по този начин, Иносенсия?

— Какво ви кара да мислите, че се забавлявам? — попита тя.

— Ако за вас бях нещо повече от мимолетна прищявка, нямаше утре да ме изоставите, за да отидете в Биариц. Как искате да ви обичам, когато ме отстранявате от живота си?

— Ричи, дайте ми седмица! Сега е невъзможно да ви взема със себе си. Ще се върна много скоро, веднага щом уредя нещата си, и тогава, ако все още знача нещо за вас, двамата ще отидем там, където пожелаете. Животът не е бил особено ласкав с мен, приятелю. Имало е дни, в които съм се чувствала така уморена от всичко, че на драго сърце бих сложила край на съществуването си. Дайте ми време да свърша каквото трябва и после веднага ще заминем. Двамата заедно ще се опитаме да намерим спокойствие. Имайте търпение дотогава. По-късно ще разберете.

Собственикът се приближи за сметката. Иносенсия извади огледалото от чантата си, напудри се и сложи наново червило върху устните си. След това се запъти към колата и оттам Рекс я отведе до хотела.

Асансьорът беше спрял и двамата се изкачиха по стълбите пеша. Иносенсия се спря пред вратата на стаята си и пое палтото си от Рекс. Коридорът беше пуст и тънеше в полумрак.

— Лека нощ — изчурулика тя. — Днес прекарах много весело, Ричи, мили... Мислете за мен, докато ме няма.

Тя внезапно протегна ръце и привлече лицето му към своето. Силната вълна на парфюма ѝ го замая и в същото време две горещи устни се докоснаха до неговите. Когато Иносенсия се отдръпна, върху преbledнялото ѝ лице и в полузатворените ѝ очи беше изписан тъй замайващ унес и така опияняваща забрава, че младият мъж я притисна към себе си и отвърна на целувката ѝ не по-малко пламенно. Тя отпусна глава на гърдите му с радостна въздишка, в която, както и в смеха ѝ, имаше някаква скрита тъга.

— Ах, Ричи — прошепна Иносенсия, — защо не ви срещнах десет години по-рано!

Тези думи върнаха Рекс към действителността и той се упрекна за слабостта си. Тя потърси отново устните му, но този път той бе похладен. Най-последно, усмихната и щастлива, тръпнещата жена се

откъсна от прегръдките му, отвори вратата на стаята си и изчезна. Рекс се прибра бавно в своята, превъртя два пъти ключа в ключалката, отвори куфарчето, което беше купил в Сан Себастиан, и извади от него голям плик. На него беше написано: „За моя приятел Рекс Гарет“. Той извади от него няколко листа, изписани със ситни букви. Преминавайки веднага към крайния пасаж на писмото, който беше подчертал с молив по-рано.

Рекс прочете — може би за десети път — следното:

Ако се съди по нарежданията, дадени на Клаус от Иносенсия, явно е, че тази работа, от каквото и естество да е и каквато и да е целта ѝ, ще бъде приведена в изпълнение през юни, и то не преди 1-ви и не по-късно от 30-и. Безспорно са искали да дадат на Клаус и Форсан (умрели впоследствие) достатъчно време да отидат на срещата. Не знам дали неуспехът им, когато стане известен, няма да причини известни промени в плана, но от деня, в който получите това писмо — и той няма да закъснее, ако предчувствията ми не ме лъжат — до 30 юни ще трябва да се постараете да разкриете заговора и да предадете на правосъдието тази недостойна жена. При други, пощастливи обстоятелства, сам щях да се нагърбя с изпълнението на тази задача, но сега съм принуден да се обърна към вас, стари мой приятелю, и да ви помоля да ме заместите. Надеждите ми няма да бъдат измамени. Знаем, че няма да ми откажете. Намиращ се пред прага на вечността, аз се старая да не изпитвам никаква горчивина и озлобление, но искам да спася страната си и други хора от създаването, което разби живота ми. Намерете я, преследвайте я и я обезвредете завинаги. Това е последното желание на приятеля ви.

Луис Ларага, затворът, 27 май

Трийсети юни!... А сега беше 5 юли! Според предвижданията на Ларага в плана наистина имаше промяна, но пристигането на дон Леандро започваше да дава нова насока на нещата. Рекс обаче

съзнаваше и изпитваше горчиво угризение от това, че тази жена, която трябваше да срази, вече упражняваше властта си и върху него. Той беше изневерил едновременно на любовта на жена си и на доверието на приятеля си, отговаряйки на жадната молба на нейните устни.

За в бъдеще трябваше да бъде по-предпазлив и безмилостен. Тази жена не трябваше да очаква от него никаква милост. Мрачен, със стиснати устни и тъмен блясък в очите, Рекс погледна писмото. Не беше ли крайно време да се раздели с него? Готов да действа и да хвърли коза, който държеше в запас за крайния момент, той трябваше да унищожи всяка възможност това писмо да попадне в ръцете на неприятелите на Луис Ларага. Запаля клечка кибрит и я доближи до хартията. Докато гледаше как листовете се гърчат в пламъци, пред него се появи видение: бледият образ на жена с нежен поглед и устни, които са му верни. Рекс стъпка пепелта от писмото, обзет от отчаяние. След това сложи куфара на леглото си и го приготви за заминаване.

В МИШАТА ДУПКА

Кантората на господин Гуруция, нотариус в Сен Жан де Люз, беше на площад „Луи XIV“, на първия етаж на стара къща. През изядената от червеи входна врата се влизаше в зле осветен вестибюл, който водеше към стая, където нотариусът ровеше из заобикалящите го прашни книжа, свит като плъх в хамбар. Той изглеждаше толкова стар, трмав и плесенясал, колкото самата къща, със закръгления си гол череп и брадата си на патриарх, с бяло-жълтия цвят на лицето си, подобен на топящ се сняг, с обемистия си корем, както и с жилетката си, вечно посипана с тютюн. Рекс Гарет, който не го беше виждал от двайсет години, не можеше да не се учуди, че у този човек за толкова много време не беше настъпила почти никаква промяна. Именно чрез посредничеството на Гуруция още от ранно детство Рекс беше изтръгнат от родната си баска долина, за да бъде присаден — уплашен и чужд — далеч в Кент. Кантората беше запазила някогашния си вид и атмосфера. Миришеше все така на прах и стара хартия. По ъглите пак имаше паяжини, както преди много години, когато тук, на същото това място, като единайсетгодишното хлапе, с широко отворени очи, надничачи изпод баретката му, Рекс разбра за необикновенния обрат, който ще предприеме съдбата му. Близко до писалището, на старото си място, стоеше изяденото от молци кресло, в което тогава беше седяла майка му, облечена в празничната си черна рокля.

— Виж ти, виж ти! — провикна се старият човек, откъсвайки очи от бележката, дадена му от Рекс. — Нима е възможно? Малкият Гарет!

Като намести очилата на носа си, той продължи:

— Честна дума, доста се поизмъчих, докато ви позная! Какво правихте през всички тези години? Как се отнесе животът към вас?

Старецът започна да разпитва Рекс с типичното неутолимо провинциално любопитство. Къде живее? Какъв занаят упражнява? Печели ли много пари?

Рекс му отговаряше толкова, колкото му беше възможно. Не беше дошъл при нотариуса, за да говори за себе си.

— Майка ви почина, нали?

Гарет кимна.

— А вашият... вашият...

Старецът се колебаеше.

— Е... искам да кажа, господинът, който се нагърби с възпитанието ви?

Лицето на Рекс помръкна.

— И той умря... поне така предполагам, защото престанах да получавам обичайната сума. Тогава трябваше да се опитам да се боря с живота, разчитайки само на себе си.

— Охо! И ако не се лъжа, изглежда, доста добре сте успели да се справите с положението. Видът ви издава благоденствие, малки ми Гарет. На пръв поглед човек може да ви вземе за английски лорд. Значи сте дошли да видите отново родните планини?

— Минавах отгук и реших да дойда да ви стисна ръката. Не си спомням много добре Сен Жан де Люз, но ми се струва, че се е разраснал.

— Да — въздъхна нотариусът, — всяка година нараства по малко. Ето ни вече далеч, много далеч от малкото спящо градче, което някога познавах. Но да не се оплаквам. Чужденците идват тук и винаги ни оставят част от богатствата си.

— Има доста испанци между тях, ако не се лъжа? — подхвърли небрежно Рекс.

— О, да, разбира се, идват доста, особено след войната. Промяната е благоприятна за тях.

— Онзи ден в Сан Себастиан се запознах с някой си дон Леандро де Ортиц, който ми каза, че имал яхта тук. Познавате ли го?

— Само по име. Яхтата му „Орор“ в момента е в пристанището.

— Интересен човек, нали?

— Особен човек, който си има мания.

— Мания?

Бавна усмивка размърда бакенбардите на господин Гуруция.

— Теория, исках да кажа. Той вярва в съществуването на Атлантида.

— Онзи изгубен континент, който някога е свързвал Европа и Африка?

— Да, именно. Според теорията на дон Леандро баските произхождали от атлантите и затова прекарва по-голямата част от годината на яхтата си, кръстосвайки Атлантика между испанските и африканските брегове. Тази пролет дон Леандро зачести посещенията си в Сен Жан де Люз. Понякога можете да го видите да изучава скалите на крайбрежието, зад укреплението Сокоа. Казват, че пишел книга върху геологическото образуване на тези камъни.

— Във всеки случай — изсмя се Рекс — манията му не пречи на никого и му струва по-евтино от бакарата. Предполагам, че като всички любители мореплаватели, той винаги пътува с тълпа приятели на борда?

— Напротив, казват, че живеел като отшелник. Пристига винаги ненадейно, остава седмица или месец, според прищевките си, снабдява се с храна и всичко необходимо и заминава отново. Предполагам, че и настоящото му пребиваване няма да трае дълго. Тази сутрин, на идване в кантората, видях една от лодките на яхтата да се отдалечава. В нея имаше някакъв товар, сигурно храна, което показва, че дон Леандро скоро ще отпътува.

Не след дълго Рекс стана, за да се сбогува. Господин Гуруция се опита да го задържи, но времето на Гарет беше пресметнато. Когато стигна до вратата, го осени внезапно хрумване. Старият нотариус имаше клиенти в цялата околност и сигурно научаваше от тях всички клюки. Не беше ли в състояние му разкрие нещо за къщата на морския бряг?

— Много сте любезен, господин Гуруция — каза Гарет, — но днес съм страшно зает. На морския бряг, малко по-далеч от Сокоа, има стара, много живописна къща, която бих искал да скицирам на утринна светлина. Забелязах я, когато се разхождах вчера. Казва се „Узотегия“. Може би я знаете?

— Мислех, че отдавна се е срутила в морето — отговори нотариусът. — Вече станаха почти шейсет години, откакто не съм се изкачвал там. Тази къща принадлежеше някога на стария Лаксал и още тогава беше почти развалина. Нима все още живее някой в нея?

— Да, стара жена на име Катерина.

Нотариусът поклати глава.

— Не я познавам. Лаксал имаше дъщеря или племенница, не мога да си спомня. Тогава „Узотегия“ беше кръчма: „Къщата на

гълъбите“. Над вратата върху бял камък беше издълбан гълъб. Все още ли младежта ходи там да танцува в неделя следобед?

— Не вярвам — отвърна Рекс. — Сега изглежда съвсем запусната, въпреки че се използвала за странноприемница.

— О, някога тя беше много на мода. В началото къщата се намирал край пътя, водещ към Андай. Тъй като беше много близо до границата, бе много удобна за контрабандистите. Баща ми ми е разказвал, че преди около сто години били направили „Узотегия“ свое свърталище. Според мълата между кръчмата и брега съществува някакъв таен проход. Колко пъти съм го търсил като дете заедно с приятелите си, без да го намеря! Малко по малко високият бряг започна да се руши и накрая от пътя не остана и следа. Така къщата се озова на самия край на стръмния бряг. По времето, когато я посещавах, в двора ѝ свиреше малък баски оркестър, под чиито звуци се въртяха млади двойки. В неделя завеждахме там най-хубавите продавачки от магазините и играехме на криеница под лозниците. Между тях имаше едно чудесно създание, казваше се Мария, струва ми се... или Жана, танцувахме заедно фанданго. Тя беше лека и пъргава като фея и невъобразимо грациозна и пламенна. Пръстите ѝ плющяха като кастанети.

Старецът започна да пее някаква весела мелодия, клатейки глава и мъчейки се да издаде някакъв звук със старите си изкривени пръсти. После се засмя дрезгаво.

— Танцувахме около огньовете, а после се целувахме зад църквата. Днес тази грация трябва много да е остаряла, ако още не е умряла! И аз вече не съм млад, мой малки Гарет. „Узотегия“! Като си помисля — видях да умират един след друг всички приятели от младините ми, а „Узотегия“ все още се крепи!

Сивите очи на господин Гуруция добиха замечтан израз, устните му се отпуснаха. Свит в креслото си, той гледаше втренчено изцапаните от мухи книжа, които бяха натрупани върху писалището. Рекс се възползва от унеса на стареца, за да го остави на спомените му, и се отправя по главната улица към морето, прекосявайки малкия площад.

По-рано, сутринта, в Сан Себастиан Гарет видя от прозореца на стаята си как Иносенсия и дон Леандро заминаха. Веднага след това той уреди сметката си в хотела и взе влака за Сен Жан де Люз. Щом

пристигна там, Рекс остави куфара си на гардероб с намерение да го вземе, когато тръгне да си търси стая след разговора си с нотариуса. Но срещата с господин Гуруция промени намеренията му. Художникът си беше начертал програма за деня и трябваше първо да я изпълни, а след това щеше да има достатъчно време да си потърси стая.

Той искаше да отиде в „Узотегия“, за да научи някои неща. Отсъствието на Иносенсия и дон Леандро беше щастлива възможност да разгледа къщата на морския бряг и околностите ѝ без притеснение, че някой от тях ще го види, което едва ли щеше да му се удаде друг път. И все пак да се приближи дотам незабелязано през деня, нямаше да е лесно, затова по-добре щеше да бъде да дочака нощта. Дотогава една морска разходка щеше да му се отрази добре, а и да му даде възможност да изучи крайбрежието.

Ако тайният проход, за който нотариусът беше споменал, наистина съществуваше, а тази легенда започваше да се вижда на Рекс твърде вероятна, то той трябваше да извежда някъде в скалите, недалеч от къщата. Входът, разбира се, сигурно бе грижливо скрит. Рекс реши, че има по-голяма вероятност да го открие, ако наблюдава внимателно от морето, отколкото ако го търси напосоки, вървейки по продължението на брега. В джоба на мушамата си той носеше бинокъл „Цайс“.

Рекс можеше да избира между дванайсетина лодки, изтеглени върху пясъка на плажа. Вятърът беше стихнал. Морето беше гладко като огледало и слънцето прежуряше. Рекс трябваше да хвърли доста сили, за да стигне до брега, над който се издигаше „Узотегия“. Като излезеше от пристанището, трябваше да мине край скалите на Арта, след това да се отпрати към укреплението Сокоа, легнало като морско чудовище върху лилавите скали, и едва след като стигнеше до него, смяташе вече да кара точно по протежението на брега, недалеч от сушата.

В огрения от слънцето залив три яхти бяха хвърлили котва. Гарет помоли да му покажат „Орор“. Това беше тежка черна лодка, която не беше толкова нова и луксозна, колкото другите две. Гарет гребеше с усилие, защото не беше упражнявал този спорт от напускането на колежа. Той описа широк кръг около „Орор“ и отпусна весла, за да я разгледа и да си почине.

Мрачният тъмен цвят и вехтият вид на яхтата изпъкваха още повече на фона на изящните линии и ослепителната белота на съседките си. В „Орор“ нямаше палми, нито кресла, нито моряци в кокетни бели дрехи — нищо от онова, което украсяваше другите лодки. Виждаше се само един моряк с мръсна фланелка без ръкави, на бели и сини ленти, обут в тесни панталони от сиво платно, който лъскаше металните части по перилата на платформата. До него, гол до кръста, негър миеше мостика с четка.

Постепенно морското течение отмести лодката на Рекс, така че пред погледа му се откри другата страна на яхтата. Долу, до комендантската стълба, беше завързана лодка, от която пълен човек подаваше варели с бензин на някой друг, който беше на мостика, но не се виждаше. Трети мъж наблюдаваше работата им, облегал ръцете си на перилата на палубата. Синята фуражка и сребърните копчета на дрехата му показваха, че е някой от офицерите на яхтата. Рекс насочи бинокъла си към него и различи шоколадовия цвят на лицето му, а под килнатата назад фуражка видя гъстите му и сякаш настръхнали червени коси.

Мъжът с рижата коса се обърна и извика гръмогласно: „Макс!“. Един глас му отговори от вътрешността на кораба. Рекс не можа да схване думите, но интонацията беше немска и червенокосият също заговори на немски.

Течението беше приближило лодката до яхтата. Рекс хвана греблата с желание да се отдалечи и да заобиколи „Орор“ още веднъж, но в този миг погледът му попадна на човека в лодката, вързана под комендантския мостик. Пълен и отпуснат, с маслинен цвят на кожата, той стоеше прав, в профил, очакващ да поемат един от варелите. Рекс позна намусения испанец, когото беше видял в „Узотегия“.

Испанецът не се обърна, тъй като беше погълнат от работата си. Рекс се страхуваше да не го забележат, ако продължи да се върти около яхтата, затова започна да гребе, за да излезе вън от пристанището. Известно време трябваше да се бори с течението, защото направляваше лодката в противоположна посока, но най-после се озова в спокойни води и гребейки без усилие, започна да плава успоредно на брега.

Мислите му се насочиха в нова посока, продиктувана от последното му откритие. Разговорът с нотариуса подсилваше

предположенията му. Той се прехвърляше от една подробност на друга и малко по малко пред него се очертаха, макар и все още неясни, основните линии на заговор, който трябваше да бъде осуетен.

Предположенията му се потвърждаваха от редица факти: пренесените от Иносенсия тайни сандъчета, които бяха прехвърлени от Испания във Франция; яхтата на дон Леандро с полунемския си екипаж; приготовленията за заминаване на другия ден след пренасянето на пратката. Усамотената къща на морския бряг, тайният изход, благодарение на който дон Леандро и контрабандата бяха изчезнали така безследно, връзките на Иносенсия с Чуждестранния легион в Мароко и неотдавнашното ѝ пътуване в тази страна, и най-накрая вечните странствания на дон Леандро в океана допълваха картината. Какво значеше манията на стареца по изгубената Атлантида? Не му ли служеше за мним псевдонаучен повод, с който да оправдава пътуванията си от испанския до африканския бряг?

Африка! В съзнанието на Рекс изплува огромният континент, към който вероятно се стремяха всички тези хора. Кой знае защо, той си спомни за първото си пътешествие в Ориента, когато видя делтата на Нил при първите лъчи на изгряващото слънце. Наистина ли трябваше да търси разрешението на тайната, която криеше „Къщата на гълъбите“, сред печалните червеникави хълмове, където Абд ел Крим и сините му воители атакуваха ожесточено пътя за Фес? Присъствието на немци на борда на „Орор“ оправдаваше предположенията му, защото беше известно, че имаше много немци между рифяните^[1], но каква можеше да бъде целта на заговор, организиран на границата между две страни, които понастоящем бяха във война с Риф? Разбира се, не можеше да бъде военна контрабанда, защото тя е свързана с големи опасности. Освен това нямаше никакви основателни причини да се събират в Сен Жан де Люз оръжия, предназначени за мароканците, когато можеха да се изпратят много по-лесно от неутрални страни. Във всеки случай сандъчетата, които Рекс беше видял, не можеше да съдържат нито оръжия, нито муниции, защото очевидно бяха твърде леки за такъв товар. Наредданията на Иносенсия до Клаус, на пръв поглед, изглеждаше, че се отнасят до някакъв план за привличане на войници за войската на рифяните. Но тогава какъв смисъл имаше да се излагат на толкова опасности, за да доведат от Мароко двама дезертъори от Легиона, когато много по-лесно и безопасно би било да

преминат в Риф, пресичайки линиите на фронта, или ако не бяха на фронта, да поемат пътя за Танжер? Не, явно бе, че определянето на дата (не по-рано от 1-ви и не по-късно от 30 юни, беше отбелязано в писмото на Ларага) показваше, че в случая се касае за начинание, което беше във връзка с пристигането на „Орор“. А що се отнася до естеството на това дело, Рекс изобщо не можеше дори да предположи за какво става дума.

Сега, наведен над греблата, той виждаше пред себе си червения покрив на „Къщата на гълъбите“. Тя сякаш бдеше над целия бряг, кацнала високо на скалите. На първия етаж слънцето хвърляше лъчи в прозорците на дълга закрыта тераса, под която скалистият бряг се спускаше стръмно надолу. Той слизаше към морето на малки наклонени стъпала, издълбани от вълните, обрасъл тук-там с полуизсъхнала трева или някой разкривен от вятъра храст. Горے, около растенията, прехвърчаха пеперуди, а долу с тих шум морето се разбиваше в острите ръбове на скалите. Жълто-червеникавите камъни трептяха в прозрачната светлина на ясения следобед.

Рекс се надяваше бинокълът да му помогне да открие следи от срутването, което беше разрушило пътя. Точно под „Узотегия“ имаше широка в основата си, грапава скала, която изтъняваше нагоре. От двете ѝ страни се гушеха няколко храста. Пръстта и срутените камъни над нея бяха образували нещо като преграда, която с течение на годините се беше обвила в гъста растителност. Колкото и да се взираше, Гарет не можа да открие в скалите никакъв отвор или пък намек за пътека, проправена от хората.

Ако се подчиняваше на инстинкта си, той незабавно би слязъл на сушата, за да продължи разузнаването си на самия бряг, но лодката му пречеше. Ако я оставеше на пясъка, тя можеше да привлече вниманието на някого. Не му оставаше друго, освен да я върне в Сен Жан де Люз и след това да дойде отново по суша. Така и направи. Часът беше четири, когато, катерейки се в непоносимата горещина с хиляди мъки по скалите, той забеляза самотното възвишение, на което се издигаше „Къщата на гълъбите“. Брегът беше такъв, какъвто го беше оставил: спокоен, пуст, окъпан в слънчеви лъчи. Рекс с удоволствие забеляза от мястото, на което се намираще, че в подножието на скалата извивката на брега скриваше от погледа му старата къща. Така се надяваше, че от сушата няма да го види никой. В

морето не се забелязваше никакъв плавателен съд чак до хоризонта, нямаше дим на параход, който да нарушава еднообразната синева на небето.

В основата си брегът беше изронен от бури, които бяха предизвикали срутването на скалите. Рекс беше много разочарован, че не можа да открие отвор, който да прилича на таен вход. Навсякъде около него имаше грамадни скални късове. Той ги огледа и се убеди, че те нито можеха да се местят, нито пък криеха някаква тайна.

Рекс заобиколи основата на една остра скала и след това изкачи преградата, която я свързваше с брега. Тази преграда завършваше с площадка, обрасла с трева и къпини, която се издигаше над равнището на морето с около седем-осем метра. Над нея, отделяйки се от брега, нагоре се извиваше острият връх на скалата, на който не беше възможно човек да се покатери. Рекс се изкачи, не без риск, на моста от зеленина между скалата и стената на брега, вкопчвайки се в храстите. С удвоени усилия той успя да стигне до другия му край, за да провери дали там не е по-лесно да се слезе. От другата страна скалата беше по-стръмна, а храстите — по-гъсти. Два метра по-надолу имаше тясна площадка. След нея следваха издатини, върху които можеше да се стъпи.

Рекс се плъзна на тази площадка и там се спря поразен пред куп полуизгорели кибритени клечки. Погледът му бързо обходи брега от горе до долу, но не откри нищо и напразно си избоде ръцете да разтваря храстите. Нищо не показваше, че наблизо има някакъв отвор и не оправдаваше озадачаващото наличие на кибритените клечки. Все пак те доказваха, че някой идва там нощем. Той слезе по-надолу и се увери, че на места скалите бяха умишлено разчистени от храсти и лишеи, за да се улесни придвижването до площадката. Реши, че е твърде вероятно да е открил „дупката на мишките“ и затова не му оставаше нищо друго, освен да застане, както би постъпила всяка котка в подобен случай, и да ги дебне. Младият мъж потърси наоколо някакво скривалище и откри малка вдлъбнатина, над която се накланяше голяма четвъртита скала. Той се промъкна, сгуши се вътре и се увери, че от мястото си може да вижда добре тясната площадка, без да бъде забелязан, тъй като скалата беше чудесно прикритие.

Вече минаваше пет часът. След сутрешната си закуска Рекс не беше слагал никаква храна в уста, защото когато се върна в Сен Жан де

Люз да остави лодката, не искаше да губи време. Все пак беше успял да купи от една сладкарница шоколад и хлебчета, които сега изяде. Почувства се по-добре. Сгорещеният гранит топлеше гърба му и в ушите му звучеше еднообразният шум на морето. Гребането, катеренето по скалите и напрегнатото състояние, в което се намираше през целия ден, го бяха уморили. Той се унесе в дрямка.

Когато се събуди, слънцето се беше скрило, духаше хладен ветреца и ризата му беше неприятно залепнала на гърба му, потънала във влага. Пред погледа му върхът на острата скала се открояваше рязко на фона на изстиващото небе.

В подножието на скалата стоеше мъж.

[1] Рифяните са берберска група. Берберите са етнос, обитаващ Северозападна Африка, концентриран основно в Алжир и Мароко — Б.р. ↑

МРАКЪТ СЕ СГЪСТЯВА

В строгата самота на крайбрежието и в това неочаквано появяване имаше нещо фантастично. Мъжът стоеше неподвижен, облегат на преградата от зеленина. Лицето му, обърнато към морето, беше единственото светло петно в околния полумрак. Червена точка светеше на височината на устните му и Рекс усети острата миризма на цигара. Брегът се издигаше нагоре, висок и мрачен, и сякаш самият той дебнеше хората, които се криеха сред скалите му.

Като всички хора, които са живели дълго време на открито, Гарет можеше за миг да се отърси от съня си. Той не промени положението, в което беше спал, и човек можеше да помисли, че още спи, ако очите му не блестяха зад полуповдигнатите му клепачи. Един миг му беше достатъчен, за да се разсъни окончателно и да си даде сметка, че и най-малкото движение би могло да го издаде. Нервите му бяха страшно опънати. Той тръпнеше отново така, както в дните на сражения, когато беше в Легиона. За него настъпваше един от добре познатите му часове, в които се изискваше максимална решителност и хладнокръвие.

Изведнъж откъм морето долетя тих и равномерен шум, подобен на тракането на пишеща машина. Той се усилваше много бързо и ударите ставаха все по-нетърпеливи и по-чести. Човекът, който чакаше, се раздвижи и се изгуби в подножието на скалата. На фона на океана сега се очерта набита мъжка фигура. Този човек имаше на главата си баска барета. От все поприближаващия се шум Рекс разбра, че към брега идва моторна лодка. Той протегна врата си зад скалата, за да вижда по-добре. Дълга бяла лодка разсичаше тъмните води. Човекът с цигарата излезе от сянката и тръгна край брега, докато първият завой го скри от очите на Рекс. Тогава, за да чува по-добре, се изправи много тихо, без да напуска мястото си.

След цяла седмица търпеливо очакване решителният момент беше дошъл и той изпита облекчение, но не можеше да си прости, задето беше задрямал толкова ненавреме. Очевидно човекът, който

чакаше, беше дошъл от къщата, и то през тайния проход. Сигурно лодката идваше да го вземе. „Къщата на гълъбите“ все така продължаваше да пази тайната си.

Само печалният шум на вълните нарушаваше тишината. Рекс се питаше дали не трябва да отиде до завоя, за да види какво става зад него, но ненадейно два гласа прозвучаха в ушите му толкова наблизо, че уплашен, той побърза да се прибере в скривалището си.

На десет или дванайсет метра от него двама мъже се движеха между скалите. Единият от тях беше човекът с баската шапка, който чакаше в подножието на скалата. В негово лице Рекс позна баска от „Узотегия“. Другият беше едрият испанец, който сутринта товареше бензинови варели на „Орор“. Първият носеше куфарче, а вторият — кожена чанта. Двамата вървяха и говореха полугласно. По едно време се спряха, за да си починат. Рекс, който не смееше да се помръдне, чу усиленото им дишане. До носа му достигна присъщата им селска миризма, в която преобладаваше тази на чесън. Гарет долови няколко фрази от родния си език и в душата си благодари на Луис Ларага за това, че с него си беше припомнил баския език.

— Що за работа! — оплака се единият от мъжете. — Ще бъда доволен, когато най-последно се свърши, Педро, въпреки че вземаме хубави пари. Във всеки случай това пътуване е последното. Вие сте в началото му, нали?

— Откъде да знам! — другият сви рамене. — С господар като нашия, човек не може да бъде сигурен в нищо. Не обичам много тези тайнствени пътувания. Някоя нощ митничарите ще заловят лодката и тогава...

— Хм! — забеляза презрително първият. — Откога баск се страхува от митничари? Хайде, тръгвай, Педро! След половин час ще свършим работата и ще сме на масата вкъщи.

Двамата мъже тръгнаха отново. Рекс слушаше шума от камъчетата, търкалящи се под краката им. След малко същият глас добави:

— Ще оставим чантите при входа и ще се върнем да вземем сандъка, а...

Рекс не можа да чуе края на фразата. Той се измъкна крадешком от скривалището си и се огледа. Двамата мъже вече бяха само две сенки в мрака. Тръпнещ от нетърпение, Рекс реши да ги последва с

риск да го видят да се катери непосредствено зад гърбовете им, но най-сетне да разкрие тайния проход.

Двамата мъже се спряха под преградата в подножието на скалата. Баскът се покатери на тясната площадка и бялата му риза се открои в мрака. Тогава на равнището на площадката в гъстата зеленина на преградата се отвори тъмна квадратна дупка.

В средата на квадрата се очерта главата на баска. Испанецът му подхвърли чантите и след това двамата слязоха долу. Веднага щом те изчезнаха, Рекс се озова пред тъмния отвор. Всичко около него отново се беше смълчало.

Гарет не знаеше колко време беше изминало, когато тежко дишане и дрезгав шепот го известиха за завръщането на двамата мъже. Баскът и испанецът вървяха долу край морето и носеха на раменете си дълъг и плосък сандък. Рекс чуваше как скърцат под краката им сухите морски треви. Той знаеше, че се излага на голяма опасност, като напуска скривалището си, но тайният вход беше отворен и трябваше да се възползва от няколко свободни минути, докато двамата мъже не са се върнали. Чувстваше, че никога вече няма да му се удаде подобен случай, и се постара да отстрани от главата си мисълта, че другият край на прохода може да бъде затворен. Но дори и да беше, Рекс реши, че там, където може да се влезе, може и да се излезе.

Начинът, по който бяха прикрили входа, беше възхитителен по своята простота. Под преградата от зеленина имаше галерия, чийто отвор се затваряше с дебел дървен капак, а пред него бяха посадени на гъсто къпини, които го закриваха напълно. От вътрешната страна на капака беше прикрепена пружина, която се привеждаше в действие отвън, като обикновена заострена желязна пръчка се пъкнеше в кръгла дупка. Когато капакът беше затворен, къпиновите храсти го прикриваха така съвършено, че беше невъзможно да го откриеш, ако не знаеш за съществуването му.

Като разгледа галерията, Рекс заключи, че тя е била построена, след като е бил унищожен първоначалният изход на прохода при срутването на брега. Новият вход се свързваше с прохода точно където той излизаше от скалата. Тя беше поддържана от дебели греди и се спускаше надолу до отвор, подобен на вход на пещера. Рекс реши, че оттам проходът започва да се изкачва нагоре към къщата.

В галерията беше много тъмно. Въздухът беше топъл и миришеше на влажна пръст. В момента, в който Рекс навеждаше глава, за да мине в прохода, краката му се натъкнаха на някакво препятствие. Той запали клечка кибрит и видя куфарчето и чантата, които двамата мъже бяха донесли.

Гарет знаеше, че разполага с много малко време. Двамата можеха да се върнат всеки момент. Ако някаква причина ги накараше внезапно да дойдат в къщата, той трябваше да успее да стигне преди тях до изхода и ако е затворен, да се опита да го отвори и да избяга. Рекс имаше само кибрит и трябваше с него да осветява пътя си.

Случаят беше единствен и трябваше да го използва. Не се съмняваше, че обяснението за тайнствените пътувания на Иносенсия между Франция и Испания не беше далеч. Коленичи и потърси пипнешком ключалката на куфарчето. За щастие, то не беше заключено. Рекс го отвори и запали клечка кибрит. Беше натъпкано с банкноти от по сто франка. Те бяха издадени от националната банка на Мароко. Бяха от някаква нова емисия, бившият легионер виждаше такива пари за пръв път. Миришеха още на печатарско мастило, което показваше, че са излезли от печатницата много наскоро. Пачките бяха пристегнати с ивици хартия. Цялата им стойност възлизаше може би на няколко милиона франка, защото куфарчето, което и без това побираше доста, беше пълно догоре. Същото примамливо съдържание имаше и кожената чанта, оставена до него.

Рекс запали втора клечка кибрит и зарови ръка в купчината пари. Ето че Африка отново изплуваше от мъглите, които все още му пречеха да погледне на положението ясно. Това беше опасна помощ за мароканската война. Не бяха ли тези пари най-неоспоримото доказателство за обвиненията на Абд ел Крим срещу Испания и Франция?! Внезапно мисълта за фалшификация премина като светкавица през главата му. Не бяха ли фалшивите пари, откакто е започнала войната, най-ефикасното оръжие на бунтуващите се малцинства? Той грабна пачка банкноти и я пхна в джоба си, без да се колебае.

В този миг шум от стъпки долетя откъм входа на галерията. Това накара Рекс да се спусне слепешката в дълбокия мрак на прохода. Опирайки се с ръце о стените, той напредваше с мъка и едва успяваше да се задържи прав върху ситните камъчета, които се хлъзгаха под

краката му и се търкаляха надолу с тих шум. Трепереше някое непредпазливо движение да не го издаде и най-после спря и се облегна на стената. Пот се стичаше по челото му, ушите му бучаха под напора на учестения му пулс. Мракът беше пълен и непрогледен. Миришеше на влага.

Ослуша се, но не чу нищо. Наоколо цареше потискаща задушаваша тишина. Внезапно в прохода отекна силен удар, последван от влаченето на някакъв метален предмет. Капакът на изхода беше затворен. Двамата мъже отиваха отново при лодката.

Гарет имаше чувството, че животът се влива в него отново като свежа вълна. Запали клечка кибрит и се огледа. На трептящата жълтеникава светлина видя кръгъл тунел, издълбан в ронливите скали, който ставаше все по-нисък, колкото по-нагоре се изкачваше. Тръгна по него и чак след шестия му завой почувства, че въздухът става по-свеж. Тунелът завършваше с дълга, ниска стая, чиито каменни стени блестяха от влага. На земята беше оставена свещ, поставена в гърлото на бутилка. До стените бяха наредени сандъчетата, които вчера Рекс беше видял да разтоварват от автомобила на Иносенсия. Те бяха отворени и празни.

Той запали свещта и я издигна над главата си. Освен сандъчетата, в помещението имаше и няколко купчинки талаш и трески, разхвърляни по лепкавата почва. На една от стените се открояваше малка дървена врата. Тя беше ниска и по нея не се виждаше нито брава, нито ключалка. За дръжка служеше мръсно въже, обтегнато между две резета. Рекс го дръпна, но вратата не помръдна. Най-накрая направи единственото нещо, което му оставаше — натисна вратата с всичка сила. Почувства, че тя поддава, и продължи така, докато я отвори докрай. Пламъкът на свещта се засили и няколко капки лой опариха пръстите на Рекс. Свежият нощен въздух разхлади лицето му. Угаси свещта и мракът го обгърна. Пред него, над двукрила зелена порта, се очерта къс оловносиво небе. Той се намираше в задния двор.

Гарет прекрачи прага на тайната вратичка и се озова в двора. Установи, че изходът се намираше в долната част на дебелия каменен зид, до дясното крило на къщата. Като се наведе, за да постави капака на мястото му, видя, че целият бе облепен с лишей и мъх, както и самата стена.

Мина му през ума, че като поставя капака на мястото му, сам затваря един от пътищата си за бягство. Успехът му даваше смелост, старата самотна къща и заобикалящият го мрак го насърчаваха да продължи разследването си. Отправи се към двукрилата порта, стъпвайки предпазливо на пръсти.

Във въздуха се носеше миризма на подправки. Рекс се спря. Това пикантно, приятно дразнещо обонянието му ухание му беше познато. То беше част от фона на спомените му от Африка, които се събуждаха в паметта му в подобни нощи, когато на необятния небосвод проблясваха първите звезди. Към изпаренията от горещата мазнина се прибавяше мирисът на ориенталската кухня, остро благоухание на кимион, дъх на шафран и аромат на портокалова вода. Топлата, тайнствена сянка на Африка още веднъж пресичаше пътя му.

В този миг от вътрешността на къщата прозвуча тънък фалцет, който пееше песен на арабски. Но не гласът, а думите накараха лицето на Рекс да се свие от безпокойство.

Като всеки легионер, служил в Южно Мароко, той можеше да различи тази общоизвестна в този край песен между хиляди други. Колко пъти беше слушал да я пеят с носов глас млади момчета, крачещи зад ралото, или на чешмата, или в някоя гореща утрин на пазара, или скупчени край високите порти на домовете си във вечерния хлад! За последен път я беше чул в най-далечния гарнизон на юг — в Тизнит — укрепения град, през който минаваше тъжният път на керваните, отиващи от Сахара към бреговете на Атлантика. Там, оковани във вериги, затворници настилаха пътищата с камъни и работейки, тананикаха тази песен, която озвучаваха с дрънченето на веригите си и с ударите на чуковете си.

Внезапно песента спря и къщата се смълча. Рекс се притисна към стената и зачака. Нищо не нарушаваше настъпилата тишина. Той се послуша, но не можа да долови никакъв шум от движение нито в къщата, нито навън. Тогава, като се движеше, плътно прилепен към стената, той се отправи много бавно към двукрилата порта. Бе твърдо решен да стигне до края на приключението, в което се беше впуснал. Не искаше да се върне в Сен Жан де Люз, преди да зърне тайнствената личност, която похапваше арабска храна и пееше берберска песен. Никак не се изненада, когато портата се оказа затворена. След като се

увери, че в градината всичко е спокойно, се хвана за едното крило на вратата, издигна се и скочи от другата страна на пясъка.

Никой от прозорците на главната фасада на къщата не светеше. Човекът, който пееше, вероятно се намираше в някоя от стаите на първия или втория етаж, които гледаха към морето. Рекс си спомни старата дървена стълба, която от ъгъла на кухнята сякаш го подканяше да изследва горния етаж. Трябваше ли да влезе в къщата? Тежък браунинг, плячка от бойното поле при Газа, се намираше в десния му джоб, но часът за разплата още не беше ударил. Художникът стоеше нерешително и не знаеше какво да предприеме, когато шум от мотор наруши спокойствието на топлата нощ. Нечий глас извика: „Катерина!“ — и някой потропа на входната врата.

Без да губи време за размишления върху това непредвидено събитие, Рекс прескочи зелената порта и се озова отново в задния двор. Заопипва стената, в която се намираше тайният изход. Чувстваше се толкова объркан и слиян, сякаш внезапно беше изгубил способността да вижда, да чува и да размишлява.

Наоколо вече цареше пълен мрак, но той не смееше да запали клечка кибрит. Мисълта, че няма да може да открие тайния вход, го накара да изтръпне. Ръцете му опипваха трескаво камъните. Колко глупаво беше постъпил! Как не му мина през ума да остави някакъв белег на капака или поне да го разгледа, за да знае как да го отвори.

Нервно потрепващите му пръсти все още се движеха по стената, когато капакът падна внезапно в краката му и в отвора, на фона на жълтата светлина на свещта, се очерта тънката фигура на баска. Рекс отстъпи назад, но миг след това изгуби равновесие и падна по гръб. Силна миризма на чесън го удари в носа и още преди да се опита да стане, силните ръце на двама мъже го приковаха към земята. В ушите му прозвуча дрезгавият шепот на баска: „Мушни го, ако мърда, Педро!“. Тънко блестящо острие се допря до ребрата му.

Гарет престана да се брани. Тогава зад нападателите му се чу глас:

— Престанете, момчета! Пуснете сеньор англичанина!

Мъжете се подчиниха и когато Рекс се изправи, видя пред себе си дон Леандро.

ПОСЛЕДНИЯТ КОЗ НА РЕКС

В това време прозорецът на кухнята светна и едва-едва освети бледото лице на стареца. Завит в тъмна широка пелерина, която се спускаше до земята, дон Леандро се сливаше с мрака и изглеждаше, сякаш главата му се носи в пространството, сякаш отделена от тялото.

Силно безпокойство обхвана Рекс, докато проникателните очи на испанеца го гледаха настойчиво. Младият човек съзнаваше, че беше изгубил играта само защото бързият успех го увлече и го направи непредпазлив, но все пак не всичко беше изгубено. Временното пропадане на плановете му не го отчайваше. Той беше решил на всяка цена да разплете конците на този заговор. Съзнаваше, че сам ще му бъде трудно. Как се наричаше онзи полицай? Барбо, Барбиш... нещо подобно. Беше отказал да изслуша този полицейски инспектор, който в съдбоносната утрин в подножието на гилотината му беше предложил ценната си помощ. Защо не беше приел предложението му? От друга страна, в такъв случай щеше да бъде принуден да му разкрие самоличността на покойния си приятел.

Притиснат от редица обстоятелства, Рекс съзнаваше, че трябва сам да се справя с възложената му задача. Трябваше да разчита само на себе си, за да запази пълна свобода на действие. Гарет знаеше, че няма да може да постигне целта, която преследва, ако през ума на Иносенсия мине и най-малкото подозрение за истинските му намерения. Той трябваше да избегне тази нежелателна възможност, дори и с цената на последния коз, който притежаваше.

Преди всичко Рекс трябваше да попречи на тези хора да пребъркат джобовете му, защото в противен случай щяха да намерят пачката банкноти — нещо, което би го изложило на огромен риск и би го лишило от едно от главните му доказателства срещу Иносенсия. Така че трябваше да изиграе последния си коз.

Смелостта му се възвърна. Изправи се срещу стареца и наруши мълчанието:

— Тук съм, защото трябва да ви доставя важно съобщение.

Самоувереността му нарасна, когато видя, че при тези думи каменната маска на дон Леандро се смекчи и хладният му поглед се оживи. Испанецът беше изненадан, но учудването му трая само миг. Лицето му стана отново невъзмутимо, само устните му бяха свити в едва забележима подигравателна усмивка.

— Съобщение? — отговори дон Леандро на английски с равен, студен глас. — Въмъквате се тайно в частен имот, а след това заявявате, че трябва да направите някакво съобщение. Какво? На кого?

— На тези, които ме чакат!

Под черното сукно, което ги покриваше, приведените рамене на стареца се повдигнаха.

— Бих искал да знам какво означава присъствието ви в тази къща.

— Мисля — позасмя се Рекс, — че то се обяснява от само себе си.

Дон Леандро се приближи решително към него. В движенията му имаше нещо заплашително, въпреки че наметалото го скриваше напълно.

— Във Франция е много опасно да се въмъкваш нощем в чуждите домове — процеди през зъби той. — Хората ми имаха пълно право да ви убият, разбирате ли това?

Рекс се усмихваше. Старецът сви вежди.

— Сигурно тази случка ще престане да ви изглежда толкова забавна, ако ви предам на полицията.

— Няма смисъл да се опитвате да ме уплашите, защото няма да успеете — заяви Рекс спокойно и добави: — Сигурно знаете, че...

Леки стъпки изскърцаха по пясъка и на светлината, падаща от прозореца, се появи Иносенсия. Без да забележи Рекс, изправен между двамата мъже, тя се отправи към дон Леандро, хвана го за ръката и бързо обяви с малко груб глас:

— Херц току-що пристигна. Заяви, че...

Сухите пръсти на стареца стиснаха ръката ѝ. Тя се обърна и видя Рекс.

— Вие! — възкликна младата жена. Гневни пламъчета светнаха в очите ѝ. Тя запита ядосано дон Леандро: — Какво търси той тук? Кой го е пуснал да влезе?

Старецът по навик вдигна рамене, но после отговори с преувеличена учтивост:

— Жан и Педро намерили господин Гарет тъкмо когато обикалял тук, около стената. Тъй като не знаели, че очаквате посещението му, пък и понеже не го познали в тъмнината, го държали под надзора си до идването ми. Надявам се, че не са сгрешили много с прекаленото си усърдие!

Иронията му сякаш стана причина Иносенсия веднага да излее гнева си върху Рекс.

— Как сте посмели да дойдете тук? — извика тя. — Злоупотребявате с приятелството ми, господин Гарет!

— Престанете да ме наричате с това име, доня Иносенсия — отговори той спокойно.

Душата на Рекс трепна от задоволство, когато видя какво вълнение причини отговорът му. Внезапно, както би се обърнала към кучето си, тя отпрати с движение двамата слуги. И веднага щом се отдалечиха достатъчно, за да не могат да чуят, каза рязко:

— Обяснете ми защо сте тук!

— Струва ми се, че очаквахте двама посетители — започна Рекс. — Е, добре, аз съм единият от тях...

Очите на испанката се разшириха от учудване.

— Какво искате да кажете?

— Искам да кажа, че аз съм Жил Форсан!

Тя едва не залитна. Кръвта се оттегли от лицето ѝ и страните ѝ станаха смъртнобледи. Погледът ѝ, изпълнен с недоверие, се втренчи в Рекс.

— А тогава... къде е другият? — запита Иносенсия, стараяйки се да възвърне самообладанието си.

— Мъртъв е!

— О!

Това остро възклицание се бе изтръгнало от гърдите на дон Леандро.

— Какво се е случило? — запита той.

— Клаус беше убит по време на разпра в разузнавателния пост на Уаргла същата вечер, когато трябваше да избягаме заедно.

— Почакайте! — Старецът вдигна ръка.

— По кое време?

— През март, няколко дни след като беше получил писмото с парите от доня Иносенсия.

— През март? А сега сме юли!

Рекс се колебаеше. Той трябваше да напредва много внимателно по този осеян с капани път.

— Рифяните ме заловиха и ме затвориха — обясни той наслуки.

— Рифяните са били предупредени за бягството ви — забеляза дон Леандро, чиито рибешки очи не се откъсваха от Рекс. — Това беше добре известно на Клаус.

— Той не ми беше казал нищо — отвърна уверено Гарет. — Клаус ми показва само парите, пет хиляди франка, с които щяхме да можем да се върнем във Франция. След това ме увери, че ако го придружа, мога да разчитам на доста щедро възнаграждение, но не ми съобщи нищо повече.

Иносенсия прекъсна разговора им с властния си глас:

— Защо едва сега ни разкривате кой сте и защо идвате?

Рекс очакваше този въпрос и отговори най-естествено:

— Защото преди това исках да видя в какво се впускам. Пристигнах два дни преди определената дата, но вие явно не бързахте да действате. Тогава реших да чакам и да видя как ще се развият събитията, за да си дам сметка за положението. Разбирате ли сега защо идвам при вас едва тази вечер?

— Напълно ли сте сигурен, че се казвате Форсан? — намеси се внезапно с хаплив глас дон Леандро. — Защото Форсан е баск, а вие...

Той се взираше безочливо в лицето на Рекс.

— Вие... по-скоро бих казал, че сте англичанин.

Рекс издържа погледа на противника си и с крайчеца на окото си забеляза, че лицето на Иносенсия се промени. Израз на недоверие беше изкривил устните ѝ.

— Да, наистина, аз съм англичанин — отвърна весело Гарет, — но не и по рождение. По рождение съм баск.

— Тогава трябва да говорите местното наречие?

Въпросът на Иносенсия беше подхвърлен като бомба.

— Не така добре, както някога — заяви той невъзмутимо. — За двайсет години всеки език може да се забрави, но все пак мога да се разбирам на баски.

— Жан — извика Иносенсия, — елате, имам нужда от вас!

Настъпи пълна тишина. Баскът се приближи, свали баретата си и като я въртеше в ръце, застана мълчалив и недоверчив.

— Този човек ще разбере какъв сте — каза младата жена.

— Да заповяда! — отвърна Рекс.

Той се усмихна, каза няколко думи, след които лицето на баска просветна. Художникът продължи да му говори и изглежда подметна някаква шега, защото баскът се усмихна широко.

— Е, какво казва той, Жан? — запита Иносенсия. — Разбрахте ли го?

— Как да не разбирам! — отвърна той леко обиден. — Нямах да бъда баск, ако не го разбирах.

— Тогава преведете какво ви каза и не забравяйте, че дон Леандро знае баски по-добре, отколкото предполагате.

Мъжът направи дяволита физиономия.

— Каза, че Катерина била по-проницателна от вас, защото в първия миг, в който го видяла, веднага познала, че е баск.

— И какво още?

Мъжът размени насмешлив поглед с Рекс.

— И още... че Катерина не била толкова глупава, колкото някои други хора, които познавал.

Смехът на Иносенсия разреши напрегнатата атмосфера. Рекс въздъхна с облекчение, но дон Леандро не сложи оръжие.

— Любопитен съм да знам каква роля играете вие в случая. Изглежда сте богат. Какво тогава ви кара да се захващате с това?

— Същото нещо, което ме заведе и в Легиона — любовта към приключенията.

— Тогава сигурно пазите военната си книжка?

Рекс започна да се смее добродушно:

— Виждам, че изобщо не ви вдъхвам доверие. Във всеки случай смятам, че не е необходимо човек да бъде много умен, за да се досети, че първата грижа на дезертьора е да унищожи военната си книжка.

Гарет не се постара да смекчи шегата си. Той вече беше изпитал цената на единствения си коз и бе отстранил голямата опасност. Той тържествуваше. Иносенсия го гледаше с окуражаващо, но малко странно спокойствие.

— Въпреки това, понеже настоявате — продължи Гарет, — смятам, че съм в състояние да ви убедя.

Той запретна единия си ръкав до лакътя и протегна ръка към светлината. На загорялата кожа, татуиран със синьо мастило, между две кръстосани знамена и нещо подобно на картоф, се виждаше надписът „I ПЧЛ“.

— Първи полк от Чуждестранния легион — това означават тези букви. Тази рисунка, която прилича малко на картоф, представлява запалена граната — знакът на Легиона.

Рекс пусна ръкава си и погледна заобикалящите го:

— Е, убедихте ли се най-сетне?

Вдясно от малката група се чуха стъпки. Баскът се приближи до тях, явно развълнуван, и промълви, показвайки с палец зад себе си в мрака:

— Херц е тук!

— Идете да го видите, ако обичате, дон Леандро — помоли Иносенсия.

Старецът се загърна в наметалото си и изчезна като призрак. Испанката се приближи към Рекс.

— Знаете ли, че тази вечер са ви следили?

Гарет нямаше защо да се преструва на изненадан.

— Невъзможно! — каза той.

— Защо да е невъзможно?

До този момент той смяташе да премълчи, че е открил тайния проход, но сега разбра, че ще трябва да се откаже от това намерение, за да разясни новото произшествие. Ето защо каза:

— Защото дойдох откъм брега.

— Откъм брега?

— Да... през прохода...

Иносенсия го погледна с възхищение.

— Наистина сте необикновен човек, Ричи! — впечатли се тя. — Как сте могли да откриете така добре замаскирания вход?

— Бях заспал под една скала и се събудих точно навреме, за да видя Жан и другаря му, когато излизаха от прохода. Вмъкнах се във входа, докато те бяха залисани другаде. А какво ви кара да мислите, че съм бил следен?

Сякаш не чула въпроса му, Иносенсия го попита:

— Известна ли ви е причина, поради която френската полиция може да ви търси?

Очите ѝ като че ли искаха да проникнат в душата на Рекс. Той направи известно усилие, за да превъзмогне нарастващата си тревога, и поклати глава с привидно спокойствие.

— Никаква. Защо?

— Защото наскоро в Сен Жан де Люз е пристигнал инспектор от Париж на име Барбие. Той е от управлението, което следи анархистите.

Барбие! Човекът, който го беше спрял пред гилотината! Барбие беше в Сен Жан де Люз! Не се беше надявал на подобна помощ? Нямахше нужда да открива тайната на Луис Ларага сега — малко търпение и инспекторът ще получи толкова пълни и убедителни доказателства, че ще може веднага да пристъпи към действие. Но защо Барбие е дошъл в Сен Жан де Люз?

— Херц, който е от нашите — продължи Иносенсия, — познава добре инспектора и го е срещнал онзи ден на гарата. За жалост, го изпуснал много глупаво и не успял да го проследи. Оттогава никой не го беше виждал, но Херц и тази вечер открил край брега човек, който явно оглеждал къщата.

— Барбие?

— В мрака Херц не могъл да види лицето му, затова го изпратих за нови сведения.

Чуха се стъпки и дон Леандро се появи до Иносенсия. Гневът беше вкаменил лицето му и див блясък играеше в очите му.

— Барбие! — изръмжа той.

— Вие? — обърна се спокойно Иносенсия към него. — Мислех, че е...

— Той не се задоволява да дебне около къщата — продължи старецът, — успял е да вмъкне в двора и един от хората си.

На Иносенсия ѝ се стори, че сърцето ѝ подскочи. Тя отправи към Рекс поглед, пълен със съмнение.

— Един от хората си тук, тази вечер? Какво искате да кажете?

— Тази малка никаквица, която донесе костюма.

— Но какво ви кара да я подозирате?

— Херц ги видял да се срещат веднага щом решили, че не могат да ги забележат от къщата. Говорили дълго близо до укреплението. Херц не могъл да ги проследи по-нататък, защото и двамата се качили в автомобил и заминали.

— На добър час! — провикна се Иносенсия с презрителен смях.
— Разказът ви ме успокои. Не забравяйте, че и полицейските инспектори са хора. Това момиче може би е приятелка на Барбие. Той сигурно е дошъл да я чака тук, за да я заведе у дома ѝ.

И усмихвайки се закачливо на Рекс, продължи:

— Идилията на инспектора, или любов край морския бряг!

— Не виждам защо се шегувате — забеляза хапливо старецът.

— О! Вече мина повече от седмица, откакто Барбие е в града. Защо едва сега се появява тук? Иначе би могъл да узнае, че съм звъняла в Биариц на Валиа да ми изпрати костюма тази вечер.

— Тогава не ви ли поразява фактът, че той скита тук същата вечер, в която ни посещава и приятелят ни?

— Това обстоятелство ми се струваше любопитно дотогава, докато не узнах, че Ричи е дошъл през прохода.

— През прохода! — провикна се дон Леандро смаян.

Младата жена се засмя.

— Изглежда е по-хитър от нас, дон Леандро.

— Въпреки всичко съпадението е странно.

Тя го погледна косо.

— Вярвам, че той е Форсан.

— Разбира се — отвърна дон Леандро остро.

— Да не би да искате да ме обидите, дон Леандро?

Той даде воля на гнева си, сочейки Иносенсия:

— Забелязвам у вас все по-голяма и по-голяма непредпазливост и затова трябва да ви отворя очите. Променили сте се. Досега никога не сте рискували така безсмислено. Вече ви посочих каква опасност представлява за нас допускането на чужди хора в тази къща. Винаги съм се въздържал да се меса в личния ви живот, но сега...

— Мерете си приказките!

— Как да ги меря, когато виждам, че нещата вървят зле по простата причина че сте захласната в...

— Престанете, чувате ли ме? — прекъсна го тя гневно.

Иносенсия замлъкна, сякаш за да се овладее, и след това продължи по-спокойно:

— Това, което съм предприела, дон Леандро, върви по-добре от всякога. Благоразумие не значи страх. Най-хубавото средство да запазиш тайна е да не показваш, че имаш тайна за пазене. Ричи

разбира това по-добре от вас. Пропадал ли е досега някой от плановете ми? Знаете, че не. Тогава защо предсказвате неуспех? Изпълнението на намеренията ни върви великолепно. Тази вечер завършихме товаренето. Хосейн ще отпътува утре сутрин. Съгласна съм, че смъртта на Клаус е загуба за нас, но сега, когато Форсан е тук, само от вас зависи да отплавате веднага, щом определим точно плановете си. Не си блъскайте главата заради Барбие. Щеше да има за какво да се тревожим, ако Барбие беше претърсил къщата тази вечер. Подобно нещо обаче не се случи, така че дори да има някакви подозрения, той изобщо не е сигурен за какво става дума. Ще узная веднага какви са намеренията му чрез продавачката на Валиа. Сега е около единайсет без петнайсет. Другите трябва да бъдат тук в единайсет, нали?

Дон Леандро кимна с глава.

— Ще оставят лодката в пристанището и ще дойдат по брега. Смятам, че така е по-благоразумно.

— Трябва да видите дали Хосейн е готов.

Дон Леандро вдигна рамене, като че ли за да отхвърли някакъв товар, и после погледна Рекс.

— А той? — запита старецът. — Къде ще остане? Тук или на яхтата?

— Тази нощ ще преспи тук — отвърна Иносенсия, — а утре сутрин Жан ще отиде да вземе багажа си.

Тя тропна с крак:

— Какво чакате още?

Дон Леандро се поколеба, после се завъртя на токовете си и се отдалечи, викайки прислужниците.

Над старата къща бе надвиснала тежка нощ, предвещаваща дъжд. Тук-там между облаците мигаха няколко звезди. Вятърът се усилваше и увеличаваше пясъците. От време на време от стената се отронваха късчета мазилка. Долу, от морето, се носеше шумът на вълните, сух и злокобен.

Иносенсия постави свенливо ръка на рамото на Рекс.

— Вече знам — прошепна тя — какво сте искали да кажете, когато ми признахте, че не можете да ме обичате, ако има тайни между нас. Едва сега, когато разкрихте истинското си лице, разбрах всичко, което ни разделяше преди. Защо толкова много се колебахте, преди да

заговорите? Не усещахте ли с колко безпокойство бе свързано това очакване за нас?

Тя отново беше станала такава, каквато беше в часовете им на близост. Изглеждаше тъй гальовна и блага, колкото допреди малко беше властна и рязка. Красивото ѝ лице изглеждаше спокойно и прелестно. Замислените ѝ очи изразяваха почти детско доверие и молба.

Гарет вече имаше опит и затова се постара да не се поддава на чара ѝ. В същото време той трябваше да поддържа доброто отношение на Иносенсия към себе си, защото без съмнение тя щеше да го защитава по-енергично от всекиго срещу подозренията на Леандро и другите. Той трябваше да запази напълно самообладанието си, защото предстоеше събрание. Щеше ли Жил Форсан, когото очакваха отдавна, да бъде допуснат на съвета на съзаклятниците? Без съмнение. Рекс разполагаше с много малко време, за да се разбере каква роля се очаква да играе в заговора.

— Може би — поколеба се Рекс — исках да видя преди това що за жена е доня Иносенсия...

— Но от кого знаехте за мен?

— От Клаус.

— Да, наистина, забравих.

— Той имаше по-добра памет от вас, доня Иносенсия, и винаги носеше със себе си ваша снимка.

— Която сигурно трябва да е откраднал.

— Хвалеше се, че сте били негова любовница.

— Кой? Този германски селянин ли? — провикна се тя. — Каква низост! Ще ми повярвате ли, ако ви кажа, че ви е лъгал, Ричи?

— Достатъчно е да ви погледна, за да се уверя в думите ви.

Иносенсия му благодари с поглед.

— На двайсет и седем години съм и досега не съм принадлежала на никой мъж — призна тя с нисък глас, а после добави весело: — Но сега да поговорим за вас. Как можете да бъдете едновременно англичанин и баск?

— Стара и неособено интересна история, приятелко.

Тя погали ръката му.

— Няма значение. Баск или англичанин, вие сте точно такъв, какъвто бих желала да бъдете. Едно-единствено нещо е важно за мен,

то е, че сме заедно точно сега.

— Но винаги отдалечени един от друг — пошегува се той. — Аз съм скромнен наеман служител, а вие сте господарката.

Младата жена поклати уморено глава.

— О, ако знаете колко ми е омръзнало да раздавам задачи! Често съм казвала, че у мен има две жени: едната, която води, и другата, която желае да бъде водена. Ако аз, както казахте, съм господарката, то е, защото имам повече приемчивост, повече импулс и повече прозорливост от дон Леандро и всички останали. Никога не съм се стремела да бъда начело. Напротив, понякога чувствам силна нужда от някого, който да бди над мен, който да ми даде възможност да разкрия истинската си природа...

Иносенсия въздъхна и опря главата си на гърдите на Рекс. Тя остана така, като малко момиче, изнемогващо за сън, а копирените ѝ коси докосваха лицето му. Свел очи към нея, той се бореше с изкушението да я вземе в прегръдките си, но мисълта за новата роля, която играеше, го беше завладяла напълно. Споменът за предстоящото събрание, за което беше тъй слабо подготвен, му помогна да превъзмогне привличането.

— Преди всичко трябва да ми се доверите напълно — каза той.

Тя го погледна, явно засегната.

— Не ви ли доказах преди малко, че имам пълно доверие във вас? Леандро не беше доволен, можеше да имам неприятности с него и с другите.

— Чуйте. Не съм в течение на нещата. Неизвестни са ми дори причините, поради които искахте да съм тук.

— О, колкото до това...

Тя се притисна отново към него.

— На събранието ще научите всичко. Дотогава, преди работата да ни е погълнала отново, ме прегърнете, Ричи, затворете вратата към света!

Той не посмя да я разпитва повече. Поне бе открил — за свое успокоение, — че от Форсан не се очакваше да знае каква е ролята, която трябва да изпълнява. Художникът се питаше с отчаяние какви характерни черти има този неизвестен баск, дезертирал от Легиона. Той обгърна Иносенсия с ръце почти несъзнателно. В момента не се

боеше за себе си. Страхът от неизвестното бъдеще и желанието му да изпълни плана си пропъждаха от ума му всяка друга мисъл.

Силен пристъп на вятъра вдигна вихрушка от пясък, която заслепи прегърнатата двойка. Вратите трепнаха и изскърцаха, от стената се отрони мазилка. Нечий глас извика в мрака:

— Госпожо! Госпожо!

Пламъкът на лампа затрептя на вратата. Иносенсия се отскубна от прегръдките на Рекс. Старата Катерина идваше, куцукайки, към тях с шал, наметнат на главата.

— Е, хубава работа — мърмореше тя, — хубава работа! Може ли да се стои по това време навън?

Голям къс от мазилката на стената се откъсна и падна в краката ѝ.

— И тази стена се руши малко по малко като цялата „Узотегия“! Старицата вдигна лампата.

— Дон Леандро вика госпожата. Господата вече чакат.

Някаква ледена ръка сякаш стисна сърцето на Рекс.

— Елате! — заповяда му Иносенсия.

Двамата влязоха в къщата подир Катерина.

РЕШАВАЩ МОМЕНТ

След тях вятърът пое вратата на кухнята и я тресна силно. Газената лампа, окачена на една греда, се разлюля и по варосаните бели стени на кухнята заиграха дълги сенки.

Дон Леандро крачеше неспокойно между четирите стени на стаята.

— Сигурно сте полудели! Защо ги накарахте да чакат толкова дълго? — извика той, щом видя Иносенсия. — Тази вечер съвсем не им е до смях.

Но гласът му се сниши и премина в дрезгав шепот, който единствен нарушаваше тишината в стаята.

Рекс, застанал малко встрани, можа да чуе само още няколко думи:

— А колкото до него, те сами искат да разрешат този въпрос.

На което Иносенсия отговори:

— Ще видим!

Рекс почувства, че кръвта нахлува в главата му.

— Погрижихте ли се за Хосейн? — запита главатарката на съзаклятието.

— Той вече се нахрани и каза вечерната си молитва. Ще слезе веднага щом го повикате.

— Тогава да отидем при другите.

Дон Леандро се колебаеше:

— Да не би да искате и той да присъства на събранието?

— Да, разбира се, че искам.

— Слушайте — изсъска той с обезпокояваща сериозност, — всички са в ужасно настроение. Страхувам се, че ще предизвикате разправия. Грол е готов да избухне. Щайн гледа само как да посее раздори по цялата земя. Оставете този човек тук, Иносенсия! Жан и Педро ще го пазят в очакване на решението на другите.

Дон Леандро хвърляше неспокойни погледи към вратата и Рекс видя, че двамата прислужници я пазят с револвери в ръка.

Трепереща от гняв, Иносенсия тръсна глава.

— Време е най-после някои от вас да разберат кой заповядва тук — викна заплашително тя. — Сега ще се разправят с мен, Леандро, а после ще дойде и вашият ред. Ще ви науча да не сплетничите зад гърба ми!

— Няма такова нещо — възмути се той. — Само казах на хората това, което имаха право да знаят...

— Оставете ме на мира! — прекъсна го тя презрително.

Дон Леандро се отдръпна.

Сърцето на Рекс трепна, когато видя изражението на лицето му. Тримата се изкачиха по стълбата.

Навън пристъпите на вятъра ставаха все по-бурни и заплашителни. Около къщата се носеше зловещо свистене. Някъде горе шумно издрънча прозорец.

Тесни коридори минаваха отляво и отдясно на първия етаж. Точно срещу стълбата се намираще врата, от която долитаха сърдити гласове и миризма на тютюн. Иносенсия я отвори решително и широко. Гласовете веднага замлъкнаха и Рекс чу ясният алт на младата испанка:

— Приятели мои, представям ви ключовата личност — този, от когото зависи всичко!

През дима на цигарите Гарет видя как присъстващите без изключение потръпнаха. Чу се шумно влачене на столове по голия под и няколко глави се протегнаха любопитно напред. В стаята имаше доста хора. В дъното се забелязваха мебели от стара спалня — грамадно легло със завеси; махагонова тоалетна масичка с мраморен плот, тежък като надгробен камък; мраморен часовник със стрелки, спрени на три без петнайсет, сякаш заспал върху потъналата в прах камина. Средата на стаята беше разчистена. Там бяха поставени столове от всички възможни епохи и стилове, наредени плътно един до друг. В стаята миришеше на запуснатост, нечистотия и плесен. Затворените прозорци и спуснатите им капаци правеха атмосферата още по-тежка.

Газена лампа, окачена на тавана, осветяваше лицата на присъстващите. Пред всички, с германска лула в уста, седеше червенокосият човек, когото Рекс беше видял сутринта на борда на „Орор“. Останалите, които младият мъж преброи веднага, бяха

седмина и очевидно се различаваха един от друг и по произход, и по положение. На очи се набиваше рус гигант, който приличаше на скандинавец. Човекът до него безспорно беше евреин. Следваше мъж с тъмно лице и мазна коса на левантинец^[1]. Неговият съсед по място, облечен в изискан син костюм, с монокъл и сякаш замръзнало лице и вдървено тяло, напомняше германски офицер. Някои от мъжете носеха моряшки фланели. Пълен мъж с пенсне, който се беше зачервил от силното вино, имаше вид на човек на науката.

Колкото и различни да изглеждаха тези мъже на вид, у тях имаше обща характерна черта. Лицата на всички изразяваха енергия и готовност за риск, които бившият войник от Легиона почувства веднага. Той беше виждал този израз, изписан на много лица, в продължение на пет години и знаеше, че беше най-явният белег, който приключенията оставят.

От пръв поглед се забелязваше, че хората бяха враждебно настроени. Всички продължаваха да чакат и да мълчат, но Рекс чувстваше как от тях се излъчва раздражение и подозрение към малката група, към която се числяха той, Иносенсия и дон Леандро. Слушаше как вратата зад него се поклаща от време на време, как вятърът вие навън по брега и как вълните се разбиват в скалите. Внезапно вратата се хлопна и това му се стори особено заплашително. Каква можеше да бъде задачата на Форсан в тази тъмна афера? Защо го наричаха „този, от когото зависи всичко“?

Иносенсия прие положението такова, каквото беше, съвсем непринудено. Нито пълното със заплахи мълчание, нито строгите погледи смутиха спокойната ѝ сдържаност.

— Ето — каза тя весело, поставила едната си ръка на рамото на Рекс, — вода ви другаря ни Форсан, когото всички очаквахме с трескаво нетърпение. Почакайте малко, Грол — обърна се тя към мъжа с пенснето, който кипеше като чайник на огъня, — почакайте да ви запозная с приятеля ни.

Посочи Грол и допълни:

— Професор Грол, високо ценен ориенталист, който знае арабски така, както аз знам испански. Единственото нещо, за което мога да го упрекна, е, че не вярва в умствените способности на жените.

Шегата не предизвика никакъв смях, но въпреки това Рекс се възхити от влиянието на Иносенсия. Той виждаше, че тези хора бяха

против присъствието му и въпреки това още никой не се осмеляваше да даде израз на възмущението си.

— Капитан Хартмайер — продължи Иносенсия, като посочи човек, който пушеше лула. — През време на войната той, заедно с лейтенант Шльосер, който също е тук...

Тя кимна към мъжа с монокъла и той се поклони вдървено.

— ... и с помощта на Хенрих, чието друго име ми е неизвестно... Иносенсия погледна русия Херкулес.

— ... разтовариха от германска подводница оръжия и муниции за Ел Хиба...

Тя се усмихна на Рекс:

— Но за това няма какво ново да ви разказвам.

Ел Хиба, претендентът на Су! В Южно Мароко още се разказваха подвизите на този авантюрист в дрипи, който няколко години преди войната, когато независимостта на шерифската^[2] империя беше на път да изчезне, дойде от Сахара, за да се обяви за султан на Тизнит и влезе победоносно в Маракеш^[3]. Предполагаше се, че е подпомаган материално от германците, чиито погледи бяха насочени към Агадир и които искаха да се доберат до баснословните богатства на Сус, макар да не се знаеше дали са въображаеми или действителни. Германците бяха поддържали Ел Хиба до поражението му. Всичко това беше обществено достояние. Нима се очакваше Форсан да знае нещо повече за Ел Хиба?

— Доктор Щайн — продължи Иносенсия, като посочи сухия и нервен човек, който пушеше пура. — Преди войната е прекарал няколко години в Сус, за да търси минерални богатства и затова познава основно страната.

Щайн се вгледа продължително в Рекс. Сериозните му сини очи бяха хлътнали в потъмнялото му от слънцето лице.

— Дяконо и Войник — продължи испанката, като посочи левантинеца и калмика^[4]. — И двамата са се били с Абд ел Крим. Приятелят ни, руснакът, е взимал участие в бунтовете край Черно море.

Най-после тя се спря на евреина.

— А това е Херц, за когото говорехме тази вечер.

Иносенсия обиколи с очи цялата група и прибави:

— Сега, когато всички сме тук, оставям на дон Леандро грижата да ви представи.

— Почакайте малко! — извика нечий глас.

Професор Грол изскочи напред, почервенял от гняв.

— Преди да продължим по-нататък — каза той, — бих желал да знам защо този господин ни накара да го чакаме цели шест седмици?

Той говореше на френски, но се изразяваше доста тромаво и с много лош акцент.

— Мисля, че обяснението е много просто — започна Иносенсия. Хартмайер я спря.

— Господинът има език... Нека сам да говори!

Рекс се постара да овладее нервите си.

— Както казах на доня Иносенсия, исках най-напред да видя в какво се впускам. Клаус, въпреки че ме направи член на обществото ви, никога не ми обясни точно от какво естество е вашето начинание. И до днес все още съм в пълно неведение по този въпрос.

Грол хвърли към Иносенсия поглед, изпълнен със съмнение.

— Вие го нарекохте „ключов човек“ — каза той, — подчертахте, че от него зависи всичко. Според вас не трябваше да предприемаме нищо, докато той не се появи, и на нас не ни оставаше друго, освен да чакаме търпеливо. Така изминаха няколко седмици, които прекарахме ту в морето, носени от ужасния кораб на дон Леандро, ту тук, затворени в тази къща, под носа на бреговата охрана. И ето сега, когато човекът ви е най-послед сред нас, се оказва, че не знае дори за какво е дошъл. Мога ли да попитам какви качества и преимущества има той според нас, дявол да го вземе!

Иносенсия се усмихна спокойно.

— Форсан е бил при Ел Хиба от самото начало на последното въстание. Той е останал там...

Рекс почувства, че косата му настръхва. Тръпки го полазиха по гърба, ръцете му се овлажниха, сърцето му започна да бие глухо. Вече не можеше да се измъкне от ужасната клопка, която сам си беше заложил. През цигарения дим калмикът го гледаше втренчено. Жълтото му и пълно монголско лице с дебели червени устни изглеждаше жестоко. В тази стара къща, на метри от разбеснялото се хищно море, тази странна сбирщина нямаше да го пощади. Не му оставаше друго, освен да се приготви храбро да посрещне смъртта.

Смърт! Не значеше ли това възложената му мисия да се провали? Да се примири с поражението?!

Внезапно си спомни за банкнотите, които беше задигнал. Прикривайки ръката си в дълбокото кресло, на което седеше, той успя да извади пачката и да я мушне незабелязано между облегалото и седалката.

— ... до пълното поражение на въстаниците, нанесено им от пашата на Маракеш през април 1927-а — заключи Иносенсия.

— Нима? — чу се гърленият глас на Грол, обърнат, сякаш за да иска мнението му, към Щайн, който се беше изтегнал в стола си с пура в уста. Щайн не отвърна нищо.

— Същественото е — продължи Иносенсия по-оживено, — че имаме с нас европеец, който познава много добре племената и поддържа лични връзки с главатарите им. Форсан ни е изпратен по препоръка на Клаус, Грол и Хартмайер го познаваха. Нали, господа?

— Възможно е и да е така — промърмори дълбокият бас на капитана, — но Клаус не е тук...

Дръзкия глас на лейтенант Шльосер прозвуча от единия ъгъл на стаята:

— Не мисля, че този човек ни е необходим. Бих искал да знам доколко познанията на този господин надминават тези на Щайн и Грол.

— На това ще отговоря — отвърна Иносенсия, — че ако Хосейн трябва да действа чрез посредничеството на хората на Ел Хиба, около него трябва да има някой, който лично е бил във връзка с тях. В случая Хосейн е и ще бъде само кукла, която вие тримата ще разигравате както искате. Вие, Щайн, ще се занимавате с военната подготовка на бунта, а вие, Грол, с пропагандата. Форсан ще придружава Хосейн при обиколката му сред племената. Той ще гледа и слуша и ще ви донася всичко.

— Да, да — измърмори Грол, все още начумерен. — Но какво е доказателството, че той наистина е бил в лична връзка с хората на Ел Хиба? Среца ли сте го някога в Сус, Хартмайер?

— Не! — отвърна сухо капитанът.

— Говорили ли са ви някога за него?

— Чувах, че при Ел Хиба има европейци, но никога не съм чувал името Форсан.

Грол примигна злобно, когато хвърли многозначителен поглед към другарите си и се обърна към Рекс. Този поглед накара Рекс да застане нащрек. Той очакваше някакъв подвеждащ въпрос и въздъхна облекчено, когато чу:

— Познавате ли река Маса?

Можеше да отговори на това.

— Разбира се! — отвърна той уверено.

Река Маса! Не беше ли станувал край бреговете ѝ цял месец, докато траеше ремонтът на пътя между Агадир и Тизнит? Маса съвсем не беше пълноводна река, а каменисто легло, в средата на което се пенеше поток, който ставаше буен само в сезона на дъждовете. Рекс беше живял край бреговете ѝ точно по това време. Спомняше си живописния им стан, разположен срещу брода, и сякаш виждаше и сега пред себе си как бистрата планинска река тича между камъните. Керваните, които се изкачваха от горещия Юг, идваха там да напоят камилите си.

Гърленият глас на Грол изтръгна Рекс от мислите му.

— Каква легенда има за тази река? — питаше немецът.

Рекс не отговори веднага. Нещо се събуждаше в паметта му. Някакъв разказ, който беше слушал някога край бреговете на Маса през безкрайните студени нощи, които легионерите прекарваха, събрани около огньовете. Той се изясняваше постепенно, изгуби се внезапно и отново изплува. Рекс победи, паметта му го спаси.

— Няма човек в Сус — започна той, — който да не вярва в съществуването на златни залежи под скалите, върху които тече реката. Според легендата някой ден оттам трябва да излезе великият пророк. Предполагам знаете, че Сус изобилства с налудничави свещеници. Почти всички бунтовници в мароканската история произхождат от Юг.

Впечатлението, което тези думи произведоха между слушателите, беше очевидно. На Рекс се стори дори, че забелязва одобрение в погледите, които присъстващите си размениха. Очите на Иносенсия блестяха насърчително. Самият той се питаше дали вече не е спечелил играта, когато друг рязък въпрос, зададен от Щайн, не унищожи всичките му надежди:

— Какво знаете за шерифа на Тазеруалт? Каква е позицията му по отношение на бунта?

Рекс разбра, че беше на ръба на пропастта. За първи път чуваше името Тазеруалт, но сигурно шерифът на Тазеруалт беше някоя важна личност, за да има толкова много интерес и очакване в очите на Щайн при този въпрос.

— Смятам, че е невъзможно да не сте срещали главатаря на... — продължи Щайн. — Хм, знам името, но не мога да го кажа в момента. Не можете ли да ми помогнете? Как се наричаше племето?

Студена пот изби по челото на Рекс. Никакъв уклончив отговор не можеше да го спаси от този хитър и добре осведомен германец. Той беше изгубен, ако откриеха невежеството и измамата му. Можеше да се спаси само с дързост, но ето че сега не намираше никакъв отговор.

За щастие, Хайнрих — дебелият германски моряк — му дойде на помощ.

— Господи! — провикна се той. — Нима цялата вечер ще отиде в такива празни приказки! Дойдохме тук, за да се срещнем с човека на Леандро, а не да спорим за някакви си въшливи племена. Ако смятате, че Форсан е шпионин, няма защо да го разпитвате толкова много. Работата е много проста, защото ние можем да му затворим устата винаги, когато пожелаем. Хайде, Леандро, доведете вашия пророк, за да го поразгледаме малко!

Иносенсия направи знак на дон Леандро и той излезе.

Грол в това време разговаряше с Щайн.

— Хосейн е бил при баща си през цялото време, докато е траел бунтът. Той трябва да познава Форсан и ако каже, че това е той, всичко е наред.

Щайн не отговори и продължи да пуши замислено.

Вратата се отвори и дон Леандро се появи. Той бе придружаван от мъж с благороден и строг вид, загърнат целият в бял бурнус, чиято качулка закриваше челото му. Имаше черна брада и проникателни очи, които светеха с обезпокояващ пламък.

— Хосейн ал Моха, син на Ел Хиба — съобщи дон Леандро.

Африканецът поздрави тържествено и пристъпи напред.

Грол се спусна към него, посочи му Рекс и започна бързо да му говори на арабски. Тогава се случи нещо странно. Хосейн се усмихна на Рекс, приближи се до него, допря ръката си до сърцето, устните и челото си, според източния обичай, и най-последно се ръкува с него. Грол се обърна към Иносенсия:

— Хосейн си спомня много добре, че е виждал Форсан в главната квартира на баща си.

— Нали ви казах! — отвърна тържествуващо тя. — Не си губим времето напразно.

Главатарката повиши глас:

— Ако нямате нищо против, можем веднага да открием събранието. Грол ще обясни плана ни на Хосейн и след това ще ни съобщи мнението си.

Грол я спря:

— Не и преди приятелят ви да е излязъл оттук.

— Това вече е прекалено! — извика тя. — Хосейн позна Форсан. Това не ви ли стига?

— На вас може би, но не и на мен!

В тишината, която се беше възцарила в стаята, гласът на Щайн прозвуча като тръбен звук:

— Хайде, Хайнрихи още някой... претърсете го!

С един скок Рекс се озова до вратата, но дон Леандро се изпречи насреща му, хвана ръката му и я изви с неподозирана пъргавина. Още преди Гарет да успее да се освободи, дебелият германец и руснакът вече опипваха грубо дрехите му. Те взеха парите му, табакерата, ключовете и револвера, който не бе имал време да измъкне от джоба си.

— Този глупак Грол си въобразява, че знае всичко — изсъска Щайн в лицето на Иносенсия, — но, изглежда, не му е известно, че африканецът отговаря утвърдително на всички ваши въпроси, за да ви угоди. Аз знам какво да мисля за вашия Форсан. Каквото и да е правил в Сус, той никога не е бил при Ел Хиба. Ако не беше така, нямаше да има нужда да му съобщавам, че главатарят на Тазеруалт и синовете му взеха много голямо участие в бунта. Те вдигнаха цялото прочуто племе на Мокалия в полза на Ел Хиба и французите трябваше да изпратят полк, за да ги усмири. Със или без ваше разрешение, любезна госпожо, отивам да го прибера на сигурно място, където ще стои, докато го вземем с нас на кораба. Така ще му спестим някоя нежелана среща... например с Барбие. Ще се постарая да не присъства на разговорите ни и така няма да може да продължи да практикува шпионския си занаят. Ще го заведем на борда на „Орор“. Леандро може да ви увери, че там няма да му липсва компания.

Повикаха двамата прислужници, които веднага отведоха Рекс. Последният образ, който се мерна пред погледа му, беше този на Иносенсия — бледа, с побелели устни, изправена гордо и някак странно усамотена сред заобикалящите я буйно ръкомахащи мъже.

[1] Левант, или Леванта, е приблизителен историко-географски термин, отнасящ се до голяма територия в Източното Средиземноморие — Б.р. ↑

[2] Няма връзка с американската дума „шериф“. Sharif ши Cherif е традиционна арабска титла, която произхожда от думата „благороден“, „високороден“. В Мароко няколко от царските династии са квалифицирани като „шерифски“, т.е. потомци на пророка Мохамед — Б.р. ↑

[3] Маракеш е един от имперските градове на Мароко, древна столица на страната. В миналото цяло Мароко е било известно с името Маракеш — Б.р. ↑

[4] Жител на руската република Калмикия — Б.р. ↑

РУПЪРТ ФОРСДАЙК СЕ НАМЕСВА

Бурята вилнееше вече трийсет и шест часа. В градината на „Узотегия“ лозите се виеха като живи същества, раздрусвани от груби ръце. Листата на лавровото дърво, посадено пред вратата на къщата според местния обичай, за да я предпазва от буря, се пляскаха шумно едно в друго. Лавърът навеждаше лъскавата си корона под напора на вятъра. Дъждовните капки шибаха и огъваха тревите на високия бряг.

Иносенсия слушаше воя на стихията в малкия салон, седнала пред порцеланов поднос, на който беше поднесена недокоснатата ѝ още закуска. Старата постройка скърцаше и стенеше. Водата, стичаща се от капчуците, падаше с равномерен и тъжен шум.

Едно денонощие беше изминало от поражението на Иносенсия. Тя упорито отблъскваше всяка надежда да получи някакво известие от Рекс. Щом събранието приключи, той бе откаран на борда на „Орор“. Потеглиха с малка лодка натам още рано сутринта въпреки силно развълнуваното море. Испанката не се надяваше, че ще го оставят да държи връзка с нея, но все мислеше, че ще получи новини от него чрез някого от хората, отплавали на кораба.

Уви! Оттогава никой не беше идвал на сушата или поне в „Узотегия“. Грамадни вълни, достигащи чудовищни размери, се разбиваха с гръм в залива.

Никой не смяташе за необходимо да се мокри по това време даже и за да отиде в пристанището, както беше обяснил дон Леандро. Той остана в къщата заедно с Херц и двама прислужници, тъй като всички работи по товаренето бяха привършени. Беше рисковано да се използва тайният вход, защото лодката щеше да бъде разбита в скалите. Освен това всички имаха достатъчно работа по приготовленията за заминаването, което беше определено за следващия ден, ако времето се подобрише.

Иносенсия отиде при Валиа, за да се опита да разбере нещо за момичето, което ѝ бе донесло костюма. Казаха ѝ, че по случайност госпожица Сали отсъства от магазина точно сега. Тя си бе взела един

ден отпуск, като бе обяснила, че ще отиде да се види със свои приятели в Сан Себастиан. „Тази любезна и мила американка ми беше препоръчана от Олга Суварина — собственичката на една от най-известните модни къщи. Вие може би сте чували за нея?“ — попита с усмивка Валиа. Иносенсия си купи няколко дреболии и си отиде.

Смяташе да дойде на другия ден и да разпита предпазливо Сали, за да не събуди подозренията ѝ, но не можа да изпълни намерението си. Развълнувана и неспокойна, тя чувстваше, че няма да има нужното търпение, за да проучи умело действията на инспектор Барбие. Освен това неговите обиколки около „Къщата на гълъбите“ внезапно бяха престанали. Предната вечер, въпреки поройния дъжд, Херц отиде до Сен Жан де Люз и когато се върна, съобщи, че в града вече няма и следа от полицаия. Какво значение имаше Барбие? Какво я интересуваше работничката на Валиа? Единствената грижа на Иносенсия беше Рекс. Ако можеше да избяга за миг от досадната бдителност на Леандро, от грубостта на Грол и яростта на Щайн и да види за миг приятеля си, тя не се съмняваше, че щеше да му помогне да обори напълно обвиненията. Мислеше си, че Клаус може да е преувеличил познанията на Форсан, за да придаде по-голяма стойност на заслугата, че го беше открил? Може би Форсан е бил при Ел Хиба за кратко, а не по време на цялото въстание? Той сигурно можеше да обясни всичко. Или може би най-накрая...

Но тя не желаше да разсъждава върху това „може би“. То я караше да усеща твърде ясно упрека на дон Леандро, още повече че в душата си Иносенсия чувстваше, че той има право.

Иносенсия седеше до масата с глава, подпряна на ръцете си, и гледаше през прозореца вълните, които се разбиваха на ситни капки пяна в крайбрежните скали. Да, може би обичаше Рекс, но каква полза, че най-последно беше съзнала това? Като си помислеше, че беше толкова близо до него — разделяше ги едва два километра разбунтувано море, — и въпреки това не можеше да отиде при него! Още един ден на отчаяние, още една мъчителна нощ, през която с пламнал ум и страдащо сърце тя ще слуша как часовете се отронват един по един, докато корабът изчезне от хоризонта. Твърде е възможно след това...

Душата ѝ потръпна от болка и тя затвори очи. Рекс не отвърна на предизвикателството на Щайн и не прояви никакво възмущение, когато го отведе, но зорките ѝ очи бяха съзрели внезапната промяна в

изражението му и този спомен не ѝ даваше спокойствие. Страшна опасност заплашваше Рекс. Щайн беше обещал, че няма да му стори нищо, докато не отидат заедно с Хосейн и другите в Сус и там докаже доколко твърденията му са верни. Но ако той не успее да разпръсне съмненията им, нищо няма да му помогне. Макар да беше смел мъж, който умее да се справя и с най-трудните ситуации, нищо нямаше да му помогне. Иносенсия познаваше съзаклятниците: Войник, който беше служил в наказателна рота, Грол, изгонен от Камерун, задето беше пребил до смърт свой слуга, Дяконо от Тунис — избягал от родния си край и от правосъдието заради мерзко убийство. Ако подозренията им се оправдаеха, тези хиени в човешки образ щяха да измислят мъчителна смърт за Рекс.

Иносенсия чу вратата на кухнята да се отваря зад нея и позна провлачените стъпки на Катерина. Побърза да налее кафе в чашата си, защото знаеше, че старата ще я мъмри, ако види, че още нищо не е хапнала. Катерина, която някога ѝ беше кърмачка, все още си мислеше, че има право да я хока за нейно добро. Иносенсия ѝ прощаваше, но тази сутрин нямаше настроение да слуша вайканията ѝ. Напоследък старицата започна да ѝ досажда още повече, навсякъде вървеше по стъпките ѝ. Почти през цялото време стоеше близо до нея и я гледаше с настойчив поглед, пълен с ням, но многозначителен въпрос. Понякога Иносенсия скачаше в колата си и бягаше в Сен Жан де Люз само за да се отърве от това мълчаливо наблюдение.

Сега Катерина стоеше пред нея, скръстила спокойно ръце върху престилката си на бели и сини квадратчета.

— Госпожо, дойде един човек... — започна тя с привичната за баските невъзмутимост.

Иносенсия сложи чашата си настрана.

— Какво иска? — запита тя безразлично.

Старицата впи в нея малките си тъмни очи, в които се съзираха проницателност и хитрост.

— Иска да говори с господин Гарет — отвърна тя с престорено наивно изражение. — Иска ли госпожата да предупредя дон Леандро? Той още спи, но мога да го събудя.

Иносенсия присви очи. Кой беше този човек? Барбие може би?

— Виждала ли си този човек преди?

Старата жена поклати глава.

— Никога не е идвал тук. Изглежда е чужденец.

Иносенсия изпи кафето си.

— Отивам да го видя.

— Госпожата по-скоро би трябвало да ми позволи да събудя дон Леандро — каза настойчиво Катерина.

— Не говори глупости, Катерина. Къде е гостът?

Тя стана и се обърна. Две умоляващи ръце се протегнаха към нея.

— Иносенсия, моя малка — шепнеше старата, която от години не беше произнасяла името ѝ, — вървете си оттук! Вървете си и не се връщайте никога! В тази къща от двеста години и повече живеят потомците на праядо ми Еварис Лаксал, който я е построил. Родена съм тук, а също и баща ми, дядо ми, праядо ми и неговият баща. Аз съм последната Лаксал и ви казвам — „Узотегия“ е осъдена. Миналата нощ, когато къщата трепереше, стенеше и ридаше, чух ламифаките да викат в бурята: „Дръж се здраво, дръж се здраво! Ти ще траеш вечно!“. Иносенсия, моя малка, баските ни феи винаги казват обратното на това, което ще стане. Те известяваха края на „Узотегия“.

Иносенсия не вярваше на ушите си.

— О, и таз добра! Какво те прихваща, Катерина? За първи път те чувам да говориш такива безсмислици. Мислех те за по-умна и не предполагах, че вярваш в глупавите суеверия на баските. Остави ме на спокойствие и не ме занимавай с вашите феи.

Очите на старицата хвърлиха искри.

— Не ми се подигравайте, Иносенсия! Понякога виждам бъдещето. През нощта, когато баща ми умря тук... Тогава вие бяхте още бебе и аз живеех при вас в Мадрид, видях баща си така ясно, както ви виждам сега, мъртъв и вече изстинал, проснат на пода в дъното на кухнята. Точно така са го намерили, след като получил удар! Този баск, който е същевременно и англичанин, е съдбоносен за „Узотегия“. Не се срещайте с него! Не отивайте и при човека, който го търси сега! Махнете се или ще загинете заедно с къщата!

Тя падна на колене, покри глава с престилката си и поклащайки тялото си настрани, започна да се вайка и плаче, както баските жени при погребение.

— Смъртта! Смъртта! — стенеше Катерина с жален глас. — Смъртта витае около нас!

Старата жена се обливаше в сълзи, а Иносенсия стана бяла като платно. Тя стоя мълчалива, докато в стаята се носеха злокобните вопли на старицата, воят на бурята и дрънченето на прозорците, удряни от вятъра. Слагайки нежно ръка на побелялата глава, наведена пред нея, Иносенсия каза:

— Мила Катерина, ти носиш вярно сърце, но моята съдба, каквато и да е тя, ще се изпълни. Ще приема този човек.

Младата жена погледна през прозореца сякаш с невиждащи очи. Катерина се изправи и се отдалечи печално. Проточено английско „Ооо!“ накара Иносенсия да се обърне. От прага на вратата висок, слаб човек я наблюдаваше с явно смущение. Вода се стичаше от широката мушама на посетителя, а по сивите му мустаци блестяха водни капки. Дрехите му бяха износени, но въпреки това в излъчването му имаше нещо предизвикателно и дръзко, което се забелязва у всеки англичанин от добро потекло. Това впечатление се смекчаваше от любезното изражение на лицето му. Той имаше таланта да вдъхва симпатия от пръв поглед и присъствието му за миг разпръсна тежката атмосфера в стаята.

— О, извинете — започна непознатият на френски. — Исках да видя господин Гарет.

— Англичанин сте, нали? — отговори му на английски Иносенсия. — Ако обичате, свалете палтото си и седнете.

Лицето на посетителя се разведри.

— Кълна се в Юпитер — възкликна той, поставяйки мушамата си на стол, — говорите английски като англичанка!

Той разглеждаше одобрително красивата испанка.

— Не съм сигурен дали добре сме се разбрали с възрастната жена, която ме посрещна на вратата. Исках да видя господин Гарет. Той живее тук, нали?

Спокойната учтивост на англичанина подейства добре на Иносенсия.

— Да — отговори тя, — но сега не е тук.

По лицето на чужденеца се изписа разочарование.

— Жалко! А знаете ли дали ще се върне скоро?

— Не ми е казал нищо.

— Може ли да го почакам?

Иносенсия спря върху него кадифения си поглед, преди да отговори:

— Да, естествено. Не можете да се върнете в този дъжд. Мисля, че след малко небето ще се проясни.

Последва кратко мълчание.

— Предполагам, че сте приятел на господин Гарет?

Тя беше решила да продължи разговора не толкова, за да узнае как чужденецът беше открил следите на Рекс в „Узотегия“, колкото да се възползва от удоволствието да говори за този, когото обича.

— От години — отговори мъжът. — Ще ми позволите ли да ви се представя: Форсдаjk — Рупърт Форсдаjk.

Поглеждайки Иносенсия, той добави:

— А вие, предполагам, сте доня Иносенсия?

Тя се засмя тихо. Форсдаjk ѝ отвърна с усмивка. Ледът помежду им се стопи.

— Откъде знаете името ми? — полюбопитства домакинята. — Доня Иносенсия — отвърна той тайнствено, — може би всъщност не съжалявам толкова за отсъствието на Рекс. Искан да говоря с вас.

— С мен, господин Форсдаjk?

— Да... за Рекс.

Тя се засмя нервно.

— Слушам ви.

Той прехапа устни, приглади мустаците си и приближи стола си до нейния.

— Най-напред — започна непознатият дипломатично — бих искал да не изтълкувате зле думите ми.

— Надявам се, че няма да бъда принудена — отвърна Иносенсия енергично.

— Бъдете така добра да ме разберете правилно. Всички злини на този свят произлизат от заблудата. Твърдо съм убеден, че не знаете това, което трябва да ви кажа. И когато чуете за какво се касае...

— Давайте направо — прекъсна го тя.

— Добре! — малко се стъписа той. — Но виждам, че вече сте готова да се ядосате. Въпреки това не ви обвинявам, защото в подобни случаи жените винаги са по-доверчиви, както уверявах и Сали.

— Сали? Коя е тази Сали?

Той се почеса по тила.

— Е, да, трябва да ви кажа, въпреки че, да си призная, това е малко трудно. Смятах да го направя малко по-късно. Накратко, драга госпожо, Сали е законна съпруга на Рекс.

Иносенсия скочи като ужилена.

— Имате право — заяви тя с глух глас. — Всички нещастия на този свят произлизат от заблудата. Не предполагах, че той е женен! Къде е жена му?

— Тук.

— Тук?

— В Сен Жан де Люз. И ето още нещо, за което — не се съмнявам — също не подозирате нищо — Рекс е напуснал жена си още през първата брачна нощ, за да дойде при вас, в Сан Себастиан.

— Първата им брачна нощ! — повтори Иносенсия съвсем тихо, сякаш говореше сама на себе си. И внезапно запита рязко: — Кога точно е била сватбата им?

— Почакайте — отвърна Рупърт спокойно. — Не мога да помня дати, но тази съм записал в тефтерчето си.

Той започна да търси трескаво из джобовете си.

— По дяволите, къде съм го сложил! А, ето го! Рекс се е венчал на 27 май.

Този път Иносенсия не каза нищо. Форсдаjk видя, че тя пресмяташе нещо наум и безгрижното му изражение напълно изчезна.

— Честна дума — каза спонтанно той, — не допусках, че ще вземете това така присърце. Не, очевидно е, че винаги развалям всичко. Но какво да правя, като исках да сторя за Сали всичко, което е по силите ми. Дойдох от Париж, защото тя ме извика, и я намерих, обляна в сълзи. Наистина историята ѝ е крайно трогателна! Тя последвала мъжа си в Сен Жан де Люз, намерила си работа в магазин за женски дрехи...

— Какъв магазин?

— На Вера... или Валда... нещо подобно... Магазинът е близо до казиното. Всъщност...

Той започна отново да рови из джобовете си.

— Записах името и адреса.

Вратата се отвори тихо и на прага се появи дон Леандро, чиято гола глава блестеше като слонова кост.

Иносенсия му каза няколко думи на испански, след това се приближи до прозореца, където остана, обърната с гръб към стаята, и започна да барабани с пръсти по стъклото. Новодошлият се обърна към Форсдайт.

— Търсите господин Гарет, нали? — каза той на лош английски. — Страхувам се, че няма да се прибере тази вечер, но минете утре сутрин, ще го предупредя и той ще бъде тук.

Рупърт се колеба известно време, след това бавно облече мушамата си.

— Разбирам. Утре сутрин към десет часа ще бъда тук. Можете да предупредите Рекс, ако обичате.

Той погледна неуверено към Иносенсия, поздрави дон Леандро и се запъти към вратата, следвайки мъж с баска барета, който чакаше, за да го изведе. Веднага щом той излезе, Иносенсия се обърна:

— Леандро, кажете на Жан да приготви колата. Отивам при Валиа да видя онова момиче.

— Безполезно ще бъде да отивате там, Иносенсия — отвърна спокойно дон Леандро. — Това момиче току-що дойде в „Узотегия“.

КЛОПКАТА

Сали телеграфира на Рупърт Форсдаик, след като се върна от „Узотегия“ и се раздели с инспектор Барбие. Той беше приятел на Рекс и заслужаваше пълно доверие. Изоставената младоженка се надяваше, че той ще направи онова, на което самата тя все още не се решаваше от гордост. Въпреки че се чувстваше длъжна да съобщи на Рекс за разговора си с инспектора, Сали не искаше да се озове лице в лице с него, преди да е узнала от какво естество е връзката му с доня Иносенсия.

Затова още същата вечер с бърза телеграма тя помоли Рупърт да дойде незабавно. Сали пресметна, че ако той е в Париж и тръгне на другия ден привечер, ще бъде в Сен Жан де Люз на следващия ден сутринта. През това време тя смяташе да отиде с колата си в Сан Себастиан и да се опита да разбере къде се намира Рекс. Така Рупърт незабавно щеше да може да отиде при приятеля си, да му даде съвет и да го свърже с инспектора. Тя самата щеше да се държи на разстояние, да чака и да се надява.

Такъв беше планът ѝ, но сведенията, които събра в Сан Себастиан, го унищожиха. Те я смутиха и съсипаха. Сали все още хранеше надежда, че Рекс ѝ е останал верен. Постоянно си налагаше да вижда в хубавата испанка само второстепенна и случайна фигура в предприетата от съпруга ѝ мисия. Чутото в Сан Себастиан обаче я накара да слезе от облаците.

За разследването си в града тя не разполагаше с нищо друго, освен с адреса, оставен от Иносенсия у Валиа. Сали веднага отиде в хотел „Космополит“ и попита за Рекс. Служителят на рецепцията ѝ заяви кратко и учтиво, че господин Гарет е напуснал хотела. Попита кога и оставил ли е някакъв адрес. Разбра, че съпругът ѝ си е тръгнал предишния ден.

След като порови в купчина листове и бележки, мъжът откри, че Рекс е заръчал да изпратят багажа му на гара Андай, откъдето щяла да го вземе колата на „Узотегия“. Той не знаеше дали „Узотегия“ е къщата

на сеньорита Сантен. Сали благодари и реши да потърси повече информация в ресторанта на хотела. Беше чувала, че келнерите са много наблюдателни хора и от тях могат да се получат точни и безценни сведения. В ресторанта на „Космополит“ главният келнер, подтикнат от значителна сума, се оказа доста по-словоохотлив от рецепциониста. Връщайки се в „Узотегия“, Сали вече знаеше, че Рекс е прекарал пет седмици в „Космополит“ и през това време той и доня Иносенсия често са били забелязвани заедно. В очите на целия Сан Себастиан той минавал за последния любовник на Иносенсия, която последвал в „Узотегия“, където двамата пребивавали понастоящем.

На другия ден Рупърт Форсдайт пристигна, носейки в ръка най-невъзможната пътна чанта, която Сали беше виждала. Той намери младата жена бледа и разсеяна. Двамата се срещнаха в малкия салон на хотела, където тя бе отседнала.

— Колко мило от ваша страна, че дойдохте — изчурулика Сали, като му протегна ръка. — Но, уви, Рупърт, страхувам се, че напразно ви обезпокоих. Сега, когато сте тук, не виждам повече какво бихте могли да направите!

Добрят човек разбра, че тя беше нервна и съсипана от психическо напрежение. Той остави багажа си, настани я на канапето и седна до нея. Малко по малко Рупърт успя да изтръгне от Сали цялата история: внезапното появяване на Рекс в „Узотегия“, разговорът ѝ с инспектора, издирванията ѝ в Сан Себастиан...

— Отказвам се от борбата — въздъхна Сали накрая на изповедта си. — Ще се върнем колкото е възможно по-скоро в Париж с колата ми.

Тя погледна през прозореца. Навън вятърът бушуваше, а дъждът беше измил и лъснал улиците.

— По това време пътищата сигурно са ужасни, но предпочитам да рискувам, отколкото да остана тук и миг повече.

Форсдайт не отговори веднага. Той сякаш беше напълно зает със запалването на цигарата си.

— Поне — проговори той най-после — знаете защо Рекс е изчезнал. Само едно нещо остава неясно за мен — ролята на тази жена.

— Ще разберете веднага, щом видите самата нея, Рупърт. Тя е много красива и не се учудвам, че той я обича.

— Странно, защото доколкото познавам Рекс, той не е способен на подобна постъпка. Учудващо е и това, че смятате, че е замесен в някаква анархистка история, но да тича подир каквато и да било жена, е просто недопустимо.

— Не знаете на какво е способен един мъж, когато се влюби!

— Съгласен съм, че на пръв поглед фактите са против него, и въпреки това не мога и не искам да допусна, че добрият и честен Рекс ви е изневерил и се е влюбил в друга жена.

Сали обърна глава, хапейки устните си.

— Не знаете — продължи той — какво клюкарско гнездо е Сан Себастиан по време на сезона. Там са в състояние да обявят за любовници които и да било мъж и жена, които са обяждали заедно повече от веднъж.

Рупърт въртеше цигарата си между пръстите си.

— Не забравяйте — припомни му Сали със свито гърло, — че ги видях заедно.

Форсдайт взе в тъмната си костелива ръка малката бяла ръчичка, която се отпусна доверчиво в неговата.

— Хайде, хайде, нали няма пак да се разплачете? — прошепна той мило.

Но младата жена не можеше повече да се владее: поток от сълзи бликна от очите ѝ и потече по страните ѝ.

— Никога — ридаше тя, — никога не съм си представяла, че Рекс е способен да ме забрави толкова бързо. Ах, колко съм нещастна, Рупърт!

Той се опитваше да я утеши доста неловко.

— Сали, момичето ми, малко повече смелост! Ще уредя всичко. Нали затова дойдох?

Той извади от джоба на жакета си голяма бяла кърпа и я подаде на Сали.

— Хайде, избърши си очите и тогава ще поговорим спокойно.

Но тя се оставяше напълно на скръбта си, свита в ъгъла на канапето, заровила златисторусата си глава във възглавниците. Рупърт я гледаше и в същото време неспособността му да ѝ помогне придаваше на лицето му трагично изражение. Като художник той се възхищаваше на изящната ѝ поза и си мислеше: „Прелестна! Сладка! Как бих искал Рекс да я нарисува така!“.

Най-после Форсдаик потупа срамежливо Сали по рамото. Беше измислил начин да я отвлече от тежките мисли.

— Не искате ли да закусим? Обзалагам се, че нищо не сте хапвали тази сутрин!

— Нямам сили за това сега.

— А аз бих се подкрепил на драго сърце и се надявам, че няма да ме оставите да ям сам.

Той позвъни и поръча кафе, хляб, масло, мед и яйца. Сали стана, изправи се пред огледалото и започна да бърше лицето си с кърпата му. Рупърт ѝ наля кафе и ѝ намаза филия с масло също както би направил за някое дете.

— Сигурно ме съжалявате — промърмори тя отчаяно и седна до него. — Спомняте ли си, плаках и когато се срещнахме последния път, а изобщо не съм от плачливите жени. Изглежда, че нервите ми са много разклатени. Само ако знаете колко много страдам!

— Чакайте! — прошепна Рупърт развълнувано, уплашен да не би тя отново да се разплаче. — Вземете това яйце, само един момент, да го обеля...

Голямото му усърдие я накара да се усмихне.

— Колко сте любезен, драги ми Рупърт! Надявам се, че това непредвидено пътуване не ви е затруднило много.

За Рупърт затрудненията бяха свързани предимно с пари.

— Напротив! — заяви той. — И без това смятах да замина за няколко дни на почивка. Но, скъпа приятелко, този разговор ми припомни, че имаме да уреждаме малка сметка.

Той пхна ръка в джоба на панталона си и извади оттам шепа смачкани банкноти, избра от тях една от двайсет франка и тържествено я постави на масата пред чинията на Сали.

— Не съм забравил дълга си! Хиляди благодарности!

— О, Рупърт, защо бързате толкова — прошепна тя. — Аз станах причина да изразходвате средствата си за това пътуване и исках да ви предложа, ако нямате нищо против...

Езикът ѝ се заплете, тя се изчерви и се уплаши да не го обиди.

— Не се нуждая от нищо, моя мила Сали! — отвърна той съвсем непринудено. — Виждате пред себе си човек, който е на път да стане богаташ. С други думи, обърнах гръб на това жалко нещо, което

наричат изкуство, за да... за да се постопя на слънцето на индустрията.

Сали се засмя.

— Да не сте направили някаква сделка?

— Най-много след три-четири дни Париж ще се чуди, да, ще се чуди на чудовищна рисунка, под която ще стои надпис: „Вие, които страдате от херния, не губете надежда!“. Картината ще представлява феята Хигиена, слизаща от облаците, за да увенчае с бандаж, последна дума на медицината, тълпа страдащи и печални мъже по бели гачи. Простете ми, че ви съобщавам тези подробности, драга, но те са тайната на разбирателството ми с широката публика. Виждате в мое лице даровития създател на това знаменито творение. Истински шедьовър! Само за фона отидоха повече от два килограма червен лак! Цена: четири хиляди франка, от които две — платими при поръчката, и две — при предаването, в това число разходите за бои и платно. Другата седмица рекламата ще бъде изложена. Не искате ли още едно яйце?

Сали се разсмя. Благодарил и не пожела да вземе яйцето. Смехът ѝ звучеше малко тъжно. Знаеше каква драма се крие зад шегите на този човек. Рекс ѝ беше разказвал, че средствата на Рупърт невинаги му стигат дори за храна.

Форсдаjk запали нова цигара, облегна се на стола си и се загледа замечтано в Сали.

— Къде се е приютил полицаят ви? — запита внезапно той.

— В хотел „Прованс“. Да не би да имате намерение да се срещнете с него?

— Но...

— Не бива, преди да сте получили съгласието на Рекс!

— Мога да потърся Рекс в Узо... По дяволите сложното име на тази колиба!

— И ще му кажете, че съм тук? Не, Рупърт, не. Така не може.

— Добре. Надявам се, че днес няма да ходите в магазина?

— Изпратих бележка на госпожа Валиа и я предупредих, че напускам. Нищо не ни възпрепятства да заминем веднага след закуска. Може би дотогава ще престане и дъждът.

Рупърт опипа наболата си брада:

— Дайте ми поне малко време да се избърсна. Сигурно не сте си прибрали още багажа?

Но Сали вече беше подредила всичко: двата ѝ куфара, добре пристегнати, бяха настанени в колата, която чакаше пред входа на хотела. Оставаше ѝ само да си уреди сметката. Щеше да бъде готова още преди Рупърт да се върне.

Час по-късно тя отиде да пита за него на рецепцията на хотела. Той не се беше връщал, но тя узна от портиера, че преди да излезе, се беше осведомил за адреса на хотел „Прованс“. Това даде повод на Сали да мисли, че Рекс е отишъл да търси Барбие въпреки споразумението им.

Тя скочи в колата си и под поройния дъжд се отправи към хотела, в който пребиваваше инспекторът. Младата жена се надяваше, че ще пристигне навреме, за да попречи на Рупърт да причини някое непоправимо нещастие. В хотел „Прованс“ я осведомиха, че наистина преди половин час някакъв господин търсил Барбие. Казали му, че той е в Байон и ще остане там до вечерта. Тогава Форсдаjk помолил да му кажат къде се намира някаква къща, наречена „Узотегия“. Собственикът на хотела си спомняше името на къщата, защото никога не го знаел и само готвачката, стара жена, прекарала целия си живот в Сен Жан де Люз, знаела къде е и го упътила.

Сали се отчая и бързо се качи в колата си. Рупърт беше спечелил вече половин час. Ако беше тръгнал пеша, тя щеше да може да го настигне. От него обаче нямаше и следа, когато тя забеляза пред себе си мрачните очертания на старото укрепление. Тя остави колата си до една барака и пое пеша по пътя към стръмния бряг, все още с надеждата да зърне приятеля си. Когато изкачи височината, Сали можа да види, че пътеката, водеща към „Узотегия“, е съвсем пуста.

Вятърът на платото сякаш вилнееше с още по-голяма сила. Тя вдигна яката на шофьорското си кожено сако, наведе глава и продължи нагоре, устоявайки храбро на пристъпите на бурята. Внезапно си спомни, че Рупърт я е изпреварил, защото вероятно е дошъл до укреплението с трамвая, който минаваше оттам. Ускори крачките си с последната утешителна мисъл, че може би случайността ще ги срещне пред вратата на „Узотегия“ и ще успее да го спре.

Сали тръгна край зида, заобикалящ къщата, и се спря пред портата. Тя беше мокра от дъжда и блестеше, сякаш отразяваше като

огледало тъгата и безизходното отчаяние на цялата пуста околност. Бурята беше привела към земята високите жълти треви и безискубнала немошните храсти, а по червеникавата пътека водата се стичаше на потоци.

Вдлъбнатината на портата предложи на Сали сравнително добро убежище от дъждовните капки. Въпреки това водата се стичаше обилно по зачервеното ѝ от изкачването лице. Мокър кичур от златните ѝ коси се беше залепил на бузата ѝ. Тя тъкмо сваляше шапката си, за да я отърси от водата, когато нечий глас прошепна в ухото ѝ.

— Добър ден!

Младата жена трепна изненадано и се обърна. До нея стоеше млад мъж с матово лице, облечен в дълга мушама с качулка, която го загръщаше от главата до петите.

— Желаете ли нещо? — запита той с напевен носов глас.

Стресната от появата му, не ѝ се видя никак чудно, че той говореше английски. Тъй като тя нищо не каза, човекът добави:

— Може би имате работа в къщата?

При тези думи той впери в нея мишите си живи и пронизателни очи.

— Не — отвърна Сали най-накрая. — Надявах се да срещна тук свой приятел.

— Слаб човек, нали? — запита веднага непознатият. — С посивяла коса, висок приблизително метър и осемдесет, малко прегърбен, носи мушама с колан?

Това описание безспорно се отнасяше за Рупърт.

— Той тук ли е? — попита мократа до кости жена.

— Да.

Мъжът дръпна едно въже и отвори малката вратичка.

— Името му беше подобно на Форстер, ако не се лъжа?

— Форсдайт — поправи го Сали.

— Да, да, вярно, така беше. Той е горе, госпожо, и ви чака.

Тя почувства ръката на непознатия да я тласка настойчиво към вратичката и за да избегне неприятния допир, беше принудена да прекрачи прага и да влезе в градината. Мъжът бързо пристъпи след нея и затвори вратичката.

Сали се обърна към него и запита нервно:

— Значи казвате, че господин Форсдаjk е тук?

Тя беше страшно разгневена на Рупърт. Как си позволяваше да прави точно обратното на това, което му каза?

— Да, госпожо. Той ви чака и даже ми каза, ако дойде една дама, да я помоля веднага да се качи.

Той погледна към къщата.

— Ето, вижте, старата идва да ви търси.

На прага на къщата стоеше същата старица, която беше посрещнала Сали при първото ѝ посещение. Непознатият се затича към нея, каза ѝ нещо и след това се върна при Сали.

— Тя ви моли да се качите — каза той.

— Но тук наистина има някакво недоразумение — поколеба се тя. — Господин Форсдаjk не знаеше, че ще дойда, и не може да подозира, че съм тук. Бъдете така добър най-напред да го предупредите за присъствието ми.

— Трябва ли да повторя още веднъж, че въпросният господин ви моли да се качите? — запита вече раздражено домакинят ѝ.

Сали беше объркана. Възможно ли беше Рупърт толкова бързо „да уреди работата“? Как е отгатнал, че тя ще го последва? Сали запита:

— А господин Гарет? И той ли е тук?

— Разбира се! Господин Форстер и той разговарят.

Сали не се колеба повече. Рупърт никога нямаше да я повика, ако Рекс не беше в състояние да ѝ даде задоволителни обяснения. Сърцето ѝ биеше лудо при мисълта, че може би след минута ще се озове в прегръдките на съпруга си. Тя трепереше от вълнение. Убеждението, че е дошъл краят на дните, изпълнени със страдания и унижения, я вълнуваше толкова, че не ѝ позволяваше да разсъждава правилно. Сали последва старицата във вътрешността на къщата.

Озова се в дълга и зле осветена стая, в дъното на която се извиваше стара дървена стълба. Изкачи се по нея до втория етаж и се озова сред тесен варосан коридор, в чиито ъгли бяха натрупани прашни куфари. Отнякъде се чуваше равномерен и еднообразен шум — капеше вода от недобре затворен кран. Старицата отвори врата и Сали видя малка спалня, чиято стъклена врата извеждаше на балкон към морето.

— Почакайте малко!

Старата жена си отиде, като влачеше тежко краката си по пода.

Сали се огледа наоколо. Питаше се защо я бяха въвели в тази спалня, но си спомни, че в един туристически справочник беше прочела, че баските къщи нямат друга стая за гости, освен кухнята.

В помещението миришеше на застояло. Сали отвори стъклената врата и излезе на балкона. Гневният шум на морето забуча в ушите ѝ. По-силните пристъпи на вятъра поклащаха балкона, надвиснал над разпенената водна стихия. Той се простираше по цялата дължина на фасадата.

Сали гледаше небето, окъпано в дъжд и мъгла, когато чу да се отваря вратата. Обърна се и видя доня Иносенсия.

РЪКАТА НА ВРАТАТА

Сали веднага се обърна с гръб. Обхвана я внезапен гняв. Тя нямаше какво да говори с тази жена, която — умишлено или не — й беше отнела съпруга. По всяка вероятност тази среща беше дело на Рупърт. Каква глупост направи, като му се довери! Трябваше да предвиди, че този наивен добряк може да развали всичко, макар и с най-добри намерения. Нима той си беше въобразил, че тя ще обсъжда с тази жена, която я гледаше предизвикателно, бягството на съпруга си? Как би могла равнодушно и хладнокръвно да се опитва да доказва правата си? Доня Иносенсия можеше да си задържи любовника. Сали даже нямаше да се опита да си го върне! А колкото до Рупърт, нямаше да пропусне да му каже какво мисли за глупавата му самонадеяност.

Тези мисли за миг прехвъркнаха през ума ѝ, но волята ѝ започна да отслабва под мълчаливия поглед на съперницата ѝ. Тя забеляза, че никога не беше виждала женско лице с по-трагично изражение. Бледите и изящно оформени черти имаха строгостта на мраморна статуя. Огънят на потискана тревога изгаряше очите. Изведнъж в тези очи, упорито впити в Сали, сред това многозначително мълчание, проблесна нещо ново. От дълбочината им изплува някаква дива враждебност. Този поглед разкри на Сали, че Иносенсия вижда в нейно лице съперница, от която се страхува. Американката сухо наруши тишината:

— Явно е станало някакво недоразумение. Искам да видя господин Форсдаjk.

— Може и така да е — отвърна Иносенсия с леденостуден тон, — но пък аз исках да видя точно вас.

В начина, по който испанката каза „аз“, имаше такава надменност, че Сали се почувства засегната. Тя каза нервно:

— Ще имате ли добрината да съобщите на господин Форсдаjk, че съм тук?

— Късно е — отвърна Иносенсия невъзмутимо. — Господин Форсдаjk си отиде.

— Въпреки това — настоя Сали, леко смутена — мен ме поканиха в къщата от негово име и ми казаха, че ме моли да се кача.

Доня Иносенсия се изсмя рязко.

— Хрумване на Херц. Херц е винаги много изобретателен — като всички от неговата раса, и винаги върви право към целта. Той знаеше, че исках тази среща.

Сали се изчерви. Очите ѝ блеснаха нервно.

— О, значи чисто и просто сте злоупотребили с името на господин Форсдак?

Иносенсия отговори само с неопределено движение на раменете. Сали пристъпи към вратата, но съперницата ѝ се изпречи пред нея.

— Какво право имате да ме задържате? — извика Сали. — Оставете ме да мина!

Испанката поклати отрицателно глава.

— Трябва да си поговорим — заяви тя.

— Ще благоволите ли да разберете — каза грубо Сали, като стисна зъби, — че нямам намерение да споря за каквото и да било? Доведоха ме при вас с измама и няма да остана! Махнете се!

Но доня Иносенсия не се помръдна.

— Трябва да говорим! — повтори тя.

След кратко мълчание добави, така че думите ѝ прозвучаха като въздишка:

— За господин Гарет.

Отначало Сали беше смутена. Какво ли ѝ беше разказал този побъркан Рупърт? Тя най-после дойде на себе си и заяви решително:

— Слушайте, надявам се, че не желаете да предизвиквате скандал. Разберете, че няма да ви оставя да ме задържите тук против волята ми. Ще викам за помощ, ако не се махнете веднага от пътя ми!

Иносенсия избухна в презрителен смях.

— Жан! — извика тя.

Вратата се отвори тутакси и оттам се подаде мръсно, небръснато лице, с баска барета на главата.

— Жан, знаете, че тази дама не трябва да напуска къщата, нали?

— Да, госпожо — отговори мъжът.

— Не се отдалечавайте много от стаята.

Главата изчезна и вратата се затвори. Иносенсия се обърна към Сали.

— Викайте, ако ви е приятно — усмихна се тя саркастично, — но тук са само прислужниците и никой няма да ви чуе, а както може би сте забелязали, поне на два километра около „Узотегия“ няма никакви други къщи. Свободна сте да правите трагедии, но предупреждавам ви, че те няма да впечатлят никого.

Сали внезапно беше обхваната от неописуем ужас. Тя знаеше, че Иносенсия не я лъже, като ѝ казва, че не може да разчита на никаква помощ. Мощният рев на океана, свистенето на вятъра, плющенето на дъжда по пода на стаята при отворената врата сякаш подчертаваха още повече усамотеността на къщата. Цареше такава тишина, че американката чуваше ясно как падат една след друга капките от зле затворен кран някъде на долния етаж. Тя не се съмняваше, че ако се развика и Рекс е в къщата, веднага ще ѝ се притече на помощ, но подобна сцена ѝ се виждаше толкова грозна и недостойна, че нямаше смелост да я предизвика. Освен това Сали знаеше, че до вратата стои на стража мъжът с небръснатото лице, който ще се намеси при първия знак на Иносенсия.

Въпреки това отказа да се признае за победена. Обърна се и се спусна към балкона със смътната надежда да открие там път за бягство. Три стаи извеждаха на балкона — две отляво и една отдясно, но капациите на прозорците им бяха затворени и закрепени отвътре. Тя погледна надолу през преградата и видя през завесата на дъжда как вълните се разбиват бясно в самото подножие на скалите. Тогава, убедена в безсилието си, Сали се прибра бавно в стаята.

Доня Иносенсия ѝ показа един стол:

— Седнете.

Но гостенката не обърна внимание на поканата и попита:

— Какво искате от мен?

Вече се беше успокоила. Хладнокръвието ѝ се възвръщаше и тя си помисли, че създалото се положение все пак е много интересно.

— Преди малко ме увериха, че господин Гарет е ваш съпруг — започна Иносенсия.

Сали я изгледа презрително.

— И какво още?

— Оженил се е за вас на 27 май. Два дни по-късно, на 29 май, той беше в Сан Себастиан. Трябва да ви е напуснал на другия ден след сватбата. Защо?

Сали усети прилив на сили. Фактът, че притежава информация, която явно желяха да изтръгнат от нея, я изпълваше с щастливото чувство на превъзходство. Тя започна да разглежда лъскавите си розови нокти, стремейки се да се покаже незаинтересована.

— Нима мъжът ми не ви е казал? — попита тя със съвсем спокоен глас.

По бледото лице на Иносенсия премина сянка и тя отвърна, леко задъхана:

— Не знаех, че той е женен.

— О! — забеляза иронично събеседницата й. — Това се случва понякога с жените, които си играят с чуждите мъже.

Погледът на Иносенсия блесна гневно. Гласът й стана дрезгав:

— Не отговорихте на въпроса ми. Защо ви напусна съпругът ви?

Сали лъскаше ноктите си.

— Не мислите ли, че ще е по-добре да попитате самия него?

Изтънелият глас на Иносенсия леко трепереше:

— Съветвам ви да ми кажете това, което искам да узная.

— А ако и аз като вас не го знам?

— Мъжът, който ви е изоставил, едва ли не още в подножието на олтара, не може да бъде нищо за вас — заяви испанката. — Е, не отричам, че може да го обичате, нито това, че е нормално да се чувствате засегната от недостойното му държание спрямо вас, но в крайна сметка не е ли по-добре веднъж завинаги да разберете колко малко място заемате в сърцето му?

— Е, и после? — каза Сали.

— Добре, ако имате поне малко гордост, няма да се месите там, където никой не ви вика. Вие... вие сте красива и красотата ви е от тези, които подлудяват някои мъже, така че ще ви бъде много лесно да се омъжите отново.

Сали играеше нервно с пръстите си.

— Заедно със съпруга ми ли сте обсъдили това си предложение? — запита тя.

— Не. Казах ви вече — не знаех, че е бил женен. Името ви не е излязло никога от устата му, така че...

Тя допълни мисълта си с движение на пълно безразличие и тъй като Сали се канеше да й отговори, побърза да добави:

— Не мислете, че ви признавам някакви права и затова преговарям с вас... Но вие сте американка и делово, бързо и ясно предложение не може да не ви заинтересува. Ще получите богато обезщетение, мила моя!

И тъй като мълчанието на Сали можеше да се приеме за съгласие, Иносенсия допълни:

— Сигурна съм, че никога няма да съжалявате за този толкова своенравен съпруг, госпожице Сали!

— Свършихте ли? — запита спокойно Сали.

Испанката я погледна, без да може да прикрие смущението си.

— Искан да знам дали сте се изказали — продължи гостенката все така спокойно, — защото искам да ви задам въпрос. — Внезапно гласът ѝ се разгорещи: — Откога познавате мъжа ми?

— От месец. Защо?

— А отношенията ви датират едва от няколко дни?

— Да — отговори Иносенсия крайно учудена.

— В Сан Себастиан, нали? В хотел „Космополит“?

— Да, седмица или две след женитбата ви.

Сали се засмя удовлетворено.

— Точно това исках да знам — заключи тя. — А сега ще ви кажа нещо. Вие ме обидихте. Обидихте и страната ми, и съпруга ми, защото действително не сте се съветвали с него за любезното предложение, което току-що ми направихте. Нито в Англия, нито в Америка някой съпруг може да бъде предмет на търговски споразумения. Запознах се с мъжа си едва три месеца преди сватбата ни...

— Три месеца?! — прекъсна я доня Иносенсия задъхано. — Къде го срещнахте?

Очите ѝ бяха разширени, устата разтворена.

— В Кан, щом толкова настоявате — отговори Сали доста нелюбезно.

— В Кан!

Протегнала напред ръце, вплела пръстите си един в друг, Иносенсия гледаше умолително съперницата си.

— И... и по... кое време стана това?

— През март.

— През март!

Тя отстъпи крачка назад, притисна ръка към сърцето си и затвори очи.

— Какво ви е? — запита Сали. — Лошо ли ви е?

Тя се приближи до съперницата си, чиито очи се отвориха точно в този момент. Гневните пламъци, които те хвърляха, накараха Сали да отстъпи назад.

— Значи така! — провикна се Иносенсия с див глас. — Значи не сте нищо повече от една шпионка!

Тя протегна ръце, сви пръсти като нокти на хищно животно и замахна с гняв.

— Не знам какво ме задържа да не ви удуша още сега! Посмели сте да доведете тук полиция, за да ме следи?

Обвинението беше така неочаквано, че Сали остана поразена. Не можеше да повярва, че Рупърт е бил дотолкова глупав, че да разкаже за присъствието на Барбие и за задачата му! И какво значение имаше времето, по което беше срещнала Рекс в Кан?

— Трябва да отговорите на въпросите ми! — продължи Иносенсия заплашително. — Защо съпругът ви ви е напуснал и защо след това е дошъл в Сан Себастиан?

— Дори и да знаех, нямаше да ви кажа — отвърна храбро Сали, питайки се дали страхът не бе изписан на лицето ѝ.

— Не лъжете! — извика Иносенсия. — Очевидно е, че вие двамата сте съучастници. Но ми се струва, че друг ще успее, може би по-добре от мен, да изтръгне истината! Жан!

При този зов Сали усети, че кръвта ѝ замръзва. Вратата се откряна и мъжки глас каза провлачено:

— Ето ме!

— Изпратете ми дон Леандро!

Дон Леандро! Това не беше ли името на отблъскващия старец, който беше дал пари на Сали при първото ѝ идване в „Узотегия“? Обзе я отвращение.

В това време Жан каза:

— Госпожо, дон Леандро слезе в пристанището, за да потърси кораб, който да вземе Форсан на борда си от „Орор“.

Иносенсия се запъти към вратата.

— Какво ще правите? — запита я Сали с глух глас, който сякаш идваше от подземие.

— Ще отговаряте ли на въпросите ми? Да или не?

— Няма какво да ви отговарям.

Когато видя, че Иносенсия излиза в коридора, добави:

— Не искам да остана тук, нямате право да ме задържате!

Вратата се хлопна шумно.

Сали хвана дръжката, но нечия силна ръка я държеше отвън. Вратата изскърца. Затворничката напразно удряше с юмруци по нея, напразно викаше и крещеше от страх и ярост. Когато най-последно се отказа да се противи на насилственото задържане, ръцете я боляха, зениците ѝ бяха разширени, а сърцето ѝ биеше бурно и ударите му сякаш отекваха в стихналата къща. Вън, в коридора, от крана продължаваха да се отронват капки и сякаш брояха миговете на вечността.

Мина доста дълго време, докато Сали се успокои. Най-последно седна, затвори очи и се опита да се съсредоточи. Очевидно Рекс не беше в къщата, защото иначе щеше да се отзове на виковете ѝ... на виковете на която и да е жена. Рупърт сигурно се беше върнал в хотела. Какво ще прави той, като не я намери там? Тя си спомни, че когато уреждаше сметката си, беше казала, че възнамерява да се върне в Париж с автомобила си. Багажът беше в колата ѝ и прислужниците сигурно са помислили, че е отпътувала. Разбира се, когато Рупърт отиде да я търси, те ще му кажат, че тя вече е далеч от Сен Жан де Люз и на него няма да му остане нищо друго, освен да вземе влака за Париж. Сали кършеше ръце от отчаяние. Единствената ѝ надежда вече беше само Рекс. Но какво беше станало с него?

Дъждът продължаваше да чука по прозореца. Измина доста време. Сали погледна часовника си. Часът беше три. Бяха изминали два часа, откакто беше затворена. Тя приближи стола си до прозореца и погледна към океана, от който бурята беше прогонила всички кораби. Само в пристанището, приютени от вълнолома, танцуваха на котвите си яхтите, чиито остри мачти сякаш щяха да промушат тежко надвисналото небе. Сали мислеше отново за Рекс. Утешаваше се с мисълта, че той познава тази жена отскоро. Дали беше отишъл в Сан Себастиан нарочно, защото е знаел, че и тя е там? По всичко изглеждаше, че и Иносенсия взема някакво участие в тайнствената история, с която Рекс се занимава. Тя самата го беше признала, обвинявайки него и Сали, че са се съюзили против нея.

Лек шум, идващ от коридора, накара затворничката да изтича към вратата. Тя притисна ухо до ключалката и се ослуша, но в къщата продължаваше да цари все същото странно спокойствие. От време на време се чуваше скърцане на дърво, сякаш старото жилище се размърдаваше в съня си. Водните капки продължаваха да капят изнервящо от зле затворения кран.

Сали се върна бавно на мястото си.

Какво щеше да стане сега? Беше се зарекла да чака поне половин час, без да поглежда часовника си, но когато най-после го погледна, видя, че бяха изминали само десет минути. Безполезно беше да се вълнува. Времето на Средновековието беше минало отдавна, сега никой не отвличаше хора посред бял ден. Сигурно бяха забравили, че са я затворили. Сали стана и започна да удря с юмруци по вратата.

— Отворете! — извика тя. — Отворете ми!

Какво можеха да й направят, ако отказва да говори? Нищо... но този старец, дон Леандро, имаше много зъл вид. Какво ще прави тя, ако той внезапно се появи на прага на стаята и се втренчи в нея с гуреливите си очи, хапейки устни, както го беше видяла вечерта при първото си идване? Въпреки че беше още едва осем часа, полумракът на сивия ден започна да обгръща стаята. Тъглите се изпълниха със сенки, които сякаш я дебнеха. Сали започна да прегражда вратата с мебели с трескава бързина. Напрягайки се и дишайки тежко, тя успя да премести до нея един тежък бюфет, а отгоре да покачи масата. Като приключи, седна отново. Ах! Само ако сърцето ѝ не биеше толкова бързо!

С настъпването на нощта смелостта ѝ намаляваше. Времето минаваше. Наоколо вече цареше пълен мрак и бе невъзможно да види циферблата на часовника си. От прозореца се промъкваха няколко несигурни лъча, които се отразяваха в насрещната стена, където натрупаните пред вратата мебели хвърляха зловещи сенки. Морето бучеше гръмовно, спасителната светлина на фара бродеше из мрака и зигзаговидни ивици светлина прорязваха от време на време черния свод на небето.

Сали, свита на стола си, бе обърнала гръб на гледката на нощта. Ушите ѝ бяха глухи за гласовете на вятъра и морето. Тя бе всецяло завладяна от страха си, който я вцепеняваше и не я напускаше в мрака. Очите ѝ не се откъсваха от линията на вратата, която едва се

забелязваше зад несигурната преграда от вещи. От изострения ѝ слух не би убягнал и най-слабият шум в коридора, където капките продължават неуморно да се отронват.

И ето че тя чу да се приближават нечии стъпки. Леки, ситни, отмерени, неумолими. Те спряха. На Сали ѝ се стори, че ще умре, ако види, че барикадата ѝ поддава. Ключалката изскърца. Дълга ивица светлина блесна в тъмната стая и някой възкликна сподавено. Младата жена скочи. Започна да вика и крещи... Натрупаните мебели се разклатиха и се наклониха. Масата падна шумно. В светлата ивица между вратата и рамката ѝ се промъкна и придвижи нервно жълта и суха ръка.

ВЪПРОСЪТ НА РЕКС

Иносенсия се беше върнала в малкия салон с остъклената тераса към морето. И както преди, тя стоеше — посърнала, изгубила всякаква представа за времето, с втренчени очи, гледайки, без да вижда, еднообразния, окъпан от дъжд хоризонт.

Разговорът с пленницата я беше наранил до дъното на душата ѝ. Причината за отчаянието ѝ не беше нито откритието, че Рекс е женен, нито предизвикателното презрение на американката, нито — което беше по-тежко — бляскавата ѝ красота. Това, което я срази и отне силите ѝ, бе предателството на човека, който, докато тя се хвърляше в прегръдките му, доверчива и глупава, бе действал тайно срещу нея заедно с жена си. Далеч от мисълта за надвисналата над нея опасност, тя мислеше само за измамата, на която бе станала жертва.

Леандро не се връщаше още. От колко време вече отсъстваше? Преди да излезе, той не бе споменал, че има намерение да вземе Рекс от борда на „Орор“, само съобщи, че е дошла работничката на Валиа.

— Не бързайте да говорите с нея, преди да се върна — беше казал той. — Херц е постъпил правилно, като я е вкарал в къщата, и аз ще се възползвам от този случай, за да изтръгна от нея истината.

При тези думи, придружени с подобния му на грачене смях, той излезе съвсем спокойно и Иносенсия помисли, че отива да изпрати Форсдаjk.

Тя не се подчини на желанието на стареца. Знаеше, че той подозира съществуването на някакви отношения между Рекс и работничката. Иносенсия не му беше разкрила, че са женени. Гордостта ѝ я спря. Тя искаше да се убеди, че единственото намерение на съперницата ѝ е било да открие убежището на изчезналия си съпруг, преди да каже всичко на Леандро. Това тутакси би обяснило намесата на полицията.

Освен това Иносенсия изпитваше болезнено желание да види жената, която беше така тясно свързана с Рекс. Като научи от слугата причината за отсъствието на дон Леандро, тя предположи, че старецът

смята да се възползва от присъствието на Сали, за да разкрие самоличността и тайната на мнимия Форсан. Но сега самата тя знаеше ужасната сърцераздирателна истина. Нищо друго вече нямаше значение за нея и Иносенсия чакаше дон Леандро с фатализма, типичен за житейската философия на маврите, който те са ввели и у испанците.

Стаята беше вече почти потънала в нощния мрак, когато най-после Иносенсия доби отново представа за времето и направи усилие да извика Катерина. Като не получи отговор от нея, стана и се запъти към вратата. Газената лампа в кухнята гореше на една от полиците, но входната врата беше широко отворена. Шалът и бонето на старицата бяха изчезнали от обичайното им място на стената. Предсказанието на Катерина изникна в паметта ѝ и настроението ѝ се помрачи още повече, защото знаеше колко силно е суеверието у баските. След това Иносенсия извика Жан, но гласът ѝ отекна в къщата, без да получи отговор. Тя си спомни, че Жан също беше баск. Педро го нямаше. Изглежда, че той придружаваше дон Леандро. Херц, след като през целия ден броди в двора, сега сякаш беше станал невидим.

Многозначителна усмивка трепна върху устните на Иносенсия. Тя беше сама в къщата заедно с жената на Рекс. Спря в подножието на къщата и се послуша. Отгоре не идваше никакъв шум и даже водосточните тръби бяха престанали да шуртят. Какво правеше съперницата ѝ. Докато се послушваше, Иносенсия си припомни, че през жестоките часове на размишление до слуха ѝ бяха достигнали викове на отчаяние, заглушени от разстоянието. Наистина човек можеше да умре от страх горе, затворен съвсем сам в мрака. Всъщност не беше лошо да се опитоми малко тази дръзка американка! Защо да не отиде да види какво прави? А защо дон Леандро не се връща все още? Какво му се е случило, та се бави толкова много? Ако е чакал нощта, за да слезе на сушата, трябваше вече да е пристигнал.

Иносенсия взе кутия кибрит от полицата, върна се в малкия салон и запали лампата. Светлината на пламъка изтри от прозорците безкрайната панорама на нощта и освети плесенясалите стени на стаята.

Иносенсия се огледа наоколо, свита на дъбовото кресло с висока облегалка. Някога в тази стая трябва да е имало слънце и щастие. По влажните места, където мазилката се беше олющила, все още се

забелязваха следи от весели цветове. Може би старият Лаксал, когото една вечер смъртта бе поразила в тъжната и мрачна кухня, някога е бил боядисал тази стая за съпругата си — мила, сияйна и свежа като младата жена, която днес „Узотегия“ беше приютила.

Колко ли хубав е бил малкият салон с остъклената тераса, когато слънцето е облизвало пъстрите му стени, по които сега се преплитаха повехнали рози и лозови листа! Изведнъж те й напомниха за Кан. Може би във въздуха се е носело благоуханието на рози, когато Ричи е изповядвал любовта си на другата...

По страните на Иносенсия се плъзна сълза и падна на масата. Целият ѝ опустошен от бури живот се изниза пред очите ѝ. Защо не срещна този човек десет години по-рано? След първата сълза се затъркаляха още. В душата ѝ се събуди споменът за онази нощ в Сан Себастиан, когато Ричи я притисна към сърцето си. И тогава ли е играл някаква роля? Тя никога нямаше да узнае това. Техните пътища се бяха срещнали твърде късно. „Твърде късно!“ — прошепна тя с разбит глас. „Твърде късно!“ — сякаш повтори след нея като ехо вятърът, който се блъскаше в къщата.

Иносенсия вдигна очи и видя Рекс, изправен от другата страна на масата. Той стоеше и я гледаше как плаче. Косите и дрехите му бяха залепнали. Изглеждаше страшно уморен, но същевременно беше очевидно, че нервите и бдителността му бяха крайно напрегнати. Докато я гледаше безмълвно, тя изпита чувството, че той се ослушва в тишината на къщата.

Това неочаквано появяване я накара да се изправи уплашена. Тя попита:

— Къде е дон Леандро?

Рекс продължаваше да я гледа мълчаливо, а тя протегна бавно ръка и докосна ръкава му.

— Но вие сте мокър! — възкликна Иносенсия объркана и ужасена. — Не може да сте дошли, плувайки, когато морето е така развълнувано?

Той кимна утвърдително с глава. Без да може да откъсне погледа си от него, тя отиде на пръсти до вратата и се ослуша. Кухнята беше все така пуста, както преди. Лампата светеше на дъбовата полица. В къщата нямаше никакво движение. Иносенсия затвори вратата и се върна при Рекс.

— Разбрали са кой сте, нали — запита тя, — и сега идвате да търсите убежище при мен?

Той стискаше зъби и продължаваше да я гледа.

Тя беше решила да бъде силна, остра и неумолима, но при вида на любимия мъж — уморен, съсипан, преследван — решението ѝ се промени. На лицето ѝ се изписа нежност.

— Прав сте да ми се доверявате — каза младата жена с топъл и сериозен глас, — защото знаете, че няма да ви предам. Колата е в задния двор. Ще ме вземете със себе си.

Той отново не каза и дума. Тя продължи:

— Няма да ви задавам никакви въпроси, приятелю мой. Миналото е минало. Ще отидем където пожелаете, за да започнем нов живот.

Рекс не отвърщаше и последните думи излязоха трудно от устата на испанката. Между двамата настана мълчание, чиято напрегнатост беше почти непоносима. Иносенсия стоеше настрана със сведени очи и потрепващи ресници.

— Колкото до жена ви... — започна отново тя, но замлъкна и се опита да прочете мислите, които се криеха зад упоритото му чело.

И тъй като Рекс продължаваше да бъде непроницаем, тя възкликна:

— О, Ричи, тя не е жената за вас! Необходимо ви е нещо повече от хубаво лице! Оставете я да си върви. Аз имам пари и ще направя всичко възможно тя да не пострада.

Тя потърси умолително погледа на Рекс и постави ръцете си на раменете му.

— Погледнете ме, Ричи, и ако можете — вие, който сте ме държали в прегръдките си и чиито устни са целували моите, — кажете, че я желаете повече, отколкото мен! Ричи, говорете! Чакам!

Тогава той повдигна ръцете ѝ и бавно освободи раменете си. Докосването на пръстите на Рекс я смрази. У нея се роди смътно предчувствие за нещастие. Отстъпи назад, почти залитайки, и за да не падне, трябваше да се облегне на ръба на масата.

— Не — каза Гарет.

— Това значи — промълви едва чуто тя, — че не се отказвате от жена си?

— Значи, че тази вечер ще бъдете в затвора в Байон.

Челото на Рекс продължаваше да бъде спокойно, но очите му горяха. Иносенсия не издаде нито звук, само с уморено движение покри лицето си с ръце и сведе глава.

Рекс се приближи до вратата, послуша се и после се върна към масата. Подът изскърца под тежките му стъпки.

— Спомняте ли си Луис Ларалд? — попита той.

ОБВИНЕНИЕТО

Тя сякаш се съвзе при споменаването на това име, изправи глава и погледна Рекс със странен поглед.

— Капитан от генералния щаб в Сан Себастиан — продължи той, — 1921 година. Хайде де, не може да сте забравили Ларалд?

Тя не разбираше нищо. Какви бяха тези къси и отсечени въпроси? Полицейско разследване ли имаше намерение да прави?

— Е, и какво? — подхвърли тя с известно безгрижие.

— Той ви е обичал. „Най-прекрасното същество, което познавам“ — казваше той за вас. Това е било по времето, когато сте живели в Сан Себастиан заедно с майка си. Ларалд е искал да се ожени за вас, но вие не сте се съгласили. Всяка вечер е идвал при вас в градината ви. Спомняте ли си за тези срещи?

— Защо ми говорите за всички тези отдавна минали неща? — запита тя мрачно.

— Сега ще ви кажа. По онова време испанците воювали с рифяните. Тогава Франция е пазела неутралитет, но е поддържала контакти с испанското правителство и следяла военните действия. Когато било взето решение Франция да се включи и да предприемат съвместни действия, в Сан Себастиан се е състояла конференция с армейски представители на двете страни. Конференцията се пазела в пълна тайна, тъй като военнокомандващите на френските части, са се опасявали, че няма да получат одобрение от парламента на страната си. Ларалд присъствал на това събрание. Той бил избран за целта предвид миналите му заслуги в Мароко и заради това, че добре познавал нравите на туземците. Дали му задача да напише доклад, който да бъде предоставен на военното министерство в Мадрид.

Гласът на Рекс не звучеше гневно, но в очите му светеше обвинителен пламък, чийто блясък Иносенсия едва понасяше.

— Докладът трябвало да бъде готов за шест часа на другия ден. Ларалд получил нареждане да отиде на гарата, за да го предаде лично на специалния пратеник на министерството. Затова бил принуден да

работи цялата вечер в канцелариите на генералния щаб, а, разбира се, през нощта документите щели да бъдат прибрани на сигурно място. Но на другия ден вие и майка ви сте заминавали за Мадрид, където сте щели да прекарате цялата зима и Ларалд ви бил обещал да ви посети, за да се сбогува.

Навел глава към вратата, Рекс спря за миг, сякаш за да се послуша отново. Докато наблюдаваше изваяния му профил, правия му нос и плътните устни, Иносенсия почувства, че я обзема някакво странно успокоение. Отвърна очи от него веднага щом той се обърна отново към нея.

— Ларалд занесъл книгата у дома си и работил до часа, определен за посещението му при вас.

Смятал да довърши работата си, когато се върне. Заклучил документите в писалището си, преди да излезе. Неизвестни лица се възползвали от отсъствието му, за да се вмъкнат в жилището му, да разбият писалището и да откраднат документите.

Самообладанието на Иносенсия се беше възвърнало. Тя стоеше точно срещу Рекс. Когато той замлъкна, за да си поеме дъх, тя отметна предизвикателно черните си коси и каза:

— Слушах ви търпеливо и внимателно и пак не разбрах какво целите с всичко, което ми разказвате. Наистина си спомням, че познавах някога този Ларалд. Той беше истински баски дивак, ако паметта ми не ме лъже, но...

— Изслушайте края на разказа ми — прекъсна я Рекс. И тъй като беше придружил думите си с нервно движение на ръката, Иносенсия видя, че пръстите му трепереха. Той млъкна за миг, сякаш да овладее вълнението си. Шумът на вятъра и вълните изпълни стаята. Най-после Рекс продължи с пресипнал глас:

— Никой никога не може да предвиди на какво е способен мъж, който обича. Ларалд не размишлявал върху станалото, не чакал да открият кражбата, а избягал и се озовал в Бордо. Оттам отплавал за Холандия още преди да успеят да открият следите му.

Устните на Рекс се свиха.

— Този „баски дивак“, както го наричате, усещал, че не може да се оправдае — да каже къде е бил, когато е извършена кражбата, без да изложи вас, младото момиче, пред обществото. Знаел, че ще го държат отговорен за загубата на документите, които на никаква цена и по

никакъв повод не трябвало да се изнасят от генералния щаб. Ларалд не се съмнявал, че бягството му ще се изтълкува като признание за това, че той е извършил кражбата, равностойна на военно престъпление. Той бил осъден задочно, разжалван и опозорен.

Рекс избърса устни с кърпата си и продължи отново. Втренчените му очи бяха необикновено красноречиви.

— Съвсем не е подозирал кой го е измамил, защото не бил споменал на никого нито дума за конференцията. Цели две години смятал, че е жертва на шпионин, дошъл случайно в жилището му. И през ума му не минавало, че вие единствена сте знаели, че тази вечер той ще отсъства от дома си. Така е било отначало, но по-късно...

Иносенсия повдигна рамене.

— Наистина придавате твърде много драматизъм на тази съвсем обикновена история. Да, спомних си най-после за този Ларалд. Непоносимо сериозен мъж, който беше значително по-възрастен от мен.

Тя потисна прозявката си.

— Той ми досаждаше до смърт, драги.

Рекс продължи, сякаш не беше чул думите ѝ.

— Ларалд постъпил в чуждестранния легион и срещнал там Клаус, който притежавал вашата снимка с посвещение. Хвалел се, че е бил ваш любовник.

Тя тропна с крак.

— Казвам ви, че е излъгал! — извика младата жена с пламнали очи.

— Така е предполагал и самият Ларалд и затова се заклел или да убие Клаус, или да узнае как портретът ви е попаднал в ръцете на този човек. Клаус обаче бил преместен в друга част и Ларалд се срещнал с него едва миналия март на фронта на Уаргла.

Иносенсия не беше вече безразлична, а слушаше напрегнато. Рекс хвърли поглед към вратата и продължи:

— Ларалд бил прекарал месец в болницата и когато излязъл оттам, го преместили в една от частите, които били на първа линия. Още същата вечер той постъпил в разузнавателен отряд, в който — по желание на съдбата — се намирал и Клаус. С приятелско отношение Ларалд успял да го накара да говори. И знаете ли какво научил тогава?

— Какво? — запита тя беззвучно.

— Че вие сте долна шпионка и че по време на войната сте действали в Испания за германските тайни служби...

— И какво от това? — отвърна тя заядливо. — Да не съм французойка или англичанка? Американците продаваха гранати на германците, защо аз да не им продам ума си?

— Клаус се запознал с вас в Барселона през 1917 година — заяви непоколебимият обвинител. — Тогава сте били едва осемнайсетгодишна, а германските тайни служби вече са ви използвали за всички долни цели, за които се използват шпионите.

— Нима вярвате на всичко това, Ричи! — възмути се тя задъхано. — Уверявам ви отново, че на никого не съм била любовница... на никой мъж...

— Според думите на Клаус младостта ви и... невинният ви вид са били главните ви оръжия. Нима е било възможно френските и английските агенти да се усъмнят във вас? Били сте прелестно младо момиче, току-що излязло от манастирския пансион, което живее с майка си в най-хубавия хотел в града... Но ако човек може да вярва на думите на Клаус, не сте се спирали пред нищо.

— Колко пъти трябва да ви повторя, че този мръсен германец е само жалък лъжец? Ричи, кълна се в Дева Мария...

— Оставете ме да довърша. Ларалд попитал Клаус, между другото, с какво се занимавате през всичките тези години. „Продължава да си вади хляба...“, казал той, след това разгънал плик, надписан до него от вашата собствена ръка, и извадил пет банкноти по хиляда франка.

Рекс замлъкна за миг, за да си поеме дъх, преди да заключи:

— В резултат от този разговор Клаус бил убит от Ларалд.

— Убит? — промълви Иносенсия.

— Да, с удар на мотика... и не от ревност, а заради парите. Тези пет хиляди франка щели да позволят на Ларалд да ви намери — където и да сте — и да сложи край на низостите ви. Бил решен да спаси и двете страни, които сте предавали, а след това, задето толкова много ви е обичал и жестоко се е лъгал във вас, смятал да даде и на себе си заслуженото наказание. Да, на прага ви лежи мъртвец.

Иносенсия не отговори. Тя гледеше втренчено Рекс.

— В портфейла на Клаус Ларалд намерил писмото ви. Поздравявали сте Клаус за това, че е подкупил Форсан и сте били

определили среща и на двамата от 1-ви до 30 юни. Баските се поддържат много помежду си. Ларалд познавал Форсан, но знаел нещо, за което Клаус дори не подозирал. Форсан бил убит една нощ по-рано. Той бил дезертирал и се озовал в Танжер. Там някакъв човек му продал документите на някой си Педро Гомес, който — Ларалд научил това впоследствие, но много късно — бил испански анархист, търсен от френските власти, защото преди два или три месеца бил убил в Париж полица, натоварен да го арестува.

— Педро Гомес — отбеляза Иносенсия — е доста популярно име в Испания. Предполагам, че не се отнася за онзи Педро Гомес, който е бил гилотиниран преди няколко седмици за убийството на полица Феликс Барбие?

Рекс кимна утвърдително.

— Но не разбирам...

— Сега ще довърша. Ларалд пристигнал безпрепятствено в Париж. Той смятал да отиде да ви дебне някъде в околността на Андай, осведомен от писмото ви за постоянните ви пътувания през югозападната граница. За нещастие, при полицейска проверка в къщата, в която живеел, Ларалд трябвало да покаже паспорта си. Арестували го незабавно. Полицията имала доста малко сведения за истинския Гомес, изчезнал веднага след убийството. Дирекцията на полицията се стараела напразно да получи някакви по-точни данни от чужбина. Сведенията, доставени от Мадрид и други градове, ту си противоречали, ту се потвърждавали взаимно. Някои от свидетелите твърдели, че са познали Педро Гомес в лицето на Ларалд, а той, за да се оправдае, трябвало да разкаже цялата си история, да разкрие, че е бил испански офицер, да припомни престъплението, за което все още го държали отговорен — кражбата на тайните военни документи, засягащи еднакво Франция и Испания. Ларалд не се решил на тази стъпка и се доверил само на предоставения му служебен адвокат. Преди обаче да му изповяда истината, той изискал от него да му обещае, че няма да се възползва от възможностите, които тя ще му разкрие. По този начин ръцете на адвоката били вързани.

За първи път гласът на Рекс изгуби твърдостта си.

— Така Ларалд бил единодушно обвинен в убийството на полица Феликс Барбие и на 28 май сутринта на булевард „Арагб“,

жертва на неумолимата съдба, той заплатил с главата си чуждото престъпление...

Смъртнобледа, с безжизнени очи, Иносенсия гледаше, без да вижда. Устните ѝ бяха разкривени, сякаш замръзнали във вик на ужас.

— Три трупа ви обвиняват — каза бавно Рекс.

— Но вие? — прошепна тя, ридаейки. — Но вие?...

— Аз бях приятел на Ларалд. Служихме заедно в Легиона и тогава той се наричаше Луис Ларага. Когато разбра, че ще умре, без да може да изпълни задачата, която единствена още давала смисъл на живота му, той ми я повери.

Дългите пръсти на Иносенсия се впиха в млечнобялата ѝ шия.

— О, разбирам — каза тя, задушавайки се. — Значи за това сте мислели винаги, когато сме били заедно?

Той кимна утвърдително.

— И сега?

— Очаквам всеки миг къщата да бъде обградена.

— Значи ме предавате? — промълви тя тихо. — Знаете, че ме очаква смърт, защото французите ще бъдат безмилостни...

— А вие имайте ли милост към приятеля ми?

— Аз не съм виновна за смъртта му. Не знам нищо за кражбата на документите. На мен ми беше заповядано само да накарам капитан Ларалд да отсъства за няколко часа от дома си през тази вечер.

— Заповядано, казвате? Заповядано от кого?

— От групата на анархистите в Сан Себастиан.

Тя се изправи гордо. Очите ѝ блеснаха като стоманени остриета.

— Аз съм дъщерята на Рамиро Леон — заяви Иносенсия.

— Но нали името ви е Сантен?

— Да, името на майка ми. Благодарение на него живеехме спокойно и тихо в Хавана, където заминахме след смъртта на баща ми. Чували ли сте да се говори за Рамиро Леон?

— Разбира се! Спомням си какво страшно вълнение причини екзекуцията му. В Латинския квартал станаха много протестни събрания. Значи Рамиро Леон е ваш баща?

— Бях единствената му дъщеря.

— О! — възкликна Рекс замислено.

— Той беше анархист, така както Христос е бил анархист. Този човек с чисто сърце искаше да разруши съществуващия ред само за да

изгради върху развалините му друг, по-добър свят. Като интелектуалец, той мразеше насилието, но тъй като беше богат и блестящ писател, испанското правителство го затвори и осъди на смърт. Приятелите му от всички страни напразно се бориха срещу тази присъда. Трябваше да бъде дадена жертва! Рамиро Леон трябваше да умре.

Тя стоеше срещу Рекс, изправена, крехка, бледа, но същевременно гореща като пламък.

— Разстреляха го! — извика тя и гласът ѝ отекна в стаята. — Нощта преди смъртта му ме заведоха в крепостта, за да се сбогувам с него. Майка ми беше останала вкъщи, беше полумъртва. Когато мисля за всичко това, ми се струва, че в тази нощ настъпи краят на младостта ми и започна животът ми на зрял човек. Бях едва петнайсетгодишна, но още тогава се разбунтувах срещу отечеството си и обявих война на хората, които хладнокръвно и без оправдателни причини убиха баща ми — най-благородния човек, когото познавам...

— Добре, разбирам — забеляза Рекс по-благо, — но как се стигна дотам, че започнахте да работите за Германия?

— Републиканска Франция имаше всичките ми симпатии до Руската революция, но тъй като Германия се стараеше да свали царизма, аз ѝ помагах срещу Съюзниците само за да могат Ленин и Троцки да осъществят делото си и след като комунизмът възтържествува в Русия, да се разпространи и да достигне и до Испания.

— Но днес все още продължавате да работите тайно против Франция.

— Да, защото подкрепата на Франция в Мароко е последната надежда за спасението на испанската монархия.

— Баща ви е бил просто мечтател и никой никога не е подозирал подбудите му, но вие, напротив... вие действате, водена само от стремежа си към материални облаги.

— Нима! Така ли мислите?

— Клаус казал...

Но в последните думи на Иносенсия имаше толкова скръб, че Рекс млъкна:

— Никога — започна тя презрително — не съм получавала пари нито от германците, нито от когото и да е друг. Лично поемах

разноските за всичко, което предприемах. Естествено, всичко това е съвсем необяснимо за човек като Клаус, но мислех, че вие...

Думите ѝ секнаха и нервни тръпки пробягаха по тялото ѝ.

— Съдя за вас по хората, с които сте се забъркали — отвърна Рекс с възмущение. — Казахте, че баща ви мразел насилието, а същевременно виждам, че работите заедно с хиена като този Войник и с немеца разбойник, който е вечно пиян. Нима по този начин, съюзявайки се с най-долнопробни хора, отдавате почит на паметта на баща си?

Тя въздъхна.

— О, въпреки че ние, хората, кожем сами съдбата си, често сме безсилни срещу нея. Откъде знаете, че понякога не ми се е случвало да отправям към себе си същите обвинения, които вие току-що ми хвърлихте в лицето?

Погледът ѝ изгуби досегашната си яснота.

— Били сте господарка сама на себе си — богата, независима — и винаги сте можели да поправите грешките си.

— Държаха ме. Беше невъзможно да се върна назад.

— Как? Кой?

Сянка пробягна в очите ѝ.

— Дон Леандро...

— Той щеше да ви издаде? Доколкото можах да схвана, вие го държите и той ви се подчинява във всичко.

— Да, защото аз му осигурявах средства, но не намирах достатъчно смелост да премеря силите си с него, преди да ви срещна. Ричи, бях искрена, когато ви казах, че искам да замина с вас веднага щом свърша, това щеше да е последната ми мисия.

Настъпи мълчание. Рекс отиде до вратата и я отвори.

— Вървете си! — каза той. — Не мога да ви бъда съдия.

Иносенсия се обърна към него поразена. Тя го погледна. Той стоеше с наведена глава и мокрите му дрехи бяха прилепнали по тялото му.

— Какво? — прошепна тя. — Наистина ли искате това? Свободна съм?

Иносенсия се приближи към Рекс и сложи ръце на раменете му. Очите ѝ трептяха като звезди, някакво мрачно сияние я преобразяваше.

— Но това значи, че не ме мразите... вие може би ме...

Той вдигна глава, за да срещне погледа ѝ, когато далечен вик
раздра спокойната тишина на къщата.

КРАЯТ НА „УЗОТЕГЕЯ“

— Какво беше това? — запита Рекс с внезапно подозрение в очите и със съскащ глас.

Иносенсия беше отворила вратата и се вглеждаше в полутъмната кухня. Гарет се приближи до нея, хвана ръката ѝ и я разтърси:

— Чухте ли? Някой викаше.

Внезапен ужас обхвана Иносенсия.

— Леандро трябва да се е върнал. Вратата беше затворена, минал е през кухнята, без да ни чуе...

Тя спря за миг и след това веднага добави:

— Ричи... жена ви...

— Жена ми? — повтори той. — Изминаха вече няколко часа, откакто жена ми е тръгнала обратно за Париж.

Иносенсия поклати глава и посочи с очи към горния етаж.

— Какво искате да кажете? — извика Рекс грубо.

— Тя е горе...

Иносенсия едва изрече тези думи и някъде далеч в тишината, глас, подобен на животински вой и пълен с неописуем ужас, извика името на Рекс.

— Боже мой!

Иносенсия протегна ръце да го задържи, но той я отблъсна и със скок прекрачи прага на кухнята. Виковете зачестиха, къщата ехтеше. Чу се глух шум от падането на някакъв тежък предмет върху пода, последван от търкане и влачене, сякаш горе някой отместваше мебели.

Рекс се намираше в подножието на стълбата, когато тя бе разтърсена от тежки стъпки. В следващия момент той съзря на завоя набита фигура и позна слугата Педро. Отпуснатите и обрасли бузи на мъжа трепереха от възбуда.

Щом забеляза Рекс, Педро протегна ръце, за да му прегради пътя. Горе виковете продължаваха да прорязват мрака. Двамата мъже се сблъскаха и се вкопчиха един в друг. Испанецът се стараеше да накара Рекс да отстъпи надолу, а Рекс се стремеше да го отмести настрана, за

да се озове в горната част на стълбата. Испанецът, чието положение имаше много преимущества, гледаше да блъсне неприятеля си надолу, а Рекс, за да устои на напора му, се облягаше на стената. Но той се подхлъзна по излъсканите стъпала, изгуби равновесие и полетя надолу, като повлече със себе си и Педро.

Рекс се намираше върху неприятеля си, когато паднаха долу на пода. Виковете продължаваха все така настойчиво, но бяха по-слаби. На Гарет му се струваше, че те сега са много по-отчаяни и по-сърцераздирателни от преди. Изтръгвайки се от прегръдката на испанеца, той се изправи, готов да се спусне нагоре, когато Педро го дръпна за крака.

Рекс падна отново с главата напред и рамото му се удари силно в някаква мебел. Чу се шум от счупено стъкло и стаята потъна в мрак, но в същия миг огнен език започна да ближе пода. Художникът разбра, че се беше блъснал в полицата и бе съборил чашите, чиниите и лампата.

Испанецът не закъсна да протегне ръце напред, за да хване Рекс за гърлото. Полузамаян от падането, Гарет легна по гръб и като видя, че неприятелят се готви да се хвърли отгоре му, замахна наслука с юмруци. Ставите му прасяха, докато нанасяше бесните си удари. Педро ръмжеше и отговаряше ожесточено. Най-последно, със свръхчовешко усилие на мускулите си, Рекс успя да се изправи на колене и същевременно да стовари юмука си върху лицето на противника.

Испанецът повече не помръдна. Рекс с мъка се изправи на крака, олюлявайки се над проснатото му тяло. Странна бледа светлина се плъзгаше по стените, образуваше причудливи сенки, но състоянието, в което беше, пречеше на Рекс да забележи това. Внезапно като светкавица блесна оранжев ярък пламък, последван от оглушително избухване. Между Рекс и стълбата изскочи набит мъж с каскет. Револверът, който той държеше в ръката си, беше насочен към Гарет и от дулото му се извиваше тънка струя син дим.

Виковете бяха престанали. Това внезапно замлъкване сякаш подлуди Рекс. Той грабна първия предмет, който му попадна подръка — дъбово столче, — и без да обръща внимание на насоченото към него оръжие, го захвърли пред себе си с всичка сила. Втори изстрел оглуши слуха му и мирисът на барут раздразни ноздрите му. Преминавайки пространството, отделящо го от стълбите, което вече представляваше

море от пламъци, той се втурна нагоре, без да си дава сметка, че револверът можеше да заговори отново. Рекс съзнаваше само едно — че не беше ранен и пътят му беше свободен.

Нов изстрел не последва и Рекс стигна невредим до първия етаж. Зад мрачната и празна площадка се простираше коридорът с редица врати, всички затворени и спокойни. Той спря, надявайки се да долови, макар и слаб шум, който да го изведе на някаква следа, вдъхна миризмата на изгоряло и видя, без да направи никакъв извод от това, че димът започва да обгръща стълбата.

Тих шум, идещ отгоре, го накара да застане нащрек. Той разбра, че сега ще има нужда от всичката си предпазливост, тъй като може би цялата банда беше събрана на втория етаж. Продължи да се изкачва много внимателно, стъпка по стъпка, старайки се да поставя краката си само на края на стъпалата, за да не би най-малкият шум или слабо изскърцване да го издадат.

Вторият етаж беше също така зле осветен, както и първият. Неясен сив отблясък, падащ от нощното небе през малко прозорче, осветяваше входа на тесен коридор. Безшумно, благодарение на гумените подметки на обувките си, Рекс прекоси площадката и се озова лице срещу лице с дон Леандро.

Старецът сякаш дебнеше някого. Голямата му гола глава беше наведена напред и леко наклонена настрани. Лицето му беше неспокойно и нервно. Той гризеше ноктите си. Върху едната му буза с оловен цвят се открояваше чак до челюстта дълбока драскотина, от която струеше кръв.

Видът на тази прясна рана беше красноречив за Рекс. Той се хвърли върху стареца, но дон Леандро, който беше изчакал само миг, докато разбере кой се намира пред него, избяга като плъх и изчезна в съседната стая, чиято врата се хлопна силно. След това младият човек чу шум от падане, последван от стенание, което веднага премина в ужасни викове. Рекс започна да блъска вратата като обезумял.

Тя не поддаваше. Някаква подпора от другата страна ѝ помагаше да устои на ударите на силните мъжки рамене. Най-после тя се откряна малко и Рекс успя да пхне ръка в цепнатината. Докато се опитваше да разшири отвора, той осъзна, че ако дон Леандро има огнестрелно оръжие, с него е свършено. Ожесточението му обаче го освобождаваше от всякакъв страх. Той мислеше, че може би Сали се

намира в тази стая и единственото ѝ оръжие срещу този злодей са само двете ѝ ръце. Това караше Рекс да се чувства длъжен да бди над живота си, за да я спаси.

Светкавица проряза мрака и внезапен рязък удар разтърси вратата. Леандро имаше револвер и вече си служеше с него. Рекс се наведе и отчаяно, с всички сили натисна отвън. Отворът се разширяваше все повече и повече и най-после Гарет се промъкна в стаята, в средата на която се издигаше преграда от натрупани мебели. До отворения прозорец се беше свила някаква сянка.

Тогава се случи нещо странно. Отвън отекна изстрел и парчета стъкло се изсипаха шумно върху пода. Рекс видя сянката да се откъсва от прозореца и да пристъпва напред. Той се изправи и бързо, като хрътка, се спусна към нея.

Изстрелът беше толкова силен, че двамата с дон Леандро се изтърколиха до отворената стъклена врата и паднаха на балкона, вкопчени един в друг. Рекс почувства как под тежестта им старите дъски скърцаха и се огъваха. Старецът беше як като стомана. Здравите му ръце се опитваха да разхлабят хватката на противника. Той не беше изпуснал револвера си, а Рекс вече беше доста изтощен и не можеше да задържа дулото на оръжието обърнато надолу. Той се опитваше да му отнеме оръжието. Малко по малко обаче ръката на стареца се повдигаше и дулото се насочваше към бедрото на врага му. За да отстрани оръжието, Рекс разполагаше само с лявата си ръка, защото дясната извиваше сухите пръсти, които се опитваха да се вкопчат в гърлото му. Вятърът беснееше около двамата мъже, докато те се блъскаха и търкаляха по клатещия се балкон.

Но дори и в тази борба на живот и смърт изостреният слух на Рекс беше готов да долови всеки шум в стаята. Той не можеше да си представи къде е отишла Сали. Докато се опитваше да отвори вратата, чуваше виковете ѝ в стаята, но когато влезе, не я зърна никъде. Той потръпна при мисълта, че тя е била затворена някъде, когато старецът беше дал първия изстрел срещу него.

Тревогата, изглежда, отвлече вниманието му и усилието му спадна, защото непрекъснатият натиск върху дясната му ръка се увеличи и стана непоносим. Неумолимо и бавно дулото на пистолета се повдигаше към тялото на Рекс.

Изстрелът, който не закъсня, го заслепи, оглуши и разтърси. Той едва съзнаваше, че парещ пламък беше лизнал крака му. Силният трясък го беше откъснал от дон Леандро. В същия миг дясната му ръка, останала свободна, сграбчи стареца за гърлото и го блъсна към преградата на балкона. Той чувстваше, че тя се огъва под тежестта на телата им и когато чу сухия шум от чупещи се дървета, едва имаше време да се хвърли назад към стената. Част от перилата се бяха разрушили. Чу се пронизителен вик, две ръце удряха безпомощно в празното пространство. Старецът полетя надолу и изчезна в мрака.

Рекс се вкопчи в прозореца. Той поднесе ръка към челото си и обърса потта, която струеше към очите му. Кракът го болеше. Опипа бедрото си и в пръстите му остана парче прогорен плат. Куршумът само го беше одраскал, разкъсвайки панталона му. Изгорелият вълнен плат пръскаше остра миризма.

Гарет погледна през отворената дупка на перилата — нощта беше погълнала дон Леандро. Внезапно си спомни за изстрела, който беше счупил стъклата на прозореца. Безспорно някой беше стрелял отвън. Това не означаваше ли, че полицията е пристигнала? В такъв случай той щеше да види светлини на морския бряг и да чуе гласове. Но брегът беше непрогледно тъмен и до слуха му долиташе само шумът на вълните.

Рекс се обърна, за да проследи с поглед балкона по цялата му дължина, и тогава забеляза Сали. Тя се беше отпуснала върху пода на края на балкона, недалеч от разрушената преграда. Стоеше, превита на две, и главата ѝ беше клюмнала на рамото. В първия момент, ужасен, Рекс помисли, че е мъртва. Но докато коленичеше до нея, тя се помръдна едва забележимо.

Той я вдигна и я отнесе в стаята. Чаршафите и покривката на леглото се търкаляха по земята, навързани едни за други. Рекс разбра, че дон Леандро е подготвял бягството си.

Когато поставяше Сали върху дюшека, тя се вкопчи в ръцете му и каза с немощен глас:

— Не ме оставяй! Стори ми се, че чух изстрел... Толкова ме е страх!

Ръцете ѝ бяха ледени и влажни. Рекс ги взе в своите, за да ги стопли.

— Успокой се — прошепна той нежно.

Тревожният поглед на жена му продължаваше да бъде настойчиво насочен към вратата. Внезапно тя се изправи и притиснала ръка към бузата си, запита ужасено:

— Къде е той?

— Там, откъдето вече не би могъл да направи никому зло — отвърна Рекс.

Тя го гледаше слисана.

— Ти... ти си го убил?

— Перилата на балкона се срутиха, докато се борехме.

— Тя потръпна. Бузите ѝ леко се зачервиха.

— Мислех, че ще умра от ужас. Когато се стъмни, преградих вратата, но въпреки това той успя да влезе в стаята. Избягах на балкона, за да се спася от него. Той ме догони, сграбчи ме с отвратителните си ръце и се опита да ме вкара отново в стаята. Наричаше ме „малка, сладка“ и ме опипваше, а пръстите му бяха сухи и извити като ноктите на граблива птица. Беше ужасно и аз се бранех, бранех се отчаяно. По едно време в къщата отекнаха изстрели и той ме остави и излезе. Помислих, че си е отишъл, но се върна и повече нищо не си спомням, освен че отново последвах няколко гърмежа в стаята.

Рекс опря нежно лицето си до това на любимата си.

— Не мисли вече за това — прошепна той. — Когато си с мен, си в безопасност, любов моя. Но трябва да си вървим отгук. Имаш ли сили да ходиш?

Тя кимна утвърдително.

— Сега съм много добре и се срамувам, като си помисля колко бях страхлива.

Сали сложи крака на пода, но изведнъж застана неподвижно и се послуша с вдигната глава.

— Рекс, какъв е този шум? — извика тя.

Той се изправи.

— Вятърът, без съмнение.

— Не, слушай!

Тогава Гарет долови тътен, по-дълбок от шума на бурята и придружен с много особено прашене.

— Звучи като огън...

Той отвори вратата и за миг гъст облак дим го шибна в лицето. Коридорът беше огрян от ярка червена светлина. Рекс отстъпи бързо и

свали жакета си.

— Сали — извика той, — веднага увий това около главата си.

Младата жена прояви хладнокръвие, което го възхити. Тя не му зададе никакви въпроси и мигновено изпълни нарежданията му. В това време Рекс върза носната си кърпа върху носа и устата си.

— Хайде!

Те се хванаха за ръце и потънаха заедно в гъстия дим, изпълнил коридора.

На площадката пламъците се извисяваха до човешки ръст. Плъзгаха се по люлеещите се дъски като гуцери между краката им. Двамата бегълци бяха оставили отворена вратата зад себе си и сега коридорът, продухван от течението, представляваше истински тунел от пушек. От време на време огненият лъх докосваше Сали и Рекс по лицата и ръцете и те имаха усещането, че до кожата им се допира нажежен метал. Къщата беше окъпана в оранжева светлина, а във въздуха тътнеше зловещият шум на пожара.

Двамата бяха принудени да се върнат в стаята. Затвориха вратата, но димът продължаваше да прониква през хилядите ѝ пукнатини. Рекс грабна разхвърляните по пода завивки и изтича на балкона. При вида на разрушените перила той направи безпомощно движение, но не се спря. Коленичи на края на балкона, наведе се навън и върза за една от железните му подпори представляващите дълго въже завивки. Дръпна няколко пъти възела, за да изпита устойчивостта му, и се върна при жена си.

— Сали, мила — каза той, — сега ще трябва да повикаш на помощ цялата си смелост. По-хубаво щеше да бъде открием друг начин за спасение, но в момента няма такъв! Виждам един-единствен изход, който ни дава малка надежда, че...

— Говори! — каза тя просто.

— Под балкона има стена, която е нещо като продължение на фасадата. За нас е важно да стигнем до нея, а след това все някак ще се озовем на земята.

Сали си пое дъх, преди да заговори.

— Ами... ако... ако паднем направо на земята вместо на стената?

— Наистина, малко е рисковано от пет метра височина, но по-добре е първо да стигнем до стената. Ще те спусна. Изобщо няма да бъде страшно, ако не гледаш надолу. Както виждаш, стената върви

край брега. Над нея се издига метална конструкция, по която се извиват лозите, които растат в двора. Тя се поддържа от здрави подпори, за които също би могла да се хванеш, в случай че чаршафите се окажат къси. Виж!

Сали протегна глава през балкона. Той се огъваше под пристъпите на вятъра. Сиянието на пожара осветяваше целия бряг. Зад облаците дим, носени от вятъра, Сали наблюдаваше как лека розовина обагрят брега, как кървав пурпур пламва по върховете на скалите и червени отблясъци играят по морската повърхност. Долната част на къщата представляваше истинска пещ. Тя беше напълно обхваната от пламъците, чиито непостоянни сенки, блуждаещи наоколо, ту се удължаваха, ту се разширяваха. Луната гледаше студено от осеяното със сребърни искри небе. Зидът на градината представляваше тясна тъмна ивица, очертаваща се на сивия фон на небето, и само тук-там светлините на пожара играеха по стените на задния двор.

Димът започваше да обгръща и балкона. От време на време горещи вълни заменяха нощния хлад. Рекс вдигна свободния край на завивките и го завърза около кръста на Сали.

— Когато почувствах стената под краката си — посъветва я той, — хвани се за някоя от подпорите на металната конструкция и се дръж здраво, докато дойда и аз, защото ми се струва, че стената не е много сигурна.

Рекс я взе в прегръдките си.

— Толкова много неща имам да ти казвам, но сега моментът съвсем не е подходящ! Бог да ти помага, мое храбро момиче! Като си помисля, че можех да те загубя...

Тя се наведе и го погледна в очите и прошепна:

— А... а другата?

— О! Сали, за мен никога не е съществувала друга, освен теб.

Тя му поднесе поривисто устните си и прошепна:

— Вече не се страхувам, Рекс. Готова съм.

Той я повдигна над перилата, целуна я по косите, опря се на стената на фасадата и започна бавно и равномерно да я спуска. Виждаше светлата фигура да се люлее над черната ивица на зида посред дима, който почти го заслепяваше. Най-после Сали докосна една от здравите метални подпори и се вкопчи за нея. Опъването на въжето отслабна. Тя беше на сигурно място. Димът, който излизаше от

стаята, вече започваше да става червеникав. Чу се шум от пръскане на стъкла и огнени езици бликнаха зад капака на един от прозорците в момента, в който Рекс прекрчаваше преградата, за да изчезне в празното пространство.

Вятърът го люлееше силно. Той имаше ужасното чувство, че балконът се накланя. Когато вдигнеше глава, виждаше пламъците, пъплещи вече по сухите дъски, и се питаше докога ще издържи възелът.

Най-после почувства твърда опора под краката си. Ръката на Сали даваше правилна посока на търсещите му ходила. Тя го привлече към металната подпора. Самата тя се беше вкопчила здраво в ръждясалото желязо. Стената под тях ронеше мазилката си както дърво наесен — листата си, и трепереше при по-силните пристъпи на вятъра, който ѝ изпращаше кълба дим и рояци искри. Задният двор се разкриваше пред погледа, светъл като посред бял ден. Двукрилата зелена порта, старият кабриолет, купът от овехтели вещи в ъгъла — всички, всички подробности се забелязваха съвсем ясно. От горящата като факел къща идваше непоносима горещина. Тухлите пращяха, от покрива изскачаха пламъци. През зейнал прозорец с овъглени рамки се виждаше как огненото море бушува в кухнята.

— Покривът може да се срути всеки момент и тогава ще се озовем сред това огнище, затова трябва да се махнем оттук, Сали. Не отделяй ръцете си от железата и най-вече не гледай надолу — посъветва я Рекс.

— Но конструкцията се клати и не смея да се помръдна.

— Невъзможно е да останем тук. Хайде, следвай ме, ще ти показвам пътя.

Те започнаха да се движат по ръба на стената, вкопчени в металните пръчки и лозите. Рекс откъртваше камъни, за да отвори място за коленете и ръцете им. Движеха се така в пространство, не по-широко от трийсет сантиметра.

От време на време стената опасно се поклащаше. С очи, подлютени от дима, с лица, опърлени от пламъците, стигнаха до място, където стената завиваше. В този момент Рекс подхвърли няколко думи към Сали, сочейки ѝ с пръст към стръмния бряг. Вятърът отнесе гласа му и Сали нищо не чу, но видя проблясващи в мрака светлини. В градината ехтяха викове, които тътенът на пожара заглушаваше.

На едно място стената малко се разширяваше и двамата вече вървяха изправени. След няколко стъпки те се озоваха върху зида на оградата. Край брега се движеха фенери. Тичаха хора. Донесоха стълба. Изправиха я. Познат глас извика:

— Сали!

Там стоеше Рупърт с протегнати ръце и радостно лице. Зад него се показваше добродушната физиономия на инспектор Барбие.

В същия миг, в който Сали премина от ръцете на Рекс върху стълбата, смразяващ вик прокънтя от задния двор и накара и двамата да се обърнат.

В подножието на стената, която току-що бяха напуснали, стоеше Иносенсия, облята от злокобната светлина на пожара. Пред нея, в зида, се открояваше черният отвор на тайния проход. Цялата ѝ стойка изразяваше смайване и ужас. Ръцете ѝ бяха вплетени една в друга като за молитва. Тя гледаше грамадния огнен стълб, който се издигаше от покрива на къщата. Викът ѝ едва беше разцепил нощта, когато пламъците сякаш направиха последен скок към небето, гредите се огънаха и се сринаха шумно. „Узотегия“ вече беше само горяща клада.

Иносенсия отстъпи. Облак от прах и дим внезапно скри задния двор от погледите на всички. Стените на къщата се огънаха, изпукаха и се срутиха. Мястото, където преди малко се намиреше испанката, също изчезна под развалините.

ДА ОБИЧАШ, ЗНАЧИ ДА РАЗБИРАШ

Сали очакваше Рекс в малкия тъжен салон на хотела си. Полунощ бе минала отдавна. Два пъти рецепционистът от нощната смяна си беше подавал сънливата глава от вратата, за да види дали може да угаси лампата, но младата жена не искаше да се прибере в стаята си и да си легне. Тя само беше измила изцапаните си със сажди ръце и лице и бе сменила с халат опърлената си и надупчена от искрите рокля.

Рупърт беше с нея. Разказваше й събитията, случили се, след като се бяха разделили по обяд. Така тя научи за бандата, за ролята, която Иносенсия играеше в случая, естеството на задачата и обстоятелствата, които бяха наложили заминаването на Рекс — изобщо всичко, което самият Рупърт беше разбрал от приятеля си. Защото — по щастлива случайност, която би била невъзможна в някой по-голям град от Сен Жан де Люз — първият човек, когото Рекс видял, излизайки на брега след бягството си от яхтата, бил не друг, а Форсдаик. И ето как се разиграли събитията.

Така както Сали предполагаше, след като се върнал от „Узотегия“, Рупърт отишъл в хотела, където му съобщили, че тя е заминала за Париж. Надеждата да види Рекс в „Къщата на гълъбите“ на другата сутрин го задържала в Сен Жан де Люз. Учудването му било голямо, когато, скитайки надвечер около пристанището, срещнал Рекс, който току-що излизал от водата.

Той му разказал накратко за заговора, за намесата си, за отвличането му на борда на „Орор“ и как разбил вратата на кабината си и се спуснал във водата по веригата на котвата, възползвайки се от пиянството на бандата. В момента на срещата им Рекс възнамерявал да отиде в полицейското комисарство и да влезе във връзка с Барбие.

Рупърт го завел в хотела на инспектора, а по пътя му разказал собствените си преживявания. Рекс бил смаян, като научил, че Сали е там и си е намерила работа. Тревожело го най-вече това, че приятелят му е разкрил самоличността на Сали пред доня Иносенсия.

Инспекторът отсъствал от хотела. Рупърт останал да го чака, а Рекс се отправил към „Узотегия“. Според предвижданията му в къщата не можело да има никой друг, освен Иносенсия, Катерина и Жан. Дон Леандро заедно с Херц и Педро се намирал на борда на „Орор“. Напускайки кораба, Рекс чул стареца да спори с другите, които може би се противопоставяли на заповедта му да свалят затворника на сушата. Рупърт трябвало да предупреди Барбие и да поиска на яхтата да се изпрати полицейска част, а други униформени да заобиколят „Къщата на гълъбите“. Рекс лично се заел да попречи на бягството на Иносенсия.

Инспекторът се прибрал късно в хотела. Той трябвало да изпълни редица формалности, които били със съдбоносно значение, преди да започне да действа. Барбие завел Рупърт в полицейското комисарство, за да поиска помощ, и там комисарят му представил доклад, отнасящ се за автомобил, изоставен близо до укреплението Сокоа, който имал всички белези на колата на Сали. Барбие не разпитвал повече. Оставил комисаря да уреди отиването до яхтата, скочил в една кола на комисарството заедно с Рупърт и двама полицаи и се отправили към „Узотегия“. Когато пристигнали, къщата вече била обхваната от пламъците.

Сали слушаше разказа на Рупърт разсеяно. Пред очите ѝ постоянно изпъкваше слабо, странно отпуснато и покрито с прах женско тяло, което беше видяла да изваждат от развалините, преди Рекс да я накара да се отдалечи. Веднага бяха изпратили човек да извика лекар и той беше настоял Рупърт да заведе Сали в хотела ѝ. Той самият щеше да се присъедини към тях, след като даде показанията си пред полицията. Изглеждаше изтощен и болен и Сали не го попита за нищо. Иносенсия още дишаше, а Рекс, блед като мъртвец, разговаряше с инспектора.

Часовникът на старата църква удари два. Сали и Рупърт продължаваха да чакат мълчаливо, когато вратата на хотела бавно се отвори и вътре се появи Рекс, почти неузнаваем на вид. Той вървеше, накуцвайки, беше блед, с разчорлени коси, с брадясало и опушено лице, с мръсни и разкъсани дрехи.

— Велики боже! — възкликна Рупърт. — Изглеждаш страшно! Веднага трябва да пийнеш нещо!

— Няма нужда — спря го Рекс. — Вече се подкрепих в полицейското комисарство. — След това се обърна към Сали: — Защо ме чакаш? Мислех, че вече отдавна спиш.

Гласът му звучеше глухо.

— Не се тревожи за мен — отвърна тя. — Сега е най-добре да се изкъпеш и да си починеш.

— Да си почина? — засмя се той.

— Не е трябвало Барбие да го задържа толкова, след като е видял в какво състояние е! — обърна се Сали към Форсдаик.

Рекс я чу.

— Не, Барбие имаше право. Трябваше да го придружа до комисарството, за да установя самоличността на затворниците.

— Значи негодниците са хванати? — запита радостно Рупърт.

— Всички, с изключение на Херц и двамата баски. В къщата намериха овъглени останки, които трябва да са на Педро. В кухнята, изглежда, е имало бензин и един от изстреляните от Херц куршуми е пробил някой варел, след като аз, без да искам, съборих лампата. Ето защо пожарът, разпалван и от вятъра, се разпространи толкова бързо. Трупата на дон Леандро намериха върху скалите. Полицията пипна не само цялата банда, но и фалшивите банкноти, а даже и позивите им. Барбие просто не можеше да изкаже радостта си.

Рекс отметна назад глава и по устните му се изписа горчива усмивка. Дишането му беше тежко. Сали погледна многозначително към Рупърт и той се измъкна незабелязано от стаята.

Погледът на Рекс беше мрачен и втренчен. Най-после заговори отново:

— Има нещо, което трябва да знаеш, Сали. Когато влизах в стаята, в която се намирахте ти и дон Леандро, куршум, дошъл отвън, счупи стъклото на прозореца до стареца. Това отвлече вниманието му и ми даде възможност да се хвърля отгоре му. Изстрелът е бил от доня Иносенсия, защото тя стискаше в ръката си револвер, от който липсваше само един куршум, когато я извадихме. Предполагам, че вече е била напуснала „Узотегия“ през тайния проход и се е върнала да ми помогне веднага щом е видяла, че къщата е обхваната от пламъци. Тя умря, без да узнае, че изстрелът ѝ ни помогна.

— Умря! О, Рекс, умря!

— Умря, преди да пристигне лекарят, без да дойде в съзнание.

Той се отпусна в креслото и въздъхна:

— Ах, адски съм уморен.

Настъпи мълчание. Сали изведнъж възкликна:

— Рекс!

Той я погледна. Видя широко разтворените ѝ ръце, готови да го приемат в топлите си прегръдки, видя безкрайното съчувствие в очите ѝ, стана, отпусна се в краката ѝ и сложи глава на коленете ѝ.

— Разкажи ми всичко! — прошепна Сали.

Той я обгърна с ръцете си, сви се до нея и ѝ разказа с най-големи подробности историята на своето безмилостно преследване, насочено срещу Иносенсия.

— Природата ѝ беше двойствена — заключи Рекс. — В нея имаше жена, пропита от омраза, и друга — копнееща за любов. Тя притежаваше странно и опасно очарование, но когато ми предлагаше да избягам с нея и още повече, когато чух отчаяния ти вик, разбрах, че на земята за мен съществува една-единствена жена и това си ти. Разбрах, че това, което чувствах към Иносенсия, не беше любов, а дълбоко съчувствие. Сали, скъпа, тя никога не можеше да се надява на нещо повече от мен.

— Тя те е обичала, Рекс, смъртта ѝ го доказва. Трябва да е била много нещастна. Една жена никога не смесва съжалението с любовта.

— В какво се състои любовта? — запита Рекс, вдигайки очи към нея.

— Да обичаш, значи да разбираш.

Лицата им се приближиха. Рекс въздъхна и затвори очи. Главата му се отпусна на рамото на Сали. Тя погали черните му коси, а след малко се отдръпна предпазливо, сложи възглавница под главата му, настани се удобно и седна до него, за да бди над съня му.

Седмица по-късно те вечеряха сами в салона на хотелски апартамент, нает от Марша Гриър. Тя самата се намиреше във Виши. Рекс беше пристигнал едва преди час от Байон, където го задържаше следствието по заговора. Сали, напротив, беше напуснала Сен Жан де Люз заедно с Рупърт още на другия ден след пожара.

На масата димяха две чаши с кафе. Лека мелодия долиташе от терасата на хотела.

— Значи няма да се връщаш повече там? — попита Сали.

— Не, и можем да заминем за къщата ни в Кан. Разследванията ще продължат още доста, защото изглежда, че мрежата на заговорниците се простира и от двете страни на границата. Още не са открили къде са били напечатани фалшивите банкноти. Виждала ли си се с Барбие, откакто се е върнал?

— Звъня ми малко преди да дойдеш и утре ще се обади отново.

— Той е добро момче, но напразно си губи времето!

— Ти си твърдо решен да не му разкриеш нищо, нали?

— Тайната за самоличността на Педро Гомес ще остане между мен и теб.

Тя се усмихна тъжно.

— Какъв верен приятел си!

— С Ларалд ни свързваше и баската кръв във вените ни! Сали, мила, мислиш ли, че постъпих зле, като се отзовах на повикването му?

— Жена, която обича, не би могла да отговори откровенно на този въпрос. Но, Рекс, какво щеше да ми довериш през осуетената ни първа брачна нощ? Че си от баски произход ли?

— Да — отвърна той, — но и нещо повече. До войната вярвах във всичко, което майка ми ми беше казала, когато на единайсет години напуснах родния си край, за да отида в Англия. Дотогава смятах, че съм осиновен син на богат и щедър англичанин, когото никога не бях виждал и чието име не узнах. Днес съм убеден, че той е бил истинският ми баща. Сали, аз съм незаконно дете.

Тя хвана ръката му.

— Мислиш ли, че това има някакво значение за мен?

Очите му се изпълниха с благодарност.

— Това откритие бе тежък удар за мен. Когато баща ми внезапно умря, останах сам-самичък на света, без име и без пари. Бъдещето ми изглеждаше отчайващо и затова влязох в Легиона. Що се отнася до майка ми...

— Не, Рекс, не...

— Не искам някой ден, който и да е да може да каже...

— Е, какво ни интересуват хорските приказки? Обичам те така, както ме обичаш ти, скъпи мой, единствено и само за това, което си.

Рекс притегли в прегръдките си красивата си жена, искряща в сребристата си рокля.

— Колко си красива и колко те обичам! — Той я огледа внимателно. — Но, Сали, носиш същата рокля, с която беше и през сватбената ни нощ във „Вилата с брястовете“?

Загадъчна и замечтана усмивка затрептя по устните на Сали.

— Сватбената ни нощ? Но сватбената ни нощ не е ли тази, която ни предстои?

Двамата влюбени отидоха на балкона. Хиляди светлини блестяха в нощта. До тях долиташе музиката на оркестъра. Звучеше бавна и тъжна мелодия, която за миг развълнува Рекс и събуди у него спомен. Той се заслуша. Стори му се, че отново чува китарите да трептят под палмите на Пазео де ла Конча и искрен, нисък и кадифен глас да пее, следвайки ритъма на струните:

Asomate a la ventana.

Ay, ay, ay.

Paloma del alma mia!

Сали докосна с пръсти ръката на Рекс, който гледаше унесено в мрака. Той обърна глава. Съпругата му стоеше до него, сияйна като вечерницата. Той я привлече поривисто и страстно към себе си.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.